

Vlada Republike Hrvatske

Nacionalni Program Reformi

2023.

Sadržaj

I.	Uvod.....	1
II.	Makroekonomski kontekst i utjecaj strukturnih reformi	3
III.	Ključni odgovori na gospodarska i društvena kretanja i izazove	8
	1 – GOSPODARSTVO	8
	C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo	8
	C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo	15
	C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom.....	17
	C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava	21
	C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom	24
	C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma	27
	2 – JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA	30
	C2.1. Jačanje kapaciteta i mehanizama za upravljanje i provedbu javnih politika i projekata ...	30
	C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave	34
	C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave	38
	C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom.....	43
	C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove.....	45
	C2.6. Sprječavanje i suzbijanje korupcije.....	50
	C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca	52
	C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu.....	52
	3 – OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE	54
	C3.1. Reforma obrazovnog sustava.....	55
	C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta	62
	4 – TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA.....	69
	C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti	69
	C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina	72
	C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi	74
	5 – ZDRAVSTVO	84
	C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava	84
	6 – OBNOVA ZGRADA.....	88
	C6.1. Obnova zgrada	88
IV.	Napredak u provedbi UN ciljeva održivog razvoja (SDG).....	93
V.	EU fondovi	110
VI.	Institucionalni procesi i uključenost dionika.....	115
	Prilozi.....	121
	Dodatak.....	155

Popis kratica

CSR	Specifične preporuke Vijeća EU (engl. <i>Country Specific Recommendation</i>)
EK	Europska komisija
ESF	Europski socijalni fond
ESIF	Europski strukturni i investicijski fondovi
EU	Europska unija
HAMAG-BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HANFA	Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HNB	Hrvatska narodna banka
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
JLS	Jedinice lokalne samouprave
JLP(R)S	Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
MFIN	Ministarstvo financija
MINGOR	Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
MINTS	Ministarstvo turizma i sporta
MIZ	Ministarstvo zdravstva
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MPGI	Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
MPOLJ	Ministarstvo poljoprivrede
MPU	Ministarstvo pravosuđa i uprave
MROSP	Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike
MRRFEU	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
MZO	Ministarstvo znanosti i obrazovanja
NN	Narodne novine
NPOO	Nacionalni plan oporavaka i otpornosti 2021. – 2026.
NPR	Nacionalni program reformi 2023.
NRS	Nacionalna razvojna strategija do 2030.
RRF	Mehanizam za oporavak i otpornost (engl. <i>Recovery and resilience facility</i>)
SDURDD	Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
TDU	Tijela državne uprave
VFO	Višegodišnji financijski okvir

I. Uvod

Ovogodišnji ciklus Europskog semestra odvija se u značajno promijenjenim političkim i ekonomskim okolnostima za čitavu EU, pa time i Hrvatsku. Brutalna ruska agresija na Ukrajinu uzrokovala je značajne promjene u pogledu energetske politike EU-a, stavljajući značajan naglasak na provedbu politika koje će dugoročno osigurati stratešku autonomiju i energetske otpornost EU-a. Prošlu godinu, u kontekstu Europskog semestra, obilježila je implementacija reformi i povezanih ulaganja iz nacionalnih planova oporavka država članica s ciljem pripreme država članica na ekonomske izazove koji su proizlazili iz isprepletenih kriza. Utjecaj tih kriza nastavit će se i u ovoj godini. Međutim, očekuje se njihovo slabljenje, s obzirom na učinkovitu reakciju EU-a i njezinih članica u provedbi mjera i politika koje su u kratkom roku umirile inflatorne pritiske, a dugoročno će pridonijeti energetskej transformaciji EU-a i jačanju strateške autonomije EU-a.

U tom pogledu, ovogodišnji prioriteti Europskog semestra usredotočeni su na nastavak bliske koordinacije ekonomskih politika i politike zapošljavanja država članica, s ciljem jačanja ekonomske i društvene kohezije, poboljšanja energetske sigurnosti te provedbu politika koje trebaju osigurati dugoročnu konkurentnost i jačanje produktivnost EU-a. Strateško opredjeljenje EU u izboru politika kojima će se osigurati dugoročna konkurentnost i produktivnost EU-a, činit će okosnicu promišljanja ekonomske politike EU-a u narednom razdoblju, i to u značajno izmijenjenim političkim i ekonomskim okolnostima.

Ciklus Europskog semestra u sljedećih 12 do 18 mjeseci obilježit će nastavak transformativnog procesa kroz provedbu planova oporavka i otpornosti država članica. Međutim, navedeni planovi će zbog uspostave REPowerEU biti prilagođeni za reforme i dodatna povezana ulaganja kojima je cilj smanjiti energetske ovisnost EU-a o fosilnim gorivima, i ulagati u kritičnu infrastrukturu, obnovljive izvore energije, energetske učinkovitost, povećanje kapaciteta za skladištenje energije koji trebaju pridonijeti energetskej neovisnosti EU-a o fosilnim gorivima do 2030.

Uz ovu prilagodbu, očekuje se da će države članice predložiti i dodatne reforme i povezana ulaganja kojim će se mobilizirati neiskorišteni zajmovi koji su dodijeljeni državama članicama u okviru RRF-a. Time će RRF i REPowerEU pridonijeti jačanju konkurentnosti industrije EU-a kroz financiranje ubrzavanja tranzicije industrije EU-a prema tehnologijama s nultim ili niskim udjelom ugljika na putu do neto nulte emisije i za poticanje ulaganja u nove proizvodne kapacitete za čistu tehnologiju, kao i za provedbu reformi i investicija koji će jačati dugoročnu otpornost EU-a.

Sustav izvješćivanja koji je uspostavljen Europskim semestrom nastavit će se koristiti za izvješćivanje i o provedbi nacionalnih planova oporavka i otpornosti, kao i nacionalnih planova reformi, uz izvješćivanje o doprinosu provedenih mjera europskom stupu socijalnih prava, ciljevima održivog razvoja itd., kako bi se izbjeglo njihovo preklapanje i dupliciranje.

U ovogodišnjem ciklusu Europskog semestra, Hrvatska kao nova članica europodručja će uz Nacionalni program reformi, dostaviti po prvi puta i Program stabilnosti za razdoblje 2023. – 2026. Također, strateški okvir bit će upotpunjen i dostavom dodatka postojećem NPOO-u 2021. – 2026. koji će uključivati prilagodbe koje se odnose na korištenje zajmova iz RRF-a te mobilizaciju sredstava koji su stavljeni Hrvatskoj na raspolaganje u okviru REPowerEU.

Stoga se ovaj **Nacionalni program reformi 2023. (NPR)** temelji na reformama i povezanim investicijama koje su u skladu s **prioritetima ovogodišnjeg ciklusa Europskog semestra i oslovljavaju Posebne preporuke koje je Republika Hrvatska dobila u prošlogodišnjem ciklusu Europskog semestra.**

Polazeći od smjernica Europske komisije za izradu nacionalnih programa reformi, sastavni dio ovog NPR-a je i izvješće o napretku u provedbi pokazatelja rezultata (*ključnih etapa i ciljanih vrijednosti*) Nacionalnog plana oporavka otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) u 2022. te prvom tromjesečju 2023. godine. U tom pogledu, potrebno je istaknuti da je za reforme u određenim područjima utvrđena njihova potpuna provedba u promatranom razdoblju, dok se za ostale reforme i povezane mjere utvrdio napredak, s obzirom da je provedba strukturnih reformi planirana kroz čitavo razdoblje trajanja NPOO-a, zaključno s 2026. godinom.

Hrvatska je zaključno s prvim tromjesečjem 2023. **ispunila 100 indikatora** (od ukupno 372). Do sada **je iz RRF-a Hrvatskoj isplaćeno 2,2 milijarde eura**, što predstavlja više od 40% ukupne alokacije bespovratnih sredstava koje je Hrvatska dobila na raspolaganje do 2026. godine.

Pritom, sljedeće mjere predstavljaju okosnicu ovog NPR-a, a predložene su u okviru NPOO-a: nastavak administrativnog i fiskalnog rasterećenja; donošenje Plana proizvodnje i korištenja biogoriva u prometu; provedba projekata vodoopadne infrastrukturne i vodoopskrbe; proizvodnja prototipova potpuno autonomnih i električnih vozila; izgradnja i opremanje logističko distributivnih centara za voće i povrće te opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane; Zakon o turizmu kojim se uspostavlja okvir za praćenje i razvoj turističkog sektora; donošenje Zakona o plaćama za državnu i javnu službu; donošenje novog Zakona o izvanparničnom postupku; primjena OECD-ovih preporuka o korporativnom upravljanju društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne uprave i poduzećima u državnom vlasništvu; uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti; jačanje nadzora financijskog sektora na temelju procjene rizika u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma; IT sustav izračunavanja cijena za socijalne usluge; donošenje strategija zelene urbane obnove; model cjelodnevne škole; optimizacija vremena za dijagnostičko liječenje (liste čekanja) te opremanje operacijskih dvorana robotskim sustavom.

Kako bi se osigurala dosljednost i preglednost između različitih strateških i programskih dokumenata, povezanost prioriteta EU-a iz Godišnjeg pregleda održivog rasta i NPR-a, dokument strukturom slijedi podjelu planiranih mjera (aktivnosti) po prioritetnim područjima koja su definirana NPOO-om. Stoga, ovaj **NPR, obuhvaća 85 mjera (56 iz NPOO-a i 29 dodatnih)**, a koje se odnose na sljedećih 6 područja: Gospodarstvo, Javna uprava, pravosuđe i državna imovina, Obrazovanje, znanost i istraživanje, Tržište rada i socijalna zaštita, Zdravstvo i Obnova zgrada. Istovremeno, mjere predložene u navedenim područjima uz doprinos oporavku i otpornosti hrvatskog gospodarstva pridonijet će u značajnoj mjeri rješavanju izazova klimatskih promjena i energetske održivosti; sprječavanju i suzbijanju korupcije; stvaranju uvjeta za daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave i jačanju sustava civilne zaštite; poticanju izvrsnosti u obrazovanju i jačanju ljudskih potencijala u znanosti; osiguranju podrške najpotrebitijim osobama te unaprjeđenju dostupnosti zdravstvenog sustava i prevenciji bolesti.

Zaključno, izrada NPR-a temelji se na institucionalnom okviru definiranom Odlukom o koordinaciji aktivnosti unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije¹, koja je dopunjena u srpnju 2020. za potrebe provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost, odnosno izrade NPOO-a.

¹ NN 13/17, 51/17, 97/17, 50/18, 74/19, 16/20, 89/20, 37/22, 55/22, 85/22 i 10/23

II. Makroekonomski kontekst i utjecaj strukturnih reformi

Nakon brzog i snažnog oporavka u 2021. i 2022. od krize izazvane pandemijom koronavirusa, daljnji rast hrvatskog gospodarstva, u uvjetima postupnog zatvaranja jaza output-a, bit će ograničen prigušenim globalnim kretanjima. Napomenimo kako su povoljna ostvarenja u domaćem gospodarstvu u 2022. zabilježena u okruženju snažnih inflatornih kretanja te izražene neizvjesnosti u pogledu ekonomskih, ali i širih geopolitičkih kretanja, u inozemstvu, kao i u Hrvatskoj. Rast BDP-a je u svim godinama projekcijskog razdoblja gotovo u potpunosti određen kretanjem domaće potražnje, budući da se predviđa kako će neto izvoz davati neznatan negativan doprinos gospodarskom rastu u prve dvije, a neutralan u posljednje dvije godine promatranog razdoblja. Ovo je posljedica prvenstveno izražene uvozne ovisnosti hrvatskog gospodarstva, nešto slabije očekivane dinamike inozemne potražnje za domaćim robama i uslugama, kao i razmjerno prigušenih kretanja u domaćoj turističkoj djelatnosti u predstojećem razdoblju. Također se očekuje i neznatan pozitivan doprinos zaliha gospodarskom rastu u 2023., uzevši u obzir trenutna ciklička kretanja, kao i posljednje zabilježene visokofrekventne pokazatelje.

Tablica 1. : Makroekonomski okvir

	2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.	Projekcija 2025.	Projekcija 2026.
BDP - realni rast (%)	6,3	2,2	2,6	2,5	2,2
Osobna potrošnja ¹	5,1	1,3	2,6	2,4	2,1
Državna potrošnja	3,0	3,3	2,8	2,5	2,2
Bruto investicije u fiksni kapital	5,8	4,6	3,7	3,3	2,9
Izvoz roba i usluga	25,4	2,7	2,9	3,0	2,7
Izvoz roba	23,6	2,6	3,6	3,7	3,4
Izvoz usluga	27,3	2,9	2,2	2,3	2,0
Uvoz roba i usluga	25,0	2,8	3,0	2,9	2,6
Uvoz roba	26,3	2,6	2,9	2,9	2,5
Uvoz usluga	17,1	4,2	4,0	3,2	3,0
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Domaća potražnja	4,8	2,3	2,8	2,6	2,2
Promjena zaliha	1,7	0,1	0,0	0,0	0,0
Neto inozemna potražnja	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,0
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)					
Osobna potrošnja ¹	2,9	0,7	1,5	1,4	1,2
Državna potrošnja	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5
Bruto investicije u fiksni kapital	1,2	0,9	0,8	0,7	0,6
Izvoz roba i usluga	13,0	1,7	1,7	1,7	1,6
Uvoz roba i usluga	-13,2	-1,8	-1,8	-1,8	-1,6

¹ Uključujući potrošnju neprofitnih ustanova koje služe kućanstvima.

Napomena: Podaci za 2022. su preliminarni.

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

Unatoč i dalje povišenoj stopi inflacije, u uvjetima ponešto ublaženog nastavka rasta zaposlenosti iz 2022. te daljnjeg ubrzanja već visokog rasta bruto plaća, raspoloživi dohodak kućanstava zabilježiti će u 2023. snažan oporavak (izražen u realnim cijenama), iako s nešto slabijom stopom realnog rasta od rekordne stope iz 2021. godine. Postupnim usporavanjem dinamike na tržištu rada, realni rast raspoloživog dohotka kućanstava slabit će prema stopi od 2,0% u 2026., usprkos pozitivnom doprinosu usporavajuće inflacije. Nakon izraženog pada u uvjetima dvoznamenkaste stope inflacije u 2022., u 2023. očekuje se brzi povratak stope štednje

sektora kućanstava blizu razina iz razdoblja prije pandemije koronavirusa. Uz raspoloženje potrošača i dalje na nižim razinama, osobna potrošnja zabilježit će tek prigušen rast, pri čemu će snažniji rast zabilježiti komponenta usluga, pod utjecajem pandemijskih baznih učinaka. Pod utjecajem dinamičnih kretanja na tržištu rada projicirana stopa štednje će i u 2024. blago porasti, da bi zatim u narednim godinama bilježila blago smanjenje. Pri tome će u čitavom projekcijskom razdoblju stopa štednje kućanstava biti malo ispod stope od 10%, koliko je ostvareno u 2018. i 2019. godine. Na ovako prigušenu projekciju osobne potrošnje djelovat će i blago povišene kamatne stope te nešto nepovoljniji učinak bogatstva (usprkos prevladavajućoj cjenovnoj dinamici na tržištu nekretnina), koji će također djelovati negativno na raspoloženje potrošača te obeshrabrivati snažnije neto zaduživanje sektora kućanstava.

Najveći doprinos rastu državne potrošnje u cijelom projekcijskom razdoblju dolazit će od intermedijarne potrošnje, uz usporavajuću putanju. Pozitivan doprinos od strane naknada zaposlenicima bit će blag te također usporavati prema kraju razdoblja, odražavajući očekivanu dinamiku rasta zaposlenosti na razini opće države koja će biti nešto slabija od one zaposlenika u privatnom sektoru. Doprinos od strane naknada zaposlenicima u svim godinama će poništavati negativan doprinos tržišnog outputa približno iste veličine. Značajan pozitivan doprinos rastu državne potrošnje, a posebno u 2023. i 2024., dat će i socijalni transferi u naravi, a blago povišen doprinos državnoj potrošnji nastaviti će kroz čitavo projekcijsko razdoblje generirati i amortizacija fiksnog kapitala, u razdoblju znatnih iznosa državnih investicija.

Snažnu, iako usporavajuću, dinamiku bruto investicija u fiksni kapital u promatranom razdoblju generirat će u 2023. investicije na razini opće države, a u ostalim godinama investicije privatnog sektora. Ključan utjecaj na izražene doprinose državnih investicija kretanju agregatnih investicija u cijelom projekcijskom razdoblju davat će priljevi iz europskih kapitalnih fondova. Nepovoljnom kretanju investicija privatnog sektora u 2023. doprinit će, no u građevinskoj djelatnosti tek u manjoj mjeri, prije spomenute visoke razine neizvjesnosti oko gospodarskog rasta, inflacije te kamata, unatoč trenutno pretežito povoljnim ekonomskim očekivanjima poslovnog sektora (prema visokofrekventnim anketama). Tijekom srednjoročnog razdoblja očekuje se i daljnje poboljšanje investicijske klime u uvjetima povećane, iako blago padajuće, stope profitabilnosti poduzeća te zadržavanja ipak razmjerno povoljnih domaćih uvjeta financiranja, kao i kreditnog rejtinga zemlje. Ovdje napomenimo kako preliminarni statistički podaci ukazuju da je inflacija naglašeno osnažila poslovne bilance te popravila relativne pokazatelje zaduženosti u mnogim domaćim poduzećima te ih tako efektivno također učinila otpornijima u srednjem roku. Promatrajući prema vrsti, najveći doprinos rastu ukupnih investicija, a pogotovo početkom projekcijskog razdoblja, dolazit će od građevinske djelatnosti potpomognute potrebom obnove fonda stambenih objekata nakon potresa zabilježenih u 2020. godini.

Usprkos brojnim izazovima koji su uzrokovani prvo pandemijom, a kasnije i energetsom krizom, izvozni sektor općenito, a posebno i robni izvoz, pokazao se iznimno otpornim i zdravim segmentom hrvatskog gospodarstva. I u projekcijskom razdoblju robni izvoz će ostati važan generator gospodarske aktivnosti u Hrvatskoj. Snažan rast udjela izvoza roba u bruto domaćem proizvodu, kao i rast udjela domaćeg izvoza na stranim tržištima roba, tijekom zadnjih nekoliko godina ukazuju na nastavak povoljnih strukturnih promjena u hrvatskom gospodarstvu koje su započele ulaskom u Europsku uniju. Realni rast hrvatskog robnog izvoza u 2022. bio je najviši od svih država članica EU. Kroz cijelo projekcijsko razdoblje očekuje se nastavak solidnog rasta izvoza roba, ali po znatno nižim stopama u odnosu na razdoblje od 2013. do 2019., uslijed usporavanja rasta glavnih vanjskotrgovinskih partnera. Očekuje se da će rast inozemne potražnje za domaćim robama, nakon snažnog usporavanja u 2023., zabilježiti u 2024., a u manjoj mjeri i u 2025., blago ubrzanje, da bi na samom kraju promatranog razdoblja počeo neznatno usporavati. Rast udjela domaćeg izvoza roba na inozemnim tržištima zabilježit

će u 2023. brz i snažan ispravak, da bi do kraja projekcijskog razdoblja nastavio postupno usporavati te konačno zabilježio negativan predznak u 2026. godini. Na naglu promjenu te prigušenu dinamiku udjela domaćeg izvoza roba na inozemnim tržištima imat će utjecaj nepovoljan kumulativni bazni učinak zbog iznimnih rezultata robnog izvoza u posljednje četiri godine (a posebno za vrijeme pandemije), zatim nepovoljne strukturne osobine hrvatskih izvoznih proizvoda i tržišta, kao i očekivani blago negativan učinak konkurentnosti. Pristupanje euro području i Schengenskom prostoru, s druge strane, pruža dodatni poticaj dubljoj integraciji hrvatskih izvoznika u europske lance vrijednosti.

Nakon snažnog oporavka tijekom 2021. i 2022., rast noćenja stranih turista izraženo će usporiti u 2023., kada će broj noćenja stranih turista rasti umjerenom dinamikom i premašiti brojku iz 2019. (treće tromjesečje 2023. također će premašiti ostvarenje iz trećeg tromjesečja 2019. godine, iako za vrlo malen iznos). U uvjetima povišene inflacije cijena u turističkoj djelatnosti te izražene promjene strukture turističke potražnje, u 2023. predviđa se i blago ispuhivanje četverogodišnjih iznimno povoljnih baznih učinaka kod procijenjene realne potrošnje po inozemnom turistu. U ostatku promatranog razdoblja dinamika noćenja stranih turista bit će slaba i usporavajuća, dok se za realnu potrošnju po turistu očekuje se da će bilježiti tek blagi i stabilan rast. Ovakve projekcije uvažavaju globalne izazove turističke djelatnosti, očekivanu slabiju potražnju uz ograničenja pouzdanju turista u uvjetima povišene inflacije te kamatnih stopa, domaće probleme infrastrukture i nedostatka kapaciteta, kao i očekivane pritiske na međunarodnu konkurentnost domaćeg turističkog sektora od strane iznova proširene konkurencije (napomenimo kako je Hrvatska je proteklih godina smanjila cjenovnu konkurentnost na Sredozemlju). Istovremeno nestaju povoljni učinci izazvani specifičnostima domaće turističke ponude prisutni u pandemijskom razdoblju. Ipak, postupno slabljenje ograničenja za kupovnu moć stranih turista, kao i pretpostavljena pozitivna strukturna prilagodba domaće turističke ponude djelovat će pozitivno na rezultate turističkog sektora. Nakon izrazito snažnog i brzog oporavka izvoza usluga isključujući putovanja u 2021. i 2022., a posebno iznimnih rezultata krajem 2022., očekuje se da će u narednom razdoblju izvoz usluga naglašeno usporiti svoju dinamiku te stabilno rasti po stopama trostruko manjim od prosjeka u razdoblju od 2015. do 2019. godine.

Nakon rekordne vrijednosti udjela uvoza roba i usluga u BDP-u (izraženo u stalnim cijenama prethodne godine) u 2022. te posljedičnog snažnog negativnog baznog učinka, očekuje se da će se negativni trend povećanja uvozne ovisnosti hrvatskog gospodarstva u projekcijskim godinama nastaviti, ali slabijim intenzitetom. Tako je projicirana elastičnost uvoza roba i usluga u odnosu na konačnu potražnju tek blago veća od jedinične te stabilna u cijelom promatranom razdoblju. Pri tome treba napomenuti kako su najdinamičnije komponente u projekcijskom razdoblju upravo one sa najvećim uvoznim udjelom te tendencijom njegovog daljnjeg povećanja. Uvoz usluga će u svim projekcijskim godinama bilježiti nešto snažnije stope promjene u odnosu na uvoz roba, prvenstveno kao posljedica povoljnih baznih učinaka iz pandemijskih godina (kumulativno).

Unatoč snažnim šokovima posljednjih nekoliko godina, domaće tržište rada pokazalo se izuzetno otpornim te u protekle dvije godine bilježi kontinuiran oporavak. Uz višu aktivnost i nižu nezaposlenost na domaćem tržištu rada, navedenom rastu broja zaposlenih znatno je pridonijelo i zapošljavanje radnika iz trećih zemalja. Kao posljedica navedenih kretanja, nastavljen je dugogodišnji trend povećanja stope zaposlenosti, tek nakratko prekinut COVID krizom, te je ona u protekloj godini nadmašila rekordne razine iz 2008. godine. Podaci dostupni za početak 2023. ukazuju na nastavak povoljnih trendova na tržištu rada. Ograničenja na strani ponude domaće radne snage samo su nakratko bila prigušena nakon izbijanja COVID krize, dok je tijekom protekle dvije godine prisutno kontinuirano povećanje manjka radne snage. Naime, domaće tržište rada susreće se sa strukturnim izazovima koji se prvenstveno odnose na

i dalje nisku participaciju radne snage te neusklađenost ponude i potražnje za radom (neodgovarajuće obrazovanje, manjak vještina, slabo zastupljeno cjeloživotno učenje), koji su dodatno ojačani negativnim demografskim kretanjima izraženim nakon ulaska u EU. U uvjetima visoke potražnje za radom, opisana kretanja dovela su do zamjetnog nedostatka radne snage, povećane potrebe za uvozom radne snage i posljedičnih pritisaka na rast plaća. Ipak, proteklih je godina, osim izraženog zapošljavanja radnika iz trećih zemalja, vidljiv i trend povećanja aktivnosti na domaćem tržištu rada, a nastavak navedenih trendova očekuje se i u srednjoročnom razdoblju.

U skladu s navedenim, očekuje se da će gospodarski rast u idućim godinama i dalje biti praćen razmjerno brzorastućim brojem zaposlenih. Tako će aktualna (opažena) stopa produktivnosti postupno ubrzavati do 1,3% krajem razdoblja. Međutim, pozitivan učinak gospodarskog rasta na zaposlenost polako će jenjavati prema kraju promatranog razdoblja, kao posljedica postupnog i sporog zatvaranja neravnoteža na tržištu rada te spomenutih demografskih ograničenja ponude rada. Tako se očekuje da radna snaga (prema podacima metodologiji ankete o radnoj snazi) u 2023. zabilježi sličnu stopu rasta kao i u 2022., da bi zatim njena dinamika oslabila te usporavala prema kraju projekcijskog razdoblja, ali ostala blago pozitivna i u 2026. godini. Opisana kretanja bit će praćena smanjenjem anketne stope nezaposlenosti prema ravnotežnim veličinama, što će ju krajem razdoblja dovesti na rekordno nisku razinu od 5,2%. Sukladno očekivanom kretanju inflacije te potražnje za radnom snagom, uz snažno prisutne manjkove određenih profila radnika, očekuje se primjetno ubrzanje nominalnog rasta bruto plaća na čak 11,5% u 2023. godini. Treba naglasiti kako su ovakva kretanja već primijećena krajem 2022. te pogotovo početkom 2023., a što se odnosi na sve kategorije prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, a ne samo na deficitarna zanimanja. Iako će njihov rast postupno usporavati prema kraju projekcijskog razdoblja, udio naknada zaposlenicima u BDP-u (izraženo u tekućim cijenama) neznatno će rasti čak i na kraju razdoblja, nauštrb postupnog smanjenja udjela bruto operativnog viška sektora poduzeća s rekordnih razina 2022. godine. Na navedena kretanja utjecat će i administrativne odluke o povećanju minimalne bruto plaće početkom ove godine, kao i povećanje osnovice za plaće u javnom i državnom sektoru. Tako se u 2024. očekuje da državni sektor ima brži rast bruto plaća, a u 2023., kao i ostalim godinama promatranog razdoblja, da rast plaća u državnom sektoru bude tek blago slabiji od onog u privatnom sektoru. Uslijed snažnijeg rasta bruto naknada po zaposleniku od rasta produktivnosti rada, kroz čitavo srednjoročno razdoblje predviđa se snažna te usporavajuća dinamika jediničnog troška rada, koji će porasti čak 10,6% u 2023. te potom usporiti na stopu od 2,5% na kraju projekcijskog razdoblja.

Tijekom protekle godine zabilježeno je snažno ubrzanje inflacije, ponajviše pod utjecajem povećanja cijena energenata, kao i većine drugih kategorija primarnih sirovina na svjetskom tržištu. Nadalje, otvaranje gospodarstava nakon COVID pandemije i oporavak globalne potražnje za robama, doveli su do izraženih pritisaka na globalne opskrbne lance te utjecali na produljivanje rokova isporuke i rastuće troškove transporta. Navedena kretanja su intenzivirana ratom u Ukrajini, što je dodatno utjecalo na ubrzanje rasta cijena poljoprivrednih proizvoda te proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda u europodručju, a u konačnici i njihovo prelijevanje na potrošačke cijene. Kao posljedica navedenih kretanja, tijekom protekle godine inflacija potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj je kontinuirano ubrzavala, s 5,7% u siječnju na prosječnu razinu od 13,3% u posljednjem tromjesečju 2022. godine. Rastu potrošačkih cijena u 2022. najviše je pridonio rast cijena energije i hrane, pri čemu u drugoj polovici prošle godine sve izraženiji doprinos ukupnoj inflaciji dolazi od rasta cijena usluga i industrijskih proizvoda. S druge strane, inflatorni pritisci osjetno su ublaženi uvođenjem mjera Vlade, kojima su između

ostalog ograničene cijene električne energije i plina za kućanstva, smanjena stopa PDV-a na određene kategorije proizvoda te ograničene cijene osnovnih prehrambenih proizvoda.

Od sredine prošle godine prisutno je ublažavanje inflacijskih pritisaka kod cijena energenata i drugih primarnih sirovina na svjetskim tržištima, kao i osjetno smanjenje pritisaka u globalnim opskrbnim lancima. Nadalje, vidljivo je snažno usporavanje međugodišnjeg rasta proizvođačkih cijena industrijskih proizvoda u Republici Hrvatskoj i europodručju. Početkom 2023. inflacija potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj bilježi postupno usporavanje te je u ožujku zabilježila najnižu razinu od travnja prošle godine. Usporavanju ukupne inflacije ponajviše su pridonijele cijene energije, pod utjecajem kretanja cijena energenata na svjetskim tržištima, ali i učinka baznog razdoblja. S druge strane, kod neprerađenih prehrambenih proizvoda i usluga se domaća inflacija početkom ove godine zadržala na relativno visokim razinama, pod utjecajem snažnog rasta nominalnih bruto plaća te izraženog rasta cijena voća i povrća, na što su u utjecale i nepovoljne vremenske prilike na jugu Europe.

Očekuje se da će prosječna inflacija potrošačkih cijena u 2023. usporiti na 6,6%, pod utjecajem izraženog smanjenja cijena energenata i drugih primarnih sirovina na svjetskom tržištu, kao i iščezavanja baznih učinaka rasta cijena tijekom 2022. Na kretanje inflacije utjecat će i već prisutno snažno ublažavanje pritisaka u globalnim lancima opskrbe, kao i očekivano daljnje usporavanje inflacije u europodručju. Kao posljedica navedenih kretanja, znatno niži doprinos inflaciji u 2023. doći će od cijena energije, dok se kod cijena hrane i cijena koje isključuju hranu i energiju očekuje zadržavanje relativno visoke inflacije, koja će ipak izraženije usporiti prema kraju 2023. godine. Pod utjecajem očekivanog usporavanja rasta cijena u europodručju te prigušene dinamike cijena primarnih sirovina na svjetskom tržištu, ali i smanjenja rasta jediničnih troškova rada u Republici Hrvatskoj, u ostatku projekcijskog razdoblja se očekuje postupno usporavanje inflacije, koja će se krajem projekcijskog razdoblja projekcijskog razdoblja približiti razini od 2,0%.

III. Ključni odgovori na gospodarska i društvena kretanja i izazove

1 – GOSPODARSTVO

C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo

Poticanje ulaganja i produktivnosti

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu; 2020.CSR1.1. U skladu s općom klauzulom o odstupanju, poduzeti sve potrebne mjere i učinkovito odgovoriti na pandemiju, održati gospodarstvo i pružiti potporu oporavku koji će uslijediti; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR3.1. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije.

Napredak u provedbi preporuka

Kroz NPOO komponentu C1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo namijenjenu izravno poduzetnicima provedeni su natječaji za dodjelu bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 377 milijuna eura koje su usmjerene na tranziciju gospodarstva prema energetski i resursno učinkovitim gospodarstvu te inovacije i razvoj i primjenu novih (digitalnih) tehnologija. Te mjere obuhvaćaju:

- C1.1.1. R4-I1 Potporu poduzećima za tranziciju na energetski i resursno učinkovito gospodarstvo (252 milijuna eura, namijenjeno malim i srednjim, ali i srednje kapitaliziranim poduzećima (*mid-caps*)). Bespovratna sredstva dodjeljuju se financijski održivim poduzećima koja dokažu utjecaj planiranih ulaganja na zelenu tranziciju, za ulaganja usmjerena u zelene tehnologije koje doprinose energetski i resursno učinkovitim gospodarstvu. Ulaganja se usmjeravaju u energetske intenzivna poduzeća iz sektora prerađivačke industrije namijenjena: projektima za promicanje kružnoga gospodarstva integriranjem aspekata resursne učinkovitosti u proizvodni ciklus i životni vijek proizvoda, uključujući održivu opskrbu primarnim i sekundarnim sirovinama, i/ili dekarbonizaciji energetski intenzivnih industrija i znatnom smanjenju emisija u tim industrijama, među ostalim demonstracijom i uvođenjem inovativnih tehnologija s niskom razinom emisija. Zaprimljena su ukupno 253 projekta, čija je vrijednost 517,6 milijuna eura, a zatražena potpora je ukupno 225,6 milijuna eura, odnosno 89% iznosa alokacije. Postupak dodjele je u tijeku, a uzevši u obzir broj zaprimljenih projektnih prijedloga i vrijednost zatražene potpore, nakon završenog postupka dodjele vjerojatno će se objaviti novi poziv u 2023. godini.
- C1.1.2. Potpore usmjerene na inovacije općenito te razvoj i primjenu novih (digitalnih) tehnologija (124,9 milijuna eura) koje podrazumijevaju mjere za poticanje akceleracije i komercijalizacije inovacija, ali i ulaganja u razvojne kapacitete poduzeća za povećanje konkurentnosti na globalnom tržištu. Predviđena je reforma sustava poreznih olakšica za istraživanje i razvoj te izrada nacionalnih planova za digitalnu transformaciju gospodarstva i razvoj umjetne inteligencije. Potiče se i digitalna transformacija gospodarstva izravnom podrškom projektima poduzeća za razvoj i primjenu digitalnih tehnologija i digitalizaciju

poslovnih procesa, ali i kroz podršku Europskim digitalnim inovacijskim centrima (EDIH). Na taj način se kroz RRF planira podignuti razina ulaganja u istraživanje i inovacije te potaknuti one aktivnosti poduzeća koje doprinose stvaranju proizvoda i usluga dodatne vrijednosti. U 2022. objavljeni su natječaji za dodjelu bespovratnih sredstava: „Bespovratne potpore za novoosnovana poduzeća“ (18,7 milijuna eura), „Komercijalizacija inovacija“ (50,4 milijuna eura) te „Bespovratne potpore za digitalizaciju“ (27,3 milijuna eura). Postupak dodjele za ove pozive je u tijeku. HAMAG BICRO je objavio i završio Poziv za odabir akceleratora u sklopu mjere Jačanje akceleracijske aktivnosti (8 milijuna eura) na kojem je odabrano 11 akceleratora okupljenih u konzorcije koji će provoditi program akceleracije. Također, u 2022. su četiri nacionalna kandidata za EDIH-ove na natječaju u okviru DEP programa EU osigurala financiranje 50% vrijednosti svojih projekata za trogodišnje razdoblje u iznosu od 5,4 milijuna EUR. Slijedom navedenog, započela je priprema za financiranja nacionalnog dijela predmetnih projekata kroz NPOO potkomponentu C1.1.2.

U okviru komponente C.1.1.1. provodi se mjera financijskih instrumenata HBOR-a. Sukladno Provedbenoj odluci Vijeća, za navedene financijske instrumente, HBOR je u suradnji s MFIN-om i MINGOR-om zaključio Sporazume o provedbi financijskih instrumenata. Izuzev financijskog instrumenta poticanja vlasničkog i kvazi-vlasničkog ulaganja, čiji se početak provedbe očekuje 2023./2024., svi ostali financijski instrumenti su u provedbi i dostupni su krajnjim korisnicima (subjektima javnog i privatnog sektora).

- C.1.1.1. R4-I2 Financijski instrument za mikro, mala i srednja poduzeća koji se sastoji od dvije potkomponente:
 - Financijskog instrumenta izravnih kredita iznad 100.000 eura za mikro, male i srednje poslovne subjekte (do 31.12.2022. ugovorena 4 kredita)
 - Financijskog instrumenta fonda subvencija kamata po kreditima za mikro, male i srednje poslovne subjekte (do 31.12.2022. ugovorene 3 subvencije)
- C.1.1.1. R4-I3 Financijski instrumenti za poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i velika poduzeća koji se sastoje od dvije potkomponente:
 - Financijskog instrumenta fonda subvencija kamata po kreditima za poduzeća srednje tržišne kapitalizacije i velika poduzeća
 - Financijski instrument jamstvenog fonda za kredite subjektima srednje tržišne kapitalizacije i velikim poslovnim subjektima
- C.1.1.1. R4-I4 Financijski instrument fonda subvencija kamata po kreditima za subjekte javnog sektora
- C.1.1.1. R5-I1 Financijski instrument razvoja vlasničkih i kvazi-vlasničkih ulaganja

U 2022. nastavljena je provedba mjera potpore poljoprivrednicima u skladu s tzv. „Privremenim okvirom za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u pandemiji COVID-19“. Vlada je u travnju 2022. usvojila „Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru peradarstva zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 u 2022. godini“ (oko 0,6 milijuna eura) te „Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u stočarstvu zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 u 2022. godini“ (oko 4,2 milijuna eura).

Planirane NPOO reforme i investicije

HAMAG-BICRO unutar mjere C1.1.1.-R4-I2 provodi financijske instrumente – investicijski zajmovi do 100.000 eura te subvencija kamatne stope s ciljem poticanja zelene i digitalne tranzicije te jačanja konkurentnosti i otpornosti. Ukupna alokacija iznosi 53 milijuna eura, od čega se 39,8 milijuna eura odnosi na zajmove, a 13,3 milijuna eura se odnosi na subvenciju kamatne stope. Zaprimanje zahtjeva za zajam je započelo u Q3/2022, a do 31.12.2022. ugovorena su 204 zajma, što čini 25,50% cjelokupno alociranih sredstava za ovaj financijski instrument dok je početak provedbe subvencije kamatne stope predviđen za Q1/2023.

Ministarstvo kulture i medija je za investiciju „C1.1.1. R6-I1 Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija“ uputilo Nacrt Uputa za prijavitelje Poziva za dodjelu bespovratnih sredstava na portal e-Savjetovanje. Bespovratna sredstva dodijelit će se putem otvorenog postupka dodjele u modalitetu privremenog poziva, a ukupan raspoloživi iznos bespovratnih sredstava u okviru ovog Poziva je 33,18 milijuna eura.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije.

HAMAG-BICRO planira provedbu financijskih instrumenata kroz PKK 2021. – 2027. Planira se provedba ESIF malih investicijskih zajmova s manjim udjelom obrtnih sredstava s mogućnošću otpisa glavnice uz pretpostavku ostvarenja ključnih pokazatelja zelene i digitalne tranzicije i ESIF jamstava putem pojedinačnih jamstava za dugoročne investicijske kredite te leasing, kao i putem portfeljnog jamstva na portfelj jamčenih kredita manje vrijednosti odabranih financijskih institucija (i to kako za investicijske kredite s manjim udjelom obrtnih sredstava, tako i za kredite u potpunosti namijenjene za obrtna sredstva). HBOR-u bi iz PKK 2021. – 2027. trebao biti povjeren na upravljanje financijski instrument za konkurentnost MSP-ova.

Podrška održivom financiranju je jedna od najvažnijih tema u našem financijskom sektoru, kako u bankarskom tako i u nebankarskom dijelu. Održivo ulaganje je ulaganje u gospodarsku djelatnost kojom se: 1. doprinosi ostvarenju okolišnih ciljeva (engl. „E“ *Enviromental*) 2. doprinosi ostvarenju društvenih ciljeva (engl. „S“ *Social*) 3. ne nanosi bitna šteta bilo kojem od navedenih okolišnih ili društvenih ciljeva i 4. ulaže u društva koja slijede prakse dobrog upravljanja (engl. „G“ *Governance*).

ESG rizici utječu na stabilnost gospodarstva i financijskog sustava, stoga je nužan prijelaz na održive poslovne modele, pri čemu upravo financijski sektor mora postati glavni čimbenik koji će omogućiti ostvarivanje postavljenih ciljeva održivog razvoja. Pristup održivom financiranju i/odgovornom ulaganju treba temeljiti na uključivanju ESG faktora. Primijeniti koncept održivog financiranja znači da prilikom donošenja odluka o ulaganju u obzir treba uzeti i ESG faktore. Regulatorne promjene izravno obvezuju financijski sektor da razmotri utjecaje projekata koje financira u odnosu na doprinos ostvarenju ciljeva Europskog zelenog plana i u odnosu na utjecaj koji imaju na održivost, što bi sve trebalo dovesti do dugoročnog povećanja ulaganja u održive ekonomske aktivnosti i projekte. Strategija održivog financiranja Europske komisije iz 2021. upravo utvrđuje kako financijski sektor može doprinijeti ciljnim vrijednostima iz Europskog zelenog plana te istodobno ojačati svoju otpornost i suzbiti manipulativni zeleni marketing. Cilj je potaknuti doprinos financijskog sektora kroz jačanje gospodarske i financijske otpornosti na rizike u pogledu održivosti (financijsko izvješćivanje i

računovodstvo, kreditni rejtingi, upravljanje rizicima održivosti od strane banaka i osiguravatelja, financijska stabilnost) i ubrzati doprinos financijskog sektora tranzicijskim aktivnostima (tj. objavljivanje informacija financijskih institucija, fiducijarne obveze ulagača, usporedivost istraživanja i rejtinga u području okolišnih, socijalnih i upravljačkih čimbenika, npr. praćenje rizika povezanih s manipulativnim zelenim marketingom, mjerenje potreba za kapitalom i tokova kapitala).

Bitan aspekt za lakši prijelaz na održivo gospodarstvo je poboljšanje izvješćivanja o održivosti. U tom smislu izrađena je Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti (engl. *Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD*) koja je stupila na snagu 5. siječnja 2023., a bit će prenesena u Zakon o računovodstvu. CSRD proširuje krug obveznika izvješćivanja, ali i sadržaj izvješća, propisuje korištenje Europskih standarda o održivosti (engl. *European Sustainability Reporting Standards – ESRS*), provjeru izvješća o održivosti te uvodi digitalizaciju informacija o održivosti. Prva izvješća o održivosti, prema novim pravilima, objavit će se u 2025. za poslovnu godinu 2024. S obzirom na povećan broj obveznika primjene CSRD, pravilna i pravodobna usklađenost s novim zahtjevima CSRD, ključna je u narednom razdoblju.

Slijedom toga planira se **uspostava zajedničke platforme pod nazivom Forum za podršku održivom financiranju** (engl. *Sustainable Financing Support Forum – SFSF*). Imajući u vidu da se očekuje da će financijski sektor imati ključnu ulogu u procesu tranzicije prema održivom gospodarstvu kroz usmjeravanje kapitala prema održivim gospodarskim aktivnostima, cilj je, u suradnji s MINGOR-om te HNB-om i HANFA-om uspostaviti zajedničku platformu za razmjenu informacija i povećanje doprinosa financijskog sektora ostvarenju ciljeva Europskog zelenog plana, uz koordinaciju svih bitnih dionika uključenih u proces s fokusom na pravodobnu pripremu novih zahtjeva.

Jačanje konkurentnosti

2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije.

Napredak u provedbi preporuka

U okviru projekta tehničke podrške (SRSP) financiranog sredstvima EK i tadašnjeg njemačkog Saveznog ministarstva gospodarstva i energetike (njem. *BMWi – sada njemačko Savezno ministarstvo za gospodarstvo i zaštitu klime*), u 2021. pripremljene su preporuke za unaprjeđenje analitičkih kapaciteta službenika MINGOR-a vezano za odgovarajuće metodološke alate koji će doprinijeti učinkovitosti javne uprave u osmišljavanju i provedbi javnih projekata i politika. U okviru NPOO reformske mjere „Nastavak reforme poslovnog i regulativnog okruženja“, tijekom 2022. izrađena je Strategija za procjenu ekonomskog učinka propisa na sektor malog i srednjeg poduzetništva za razdoblje od 2023. do 2027. godine i Akcijski plan za provedbu Strategije za razdoblje od 2023. do 2025. godine, kao sljedeći korak u jačanju regulativnog okvira, s posebnim naglaskom na koristi koje će time MSP-ovi ostvariti kroz poboljšanje poslovnog okruženja u Hrvatskoj primjenom načela dobrog upravljanja, prepoznatim i prihvaćenim i među državama članicama EU. Jedna od mjera iz Akcijskog plana za provedbu Strategije je digitalizacija Testa procjene učinaka na mala i srednja poduzeća (MSP test). Tijekom 2022. izrađena je funkcionalna (procesna) specifikacija za digitalizaciju u suradnji s OECD-om u okviru projekta tehničke pomoći „Unaprjeđenje regulatorne politike u Hrvatskoj kroz inovacije i digitalizaciju“ te je u zadnjem kvartalu 2022. provedena javna nabava usluga izrade digitalne platforme za digitalizaciju MSP testa.

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru daljnjeg unaprjeđenja MSP testa, u 2023. planira se spomenuta **digitalizacija Testa procjene učinka na mala i srednja poduzeća**, odnosno izrada digitalne platforme za suradnju koordinatora, online edukacije i međusobnu komunikaciju čime će se optimizirati i potpuno digitalizirati postupak MSP testa.

Platforma će se sastojati od informatičke baze provedenih testova za MSP-ove, baze standardiziranih vrijednosti koje se uzimaju u obzir pri izračunu procjene učinaka te će omogućavati sustavno praćenje i nadzor nad izračunanim učincima, analitičke izvještaje i izradu simulacija učinaka.

Platforma će unaprijediti i komunikaciju između TDU i privatnog sektora, sadržavat će bazu provedenih MSP testova i standardizirane vrijednosti koje se koriste kod izračuna procjene učinaka kako bi se omogućilo sustavno praćenje i nadzor nad izračunatim učincima, analitičkim izvještajima te simulaciji učinaka.

Integralni dio platforme, uz bazu podataka, činit će i portal namijenjen međusobnoj komunikaciji i razmjeni iskustava nacionalnih stručnjaka koji čine mrežu za bolju regulativu. Platforma će omogućavati uključivanje predstavnika poslovne zajednice kada to bude potrebno već od rane faze izrade propisa. Kroz digitalizaciju MSP testa koja će obuhvatiti sve TDU koji su obveznici provedbe MSP testa, povećat će se učinkovitost javnog sektora, s krajnjim ciljem pozitivnog učinka na konkurentnost poslovnog okruženja u Hrvatskoj. Rok za provedbu mjere digitalizacije MSP testa je kraj 2023. godine.

Učinkovitije funkcioniranje tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Kako u Hrvatskoj do sada nije bio usvojen sveobuhvatan dokument kojim bi se na sustavan način utvrdilo trenutno stanje, a potom i predložile mjere za unapređenje i razvoj sustava tržišta kapitala, MFIN je zajedno s HANFA-om odlučilo pokrenuti aktivnosti usmjerene na **izradu Prijedloga strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj**.

Prijedlog strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj bi trebao pridonijeti učinkovitijem funkcioniranju tržišta kapitala, a bit će usmjeren na podupiranje održivog gospodarskog rasta, kao i povećanje konkurentnosti gospodarstva Republike Hrvatske. Razvijeno tržište kapitala ima izravan utjecaj na gospodarski rast, kao i stvaranje visokokvalitetnih prilika za zapošljavanje. Snažno tržište kapitala podupire razvoj nacionalnog gospodarstva kroz učinkovitu alokaciju stranog i domaćeg kapitala koji se može koristiti za financiranje poslovnih aktivnosti, stvaranje kvalificiranih i produktivnih radnih mjesta, izgradnju infrastrukture i financiranje inovativnih ideja.

U Prijedlogu strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj cilj je utvrditi:

- kakvo je trenutno stanje tržišta kapitala,
- identificirati područja s najvećim potencijalom za poboljšanje,
- utvrditi mjere koje treba provesti u identificiranim područjima,
- razmotriti mogući budući pristup optimizaciji regulatornog okruženja za ulaganja i financiranje dionika na tržištu te razmotriti druga moguća pitanja,

sve kako bi se doprinijelo razvoju snažnog i konkurentnog tržišta kapitala u Hrvatskoj. Provedba aktivnosti planirana je za razdoblje do Q1/2024.

Parafiskalno rasterećenje gospodarstva

2019.CSR4.4. Smanjiti najveće parafiskalne namete i pretjeranu regulaciju tržišta proizvoda i usluga; 2020.CSR3.2. Dodatno smanjiti parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta roba i usluga

Napredak u provedbi preporuka

Važan element u procjeni poslovnog okruženja su različite naknade u obliku parafiskalnih i administrativnih naknada koje se smatraju neporeznim davanjima. Analizira se i razmatra naknade koje proizlaze iz javnih propisa, a koje poduzeća plaćaju središnjim državnim tijelima, tijelima lokalne i regionalne uprave ili drugim tijelima s javnim ovlastima s ciljem pronalaska prostora za smanjenje opterećenja poduzetnika uz zadržavanje iste razine javnih usluga koje se financiraju putem navedenih naknada.

Prvi Akcijski plan za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja 2020. pripremljen je temeljem analize provedene u 2019. i usvojen od strane Vlade u svibnju 2020. Akcijski plan je donesen sukladno preporuci Vijeća EU što je bio i jedan od preduvjeta za pridruživanje Republike Hrvatske Europskom tečajnom mehanizmu II (ERM II) i bankovnoj uniji. Predmetnim Akcijskim planom je bilo predviđeno ukupno 50 mjera rasterećenja, od kojih se 33 odnosilo na ukidanje ili smanjenje odabranih neporeznih i parafiskalnih davanja, a 17 mjera se odnosilo na smanjenje naknada za stručne ispite. S prvim kvartalom 2022. provedeno je svih 50 mjera iz Akcijskog plana čime je ostvareno ukupno rasterećenje gospodarstva od 70,6 milijuna eura.

Planirane NPOO reforme i investicije

U sklopu NPOO, reformske mjere „Nastavak reforme poslovnog okruženja“ **izradit će se drugi Akcijski plan za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja**, s ciljem stvaranja uvjeta za jednostavnije i povoljnije poslovanje hrvatskih poduzetnika.

Provedbom mjera iz drugog Akcijskog plan za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja ostvarit će se rasterećenje gospodarstva u iznosu većem od 132,7 milijuna eura do kraja 2023. godine.

Liberalizacija tržišta usluga

2019.CSR4.4. Smanjiti najveće parafiskalne namete i pretjeranu regulaciju tržišta proizvoda i usluga; 2020.CSR3.2. Dodatno smanjiti parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta roba i usluga

Napredak u provedbi preporuka

Liberalizacija tržišta usluga provedena je do kraja Q1/2023. kroz 260 mjera u 50-ak djelatnosti i profesija. Od 2019. mjere u ovom području provode se kroz akcijske planove za liberalizaciju tržišta usluga, slijedom regulatorne analize Svjetske banke. Pritom je u okviru navedenih ukupno 260 mjera provedeno 18 od 20 mjera iz prvog akcijskog plana te 13 od 18 mjera iz drugog akcijskog plana. Ostale su mjere u provedbi (tijekom 2023.). Prema OECD-ovim podacima iz izvješća Product Market Regulation (PMR 2018), ukupna reguliranost hrvatskog gospodarstva, tržišta usluga i profesionalnih usluga snižena je na okvir prosjeka EU-a i OECD-a. Reforma se nastavlja što je u skladu i s višegodišnjim preporukama EK u izvješću za

Hrvatsku. U kontekstu navedenoga, godišnja izvješća Komisije kronološki ističu prepreke kao što su: složene procedure registracije u području usluga (EK, [2017²](#)); teritorijalna ograničenja za prekogranične turističke vodiče kroz županijske ispite (EK, [2018³](#)); regulacije skupih članarina i ispita u strukovnim komorama, ekskluzivnih prava te ograničenja vlasničkih udjela i multidisciplinarnosti kod poreznih savjetnika i odvjetnika (EK, [2020⁴](#)). S druge strane, EK je ocijenila i napredak Hrvatske: ukinute su fiksne cijene u nekoliko sektora (EK, [2018⁵](#)); ostvaren je napredak u liberalizaciji reguliranih profesija i planu deregulacije kod niza profesija, uključujući smanjenje ekskluzivnih prava arhitekata, olakšanje oglašavanja odvjetnika, ukidanje obveznog prebivališta za porezne savjetnike, značajnu liberalizaciju taksi usluga i odustajanje od licenciranja računovođa (EK, [2019⁶](#)). EK i upozorava na nužan nastavak reformi: unatoč mnoštvu provedenih mjera liberalizacije profesionalnih usluga i administrativnih zahtjeva ostaje visoka regulacija kod nekih profesija ([2020⁷](#)); unatoč integraciji u jedinstveno tržište i reformama u području usluga i dalje postoje određene prepreke u više profesija. Stoga EK očekuje da će se takva ograničenja ukloniti kroz NPOO ([2022⁸](#)), referirajući se pritom na [indikator restriktivnosti profesionalnih usluga⁹](#) koji pokazuje kako se niz profesija suočava s ograničenjima iznad srednje vrijednosti EU-a – odvjetnici, arhitekti, inženjeri, turistički vodiči i porezni savjetnici.

Planirane NPOO reforme i investicije

Liberalizacija tržišta usluga provodi se kako bi se dodatno otvorio institucionalni okvir za potencijalno nove, kao i postojeće poduzetnike iz privatnog sektora profesionalnih usluga. U pogledu očekivanih gospodarskih učinaka, reforma će otvoriti veće prilike za neto povećanja broja pružatelja usluga, inovativnosti i produktivnosti te većih prilika za pojedince i poduzeća kao potrošače profesionalnih usluga u smislu mogućeg sniženja cijena i većeg odabira. Stoga je sukladno NPOO-u cilj do kraja Q4/2024 pojednostaviti ili ukinuti najmanje dodatnih 50 regulatornih zahtjeva privatnom sektoru profesionalnih usluga (u odnosu na 250 provedenih mjera s Q1/2022 kada su donijeti NPOO i NPR 2022). Radi ostvarenja navedenog cilja, **provodit će se mjere na temelju Trećeg akcijskog plana za liberalizaciju tržišta usluga**. U pogledu pokazatelja rezultata, minimalni kumulativni broj provedenih mjera liberalizacije tržišta usluga povećat će se s 260 (Q1/2023) na barem 300 (Q4/2024). Ova reforma uzima u obzir preporuke Svjetske banke koje se odnose na registraciju i članstva u strukovnim komorama, fragmentirana ekskluzivna prava, stručne ispite te ograničenja u pogledu vlasništva i upravljanja za porezne savjetnike. Uz to, uzimaju se u obzir i navedene reformske preporuke u okviru Europskog semestra, inicijative sa skupine *Single Market Enforcement Taskforce* (SMET) pri EK te pravila EU-a o slobodi pružanja usluga.

² <https://commission.europa.eu/system/files/2017-02/2017-european-semester-country-report-croatia-en.pdf>

³ <https://commission.europa.eu/system/files/2018-03/2018-european-semester-country-report-croatia-en.pdf>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0510&from=EN>

⁵ <https://commission.europa.eu/system/files/2018-03/2018-european-semester-country-report-croatia-en.pdf>

⁶ <https://commission.europa.eu/system/files/2019-02/2019-european-semester-country-report-croatia-en.pdf>

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020SC0510&from=EN>

⁸ https://ec.europa.eu/info/system/files/2022-european-semester-country-report-croatia_en.pdf

⁹ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46053>

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

Dekarbonizacija energetskeg sektora

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije; 2022.CSR3.1. Diversificirati uvoz fosilnih goriva i smanjiti opću ovisnost o fosilnim gorivima; 2022.CSR3.2. Ubrzati primjenu obnovljivih izvora energije

Napredak u provedbi preporuka

Hrvatska u skladu s EU energetskeg politikom i Europskim zelenim planom potiče snažnu dekarbonizaciju energetskeg sektora što je sadržano i u nizu strateških dokumenata vezanih uz energetskeg sektor. Dio tih dokumenata donesen je ranije, a dio je donesen u sklopu NPOO komponente C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo i u potpunosti je posvećena zelenoj tranziciji i dekarbonizaciji.

U lipnju 2022. objavljen je dokument o procjeni s preporukama za uklanjanje prepreka i rasterećenje administrativnih postupaka koji ograničavaju veće korištenje energije iz obnovljivih izvora. Navedenim dokumentom definiraju se potencijalna uska grla u implementaciji obnovljivih izvora energije i predlažu aktivnosti kojima će se ubrzati provedba projekata vezanih uz obnovljive izvore energije s posebnim naglaskom na samoopskrbu energijom, kao i formiranje energetskeg zajednica građana.

Također, tijekom 2022. intenzivno se radilo na kreiranju novog zakonodavnog okvira vezanog za implementaciju obnovljivih izvora energije. Nakon što su krajem 2021. doneseni ključni zakoni, tijekom 2022. radilo se na donošenju podzakonskih akata kojima se smanjuju prepreke i olakšavaju administrativni postupci koji sprečavaju veće korištenje obnovljivih izvora energije.

Osim strateških dokumenata, tijekom 2022. radilo se i na provedbi projekata kojima će se dekarbonizirati energetskeg sektor. Proces nadogradnje podzemnih kabela kojima se šest otoka povezuje s kopnenom mrežom napreduje prema planu. Od šest dionica podzemnih kabela, dvije su završene tijekom 2022. i trenutno su u radu (Crikvenica – Krk) ili probnom radu (Dugi Rat – Postira). Na ostalim dionicama će se aktivnosti provoditi i finalizirati tijekom 2023. i 2024. godine.

U rujnu 2022. potpisano je šest ugovora za istraživanje geotermalnog potencijala u kontekstu centraliziranog grijanja s ponuditeljem Geofizyka Toruń S.A. Chrobrego 50, 87-100, Toruń, Poland („GT“) u ukupnom iznosu oko 2,4 milijuna eura. Javna nabava odnosila se na šest grupa, a uključuje snimanje 2D seizmičkih podataka, snimanje i interpretaciju magnetotelurskih podataka te obradu 2D seizmičkih podataka na šest preliminarnih istražnih prostora, a koji se nalaze na prostorima gradova Velike Gorice, Zaprešića, Siska, Osijeka, Vinkovaca i Vukovara. Time je ispunjeno šest indikatora od ukupno osam zadanih. Iz mišljenja o prethodnoj ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu za šest preliminarnih istražnih prostora proizlazi da nije potrebno provoditi postupak prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Na preliminarnom istražnom prostoru Velika Gorica završeno je snimanje magnetotelurskih podataka, počelo je geodetsko mapiranje terena za potrebe snimanja 2D seizmike. Također je završena izrada elaborata o štetama na usjevima za svih šest istražnih prostora, a za potrebe nadoknade štete prilikom 2D seizmičkog snimanja. U tijeku su pripreme aktivnosti za

snimanje 2D seizmičkih podataka i magnetotelurskih podataka te obavještanje i ishođenje suglasnosti vlasnika na području snimanja podataka (indikator #47). Aktivnosti se nastavljaju i tijekom 2023. godine.

Tijekom 2022. provedene su zajedničke aktivnosti na razini EU-a s ciljem podizanja sigurnosti opskrbe i stabilizacije cijene energenata. Zajedničkim naporima i donošenjem koordiniranih mjera spriječeni su značajniji poremećaji i porast energetske siromaštava te je osigurana stabilnost EU energetske tržišta, kao i konkurentnost EU gospodarstva.

Planirane NPOO reforme i investicije

U sklopu NPOO-a, u energetske sektoru je predviđena reforma C1.2. R1 Dekarbonizacija energetske sektora, čijom će se provedbom osigurati okretanje Hrvatske prema čistoj energiji. Očekuje se da će reforma osigurati infrastrukturu potrebu za bolju i bržu implementaciju čistih tehnologija u elektroenergetskom sektoru, sektoru prometa, toplinarstvu i sektoru industrije povezano s razvojem novih tehnologija koji će navedenim sektorima, osim povećanja udjela obnovljive energije, omogućiti i dodatno smanjenje CO₂.

U sklopu navedene reforme planira se tijekom 2023. raditi na strateškom i zakonodavnom okviru te na daljnjoj provedbi investicija.

Od strateško-zakonodavnih aktivnosti, tijekom 2023. planira se osigurati pravna osnova za potpuno razdvajanje upravljanja operatorom prijenosnog sustava za plin (Plinacro) od djelatnosti opskrbe i proizvodnje u državnom vlasništvu. U tijeku je izrada analitičkih podloga za **izradu Plana proizvodnje i korištenja biogoriva u prometu** koji se planira donijeti u Q4/2023.

U tijeku je i proces izrade Strateške studije procjene utjecaja na okoliš Plana razvoja geotermalnog potencijala Republike Hrvatske do 2030. i donošenje Plana razvoja geotermalnog potencijala Republike Hrvatske do 2030., a čiji završetak se očekuje do kraja travnja 2023. godine.

Također će se nastaviti i provedba projekata. **Rad na realizaciji modernizacije visokonaponske mreže** je u završnoj fazi. Od ukupno 11 potrebnih građevinskih dozvola, ishođeno je njih 8, a za tri su predani zahtjevi. Očekivani završetak je Q2/2023. Nastavit će se i provedba aktivnosti na zamjeni podmorskih kabela. Na dionicama Brač – Hvar i Hvar – Korčula ugovoreni su radovi na kopnenim dionicama te je ugovoren podmorski kabel i radovi na polaganju podmorskog kabela. Ostaje za ugovoriti vađenje starog kabela. Također se očekuje dobivanje građevinske dozvole za dionicu Hvar – Korčula. Za dionice Krk – Cres i Cres – Lošinj su ugovoreni radovi na kopnenim dionicama te je ugovoren podmorski kabel i radovi na polaganju podmorskog kabela. Ostaje za ugovoriti vađenje starog kabela.

Za ovih 6 dionica (dvije koje su dovršene tijekom 2022. i četiri koje se planiraju završiti tijekom 2023. i 2024.), ukupno je planirano 18 nabava. Od navedenih 18 nabava, 17 je provedeno i potpisani su ugovori, neki su realizirani, a neki u realizaciji. Zadnja nabava (za vađenje kabela) planira se provesti krajem Q2/2023, jer vađenje podmorskih kabela dolazi na kraju, nakon ugovaranja svih ostalih radova.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Izvan okvira NPOO-a treba spomenuti Integrirani nacionalni energetske i klimatske plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. godine (NECP) napravljen u skladu s Uredbom EU (EU) 2018/1999 o upravljanju energetske unijom i klimatskim politikama u

kojem su postavljeni nacionalni ciljevi do 2030. godine za smanjenje emisija CO₂, povećanje udjela obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji i povećanje energetske učinkovitosti. U njemu su postavljeni glavni nacionalni ciljevi za smanjenje emisija CO₂ u odnosu na 1990., udio obnovljive energije u finalnoj potrošnji te cilj povećanja energetske učinkovitosti. Plan sadrži 105 mjera kojima se ispunjava svih pet stupova energetske unije, a veliki dio njih odnosi se na dekarbonizaciju. NECP je važan i kao strateški dokument kojeg radi svaka država članica temeljem Uredbe (EU) 2018/1999, koji je prijavljen EK te je ujedno i jedan od preduvjeta za programiranje sredstava unutar VFO 2021. – 2027. U pripremi su izmjene Integriranog energetskog i klimatskog plana koje će pratiti povećanje ambicioznosti država članica EU-a vezano za udio proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, energetska učinkovitost i sukladno novoj raspodjeli napora smanjenja emisija stakleničkih plinova na države članice i novih sektorskih ciljeva. Tijekom 2023. planira se revizija NECP-a te će on biti još više usklađen s reformom i investicijama u sklopu NPOO-a, ali i aktivnostima koje se tek planiraju u skladu s REPowerEU poglavljem NPOO-a.

Tu je i novi PKK koji je za energetiku alocirao 279 milijuna eura za energetska učinkovitost i korištenje OIE u industriji, mikrosolare i dizalice topline za građane, dodatne aktivnosti na NPOO projektu korištenja geotermalne energije u toplinarstvu, baterijske sustave, dekarbonizaciju prometa i razvoj gospodarstva temeljenog na vodik.

C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom

Reforma vodnocomunalnog sektora

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu; 2022.CSR3.4. Djelovanje na smanjenju energije

Napredak u provedbi preporuka

Reforma vodnocomunalnog sektora obuhvaća međusobno usklađeni proces donošenja zakonodavnog okvira i provedbe investicija kroz Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda i Program razvoja javne vodoopskrbe. U skladu s navedenim, u okviru NPOO-a predviđena je reforma C1.3. Provedba programa vodnog gospodarstva provedbom investicija C1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda i C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe.

Jedan od najvažnijih ciljeva reforme u sektoru vodnih usluga je postići ravnomjeren razvoj cijele države u pogledu vodne usluge javne vodoopskrbe i odvodnje, osigurati svim građanima, posebice u ruralnim područjima, pristup javnoj vodoopskrbi i odvodnji uz za njih prihvatljivu cijenu vode, osigurati preuzimanje oko 200 lokalnih vodovoda iz kojih se isporučuje voda upitne zdravstvene ispravnosti te osigurati da preostalih 73 JLS koje nemaju javnu vodoopskrbu i odvodnju istu i dobiju, a što predstavlja značajnu razvojnu i demografsku mjeru. Naime, vodni sektor u Republici Hrvatskoj značajno zaostaje za EU standardima. Stoga su potrebna znatna ulaganja u području gospodarenja vodnim resursima, koje je nedovoljno razvijeno (CSR 2020). Kako bi se osigurala provedba ciljeva održivog razvoja (SDG cilj 6: Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve) i sinergijsko djelovanje na području održivog upravljanja vodnim resursima, kao i njihova zaštita, Hrvatska je prepoznala ključna područja intervencija: poboljšanje javne vodoopskrbe, unaprjeđenje

sustava javne odvodnje i pročišćivanja otpadnih voda, kao i očuvanje dobrog stanja voda u svrhu poboljšanja održivosti korištenja i upravljanja vodama. Povećanje učinkovitosti u korištenju voda te implementacija integriranog sustava upravljanja vodnim resursima ključni su za zadovoljavanje potreba Hrvatske za vodom u budućnosti. Reforma u sektoru vodnih usluga je preduvjet za učinkovitu provedbu ulaganja u području upravljanja vodama radi osiguranja sukladnosti s relevantnim direktivama EU te uključuje integraciju javnih isporučitelja vodnih usluga na uslužnom području, s ciljem jačanja provedbene sposobnosti i investicijskog kapaciteta te financijske i tehničke samoodrživosti javnih isporučitelja vodnih usluga. Reformom će se osigurati provedba načela povrata troškova od vodnih usluga tako da cijena vode, i nakon provedbe investicija, bude socijalno prihvatljiva potrošačima. Pravna pretpostavka za vodnokomunalnu reformu ostvarena je kroz mjere iz NPR 2019. donošenjem Zakona o vodnim uslugama¹⁰ i NPR 2020. donošenjem Uredbe o uslužnim područjima¹¹.

Opterećenje vodnih tijela zahvaćanjem voda za potrebe javne vodoopskrbe nepotrebno je veliko te je nužno smanjenje gubitaka, a time i utjecaja zahvaćanja voda na količinsko stanje podzemnih, odnosno na ekološko stanje (hidromorfološki element) površinskih voda. S ciljem smanjenja gubitaka vode u sustavima javne vodoopskrbe donesena je Uredba o izmjeni i dopunama uredbe o visini naknade za korištenje voda¹² kao mjera iz NPR 2019.

U prosincu 2021., Odlukom Vlade o donošenju Višegodišnjeg programa gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030.¹³ donesen je Program koji je jedan od najznačajnijih planskih dokumenata upravljanja vodama, a njegovo je donošenje propisano člankom 43. Zakona o vodama¹⁴. Donošenjem Programa ispunjen je prethodni uvjet za financiranje iz PKK 2021. – 2027. te je reformski pokazatelj u NPOO-u. Ovim se dokumentom utvrđuje okvirni program ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i javne odvodnje na koji se Hrvatska obvezala Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji. Također se operacionalizira sustav za provedbu na način koji će doprinijeti učinkovitijem korištenju financijskih, kadrovskih i tehničkih resursa kojima raspolaže vodno gospodarstvo u području korištenja i zaštite voda, kao i sektor vodnih usluga. Predmetnim Programom se utvrđuju pojedinačni projekti te definira okvir za praćenje njegove provedbe. Paralelno s Višegodišnjim programom, Vlada je donijela Uredbu o uslužnim područjima¹⁵. Ustavnom sudu Republike Hrvatske podneseno je ukupno 25 prijedloga za ocjenu suglasnosti Zakona o vodnim uslugama s Ustavom i 4 prijedloga za ocjenu suglasnosti s Uredbe o uslužnim područjima s Ustavom i Zakonom. Važno je naglasiti da prema količini vode, svi predlagatelji zajedno, godišnje isporučuju kućanstvima i poslovnim korisnicima nešto više od 7% od ukupno isporučenih količina vode u Hrvatskoj. Svi ostali javni isporučitelji, koji isporučuju 93% vode u Republici Hrvatskoj, podržavaju reformu, a značajan broj se već integrirao dobrovoljno zbog koristi koju su ostvarili na razini projekata financiranih EU sredstvima. Ustavni sud je Rješenjem od 8. lipnja 2021. odbio ili odbacio prva 4 podnesena prijedloga za ocjenu suglasnosti s Ustavom, a rješenjem od 20. prosinca 2022. odbio ili odbacio preostali 21 prijedlog. 7. veljače 2023. Ustavni sud je donio Odluku kojom se ukida Uredba o uslužnim područjima dana 15. srpnja 2023. zbog proceduralnih razloga. Kako ne bi bilo pravne praznine, Uredba donesena u prosincu 2021. ostaje i dalje na snazi do 15. srpnja 2023. do kada će Vlada, prema obrazloženju Odluke od 7. veljače, donijeti novu Uredbu o uslužnim područjima.

Integracijom u sektoru vodnih usluga ojačat će ekonomski i kadrovski kapaciteti u javnim isporučiteljima što će pozitivno utjecati na provedbu ulaganja iz EU i nacionalnih sredstava. Ni

¹⁰ NN 66/19

¹¹ NN 147/21

¹² NN 32/20

¹³ NN 147/21

¹⁴ NN 6/19 i 84/21

¹⁵ NN 147/21

jedan JLS neće ostati izvan nadležnosti pojedinog isporučitelja vodnih usluga. Smanjit će se gubici u sustavima javne vodoopskrbe i izgradit će se sustavi odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda što će imati pozitivan utjecaj na zaštitu okoliša i prirode. U sustav javne vodoopskrbe preuzet će se više od 200 lokalnih vodovoda u kojim je zdravstvena ispravnost vode upitna. Pritom će cijena vode nakon provedbe velikih investicija u sektoru vodnih usluga ostat socijalno prihvatljiva građanima, odnosno građani neće izdvajati više od 3% svog dohotka radi plaćanja tih usluga. U tijeku je donošenje Uredbe o vrednovanju učinkovitosti poslovanja isporučitelja vodnih usluga, Uredbe o metodologiji za određivanje cijene vodnih usluga i Uredbe o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti vodnih usluga, nužnih za dovršetak operativne provedbe reforme.

U sklopu Programa razvoja javne odvodnje otpadnih voda (C1.3. R1-I1) te Programa razvoja javne vodoopskrbe (C1.3. R1-I2) završen je trajni ograničeni poziv na dostavu projektnih prijedloga za „Financiranje provedbe već započetih investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.“ u sklopu kojeg su odobrena i potpisana 73 projekta te je dodijeljeno 93,8 milijuna eura bespovratnih EU sredstava. U tijeku je trajni ograničeni poziv na dostavu projektnih prijedloga za „Financiranje provedbe investicijskih projekata koji se odnose na manje dijelove sustava javne vodoopskrbe i javne odvodnje otpadnih voda u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.“ u sklopu kojeg je do sada odobreno 26 projekata te je dodijeljeno 100 milijuna eura bespovratnih EU sredstava. Također je u tijeku ograničeni poziv na dostavu projektnih prijedloga za „Financiranje provedbe investicijskih projekata koji se odnose na poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracija“. Navedeni pozivi doprinose ujedno i pokazateljima provedbe NPOO-a s rokom provedbe Q4/2023: „Izgrađena ili rekonstruirana mreža javne odvodnje“ i „Izgrađena ili rekonstruirana mreža javne vodoopskrbe“. Završen je Poziv na dostavu projektnih prijedloga za „Financiranje investicije: Mjerni uređaji na vodozahvatima“ te je u postupku izravne dodjele odabran projekt ukupne vrijednosti bespovratnih sredstava 8,5 milijuna eura. Navedeni poziv doprinosi pokazatelju provedbe NPOO-a s rokom provedbe Q4/2022: „Mjerni uređaji ugrađeni na vodocrpištima“.

Planirane NPOO reforme i investicije

Izmjena pravnog okvira nužan je korak za provedbu reforme u sektoru vodnih usluga. Nakon što je 30. prosinca 2021. donesena Uredba o uslužnim područjima, u tijeku je donošenje Uredbe o vrednovanju učinkovitosti poslovanja isporučitelja vodnih usluga, Uredbe o metodologiji za određivanje cijene vodnih usluga te Uredbe o posebnim uvjetima za obavljanje djelatnosti vodnih usluga. S obzirom na Odluku Ustavnog suda od 7. veljače 2023. kojom se ukida Uredba o uslužnim područjima dana 15. srpnja 2023., u tijeku je izrada nove Uredbe o uslužnim područjima. Po donošenju predmetnih uredbi slijedi **operativna provedba reforme javnih isporučitelja vodnih usluga do Q4/2023.**

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Za ispunjenje obveza na koje se Hrvatska obvezala Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji odnosno za provedbu okvirnog programa ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i javne odvodnje koji je definiran i u Višegodišnjem programu gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030. godine, potrebna su dodatna značajna ulaganja. Osim sredstava iz NPOO-a, Hrvatskoj je za ulaganja u vodnokomunalnu infrastrukturu na raspolaganju 695 milijuna eura iz PKK 2021. – 2027., specifičnog cilja 2.v „Promicanje pristupa vodi i održivog upravljanja vodama“.

Dodatno se u 2023. nastavlja provedba investicija u sustave javne odvodnje i javne vodoopskrbe koji se financiraju bespovratnim sredstvima EU u okviru OPKK 2014. – 2020.

Održivo gospodarenje otpadom

Napredak u provedbi preporuka

U cilju provedbe reformi za prijelaz na kružno gospodarstvo proveden je niz aktivnosti radi ispunjenja uvjeta za korištenje sredstava EU fondova za sufinanciranje projekata u području gospodarenja otpadom.

Vezano za područje gospodarenja otpadom, MINGOR je donio Odluku o redoslijedu i dinamici zatvaranja odlagališta¹⁶ kojom se određuje redoslijed i dinamika zatvaranja odlagališta neopasnog otpada po županijama.

U srpnju 2021., donesen je Zakon o gospodarenju otpadom¹⁷ kojim su u nacionalno zakonodavstvo ugrađeni novi i ambiciozniji ciljevi u gospodarenju otpadom koji doprinose ostvarenju ciljeva Europskog zelenog plana da se odvoji stvaranje otpada od gospodarskog rasta. Također, Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022.¹⁸ izmijenjen je Odlukom o donošenju izmjena plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. Izmjene Plana gospodarenja otpadom RH 2017. – 2022. donesene su radi usklađenja s novim ciljevima i politikama u gospodarenju otpadom, a odnose se samo na 2022. kao zadnju godinu u ovom planskom razdoblju.

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za sljedeće plansko razdoblje 2022. – 2028. u potpunosti je utemeljen na ciljevima do 2035. godine, a njegovo donošenje se očekuje u Q1/2023.

Ključne reforme u uspostavi učinkovitog sustava gospodarenja otpadom za prijelaz na kružno gospodarstvo i ostvarenja EU ciljeva su povećanje učinkovitosti odvojenog sakupljanja otpada koji se može reciklirati, uvođenje gospodarskih poticaja za građane i JLS te dodatna ulaganja u projekte koji zauzimaju više mjesto u hijerarhiji gospodarenja otpadom.

Planirane NPOO reforme i investicije

U vezi ulaganja u projekte gospodarenja otpadom omogućeno je korištenje sredstva iz NPOO-a kroz reformu C1.3. R2 „**Provedba projekata za održivo gospodarenje otpadom**“ u ukupnom iznosu od 166 milijuna eura i to provedbom investicije C1.3. R2-I1 „Program smanjenja odlaganja otpada“ u iznosu od 146 milijuna eura i provedbom investicije C1.3. R2-I2 „Program sanacije zatvorenih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom“ u iznosu od 20 milijuna eura. Svrha Programa smanjenja odlaganja otpada je učinkovitije odvojeno prikupljanje komunalnog otpada s ciljem smanjenja nastanka otpada koje je potrebno konačno zbrinuti na odlagališta. Stoga program obuhvaća mjere i infrastrukturu potrebnu za smanjenje odlaganja otpada što uključuje izgradnju postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog komunalnog otpada, izgradnju postrojenja za biološku obradu odvojeno prikupljenog biootpada, izgradnju i opremanje reciklažnih dvorišta, kao i izgradnju i opremanje reciklažnih dvorišta za građevinski otpad. Pozivi na dostavu projektnih prijedloga za financiranje mjera i infrastrukture iz „Programa smanjenja odlaganja otpada“ objavljeni u 2022. su izgradnja i opremanje postrojenja za biološku obradu biootpada te izgradnja i opremanje postrojenja za

¹⁶ NN 3/19 i 17/19

¹⁷ NN 384/21

¹⁸ NN 3/17 i 1/22

sortiranje, a ostali pozivi bit će objavljeni u 2023. godini. Provedbom ovog programa udio komunalnog otpada upućenog na odlaganje smanjit će se na 30% do 2026. godine. Također, Programom sanacije zatvorenih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom, predviđeno je financiranje indikativno 10 zatvorenih odlagališta koja su u fazi ishođenih građevinskih dozvola i spremna za aktivnosti sanacije. Poziv na dostavu projektnih prijedloga za financiranje „Programa sanacije zatvorenih odlagališta neopasnog otpada“ objavljen je u svibnju 2022., a otvoren je do 30. travnja 2024. ili do iskorištenja raspoloživih sredstava. Dodatno u 2023. nastavlja se provedba investicija u infrastrukturu za održivo gospodarenje otpadom koje se financiraju bespovratnim sredstvima EU u okviru OPKK 2014. – 2020.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Za provedbu regulatornih mjera i dostizanje ciljeva utemeljenih u Zakonu o gospodarenju otpadom te u Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2022. – 2028. nužna je dodatna infrastruktura za odvojeno prikupljanje, sortiranje i oporabu reciklabilnog otpada. Dosadašnja ulaganja u infrastrukturu za odvojeno prikupljanje komunalnog otpada u razdoblju 2017. – 2021. rezultirala su značajnim povećanjem stope recikliranja (s 24% na 31%) i smanjenjem odlaganja otpada (sa 72% na 58%) čime je jasno potvrđena korelacija predmetnih ulaganja i dostizanja EU ciljeva. Osim NPOO aktivnosti, provedene su i aktivnosti za financiranje infrastrukture za održivo gospodarenje otpadom koja je nužna za prelazak na kružno gospodarstvo iz VFO-a 2021. – 2027. u okviru cilja politike 2, Specifičnog cilja 2.vi „Promicanje prelaska na kružno gospodarstvo“ u ukupnom iznosu od 166 milijuna eura.

C1.4. Razvoj konkurentnog, energetske održivog i učinkovitog prometnog sustava

Restrukturiranje i izgradnja održivog prometnog sektora

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, održiv gradski i željeznički promet, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije te širokopolasni brzi internet; 2022.CSR3.5. Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti i smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u sektoru prometa

Napredak u provedbi preporuka

Cestovni promet

Pelješki most pušten je u promet u srpnju 2022. godine. Most je izgrađen u okviru projekta Cestovne povezanosti s Južnom Dalmacijom, vrijednog oko 520 milijuna eura, za što je osigurano 357 milijuna eura europskih sredstava. Projekt je obuhvatio gradnju ukupno 32 kilometara cesta, a u promet je Pelješkim mostom pušteno 25 kilometara cesta s pripadajućim pratećim objektima te je dovršetkom ovog Projekta postignut cilj značajnog jačanja prometne povezanosti državnog teritorija na samom jugu Hrvatske.

Javnim gradskim prijevozničkim poduzećima su tijekom 2022. i prvog tromjesečja 2023. godine isporučena 4 nova autobusa koji kao pogonsko gorivo koriste stlačeni prirodni plin i 210 novih autobusa s dizelskim motorom norme Euro 6. Nabavka je realizirana temeljem Ugovora

o dodjeli bespovratnih sredstava za obnovu voznih parkova prijevoznika vozilima višeg ekološkog standarda, s niskom emisijom CO₂, čija je ukupna vrijednost iznosila 47,27 milijuna eura.

U prosincu 2022. potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za nabavku 20 novih niskopodnih tramvaja za Zagrebački električni tramvaj d.o.o. Ugovor za nabavku ukupno 10 novih niskopodnih tramvaja za Gradski prijevoz putnika d.o.o. iz Osijeka potpisan je u veljači 2023. godine. Modernizacija tramvajskog voznog parka potiče povećanje broja putnika i rast udjela putnika tramvaja u ukupnom broju putnika, čime se doprinosi cilju smanjenja utjecaja prometnog sustava na klimatske promjene i okoliš.

Željeznički promet

Stupio je na snagu novi strateški okvir za željeznički sektor. Vlada je u studenom 2022. donijela Odluku o donošenju Strategije razvoja željezničkog sustava Republike Hrvatske do 2032. godine. Uz tri utvrđena strateška cilja razvoja željezničkog sustava do 2032. godine (1. održiv i konkurentan, 2. integriran i intermodalan, 3. siguran i dostupan željeznički sustav), u Strategiji je identificirano i 13 ključnih prioriteta s kojima se suočava željeznički sustav, kao što su potreba modernizacije i obnove željezničke mreže, modernizacija željezničkog voznog parka, povećanje konkurentnosti i sigurnosti željezničkog prijevoza, itd.

Vlada je u prosincu 2022. donijela Odluku o donošenju Nacionalnog plana razvoja željezničke infrastrukture za razdoblje do 2030. godine¹⁹ i Odluku o donošenju Nacionalnog plana upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza za razdoblje do 2030. godine.²⁰

U sklopu reorganizacije upravljanja željezničkim društvima i poslovanjem, Vlada je u prosincu 2022. donijela Odluku o prihvaćanju Nagodbe između Republike Hrvatske i društva HŽ Cargo d.o.o. u svrhu restrukturiranja. Temeljem navedene Odluke Nagodba je sklopljena u prosincu 2022. godine. Vlada je na sjednici 12. veljače 2023. donijela Odluku o pokretanju postupka traženja strateškog partnera i osnivanju Povjerenstva za provedbu postupka i predlaganje odabira strateškog partnera društva HŽ Cargo d.o.o.

MMPI i HŽ Putnički prijevoz d.o.o. su u prosinca 2022. sklopili Ugovor o dodjeli 13,3 milijuna eura bespovratnih sredstava za financiranje projekta Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu. Investicija obuhvaća razvoj dva prototipa vlaka (prototip BEMV baterijskog elektromotornog vlaka i prototip BMV baterijskog motornog vlaka) te osposobljavanje 6 stabilnih energetske priključaka za punjenje pogonskih baterija na lokacijama u Varaždinu, Bjelovaru, Virovitici, Osijeku, Splitu i Puli. Ugovor s odabranim isporučiteljem prototipa vlakova i energetske priključaka Končar-Električna vozila d.d. sklopljen je također u prosincu 2022. godine.

Osam novih elektromotornih vlakova isporučeno je između prosinca 2022. i ožujka 2023., u sklopu projekta „Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima“, koji se sufinancira iz OPKK 2014. – 2020. Ukupno će Končar-Električna vozila d.d. za potrebe projekta proizvesti 21 vlak (11 vlakova za gradsko-prigradski i 10 vlakova za regionalni prijevoz) za korištenje na elektrificiranim prugama u Hrvatskoj.

¹⁹ NN 156/22

²⁰ NN 156/22

Pomorstvo i unutarnja plovidba

U prosincu 2022. Vlada je usvojila Nacrt prijedloga zakona o pomorskom dobru i morskim lukama. Na sjednici Hrvatskog sabora 8. veljače 2023. donesen je zaključak da se prihvaća Prijedlog zakona. Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama reorganizirat će se ustroj lučkog sustava luka otvorenih za javni promet, a što ima za cilj osigurati jednoobraznost u provedbi zakonskih obveza upravljanja javnim lukama te racionalizirati troškove upravljanja.

Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za izgradnju električne skele na solarni pogon, koja će povezivati naselje Križnica i ostale dijelove općine Pitomača u Virovitičko-podravskoj županiji, potpisan je u prosincu 2022. godine. Skela je isporučena u ožujku 2023. godine. Nova skela projektirana je za 30 tona nosivosti, veće je površine, bolje i elektrificirane opreme, kao i elektro pogona za koji bi se trebala osiguravati struja iz solarnih ćelija te čvršće konstrukcije prikladnije za buduće potrebe. Služit će za prijevoz 50 putnika, robe i vozila s jedne na drugu obalu rijeke Drave.

Planirane NPOO reforme i investicije

Cestovni promet

Do kraja 2023. planirano je **uvodenje funkcionalnog sustava korištenja prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti**. Projektom se uvodi jedinstveni dokument kojim će osobe s invaliditetom ostvarivati sva prava s polja mobilnosti te će se znatno pojednostaviti administrativno okruženje krajnjem korisniku i povećati dostupnost interoperabilnih digitalnih javnih usluga osobama s invaliditetom.

U istom razdoblju pokrenut će se postupak dodjele sredstava za sufinanciranje kupnje novih vozila na električni ili vodikov pogon te će korisnici ostvariti nabavu najmanje 200 cestovnih vozila na alternativni pogon uz potporu. Istovremeno će MMPI provesti postupak dodjele sredstava za izgradnju infrastrukture za punjenje tih vozila alternativnim gorivom, čijom provedbom će u 2023. biti sufinancirana izgradnja 200 električnih priključaka.

Ulaganja bespovratnih sredstava iz RRF-a u unaprjeđenje sustava javnog prijevoza će u 2023. obuhvatiti nabavu najmanje 25 autobusa na električni ili vodikov pogon za operatere u velikim hrvatskim gradovima te nabavu najmanje 12 tramvaja za ZET Zagreb i GPP Osijek. Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava kojim se financira nabava 20 niskopodnih tramvaja za ZET d.o.o. sklopljen je u prosincu 2022. godine. Ugovor za nabavku ukupno 10 novih niskopodnih tramvaja za Gradski prijevoz putnika d.o.o. iz Osijeka potpisan je u veljači 2023. godine.

Kao dio investicije „Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture“, najkasnije do kraja prvog tromjesečja 2024. planirano je **projektiranje komponenti i proizvodnja verifikacijskih prototipova potpuno autonomnih i električnih vozila** koja će imati sva obilježja finalnog vozila kao i provedba testiranja. Investicija vrijednosti 197,1 milijuna eura usmjerena je na stvaranje digitaliziranog sustava samovozećih vozila bez emisija i odgovarajuće, digitalizirane infrastrukture punjenja. Riječ je o potpuno integriranoj digitalnoj i klimatskoj mjeri.

Širokopojasni pristup internetu

Okvirni nacionalni program razvoja širokopojasne pristupne infrastrukture (ONP) predstavlja nacionalnu shemu državnih potpora usmjerenu na izgradnju širokopojasne pristupne infrastrukture (NGA) u područjima u kojima je dokazan tržišni neuspjeh ili ne postoji komercijalni interes za izgradnju širokopojasne infrastrukture.

Nakon postupka odabira potpisat će se ugovori o dodjeli 106,2 milijuna eura bespovratnih sredstava za projekte unutar Okvirnog nacionalnog programa razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa (ONP-a). Točan broj projekata i obuhvat identificirat će se nakon provedenog poziva za dostavu projekata. Uz navedena bespovratna sredstva očekuje se da operatori i JLP(R)S-ovi iz vlastitih izvora osiguraju dodatnih 26,5 milijuna eura za pokrivanje ostatka vrijednosti investicije.

Tijekom 2023. predviđena je izrada Studije izvedivosti s idejnim planiranjem mreže za izgradnju pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture te ishodenje odobrenja za dodjelu državne potpore. Investicija se odnosi na izgradnju otvorene elektroničko komunikacijske infrastrukture koja se sastoji od samostojećih antenskih stupova, osiguravanja niskonaponskog priključka te osiguranja svjetlovodnih ili mikrovalnih prijenosnih kapaciteta u svrhu povezivanja baznih postaja pokretne elektroničke komunikacijske mreže. Državna infrastruktura će omogućiti razvoj 5G mreža na području obuhvata te će, pružajući operatorima jednak pristup do krajnjih korisnika, korisnicima omogućiti izbor operatora i usluga širokopojasnog pristupa.

C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom

Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2020.CSR3.1. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama

Napredak u provedbi preporuka

U okviru potkomponente C1.5 Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom programirane su četiri reforme koje se najvećim dijelom provode sukladno planiranoj dinamici.

U okviru reforme C1.5. R1 Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća, Vlada je u prosincu 2021. donijela Odluku o donošenju Operativnog programa za jačanje tržišnog kapaciteta sektora voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2026.²¹ koji je bio preduvjet za objavu Poziva na dostavu projektnih prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava. Poziv je objavljen u travnju 2022. kao otvoreni postupak u modalitetu trajnog poziva te se projektni prijedlozi zaprimaju do iskorištenja raspoloživih sredstava iz RFF-a (oko 81,3 milijuna eura) ili isteka krajnjeg roka za podnošenje projektnih prijedloga odnosno do 31. ožujka 2023. godine. Temeljem Poziva jedan projekt je ugovoren, a još jedan je u postupku ugovaranja. U tijeku je priprema tehničkih specifikacija za pokretanje postupka javne nabave za uslugu Jačanja položaja i prepoznatljivosti proizvođača u lancu opskrbe hranom.

U okviru reforme C1.5. R2 Unaprjeđenje sustava za restrukturiranje poljoprivrednog zemljišta i komasaciju provode se aktivnosti za komasaciju poljoprivrednog zemljišta te uspostavu programa trajnog praćenja stanja (monitoring) poljoprivrednog zemljišta. Novi Zakon o

²¹ NN 143/21

komasaciji poljoprivrednog zemljišta²² usvojen je u travnju 2022., a priprema podzakonskih akata za provedbu postupaka komasacije je u tijeku. U prosincu 2022. objavljen je Javni poziv za odabir određenog područja za provođenje komasacije u skladu s Programom komasacije poljoprivrednog zemljišta do 2026. godine, s rokom prijave do kraja 2023. godine.

Što se tiče uspostave trajnih postaja za monitoring zemljišta, zbog kašnjenja u ugovaranju dijela opreme potrebne za uspostavu mjernih (monitoring) postaja proces uspostave nije započet. Ugovoreni su nadogradnja informacijskog sustava za praćenje poljoprivrednog zemljišta čime će se omogućiti dobivanje realističnih i usporedivih parametara koji služe kao temelj za sustavno i planirano upravljanje poljoprivrednim zemljištem te edukacije terenskih djelatnika i djelatnika HAPIH-a vezano uz klasifikaciju tala po nacionalnoj i WRB klasifikaciji²³.

U okviru reforme C1.5. R3 Digitalna transformacija poljoprivrede u studenome 2021. potpisana je Odluka o uspostavi Jedinice za provedbu i upravljanje projektima digitalne transformacije u Ministarstvu poljoprivrede. Donesen je Akcijski plan za digitalnu transformaciju javnih usluga u poljoprivredi u kojem je definiran i utvrđen opseg digitalizacije (popis javnih usluga i procesa), svi potrebni preduvjeti i provedba koraka te eksternaliziranje IT usluga za provedbu digitalnih rješenja. IKT infrastruktura za implementaciju digitalnih usluga osigurana je u Centru dijeljenih usluga (CDU). U 2022. digitalizirano je 11 usluga.

Vezano uz investiciju Uspostava platforme Pametna poljoprivreda, u tijeku su aktivnosti pripreme IT rješenja, definiranje potrebne opreme za kreiranje novih sadržaja te sukcesivno ugovaranje usluga i opreme. U 2022. pokrenute su aktivnosti na modulima eMotrenje, eUčenje i eSavjetnik.

U okviru investicije Uspostava informacijskog sustava za sljedivost definiran je popis i opis potrebnih nadogradnji postojećih i izgradnje novih informatičkih sustava koji će biti uključeni u jedinstveni sustav sljedivosti u dijelu animalne proizvodnje te dijelu poljoprivredne proizvodnje koja nosi posebne oznake kvalitete i načina primarne proizvodnje, a kojima će se proširiti postojeći setovi podataka o sljedivosti. U pripremi je objava javne nabave za definirane usluge. Paralelno s navedenim, provedeno je ispitivanje mišljenja potrošača o sljedivosti hrane, a u pripremi su radionice za primarne proizvođače i prerađivače na kojima će biti prikupljeni njihovi stavovi o sustavu sljedivosti. Sve prikupljene informacije koristit će se prilikom formiranja izlaznih informacija o hrani u obliku QR koda.

U okviru reforme C1.5. R4 Unaprjeđenje sustava doniranja hrane pokrenuta je internetska platforma za prevenciju i smanjenje otpada od hrane u svrhu širenja primjera dobre prakse, informiranja i educiranja o problematici otpada od hrane i doniranju hrane. Informatički sustav za doniranje hrane, koji je već u upotrebi, nadograđen je novim funkcionalnostima od kojih se ističe mogućnost regionalnog upravljanja sustavom i statističkog prikaza podataka. Oba informatička rješenja su operativna i dostupna javnosti²⁴.

Vezano uz opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane, Vlada je u travnju 2022. donijela Odluku o donošenju Programa potpore posrednicima u lancu doniranja hrane i/ili banci hrane. Temeljem Programa, u lipnju 2022. je objavljen Poziv na dostavu projektnih prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava za infrastrukturno opremanje posrednika u lancu doniranja hrane i banke hrane te je dodijeljeno 50 ugovora, a provedba projekata i završne isplate su planirane za kraj 2023. godine.

Najvažnije aktivnosti izvan NPOO-a odnosile su se na provedbu mjera zajedničke poljoprivredne politike i zajedničke ribarstvene politike EU-a te programiranje za programsko

²² NN 46/22

²³ engl. *The World Reference Base*, međunarodni sustav za klasifikaciju tala

²⁴ <https://edoniranjehrane.mps.hr/#/auth/login> i <https://hrana-nije-otpad.mps.hr/>

razdoblje do 2027. godine. Ključna aktivnost u 2022. bila je dovršetak izrade temeljnog provedbenog dokumenta u poljoprivrednom sektoru, Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. koji je donesen u listopadu 2022. godine.

Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. donosi okvir za korištenje sredstava europskih poljoprivrednih fondova (Europski fond za jamstva u poljoprivredi i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj), a sadrži mjere kojima se doprinosi sljedećim općim ciljevima Europske unije u poljoprivredi:

- poticanje pametnog, konkurentnog, otpornog i diversificiranog sektora poljoprivrede kojim se osigurava dugoročna sigurnost opskrbe hranom
- podupiranje i jačanje zaštite okoliša, uključujući bioraznolikost, i djelovanja u području klime te doprinos postizanju ciljeva Unije u području okoliša i klime, uključujući njezine obveze u okviru Pariškog sporazuma
- jačanje socioekonomske strukture ruralnih područja.

Strateški plan podupirat će nastavak procesa transformacije hrvatske poljoprivrede, uključujući modernizaciju proizvodnje, generacijsku obnovu, primjenu praksi prihvatljivih za okoliš i očuvanje prirode, povećanje prepoznatljivosti hrvatskih proizvoda, jačanje otpornosti šumskih zajednica, kao i poboljšanje ruralne infrastrukture. Strateški plan daje naglasak na investicije u digitalizaciju i općenito primjenu inovacija te tzv. zelenu tranziciju, a koja podrazumijeva investicije koje ne štete ili su korisne za prirodu i okoliš, kao i investicije u obnovljive izvore energije. Potpore će posebno biti usmjerene na male i mlade poljoprivrednike s najvećim potencijalom rasta i razvoja proizvodnje, kao i na poticanje udruživanja poljoprivrednika s ciljem jačanja njihova položaja na tržištu.

S ciljem potpore poljoprivrednom dohotku planirane su i intervencije izravnih plaćanja, uz preusmjeravanje potpore povećanom preraspodjelom prema malim i srednjim proizvođačima kako bi se podigla razina konkurentnosti i povećala njihova financijska likvidnost. Također, u svrhu osiguranja adekvatnog dohotka iz poljoprivrede osigurat će se dodatna potpora dohotku poljoprivrednicima u područjima s prirodnim i ostalim ograničenjima.

Strateškim planom postavljen je cilj povećanja površina pod ekološkom proizvodnjom na 14% do 2030. godine. Nastavit će se provedba potpore za dobrobit životinja, čime se odgovara na sve jasnije postavljene zahtjeve potrošača u pogledu humanijeg uzgoja životinja. Niz intervencija osmišljen je kako bi se smanjila uporaba pesticida te gnojiva koristila precizno i učinkovito. Jednako tako, više intervencija ima za cilj održati ili očuvati veliku biološku i krajobraznu raznolikost.

Ukupni iznos sredstava koji će biti na raspolaganju hrvatskim korisnicima iznosi gotovo 3,8 milijardi eura za petogodišnje razdoblje.

U studenom 2022. donesen je i Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027. Ovim Programom je hrvatskom sektoru ribarstva i akvakulture na raspolaganje stavljeno 345 milijuna eura, od čega 239 milijuna eura iz Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, a ostatak iz proračuna Republike Hrvatske.

Prioriteti su usmjereni ka promicanju održivih proizvodnih metoda radi postizanja boljih rezultata u području klime i okoliša, povećanja otpornosti na klimatske promjene, optimizacije korištenja prirodnih resursa, dekarbonizacije i klimatske neutralnosti. Poticat će se prelazak na održivost koji će pružiti mogućnost dionicima da ostvare konkurentsku prednost na tržištu te da se očuvaju vodeni biološki resursi.

Program će doprinijeti postizanju i održavanju održivog ribarstva kroz poticanje očuvanja, zaštite i obnove vodene bioraznolikosti i ekosustava te ribolovnih resursa na razini maksimalnog održivog prinosa, kao i kroz smanjenje negativnih učinaka ribolovnih aktivnosti na morski ekosustav na najmanju moguću mjeru. Također će se poticati i prilagodba ribarstva klimatskim promjenama, kao i ublažavanje klimatskih promjena.

Planirane NPOO reforme i investicije

U 2023. nastavlja se provedba sve četiri gore navedene reformske mjere u okviru NPOO potkomponente C 1.5. U 2023. planirano je ostvarenje sljedećih ciljeva odnosno ključnih etapa:

- **izgradnja i stavljanje u funkciju jednog logističko distributivnog centra** (investicija C1.5. R1-I1 Izgradnja i opremanje logističko distributivnih centara za voće i povrće)
- **uspostavljanje i stavljanje u funkciju informacijskog sustava sljeđivosti** (investicija C1.5. R3-I3 Sustav sljeđivosti)
- **provedba Programa potpore za infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane** te isplata sredstva za projekte ugovorene na temelju javnog poziva (investicija C1.5. R4-I1 Infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane).

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Naglasak će bi na provedbi Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. te Programa za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027.

C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada; 2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina; 2020.CSR3.1. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini; 2022.CSR3.1. Smanjiti opću ovisnost o fosilnim gorivima; 2022.CSR3.4. Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti

Napredak u provedbi preporuka

U skladu s obvezama preuzetima u okviru NPOO-a, 16. prosinca 2022. u Hrvatskom saboru usvojena je Strategija održivog razvoja turizma do 2030. Na temelju Strategije izrađuje se Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine, koji će kao srednjoročni akt strateškog planiranja sadržavati operacionalizaciju prioritarnih područja kroz konkretne mjere.

Reforma C1.6. Povećanje otpornosti i održivosti turističkog sektora obuhvaća i uspostavu Sustava satelitskih računa održivog turizma, za koji je u 2022. izrađena Studija izvedivosti uspostave Sustava satelitskih računa održivog turizma RH s akcijskim planom te je nastavno na nju napravljena Analiza i priprema podloga za provedbu potrebnih primarnih istraživanja. Za potrebe izrade Zakona o turizmu, koji će se u okviru reforme C1.6. izrađivati 2023., proces uspostave Sustava satelitskih računa turizma osigurao je set pokazatelja koji će zajedno s pokazateljima definiranim u Strategiji održivog razvoja turizma RH do 2030²⁵ biti jedna od podloga izrade predmetnog zakona.

U listopadu 2022. objavljeni su javni pozivi za dostavu projektnih prijedloga u okviru kojih je 123 milijuna eura planirano za javnu turističku infrastrukturu i 165 milijuna eura za zelenu i digitalnu tranziciju privatnog sektora. Dodatno, započete su aktivnosti jačanja kapaciteta za otporan i održiv turizam u iznosu većem od 1,3 milijuna eura.

U okviru provedbe projekata šest regionalnih centara kompetentnosti u sektoru turizma i ugostiteljstva, koji se financiraju u okviru OPULJP 2014. – 2020., redovito se provode aktivnosti razvoja novih formalnih srednjoškolskih obrazovnih programa te novih formalnih i neformalnih programa u obrazovanju odraslih, kao i programi usavršavanja djelatnika regionalnih centara kompetentnosti. Kroz projektne aktivnosti razvija se 41 obrazovni program, a izravno je uključeno najmanje 1400 učenika, 400 nastavnika, kao i 1600 polaznika programa obrazovanja odraslih. Projekti će se provoditi do kraja 2023. godine.

Kroz poziv Poboľšanje pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva II., koji je također financiran u okviru OPULJP 2014. – 2020., osigurana su bespovratna sredstva u iznosu od 3,67 milijuna eura. U okviru ovog Poziva financira se uključivanje osoba s invaliditetom na tržište rada u sektoru turizma i ugostiteljstva te jačanje ljudskih kapaciteta u sektoru. Provedba 14 odabranih projekata započela je u Q1/2022 te će se provoditi do kraja 2023. godine

Projektom Hrvatski digitalni turizam eTurizam (oko 7,1 milijuna eura), kroz digitalizaciju i optimizaciju procesa javnih usluga cilj je povećati učinkovitost i transparentnost javne uprave te olakšati poslovanje u turizmu. Do kraja 2022. razvijeno je 5 javnih elektroničkih usluga (sustav za prijavu i odjavu gostiju, turističko-informacijski portal, središnji turistički registar, sustav za registraciju obavljanja djelatnosti te sustav za dodjelu dostupnih potpora u turizmu).

Kroz program potpora male vrijednosti za podizanje konkurentnosti turističkog gospodarstva, dodijeljene su potpore subjektima malog gospodarstva i OPG-ima za 218 projekata u iznosu od 2,8 milijuna eura iz državnog proračuna, u cilju povećanja standarda, kvalitete i dodatne ponude smještajnih kapaciteta, razvoja održivog, inovativnog i otpornog turizma te saniranja posljedica potresa na ugostiteljskim objektima Sisačko-moslavačke županije.

MINTS i Hrvatski planinarski savez sklopili su u prosincu 2022. Sporazum o dugoročnoj suradnji na razvoju i uređenju planinarske infrastrukture u funkciji turizma i Ugovor o razvoju i uređenju planinarske infrastrukture u funkciji turizma. Hrvatskom planinarskom savezu, kao krovnoj planinarskoj udruzi, dodijeljena su sredstva u ukupnom iznosu od 428.694,67 eura za provedbu aktivnosti u sklopu projekta „Sigurna i održiva planinarska infrastruktura; projekt održavanja, uređenja i opremanja planinarske infrastrukture“.

U okviru inicijative *The Global Tourism Plastics Initiative* (UNWTO), tijekom 2022. su izrađene podloge za pripremu projekta „Smanji plastiku u hotelu“, za koji se u 2023. očekuje pokretanje pilot projekta u suradnji s FZOEU-om i MINGOR-om.

²⁵ NN 2/23

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru reforme C1.6. i nastavno na Analizu i pripremu podloga za provedbu potrebnih primarnih istraživanja, tijekom 2023. provest će se **primarna istraživanja u svrhu uspostave Sustava satelitskog računa održivog turizma** na nacionalnoj razini.

Osnovana je radna skupina za **izradu Zakona o turizmu** te je održan prvi sastanak na kojem su predstavljene osnovne smjernice izrade Zakona. Zakon je uvršten u plan zakonodavnih aktivnosti Vlade za 2023. te se planira njegovo donošenje u Q4/2023. godine.

2 – JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA

C2.1. Jačanje kapaciteta i mehanizama za upravljanje i provedbu javnih politika i projekata

Integracija strateškog planiranja i upravljanja razvojem

2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika; 2020.CSR3.1. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

Zakonodavni okvir sustava strateškog planiranja u primjeni je od 1. siječnja 2020. godine. Njime je određen jasan odnos između dugoročnih, srednjoročnih i kratkoročnih akata strateškog planiranja, uređena njihova poveznica s proračunom te su utvrđene uloge i odgovornosti tijela državne uprave i JLP(R)S vezane za provedbu postupaka strateškog planiranja. Osigurano je mjerenje uspješnosti u provedbi ciljeva, mjera i projekata definiranih u aktima strateškog planiranja koje izrađuju tijela državne uprave i JLP(R)S.

U veljači 2021. donesena je Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NRS 2030) kao hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja kojim su utvrđeni prioriteti razvoja Republike Hrvatske u razdoblju do 2030. godine.

Temeljem NRS 2030 te zakonodavnog okvira sustava strateškog planiranja pokrenuta je izrada srednjoročnih akata koji trebaju doprinosti postizanju strateških ciljeva NRS-a 2030. Najveći broj tih akata donesen je tijekom 2021. i 2022., a donošenje ostalih očekuje se tijekom 2023. godine. Za potrebe provedbe ciljeva utvrđenih u Programu Vlade i srednjoročnim aktima strateškog planiranja od nacionalnog značaja izrađeni su provedbeni programi tijela državne uprave za razdoblje 2021. – 2024. te provedbeni programi JLP(R)S. Provedbeni programi sadrže mjere i elemente za njihovu učinkovitu provedbu (provedbeni okvir, okvir za praćenje napretka i indikativni financijski okvir). Redovito se izvještava o provedbi provedbenih programa tijela državne uprave, uz navođenje podataka o statusu provedbe utvrđenih mjera, ostvarenim vrijednostima pripadajućih pokazatelja rezultata i proračunskim sredstvima iskorištenim za provedbu.

U svrhu stvaranja preduvjeta za pravilnu primjenu odredbi zakonodavnog okvira izrađene su upute o postupanju²⁶. Za potrebe osiguranja pouzdanog okvira za praćenje i izvještavanje o provedbi srednjoročnih i dugoročnih akata strateškog planiranja uspostavljena je Biblioteka pokazatelja koja se redovno održava i dopunjava.

U okviru SRSP projekta „Poboljšanje procjene troška provedbe Vladinih politika u procesima strateškog planiranja“ pripremljen je prijedlog modela za procjenu troškova provedbe

²⁶ Upute za izradu sektorskih i višesektorskih strategija; Upute za izradu nacionalnih planova; Upute za izradu planova razvoja jedinica područne (regionalne) samouprave; Upute za izradu provedbenih programa; Upute za izradu provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave; Upute za izmjenu i/ ili dopunu provedbenih programa jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave; Smjernice za preuzimanje mjera iz planova razvoja u provedbene programe jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave.

strukturnih politika i mjera ulaganja te je izvršena provjera modela na prijedlozima ulaganja utvrđenih NPOO-om.

U sklopu reformskih procesa NPOO-a, izmijenjen je zakonodavni okvir sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem, s ciljem povećanja djelotvornosti i profesionalizacije izrade akata strateškog planiranja kroz ulaganja usmjerena na jačanje kapaciteta u području strateškog planiranja i upravljanja javnim politikama.

Provedbom reformske mjere C2.1. R1 „Jačanje mehanizama za integraciju i upravljanje javnim politikama uz profesionalizaciju strateškog planiranja“ ostvarit će se doprinos povećanju kapaciteta tijela nadležnih za izradu i provedbu javnih projekata i politika (2019.CSR3.2.) te jačanju učinkovitosti javne uprave i poboljšanja kapaciteta za izradu i provedbu javnih projekata i politika tijela na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini (2020.CSR4.1.).

Izmjenama i dopunama zakonodavnog okvira unaprijeđena su pravila i postupci izrade, praćenja provedbe, izvješćivanja o provedbi i vrednovanja provedbe akata strateškog planiranja.

U procesu izmjena i dopuna zakonodavnog okvira sustava primijenjena su iskustva stečena u pripremi, provedbi i praćenju provedbe akata strateškog planiranja i korišteni rezultati provedbe SRSP projekta „Okvir za vrednovanje učinkovitosti javnih politika u Hrvatskoj“ u okviru kojeg su izrađene Smjernice za vrednovanje učinkovitosti javnih politika i projekata te razvijen koncept platforme otvorenih podataka o uspješnosti provedbe javnih politika i projekata namijenjen izvještavanju o napretku provedbe NRS-a 2030 i povezanih akata strateškog planiranja.

Zakonodavni okvir sustava strateškog planiranja unaprijeđen je i usklađen sa zakonodavnim okvirima za procjenu učinaka propisa, za proračunsko planiranje te za financijsko upravljanje i kontrolu. Unaprijeđenje zakonodavnog okvira, uspostavljanje mehanizama koordinacije u pripremi i provedbi javnih politika te poboljšanje transparentnosti u praćenju uspješnosti i vrednovanju učinkovitosti javnih politika doprinijet će poboljšanju učinkovitosti i održivosti strateškog planiranja i upravljanja javnim politikama.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske²⁷ stupio je na snagu u prosincu 2022. godine.

Dugoročni i srednjoročni akti strateškog planiranja pozicionirani su kao jedan od temelja za utvrđivanje prioriteta financiranja u dugoročnom, odnosno srednjoročnom razdoblju, a uvođenjem obveze izrade akcijskih planova za provedbu nacionalnih planova stvoreni su preduvjeti za učinkovitu operacionalizaciju provedbe srednjoročnih akata strateškog planiranja na nacionalnoj razini.

Propisivanjem procesa kojima sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem podržava provedbu javnih politika uspostavljen je okvir za daljnji razvoj učinkovitog načina praćenja učinaka javnih politika, a smanjenje administrativnog opterećenja svih dionika uključenih u procese strateškog planiranja i upravljanja razvojem povećat će učinkovitost sustava.

Nova Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donesena je na sjednici Vlade održanoj 30. ožujka 2023. godine²⁸.

Donošenje Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog

²⁷ NN 151/22

²⁸ NN 37/23

planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave predviđeno je do kraja travnja 2023. godine.

Radi unaprjeđenja međuresorne koordinacije, jačanja kapaciteta i razmjene iskustava u primjeni okvira za strateško planiranje i upravljanje razvojem uspostavljena je i djeluje Mreža koordinatora za strateško planiranje na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, što je olakšalo koordinaciju procesa strateškog planiranja. Održana su tri sastanka Mreže koordinatora.

Provedene su izobrazbe u području strateškog planiranja za službenike tijela javne vlasti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Izobrazbu na temu izrade nacionalnih planova pohađalo je 47, a izobrazbu na temu izrade, izmjene i dopune provedbenih programa 76 polaznika.

U okviru NPOO komponente 2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina koja je usmjerena na jačanje administrativnih kapaciteta za kvalitetnije osmišljavanje, provođenje i ocjenu javnih politika i projekata, u tijeku je provedba projekta „Jačanje provedbe procjene učinaka propisa u Hrvatskoj“, koji je financiran sredstvima Instrumenta tehničke potpore i sufinanciran sredstvima njemačkog saveznog gospodarstva i energetike. Projekt provodi Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH (GIZ), a korisnici projekta su Ured za zakonodavstvo (UZZ) i Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM). U dosadašnjem razdoblju provedbe projekta analizirano je stanje procjene učinaka propisa i dobra praksa provedbe naknadne (ex post) procjene učinaka propisa, dane su preporuke za unapređenje vrednovanja propisa (ex post evaluacija), proveden je pilot projekt vrednovanja propisa za zakon koji je na snazi (Zakon o nacionalnoj naknadi za starije osobe²⁹ u suradnji s MROSP-om).

Planirane NPOO reforme i investicije

U svrhu jačanja kapaciteta tijela nadležnih za izradu i provedbu javnih politika i projekata NPOO-om je predviđena provedba investicije koja se odnosi na jačanje mehanizama za integraciju i upravljanje javnim politikama uz profesionalizaciju strateškog planiranja (C2.1. R1-I2). Rad na reformi sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem provodi se s ciljem jačanja mehanizama koordinacije i integracije javnih politika, kroz povezivanje dosad odvojenih procesa i postupaka, širenje obuhvata i primjene postupaka procjene učinaka javnih politika i propisa, profesionalizaciju poslova strateškog planiranja i procjene učinaka propisa, izrade propisa te javnih politika.

Provedbom programa izobrazbi i poticanjem kontinuiranog učenja u području strateškog planiranja i bolje regulacije ojačat će se odgovarajuće kompetencije zaposlenih u sustavu državne i javne uprave te osigurati dugoročno održivi sustav za strateško planiranje, upravljanje javnim politikama i bolje propise.

U svrhu ujednačavanja i standardizacije postupaka strateškog planiranja provest će se mapiranje poslovnih procesa u području strateškog planiranja i procjene učinaka propisa. Temeljem rezultata provedenog mapiranja poslovnih procesa i temeljem rezultata projekta „Razvoj kompetencijskog okvira za zaposlene u javnoj upravi“ (kojeg provodi MPU) bit će izrađen opis poslova i katalog kompetencija nužnih za djelotvorno obavljanje poslova strateškog planiranja i procjene učinaka propisa, odnosno razvijen kompetencijski okvir sustava strateškog planiranja i bolje regulacije. Provedba projekta „Razvoj kompetencijskog okvira za zaposlene u javnoj upravi“ završena je u veljači 2023. godine.

²⁹ NN 62/20

Razvoj kompetencijskog okvira preduvjet je za izradu standarda zanimanja pojedinih radnih mjesta u sustavu strateškog planiranja i bolje regulacije i uspostavu programa osposobljavanja za rad sukladno stvarnim potrebama, odnosno za profesionalizaciju radnih mjesta vezanih za obavljanje poslova strateškog planiranja.

Profesionalizacija radnih mjesta i institucionalizacija poslova strateškog planiranja i procjene učinaka propisa, sustavno jačanje kompetencija za primjenu propisane metodologije i razvijenih alata, uspostavljanje mehanizama koordinacije i integracije procesa strateškog planiranja i drugih komplementarnih procesa unaprijedit će učinkovitost i održivost sustava strateškog planiranja i doprinijeti afirmiranju Mreže koordinatora za strateško planiranje u okviru sustava državne i javne uprave.

Stručnjaci u državnoj upravi koji su uključeni u rad Mreže koordinatora za strateško planiranje, koordinaciju Europskog semestra, koordinaciju procjene učinaka propisa i koordinaciju provedbe postupaka savjetovanja s javnošću bit će povezani u zajedničku koordinaciju za pripremu, praćenje i vrednovanje javnih politika.

Temeljem izmjena i dopuna zakonodavnog okvira sustava strateškog planiranja bit će ažurirane upute o postupanju pri izradi i provedbi akata strateškog planiranja za tijela državne uprave i JLP(R)S. Nastavit će se rad na održavanju i dopunjavanju Biblioteke pokazatelja.

Razvoj i provedba specijalističkih programa izobrazbe omogućit će jačanje i dogradnju ključnih kompetencija državnih i javnih službenika u području strateškog planiranja i upravljanja razvojem. Koordinacijsko tijelo za sustav strateškog planiranja provodit će izobrazbe uz podršku DŠJU-a. Izobrazbe će pohađati svi službenici uključeni u poslove strateškog planiranja na nacionalnoj i regionalnoj razini. Izrada edukacijskih modula planirana je tijekom 2023. i 2024., a provedba edukacija trajat će do kraja 2025. godine.

U okviru reforme C2.1. R1, kroz **pripremu novele Zakona o procjeni učinaka propisa**³⁰ s rokom donošenja tijekom Q4/2023 cilj je pojednostaviti procjenu učinaka propisa te u dijelu naknadne (ex post) procjene učinaka propisa razviti metodologiju i postupak u skladu s preporukama TSI projekta „Jačanje provedbe procjene učinaka propisa u Hrvatskoj“. S obzirom na opseg planiranih izmjena izradit će se novi prijedlog zakona pod nazivom: „Zakon o instrumentima politike boljih propisa“.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Kako bi se dodatno ojačao administrativni kapacitet za kvalitetnije osmišljavanje, provođenje i ocjenu javnih politika i projekata, osobito u dijelu praćenja učinaka propisa u tijelima državne uprave, odobren je novi TSI projekt „Jačanje provedbe ex post evaluacije u Hrvatskoj“. Cilj ovoga projekta je osigurati provedbu instrumenta vrednovanja propisa (ex post evaluacija) koji će se uvesti u pravni sustav Republike Hrvatske u okviru reforme C2.1. R1. U okviru projekta planirano je provesti do pet vrednovanja propisa na zakone koji su na snazi. Zakoni za koje će se provesti vrednovanje propisa u okviru projekta utvrdit će se prilikom izrade radnog plana projekta (Plana provedbe). Planirani početak projekta, odnosno utvrđivanje Plana provedbe, uspostavljanje projektnog menadžmenta i odabir stručnjaka je Q1/2024.

³⁰ NN 44/17

C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave

Povećanje učinkovitosti i otpornosti javne uprave

2019.CSR1.1. Ojačati proračunski okvir i praćenje potencijalnih obveza na središnjoj i lokalnoj razini; 2019.CSR1.2. Smanjiti teritorijalnu rascjepkanost javne uprave i pojednostavniti funkcionalnu raspodjelu nadležnosti; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

U ožujku 2022. Vlada je usvojila ključne strateške dokumente za razvoj javne uprave: Nacionalni plan razvoja javne uprave za razdoblje 2022. – 2027. i Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2024. godine. Nacionalni plan razvoja javne uprave omogućit će daljnju transformaciju hrvatske javne uprave u modernu, visoko profesionaliziranu, učinkovitu i transparentnu javnu upravu, prilagođenu potrebama društva i građana, uz snažniju primjenu načela dobrog upravljanja u svim tijelima javne uprave. Posebni ciljevi razvoja javne uprave u predstojećem razdoblju su korisnički orijentirana javna uprava, digitalna transformacija javne uprave, razvoj ljudskih potencijala u javnoj upravi, jačanje kapaciteta javne uprave za oblikovanje i provedbu javnih politika te unaprjeđenje funkcionalnosti i održivosti JLP(R)S.

U području decentralizacije i jačanja teritorijalne kohezije, s ciljem unaprjeđenja funkcionalnosti i održivosti JLP(R)S provodi se ESF projekt „Optimizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave“. Projekt traje do svibnja 2023. godine. U okviru Projekta razvijen je Jedinstveni IT sustav za prikupljanje i pohranu podataka te izračun indikatora za procjenu kapaciteta jedinica, uspostavljena je Središnja baza podataka o kapacitetima jedinica, utvrđeni su i analizirani indikatori za procjenu kapaciteta jedinica za obavljanje poslova, izrađen je Katalog poslova jedinica te su definirane Kategorije jedinica. Baza podataka sadrži oko 440 vrsta podataka o poslovima i ustrojstvu jedinica, na temelju kojih se izračunava oko 190 indikatora, a prema kojima je moguće odrediti financijske, administrativne te kadrovske kapacitete jedinica. Što se tiče održivosti Projekta, trenutno je u tijeku provođenje edukacije za službenike ostalih JLP(R)S. Nakon edukacije, bit će potrebno osigurati zakonski okvir za unos podataka u IT sustav. Po osiguravanju navedenoga, krenut će se s inicijalnim unosom podataka u IT sustav, za 2019., 2020., 2021. i 2022. godinu. U budućnosti je planiran daljnji kontinuirani unos podataka. Po završetku Projekta potrebno je educirati službenike JLP(R)S za rad u IT sustavu.

Vlada je u srpnju 2022. donijela Odluku o kriterijima za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave³¹. MFIN je temeljem odluke Vlade objavio Javni poziv JLS-ovima za iskaz interesa za dodjelu pomoći na ime poticaja za dobrovoljno funkcionalno odnosno stvarno spajanje³².

U razdoblju od prosinca 2022. do veljače 2023. na području svih 20 županija održani su sastanci s JLS-ovima, na kojima je predstavljeno sufinanciranje dobrovoljnog funkcionalnog i stvarnog spajanja te ESF projekt „Optimizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave“ i IT sustav koji je razvijen u sklopu tog Projekta. Nastavno na javni poziv održavaju se sastanci s predstavnicima županija na kojim se regionalne jedinice поближе upoznaju s mogućnostima

³¹ NN 88/22

³² <https://mfmin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/105>

dobrovoljnog funkcionalnog, odnosno stvarnog spajanja sukladno Odluci Vlade i Javnom pozivu za iskazivanje interesa. Nakon održavanja sastanaka MPU je izradio uputu vezanu uz funkcionalno spajanje JLS-ova, koja je dostavljena svim JLS-ovima putem posebne elektroničke adrese koja je uspostavljena vezano za sva pitanja o dobrovoljnom funkcionalnom, odnosno stvarnom spajanju. Trenutno je u pripremi uputa vezana uz stvarno spajanje JLS-ova, koja će se također dostaviti svim JLS-ovima. Na naveden način pružena je tehnička podrška jedinicama u realizaciji konkretnih oblika suradnje.

Do ovog trenutka MFIN je vezano uz sufinanciranje funkcionalnog spajanja JLS-ova zaprimilo 50 zahtjeva, u kojima je obuhvaćeno ukupno 169 JLS-ova, odnosno 84 JLS-a s obzirom na to da se neki JLS-ovi dupliraju u zahtjevima (javili su se za više modela spajanja).

Vezano uz sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave, NPOO reforma C2.2.R4 obuhvaća i provođenje investicije C2.2.R4-I1 – Daljnja optimizacija i decentralizacija JLP(R)S putem potpore funkcionalnom spajanju, čiji je cilj uspostaviti kvalitetan sustav za funkcionalno i stvarno povezivanje jedinica radi kvalitetnijeg i transparentnijeg pružanja usluga građanima te jačanja kapaciteta jedinica, kako bi one bile učinkovitije u obavljanju poslova iz svog djelokruga. Temelj za provođenje Investicije su rezultati ESF projekta „Optimizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave“ – posebice IT sustav i Baza podataka koji su uspostavljeni kroz taj Projekt. Svrha investicije je dodatno potaknuti JLS-ove na stvarno, odnosno funkcionalno spajanje. Trenutno je u izradi projektni zadatak za glavne aktivnosti investicije.

Planirane NPOO reforme i investicije

Cilj NPOO reforme C2.2. R1 **Unaprjeđenje postupka zapošljavanja u državnoj službi** je unaprjeđenje sustava zapošljavanja u državnoj službi. Reforma podrazumijeva izmjene zakonodavnog okvira, razvoj informatičkih alata, metodologije i sadržaja potrebnih za provjeru kompetencija te provedbu mjera jačanja kapaciteta.

U studenom 2022. sklopljen je Ugovor za uslugu **izrade centralnog sustava selekcije**. Provedena je analiza stanja i komparativna analiza modela centraliziranog sustava selekcije i normativnog okvira u zemljama članicama EU-a te je izrađen prijedlog odgovarajućeg modela centraliziranog sustava selekcije primjenjivog za Hrvatsku. Rezultati analize poslužit će za prijedlog izmjena zakonodavnog okvira (izmjena Zakona o državnim službenicima). U okviru ESF projekta „Razvoj kompetencijskog okvira za zaposlene u javnoj upravi“ izrađeno je 40 profila radnih mjesta s utvrđenim općim i posebnim kompetencijama, a koji se mogu primijeniti u većini tijela državne uprave, upravnih tijela JLP(R)S-ova te pravnih osoba s javnim ovlastima. Izradit će se metodologija za izradu zadataka za testiranje kandidata i samih zadataka, kao i funkcionalne i tehničke specifikacije IT sustava te izvršiti razvoj i testiranje IT sustava za selekciju te potrebne edukacije. Očekivani ishod investicije je zapošljavanje svih novih službenika u državnim tijelima kroz Centralizirani sustav selekcije.

Cilj NPOO investicije C2.2. R2-I2 **Uvođenje modela za hibridni pristup radnom mjestu – „SmartWorking“** je uvođenje modela koji će državnim službenicima omogućiti hibridni način rada, odnosno kombinaciju rada na izdvojenom mjestu i u uredu. Uvođenje hibridnog modela rada u funkciji je unaprjeđenja kvalitete javne uprave, dobrobiti službenika, smanjenja troškova i jačanja kompetencija, stvaranja poželjnog radnog okruženja i postizanja agilnosti javne uprave, a temelji se na fleksibilnim radnim uvjetima sukladno Direktivi (EU) 2019/1158 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i skrbnika. Radi uvođenja hibridnog modela rada izmijenit će se zakonodavni okvir koji se odnosi na službenički sustav u državnoj upravi. Nabavljena je informatička oprema

(prijenosna računala i monitori), a predviđena je i edukacija za jačanje digitalnih kompetencija državnih službenika za hibridni način rada. U sklopu ulaganja C2.2. R2-I2 provedene su sljedeće aktivnosti:

- angažirani su vanjski stručnjaci za analizu dobre prakse hibridnog modela rada u europskim državama i tvrtkama u Hrvatskoj te analizu zakonodavnog okvira i propisa koji reguliraju rad na izdvojenom mjestu u dijelu službeničkih odnosa (analize su kompletirane)
- provedeno je ispitivanje o stavovima službenika vezano uz rad na daljinu i hibridni model rada
- izrađen je prijedlog modela hibridnog pristupa radnome mjestu s cjelovitim normativnim rješenjem za provedbu; izrađen je prijedlog izmjene zakonodavnog okvira
- nabavljena je računala oprema u vrijednosti 6,4 milijuna eura te je ista distribuirana državnim tijelima
- održavaju se edukacije za državne službenike (edukacije su započele u siječnju 2023. u suradnji s DŠJU-om), a nastavljene u organizaciji MPU-a putem webinarara
- u 17 TDU provodi se pilot projekt hibridnog modela rada.

Cilj je do kraja provedbe ulaganja omogućiti da najmanje 20% državnih službenika radi u pametnom modelu rada te da je najmanje 60% državnih službenika educirano i ima potrebne vještine za rad na daljinu.

NPOO ulaganjem „C2.2.R3 I-1 Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga“ planira se **izrada digitalnih konzervatorskih podloga** za najmanje 60 kulturno-povijesnih cjelina gradskih obilježja te uspostava informacijskog rješenja za digitalnu elektroničku uslugu e-Konzervatorske podloge povezane s Informacijskim sustavom prostornog uređenja i portalom e-Građani. Izrađen je stručno-metodološki okvir za konzervatorske podloge nove generacije s javno dostupnim mjerama zaštite nepokretne kulturne baštine te je u tijeku razvoj novog informacijskog sustava koji će se uspostaviti do kraja 2023. godine.

Revidiranje sustava određivanja plaća

2019.CSR2.4. U suradnji sa socijalnim partnerima uvesti usklađene okvire za određivanje plaća u javnoj upravi i javnim službama

Napredak u provedbi preporuka

U okviru NPOO reforme i investicije C2.2. R2-I1 Novi modeli plaća i rada u državnoj i javnim službama, provode se aktivnosti za revidiranje sustava plaća u državnoj i javnim službama. Za provedbu reforme sustava plaća u državnoj i javnim službama Vlada je imenovala Koordinativno tijelo Vlade kojim predsjedava ministar financija. Koordinativno tijelo čini 6 ministara iz ključnih resora (financije, rad, pravosuđe i uprava, zdravstvo, znanost i obrazovanje te kultura). U prosincu 2021. sklopljen je Sporazum sa Svjetskom bankom o pružanju konzultantskih usluga u provedbi ove reforme. Svjetska banka će isporučiti analizu institucionalnog i pravnog okvira postojećeg sustava plaća u Hrvatskoj, tehničku procjenu sadašnjeg sustava određivanja plaća u javnom sektoru, prijedlog reforme sustava plaća u javnom sektoru, komunikacijsku strategiju i upravljanje promjenama. Tijekom 2022. provedena je analiza postojećih plaća i dodataka na plaću, izračunati su tzv. hibridni koeficijenti radi usporedbe stvarnih plaća po radnim mjestima, provedena je anketa među državnim službenicima o postojećem načinu ocjenjivanja njihovog rada i utjecaju ocjene na njihove plaće, svim tijelima državne uprave predstavljen je model vrednovanja radnih mjesta te je izrađen i

sustav nagrađivanja i napredovanja službenika kroz plaću. Nakon odluke Koordinativnog tijela Vlade da Ministarstvo pravosuđa i uprave bude nositelj izrade jedinstvenog Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama, u prosincu 2022. ministar pravosuđa i uprave osnovao je Radnu skupinu za izradu Zakona sastavljenu od predstavnika 8 ključnih ministarstava i sve 3 sindikalne središnjice. Radna skupina je izradila Nacrt prijedloga zakona koji će do kraja travnja 2023. biti predstavljen Koordinativnom tijelu Vlade te nakon toga biti upućen u postupak savjetovanja s javnošću.

Planirane NPOO reforme i investicije

Radi unaprjeđenja sustava plaća u državnoj i javnim službama, sustava HRM-a i COP-a u tijeku je **provedba** NPOO reforme i investicije C2.2. R2-I1 Novi modeli plaća i rada u državnoj i javnim službama. Cilj je uspostava pravednog, transparentnog, dosljednog, motivirajućeg i financijski održivog sustava plaća u državnoj i javnim službama te standardiziranog, digitaliziranog i korisnički usmjerenog sustava za upravljanje ljudskim resursima.

U okviru ove reforme **donijet će se Zakon o plaćama u državnoj službi i javnim službama**, koji treba stupiti na snagu do kraja lipnja 2023., nakon čega će se pristupiti izradi podzakonskih akata (uredbi) kojima će se propisati nazivi radnih mjesta i pripadajući koeficijenti za obračun plaće, vrednovanje i klasifikacija radnih mjesta, postupak ocjenjivanja službenika i drugo.

Predviđena reformska mjera obuhvaća među ostalim i razvoj modula s devet novih funkcionalnosti instaliranih na infrastrukturu Centra dijeljenih usluga, u svrhu optimizacije, digitalizacije i standardizacije određenih procesa u području upravljanja ljudskim potencijalima. U okviru navedenog, razvit će se modul s 9 funkcionalnosti (e-Rješenja/e-Očevidnik; Ocjenjivanje; Evidencija rada; Planiranje i razvoj karijere; Interna burza rada; Personalizirani pristup sustavu od strane službenika; Službena putovanja; Izvještajni sustav; Zaduženja zaposlenika opremom), koji će biti funkcionalno povezan s Registrom zaposlenih u javnom sektoru (REGZAP) i Sustavom za centralizirani obračun plaća (COP). U tijeku je realizacija Ugovora za isporuku usluga razvoja modula s novim funkcionalnostima za unaprjeđenje HRM sustava. Mjera će se provesti do kraja lipnja 2024. godine.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U okviru Instrumenta tehničke pomoći Europske komisije (TSI) za 2023. planira se provedba projekta „**Reforma državnih matica, registra životnog partnerstva i knjige državljana Republike Hrvatske korištenjem naprednih tehnoloških rješenja kao preduvjeta moderne i agilne javne službe**“ (0,67 milijuna eura). Svrha projekta je urediti i integrirati podatke u državnim maticama (matici rođenih, vjenčanih i umrlih), registru životnog partnerstva te knjizi državljana i na taj način unaprijediti pružanje usluga građanima. S obzirom na širok obuhvat podataka te na činjenicu da se radi o podacima prepisivanim iz knjiga, moraju se koristiti napredna tehnološka rješenja radi sređivanja podataka, a navedene evidencije će se urediti po načelu „*once only*“. Početak projekta je predviđen krajem Q2/2023., s predviđenim trajanjem 22 mjeseca.

U narednom razdoblju očekuje se početak provedbe projekta „**Mjerenje zadovoljstva građana ključnim državnim uslugama za bolju izvedbu i povećano povjerenje**“ (2,05 milijuna eura) kroz TSI u partnerstvu s 10 država članica EU-a. Predviđeno trajanje projekta je 24 mjeseca.

U okviru projekta provest će se aktivnosti usmjerene na razvoj metodologije za ispitivanje zadovoljstva korisnika uslugama javne uprave vezanim uz ključne životne događaje, izrada

materijala za učenje i smjernica za izradu akcijskih planova za poboljšanje usluga, provođenje pilot istraživanja i analiza prikupljenih podataka te jačanje kapaciteta tijela koja će primjenjivati istraživanja. Cilj ovog projekta je unaprijediti kvalitetu pružanja javnih usluga usmjerenih prema potrebama korisnika.

Upravljanje kvalitetom

2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

U okviru ESF projekta „Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH“ (5,38 milijuna eura) razvijena je i objavljena metodologija, IT sustav eSUK i program izobrazbe za optimizaciju poslovnih procesa i upravljanja kvalitetom u javnoj upravi, uključene su 124 javne uprave (sva tijela državne uprave, JLP(R)S-ovi i pravne osobe s javnim ovlastima RH). Kroz 4 online modula izobrazbe, kompetencije za upravljanje procesima i kvalitetom je steklo više od 600 službenika javne uprave. IT sustav eSUK koristi gotovo 700 korisnika, a sadrži više od 2.500 poslovnih procesa (upravljački, temeljni i potporni) na koje će se primjenjivati navedena metodologija. U okviru pokazatelja NPOO.C2.1.R1-T152 „Digitalizacija i pojednostavnjenje postupaka radi smanjenja administrativnog opterećenja koje izravno utječe na građane“, temeljem razvijenih metodologija za optimizaciju procesa prikupljeni su podaci za 100 procesa TDU u 15 životnih područja koje opterećuju građane, a u tijeku je i izrada nacrtu Akcijskog plana za smanjenje administrativnog opterećenja građana.

Planirane NPOO reforme i investicije

U cilju provedbe reforme digitalizacije i pojednostavnjenja postupaka radi smanjenja administrativnog opterećenja koje izravno utječe na građane, do kraja Q2/2023, izradit će se i **donijeti Akcijski plan za smanjenje administrativnog opterećenja građana**. Nastavno na donošenje Akcijskog plana u koordinaciji s nadležnim tijelima državne uprave do kraja 2025. osigurat će se provedba Akcijskog plana u cilju minimalno 20% administrativnog rasterećenja građana u odnosu na 2019. godinu.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U 2023. planira se **uključiti još 25 tijela javne uprave kojima će se pružiti podrška za upravljanje kvalitetom**. Nastavit će se unaprjeđivati IT sustav i program izobrazbe kako bi odgovorilo na izazove u provedbi uvođenja sustava kvalitete u javnu upravu. Također se u 2023. planiraju donijeti Smjernice Vlade za upravljanje kvalitetom u javnoj upravi u cilju osiguravanja održivosti upravljanja kvalitetom u javnoj upravi i nastavka uvođenja sustava kvalitete u sva tijela javne uprave.

C2.3. Digitalna transformacija društva i javne uprave

Digitalizacija javne uprave

Strateško usmjerenje procesa digitalizacije

2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

Provedbu digitalne tranzicije Hrvatska je započela donošenjem nacionalnih akata strateškog planiranja za razdoblje do 2020. (Strategija e-Hrvatska 2020. i pripadajući Akcijski plan) koji su u području digitalizacije usklađeni s prioritetima inicijative Digitalna agenda za Europu.

U sklopu NPOO reforme C2.3. R1 Strategija digitalna Hrvatska i jačanje međuinstitucijske suradnje i koordinacije za uspješnu digitalnu tranziciju društva i gospodarstva, u prosincu 2022. donesena je Strategija digitalne Hrvatske 2032.³³ kojom je definiran strateški okvir digitalizacije Hrvatske, ujedno usklađen s Digitalnom strategijom EU-a, a posebice s ciljem Otvoreno, demokratsko i održivo društvo.

Nastavno na prioritete identificirane u navedenim strateškim aktima, u razdoblju provedbe NPOO-a, nastavlja se izgradnja infrastrukture širokopojasnog interneta, razvoj javnih e-Usluga i kontinuirana nadogradnja nacionalne infrastrukture kao preduvjeta za daljnji razvoj digitalnih tehnologija te uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti kao ključne pretpostavke sigurne razmjene podataka i povezivanja servisa tijela javne uprave za razvoj kompleksnih e-Usluga prilagođenih korisnicima.

U vezi s digitalizacijom i informatizacijom Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (eHZZ), za sustav za upravljanje digitalnim identitetima i sustav za upravljanje ljudskim resursima provedeni su postupci javne nabave te su u listopadu i studenom 2022. sklopljeni ugovori s odabranim ponuditeljima. Tijekom studenog i prosinca 2022. te siječnja 2023. provedene su snimke postojećeg stanja, dok su tijekom ožujka 2023. provedene aktivnosti definiranja budućeg stanja podržanih IT sustavima za upravljanje digitalnim identitetima i upravljanje ljudskim resursima.

Planirane NPOO reforme i investicije

Kroz NPOO investiciju C2.3. R3-I7 Unapređenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju, izrađuju se stručno analitičke podloge za izradu prostornih planova područja posebnih obilježja (PPPPO), Isključivog gospodarskog pojasa te podloga za izradu Krajobrazne osnove Republike Hrvatske (KORH). Cilj je provesti tematske analize i valorizaciju prostora Hrvatske te prikupiti i obraditi digitalne podatke za izradu odgovarajućih prostornih slojeva. Rezultati će se koristiti u izradi prostornih planova državne razine, s naglaskom na smjernice za prostorno planiranje morskog područja, valorizaciju krajobraza i planiranje u zaštićenim područjima prirode. Aktivnosti su usklađene sa Strategijom prostornog razvoja RH.

U tijeku je izrada stručno analitičkih podloga (Q4/2024) za izmjene i dopune PPPPO NP Sjeverni Velebit, NP Paklenica, NP Risnjak, PP Kopački rit. U pripremi je izrada dokumentacije za

³³ NN 2/23

izradu stručno analitičke podloge PPPPO Isključivog gospodarskog pojasa RH (Q4/2025). Podloge izrađuju zavodi za prostorno uređenje županija (Ličko-senjske, Zadarske, Primorsko-goranske i Osječko-baranjske županije) i na taj način se jača veza središnjeg tijela s regionalnim.

U tijeku je izrada KORH-a (Q4/2025) kojim će se odrediti metodologija za izradu krajobraznih osnova svih razina, postaviti kriterij za identifikaciju, karakterizaciju/vrednovanje, analizu i mapiranje krajobraza te definirati način određivanja smjernica za njegovu zaštitu, planiranje i upravljanje. Izradit će se Krajobrazni atlas RH regionalne i podregionalne razine prilagođen za prikaz u Informacijskom sustavu prostornog uređenja. KORH i krajobrazne osnove nižih razina služit će kao stručna podloga za izradu dokumenata prostornog uređenja, postupke strateških procjena te procjena utjecaja zahvata na okoliš te druge sektorske postupke, projekte i programe (zaštita kulturne baštine, zaštita prirode, poljoprivreda i dr.).

U okviru NPOO-a planirana je i provodi se investicija C2.3. R3-I10 **Digitalizacija i informatizacija HZZ-a (eHZZ)**, čiji je cilj promjenom i redefiniranjem poslovnih procesa te digitalizacijom sustava povećati razinu kvalitete usluga HZZ-a prema krajnjim korisnicima (nezaposlenim osobama, zaposlenicima i poslodavcima). Također, cilj je uspostava sustava koji će omogućiti stvaranje novih usluga za korisnike uz mogućnost kontinuiranog prilagođavanja mjera aktivne politike zapošljavanja. Upotrebom novih informatičkih rješenja ubrzat će se i automatizirati rad HZZ-a.

Predmetna investicija uključuje implementaciju više različitih informatičkih rješenja: implementaciju sustava za upravljanje identitetima korisnika, implementaciju sustava za upravljanje sigurnosnim incidentima i događajima, implementaciju sustava „eSavjetnik“, implementaciju sustava za potporu temeljnim tj. „core“ procesima, implementaciju sustava za upravljanje ljudskim resursima, implementaciju novog računovodstvenog sustava te implementaciju sustava za upravljanje dokumentacijom u HZZ-u.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

MPGI kontinuirano radi na provedbi Strategije prostornog razvoja RH izradom drugih analitičkih, metodoloških i dokumenata prostornog uređenja državne razine te razvija i pruža podršku razvoju informacijskog sustava prostornoga uređenja.

Elektroničke usluge i digitalizacija procesa

2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

U vezi s NPOO investicijom C2.3. R3-I4 Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH (Centralni zdravstveni informacijski sustav Republike Hrvatske) osigurani su svi preduvjeti za početak migracije podataka. Prilagodba i migracija aplikativnog sustava CEZIH i pripadajućih podataka sa stare strojne i programske osnove u CDU započela je u prosincu 2022.

U okviru ESF projekta „Daljnje unaprjeđenje praćenja upravnog postupanja i odlučivanja (ZUP III)“ (554.943,16 eura), a koji završava u travnju 2023., razvijena je usluga e-Upravni postupak koja građanima omogućava da na jednostavan način, putem portala e-Građani, prate status upravnog postupka u kojem su stranka te da u korisnički pretinac primaju obavijesti o

promjenama u njihovom predmetu. Nadalje, uspostavljen je sustav certifikacije informacijskih sustava uredskih poslovanja javnopravnih tijela radi provjere kvalitete dostavljenih podataka o upravnim postupcima. Također je u okviru projekta educirano više od 2500 službenih osoba koje vode i rješavaju upravne postupke u javnopravnim tijelima. Tijekom 2023. planira se pružanje podrške i poticanje povezivanja uredskih poslovanja javnopravnih tijela sa ZUP IT sustavom, a sve kako bi što više građana odnosno sudionika u upravnim postupcima dobivalo informacije o statusima svojih postupaka.

U okviru NPOO-a razvijen je i uspostavljen novi sustav polaganja državnoga ispita elektroničkim putem (e-Državni ispit) u cilju osiguranja objektivnijeg, prikladnijeg i transparentnijeg načina procjenjivanja znanja kandidata standardiziranim pisanim ispitivanjem.

Razvijena je Aplikacija za državni ispit (ADI sustav) i sustav za e-učenje kojim se provode pripreme za polaganje državnog ispita.

Sukladno Pravilniku o polaganju državnog ispita, od 1. studenog 2022. svi postupci u vezi s državnim ispitom provode se digitalno putem ADI sustava. Od 16. prosinca 2022. kandidati digitalno polažu državni ispit na temelju novog modela ispita. Osim navedenog, ispitni koordinatori iz javnopravnih tijela svakodnevno prijavljuju kandidate iz javnopravnih tijela na programe e-učenja putem sustava za e-učenje.

Nastavlja se digitalizacija procesa iz nadležnosti MPGI-a. U punoj je funkciji više modula Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU): eDozvola koja predstavlja u potpunosti digitaliziran alat za izdavanje svih vrsta dozvola za provedbu zahvata u prostoru; eArhiv u koji se učitavaju skenirane dozvole iz razdoblja od 1968. do uvođenja eDozvole i za koji je pri kraju prebacivanje u digitalni format više od 2,2 milijuna dozvola; eKatalog putem kojeg se mogu pronalaziti i pregledavati važeći prostorni planovi i druga dokumentacija o prostoru te putem kojeg se karte važećih prostornih planova objavljuju u centralnom pregledniku, geoportalu ISPU-a i dr. U tijeku je digitalizacija sustava prostornog planiranja kroz uspostavu modula ePlanovi za vođenje postupka izrade i donošenja prostornih planova digitalnim putem, kao i modula ePlanovi Editor za izradu prostornih planova tzv. nove generacije. Kako podaci iz modula ISPU-a uvijek imaju i prostornu komponentu, za većinu skupova podataka uspostavljaju se i mrežne usluge u skladu s propisima iz područja nacionalne infrastrukture prostornih podataka, čime se omogućuje razmjena s drugim informacijskim sustavima. Dio mrežnih usluga je od kraja 2022. izložen putem GSB-a na korištenje svim institucijama koje za tim imaju potrebu. Više komponenti ISPU-a smještene su u CDU.

Planirane NPOO reforme i investicije

Slijedi nastavak NPOO investicije C2.3. R3-I4 **Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH** kako bi se omogućio kontinuiran, ispravan, pouzdan i siguran načina rada centralnog zdravstvenog informacijskog sustava, uspostava primarne i sekundarne lokacije uz zadovoljavanje TIER 3 standarda pouzdanosti i dostupnosti (standard podatkovnog centra koji podrazumijeva energetska napajanje redundantnim vodovima, redundantnim energetskim trasama i redundantan sustav hlađenja uz očekivani *uptime* od najmanje 99,982%); osiguravanje podataka (*backup*) te nadzor rada sustava.

Provedbom ove investicije osigurat će se nesmetan rad i daljnji razvoj informacijskog sustava zdravstva u koji se slijevaju svi zdravstveni podaci koji nastaju u Hrvatskoj, a što je posebno važno u uvjetima proglašene epidemije zarazne bolesti COVID-19.

Nastavlja se provedba investicije C2.3. R3-I7 Unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju daljnjim razvojem, odnosno nadogradnjama modula ISPU-a, koji se djelomično financiraju iz NPOO-a. Nastavit će se objava novih skupova

podataka putem mrežnih usluga u GSB-u. Po donošenju izmjena i dopuna Zakona o prostornom uređenju, objavit će se poziv JLS-ovima za financiranje izrade, odnosno tzv. transformacije planova u cilju što brže uspostave nove generacije prostornih planova.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Nastavlja se digitalizacija procesa iz nadležnosti MPGI-a koja se, osim iz NPOO-a, financira i iz državnog proračuna. Ističemo projekt „ISPU i njegovi moduli“ (više od 17 milijuna eura) u okviru OPKK kojim se nadograđuju postojeći i razvijaju novi moduli te uspostavljaju zajedničke funkcionalnosti i alati unutar ISPU-a. Nastavit će se objava novih skupova podataka putem mrežnih usluga u GSB-u. U ISPU će se putem GSB-a uključiti skupovi podataka od interesa za prostorno uređenje iz nadležnosti drugih institucija čim postanu dostupni (npr. kulturna dobra i konzervatorske podloge, više skupova podataka Državne geodetske uprave i sl.). Nastavit će se migracija preostalih modula ISPU-a i baza podataka u CDU.

Državna informacijska infrastruktura

2019.CSR1.1. Ojačati proračunski okvir i praćenje potencijalnih obveza na središnjoj i lokalnoj razini; 2019.CSR1.2. Smanjiti teritorijalnu rascjepkanost javne uprave i pojednostavniti funkcionalnu raspodjelu nadležnosti; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

U okviru NPOO investicije C2.3. R2-I1 Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti do sada je završen postupak nabave usluge uspostave Kataloga servisa i implementacije Središnjeg nacionalnog portala interoperabilnosti. U tijeku je TSI projekt „Uspostava mehanizma koordinacije za osiguranje koherentnog razvoja e-Uprave“ koji će kao rezultat dati smjernice i prijedloge za unaprjeđenje registara. Nakon što završi TSI projekt pokrenut će se aktivnosti stvaranja, integracije i nadogradnje temeljnih registara i drugih autentičnih izvora informacija. To će biti aktivnost koja će se paralelno provoditi s više TDU-a.

Do sada je održano nekoliko sastanaka s mjerodavnim tijelima i utvrđeno je da će se pokrenuti izrada dva nova registra: Registar stanovništva, obitelji i kućanstava te Poslovni registar koji će objediniti sve poslovne subjekte u jedan registar.

Dodatno, kao rezultat TSI projekta, radi se i Nacionalni okvir interoperabilnosti (engl. *Government Interoperability Framework*).

Angažiran je konzultantski tim koji prati stručne radionice radi povezivanja Središnjeg sustava interoperabilnosti s OOTS-om (europski sustav). Konzultantski tim pomaže oko komunikacije s radnim grupama EU te dostave podataka i informacija koje će se iskoristiti za izradu arhitekture spajanja na OOTS i izradu tehničke specifikacije za javnu nabavu implementacije spajanja na OOTS. Nakon što se ostvari povezivanje na OOTS, krenut će uspostava i integracija svih servisa koji su zadani u okviru Jedinog pristupnika (engl. *Single Digital Gateway Regulation – SDGR*). Trenutno se provode aktivnosti na pripremi edukacija za Portal Središnjeg sustava interoperabilnosti.

Trenutačno se provodi analiza stanja, koja uključuje aktivnosti prikupljanja i obrade podataka od institucija javne uprave koje posjeduju vlastiti korisnički sustav, uz prikupljanje detaljnijih tehničkih informacija o sustavu (HW/SW). Uz navedenu analizu, ustanovit će se je li potrebno

osigurati pravni temelj koji bi omogućio valjanu pravnu osnovu državnim i javnim službenicima koji će komunicirati i odgovarati na upite građana (Odluka Vlade, Uredba ili sl.).

Planirane NPOO reforme i investicije

Cilj investicije C2.3. R2-I1 **Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti** je konsolidacija temeljnih registara, integracija tih registara na Državnu sabirnicu te uspostava središnjeg portala za interoperabilnost u skladu s Europskim okvirom za interoperabilnost (EIF), kreiranje standarda i politika vezanih uz interoperabilnost, usklađivanje zakonskih okvira te potpunu primjenu načela „samo jednom“ do 2023. u skladu sa SDGR-om, kao i uspostavu prekogranične razmjene podataka između država članica EU.

U okviru investicije C2.3. R3-I3 **Uspostava jedinstvenog kontakt centra za sve e-javne usluge** za pružanje korisničke podrške uspostaviti će se sustav za pružanje informacija i korisničke podrške građanima i poslovnim subjektima na jednom centraliziranom mjestu. Jedinstveni kontakt centar (JKC) će transformirati način komunikacije državnih i javnih službenika s korisnicima te omogućiti transparentnost iste, s obzirom na to da će korisnici moći ocijeniti kvalitetu interakcije s javnim službenicima, odnosno moći će izraziti svoje zadovoljstvo ili nezadovoljstvo pruženom uslugom. Na temelju dobivenih informacija radit će se na kontinuiranom poboljšanju.

JKC podrazumijeva novu, jedinstvenu uslugu za komunikaciju s građanima i poslovnim subjektima koja će omogućiti korisnicima da na brz i jednostavan način pronađu traženu informaciju, postave upit ili obave razgovor putem virtualnog asistenta. Unutar JKC-a će se uspostaviti sustav upravljanja odnosima s korisnicima i korisničkim iskustvom, kao strateška odrednica za jačanje zadovoljstva korisnika državne i javne uprave.

S tehnološkog aspekta, očekuje se da JKC koristi umjetnu inteligenciju sa strojnim učenjem, koja će biti optimizirana za čitanje, učenje i stvaranje nove vrijednosti iz prikupljenih podataka. Na temelju obrade prikupljenih podataka te ranijih korisničkih upita, JKC će obavljati predikcije problematike pri interakciji s korisnicima i omogućiti rješavanje njihovih problema u digitalnoj komunikaciji s javnom upravom.

Ako tijela već imaju vlastiti sustav korisničke podrške, isti će se povezati s JKC-om budući da će JKC biti središnja platforma komunikacije tijela državne uprave, lokalne i područne (regionalne) samouprave s korisnicima. Platforma će koristiti infrastrukturu CDU-a te će se poštivati sve odredbe Zakona o kibernetičkoj sigurnosti operatora ključnih usluga i davatelja digitalnih usluga te Uredbe (EU) 2019/881 („Akt o kibernetičkoj sigurnosti“), da bi se osigurala kibernetička sigurnost sustava.

Komunikacija će se odvijati pomoću tehnologija dostupnih u CDU-u, koristeći, primjerice, državnu sabirnicu (engl. *Government Service Bus – GSB*) jednu od komponenti Središnjeg sustava interoperabilnosti (SSI) javne uprave u Republici Hrvatskoj.

C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom

Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom

2019.CSR4.1. Poboljšati korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivirati prodaju tih poduzeća i neaktivne imovine

Napredak u provedbi preporuka

U okviru reforme C2.4. R2 – Poboljšanje korporativnog upravljanja u državnim poduzećima od posebnog interesa za RH i poduzećima u većinskom vlasništvu središnje države, nastavno na usvojenu Odluku o donošenju Akcijskog plana za implementaciju preporuka OECD-a za unaprjeđenje korporativnog upravljanja u pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske i osnivanju Upravljačkog odbora za njegovu provedbu (iz listopada 2021.), intenzivirane su aktivnosti na izradi Nacrta prijedloga Zakona o trgovačkim društvima u državnom vlasništvu u skladu sa standardima i preporukama OECD-a. U tijeku je konačno usuglašavanje finalne verzije Nacrta prijedloga Zakona, u okviru radne skupine za izradu predmetnog zakona, nakon čega će se nacrt prijedloga Zakona uputiti u formalnu proceduru donošenja. Prilikom izrade novog zakonodavnog okvira bila je osigurana i tehnička pomoć OECD-a u okviru SRSS projekta „Unaprjeđenje korporativnog upravljanja u poduzećima u vlasništvu države revidiranjem i usklađivanjem zakonske regulative s OECD-ovim smjernicama za korporativno upravljanje“ koji je trajao do Q2/2022. Također je provedena i javna nabava za intelektualne usluge koje će doprinijeti implementaciji preporuka OECD-a za unaprjeđenje korporativnog upravljanja.

Nadalje, u sklopu implementacije projekta „Aktiviranje neoperativne imovine u društvima u većinskom državnom vlasništvu“ izrađene su Smjernice za aktivaciju neoperativne imovine u društvima u državnom vlasništvu, a po odobrenju dokumenta isti će se dostaviti društvima na primjenu. U okviru projekta „Informacijski sustav za praćenje poslovanja pravnih osoba od posebnog interesa (POOPI) za RH“, a koji se sastoji od dvije faze (faza I – Razvoj informacijskog sustava za praćenje poslovanja POOPI za RH, faza II – Razvoj poslovne inteligencije (BI) za izvještavanje i planiranje poslovanja POOPI za RH), razvijen je novi informacijski sustav koji će objedinjavati sve planove poslovanja i izvještaje o poslovanju pravnih osoba od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Aktivnosti na provedbi spomenute sveobuhvatne reforme u skladu sa standardima OECD-a dosljedan su nastavak napora započetih u prethodnim razdobljima s ciljem poboljšanja korporativnog upravljanja u pravnim osobama od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku, kao i državnim poduzećima u većinskom vlasništvu na razini središnje države.

U okviru reforme C2.4. R4 Nastavak privatizacije poduzeća u državnom vlasništvu, u pogledu prodaje državnih poduzeća koja nisu od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku i kojima upravlja CERP, u 2022. provodile su se aktivnosti objave na prodaju dionica/udjela, kao i aktivnosti dovršetka prodaje trgovačkih društava. Konkretno, u 2022. objavljena je prodaja dionica/udjela za 74 društva koja nisu od posebnog interesa za RH i kojima upravlja CERP, te su prodane/i dionice/udjeli u 56 društava. Kada se tom pridodaju i podaci za 2021., zaključuje se da je od 1. siječnja 2021. do zaključno sa 26. siječnja 2023. objavljena prodaja dionica/udjela za 154 društva koja nisu od posebnog interesa za RH i kojima upravlja CERP te su prodane/i dionice/udjeli u 112 društava, a dovršena je prodaja za ukupno 77 društava. Time je u potpunosti ispunjen NPOO međufazni korak „Objava prodaje 150 poduzeća u državnom vlasništvu kojima upravlja CERP i koja nisu od posebnog interesa za Hrvatsku, od kojih najmanje 45 prodano“ predviđen za realizaciju do Q4/2023. Također je dovršena prodaja za 77 društava predstavlja 85,56%-tnu realizaciju predviđene ciljane vrijednosti od 90 prodanih društava do Q2/2026, dok objavljena prodaja dionica/udjela za 154 društva predstavlja 83,24%-tnu realizaciju predviđene ciljane vrijednosti da će se do Q2/2026 objaviti prodaja za najmanje 185 poduzeća. Zaključno, proces prodaje odvija se u skladu s predviđenim koracima provedbe postavljenih međufaznih koraka i ciljnih vrijednosti ove reformske mjere.

U 2022. podneseno je ukupno 109 zahtjeva nadležnim tijelima radi utvrđivanja ispunjenja pravnih pretpostavki za donošenje rješenja o ukidanju rezervacije dionica/poslovnih udjela i

doneseno je 21 pravomoćno rješenje o ukidanju rezervacije dionica/poslovnih udjela. Na prodaju su ponuđene dionice 12 društava u kojima su ukinute rezervacije, a realizirana je prodaja 9 društava, od kojih su 4 društva prodana u cijelosti. Trenutna realizacija predstavlja 20%-tno ispunjenje predviđene ciljne vrijednosti za Q2/2026. S obzirom na Plan aktivnosti CERP-a donesen u Q4/2022 u svrhu pokretanja aktivnosti za osiguranje preduvjeta za raspolaganje trenutno za prodaju neraspoloživog dijela portfelja CERP-a, prethodno navedene aktivnosti nastaviti će se i u 2023. godini.

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru NPOO-a za provođenje reformske mjere C2.4.R2 osigurana su financijska sredstva za intelektualne usluge odnosno angažiranje konzultanata koji će biti stručna podrška implementaciji preporuka OECD-a za unaprjeđenje korporativnog upravljanja. S obzirom na kompleksnost sustava (više industrija i sektora u kojima državna poduzeća posluju) potrebna su specifična znanja za implementaciju službeno zaprimljenih preporuka OECD-a koji su sastavni dio OECD dokumenta „Pregled korporativnog upravljanja u pravnim osobama u vlasništvu države u Republici Hrvatskoj”. Nakon provedenog postupka javne nabave u tijeku je potpisivanje ugovora s izabranim ponuditeljem.

Nadalje, u okviru NPOO, potkomponenta C2.4. reformska mjera R3, osigurana su financijska sredstva za jačanje kapaciteta državnih službenika koji su uključeni u proces praćenja korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima od posebnog državnog interesa za Republiku Hrvatsku i poduzećima u većinskom vlasništvu države. Nakon provedenog javnog natječaja za nabavu usluga edukacije (prema Programu edukacije) potpisan je ugovor s izabranim ponuditeljem te će od svibnja 2023. započeti šestomjesečna edukacija prema područjima iz Programa. Također, po konačnom usuglašavanju finalne verzije Nacrta prijedloga Zakona o trgovačkim društvima u državnom vlasništvu, isti će se uputiti u proceduru e-Savjetovanja, a potom u vladinu i saborsku proceduru (kako bi se isti usvojio u Saboru do kraja Q1/2024), čime će se ispuniti postavljena ključna etapa za ovu reformu (donesen novi pravni okvir o poduzećima u državnom vlasništvu, u koji su ugrađene preporuke OECD-a).

C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove

Poboljšanje učinkovitosti i kvalitete pravosuđa

2019.CSR4.3. Skratiti trajanje sudskih postupaka i unaprijediti elektroničku komunikaciju na sudovima; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR4.2. Unaprijediti učinkovitost pravosuđa

Napredak u provedbi preporuka

U 2022. Vlada je usvojila ključne strateške dokumente za srednjoročni razvoj pravosudnog sustava: Nacionalni plan razvoja pravosudnog sustava za razdoblje od 2022. do 2027. i Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja pravosudnog sustava za razdoblje od 2022. do 2024. godine. Glavni ciljevi Nacionalnog plana su unaprjeđenje učinkovitosti sudskih postupaka, osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka, razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu, modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga te unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije.

Tijekom dosadašnjeg razdoblja provedbe NPOO-a u području pravosuđa osigurani su elektronički alati i odgovarajući administrativni kapaciteti za Državno sudbeno vijeće (DSV) i Državnoodvjetničko vijeće (DOV) u cilju učinkovitije provjere imovinskih kartica pravosudnih dužnosnika. Državnom sudbenom vijeću i Državnoodvjetničkom vijeću osigurana su četiri dodatna službenika koji se bave provjerom podataka iz imovinskih kartica. S ciljem osiguranja adekvatne opreme za rad za provjeru imovinskih kartica, oba Vijeća su tijekom veljače 2022. opremljena novim računalima. U cilju automatske provjere podataka iz imovinskih kartica vijeća su spojena putem Državne sabirnice te izvan sabirnice s web servisima relevantnih javnopravnih tijela.

Hrvatski sabor donio je u srpnju 2022. godine Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku³⁴. Zakonom je uvedena elektronička komunikacija u kazneni postupak, proširena je mogućnost tonskog snimanja na sve rasprave u kaznenom postupku u narednom razdoblju, kada za to budu ispunjeni tehnički preduvjeti na sudovima. Provedeno je daljnje proširenje uporabe audio-video linka u kaznenom postupku s mogućnošću osiguranja prisutnosti stranaka na sjednici optužnog vijeća i na pripremnom ročištu uz pomoć audio-video linka.

Kroz TSI projekt „Digital by Default“ proveden je niz aktivnosti usmjerenih na razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje svih sudskih odluka uz prethodnu automatsku anonimizaciju. Izrađena je metodologija anonimizacije sudskih odluka, pripremljena je tehnička dokumentacija za IT rješenje za anonimizaciju, objavu i pretraživanje sudskih odluka te je u tijeku provedba postupka nabave IT rješenja.

U proteklom razdoblju nastavljeno je jačanje sustava edukacije čelnika pravosudnih tijela, službenika i drugih sudionika u postupcima pred sudovima. Razvijeno je šest novih edukacijskih programa koji će biti dio programa stručnog usavršavanja pravosudnih dužnosnika i službenika u Pravosudnoj akademiji: razvoj vještina (vještine vođenja i upravljanja za predsjednike sudova, upravljanje sudovima za ravnatelje sudskih uprava i komunikacijske vještine za službenike u pravosudnim tijelima – tri programa); promicanje vladavine prava i temeljnih prava visokokvalitetnim obrazovanjem u hrvatskom pravosuđu; specijalizirani programi osposobljavanja za suce u stečajnim postupcima i osposobljavanje sudaca u području obiteljskog prava. U provedbi je svih 6 predviđenih programa.

U sklopu reforme parničnog postupka u srpnju 2022. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku³⁵. Zakonom su doradene odredbe o održavanju ročišta na daljinu, uvođenju obveznog tonskog snimanja rasprave, uređenju postupka u sporovima male vrijednosti povodom prigovora protiv platnog naloga kao u pravilu pisanog postupka, propisivanju rokova za okončanje postupka na pojedinoj instanci suđenja, proširen je krug obveznih sudionika e-Komunikacije, uveden je plan upravljanja postupkom te su redefinirane odredbe o reviziji i oglednom postupku.

U listopadu 2022. donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama³⁶. Zakonom se uspostavlja normativni, tehnološki i organizacijski okvir koji će doprinijeti nastavku digitalizacije zemljišnih knjiga te ubrzanju postupaka osnivanja i obnove zemljišnih knjiga. Reforma zemljišnoknjižnog postupka temelji se na obvezatnosti upisa u zemljišne knjige i isključivom elektroničkom postupanju u zemljišnim knjigama, a dodatno su u postupak osnivanja i obnove uključeni javni bilježnici kao povjerenici sudova te je postupak osnivanja i obnove dodatno pojednostavljen i smanjena je potreba za održavanjem rasprava.

³⁴ NN 80/22

³⁵ NN 80/22

³⁶ NN 128/22

U okviru NPOO-a, u rujnu 2022. sklopljen je Ugovor za unaprjeđenje informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra. Predmetnom investicijom povećat će se opseg i kvaliteta podataka zemljišnih knjiga i katastra u Bazi zemljišnih podataka (BZP-u) s 3,86% za daljnjih 60% te implementacijom softverskog modula (virtualnog asistenta) temeljenog na umjetnoj inteligenciji unaprijedit će se rad u zemljišnoknjižnim postupcima, a građanima i poslovnim subjektima pružiti korisnička podršku i poticaj za uređenje zemljišnoknjižnog i katastarskog stanja. Do kraja Q3/2023 planiran je uvoz 187 katastarskih općina u BZP, čime će se baza čestica u BZP-u povećati za 5%.

U cilju poboljšanja pristupa pravosuđu i učinkovitosti sudskih postupaka u sklopu NPOO-a provodi se investicija „Projektiranje i provedba projekta Trga pravde u Zagrebu“. U travnju 2022. potpisan je Ugovor za uslugu izrade projektne dokumentacije. U sklopu izvršenja Ugovora izrađen je Idejni projekt prema novim standardima.

U sklopu NPOO investicije provode se aktivnosti povećanja energetske učinkovitosti objekata pravosudnih tijela. Proveden je postupak javne nabave za izvođenje radova na energetske obnovi za dva kaznenopravna tijela i tri suda (Kaznionica Lipovica-Popovača, Kaznionica u Požegi, Županijski sud Slavonski Brod, Općinski sud u Koprivnici i Općinski sud u Đakovu). U tijeku je provedba postupaka javne nabave za izvođenje radova na energetske obnovi za devet sudova: Općinski sud u Sesvetama, Stalna služba u Vrbovcu; Općinski sud u Virovitici, Stalna služba u Slatini; Općinski sud u Zlataru, Stalna služba u Klanjcu; Općinski sud u Bjelovaru, Stalna služba u Daruvaru; Općinski sud u Đakovu, Stalna služba u Našicama; Općinski sud u Bjelovaru, Stalna služba u Čazmi; Općinski sud u Osijeku, Stalna služba u Donjem Miholjcu; Općinski sud u Rijeci, Stalna služba u Delnicama i Općinski sud u Čakovcu. U travnju 2023. očekuje se objava postupka javne nabave za Trgovački sud u Osijeku.

Tijekom 2022. pripremljena je natječajna dokumentacija i proveden je postupak javne nabave za nadogradnju sustava eSpis kako bi se osigurala digitalizacija komunikacije sudionika postupaka sa sudovima, podrška sudovima za rad s elektroničkim spisima te pripremila migracija eSpisa u Državni oblak (CDU) u cilju povećanja stabilnosti i dostupnosti sustava. Investicijom će se ujedno povećati brzine podatkovnih veza između sudova i središnje lokacije eSpis sustava.

U okviru NPOO-a pokrenut je postupak javne nabave za Uslugu izrade prijedloga arhitekture mreže i podizanja sigurnosti sustava u projektu „Stabilna i otporna IT infrastruktura informacijskog sustava pravosuđa“. Cilj ove aktivnosti je daljnja nadogradnja i konsolidacija postojećih aplikacija i daljnji razvoj infrastrukture informacijskih sustava u pravosuđu. Kroz projekt će se omogućiti siguran i kontinuiran rad cjelokupnog komunikacijskog sustava, s višim stupnjem interoperabilnosti i manjim troškovima za pravosudna tijela. Aplikacije će biti dostupnije, stabilnije, s osiguranom razmjenom podataka sa svim tijelima koje koriste infrastrukturu CDU.

Svi prvostupanjski sudovi opremljeni su i ispunjavaju uvjete za održavanje ročišta na daljinu. U 2021., na svim prvostupanjskim sudovima održano je 6295 ročišta na daljinu, dok je u 2022. održano 5927 ročišta na daljinu.

U cilju unapređenja učinkovitosti sudova u rješavanju predmeta, u suradnji s predsjednicima sudova izrađeni su akcijski planovi za poboljšanje učinkovitosti rada sudova za 2022. čija se provedba prati na tromjesečnoj razini.

Kroz Projekt „Nastavak uspostave Digitalne arhive zemljišnih knjiga na razini Republike Hrvatske“, koji se sufinancira iz ESF-a u okviru OPULJP 2014. – 2020. provedeno je unaprjeđenje kvalitete funkcioniranja zemljišnoknjižne administracije – digitalizacija ručno

vođenih zemljišnih knjiga, čime će se poboljšati učinkovitost i ubrzati poslovni procesi u zemljišnoknjižnim odjelima. Skeniranjem preostalih ručno vođenih zemljišnih knjiga uspostavljena je Digitalna arhiva na razini cijele Hrvatske što će doprinijeti racionalizaciji i uštedi troškova, uštedi prostora i ljudskih resursa te ubrzanju poslovanja sudova. Ovom aktivnošću proveden je postupak skeniranja ručno vođenih zemljišnih knjiga za 70 zemljišnoknjižnih odjela u Republici Hrvatskoj odnosno otprilike 30 milijuna stranica knjiga.

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru reforme C2.5. R1 Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana izmijenjen je zakonodavni okvir u području pravosuđa. Vezano uz novi Zakon o izvanparničnom postupku donesene su: izmjene i dopune Zakona o upravnim sporovima³⁷, Zakona o sudovima³⁸, Zakona o područjima i sjedištima sudova³⁹, Zakona o javnom bilježništvu⁴⁰, Zakona o parničnom postupku⁴¹ i Zakona o zemljišnim knjigama⁴².

Nacrt Zakona o izvanparničnom postupku objavljen je za e-Savjetovanje krajem prosinca 2022. godine. Sabor Republike Hrvatske je 23. ožujka 2023. zaključio raspravu o Prijedlogu zakona o izvanparničnom postupku te su u tijeku pripreme Konačnog prijedloga zakona. Zakon o izvanparničnom postupku, kao opći propis kojim se uređuje izvanparnični postupak, zastario je, u pojedinim je dijelovima neprimjenjiv, jer su se od njegova donošenja do danas razvili posebni izvanparnični postupci te je stoga potrebno donijeti novi propis, koji će smanjiti formalne strogosti, učiniti postupak fleksibilnijim te omogućiti brži postupak. Uređenjem pravila izvanparničnog postupka će se stvoriti uvjeti za modernizaciju izvanparničnog postupka, olakšati građanima pristup sudu, osigurati kvalitetna i transparentna pravna zaštita te eliminirati pravna nesigurnost.

U tijeku je provedba reforme i jačanja instituta mirenja. Planira se uspostava Centra za mirno rješavanje sporova sa sjedištem u Zagrebu i tri podružnice u Splitu, Osijeku i Rijeci te **izmjene zakonodavnog okvira veznog uz mirenje**. Nacrt prijedloga Zakona o mirnom rješavanju sporova upućen je u postupak e-Savjetovanja u prosincu 2022. godine. U MPU-u je osnovana radna skupina za osnivanje Centra za mirno rješavanje sporova u cilju provedbe svih aktivnosti potrebnih za osnivanje i početak rada Centra do kraja Q2/2023.

Razlozi donošenja novog Zakona o mirnom rješavanju sporova nalaze se u utvrđenim nedostacima primjene mirenja u praksi. Navedena reforma instituta mirenja kroz normativnu izmjenu provodi se u okviru reforme sudskog postupka, radi povećanja ažurnosti i efikasnosti sudova.

Novim Zakonom propisat će se osnivanje Centra za mirno rješavanje sporova koji će u cilju ostvarenja svrhe zakona poticati razvoj kulture mirnog rješavanja sporova, akreditirati institucije za medijaciju, akreditirati programe edukacije za medijaciju, provoditi samostalno ili u suradnji s akreditiranim institucijama stručno osposobljavanje i usavršavanje medijatora i procjenitelja, voditi Registar medijatora, objavljivati informacije o mirnom rješavanju sporova i drugo. Nadalje, široko se definira područje mirnog rješavanja sporova (u smislu koji obuhvaća i medijaciju, zakonom uređene pregovore i druge alternativne načine rješavanja sporova). Troškovi medijacije koja nije dovršena sklapanjem nagodbe, ući će u parnične troškove.

³⁷ NN 110/21

³⁸ NN 21/22

³⁹ NN 21/22

⁴⁰ NN 57/22

⁴¹ NN 80/22

⁴² NN 128/22

Nova Okvirna mjerila za rad sudaca donesena su u prosincu 2021. te se primjenjuju od 1. siječnja 2022. Novim Okvirnim mjerilima za rad sudaca propisuje se povećanje broja predmeta koje je potrebno riješiti, s ciljem poticanja rješavanja, osobito starijih, predmeta u većem broju.

U sklopu mjera iz NPOO-a provodi se i Projekt potpore izvrsnosti hrvatskih sudova (CCEP). U okviru projekta provodi se komponenta „Jačanje učinkovitosti sudova kroz aktivno upravljanje sudskim postupcima“ na način da su na odabranim pilot-sudovima provedene ankete među sucima s pilot-sudova i izrađeni su Planovi za unaprjeđenje rada suda (engl. *Court Improvement Plan – CIP*) za svaki pilot-sud. Provedbom aktivnosti iz Projekta daje se **podrška primjeni alata za aktivno upravljanje sudskim predmetima** uvedenih izmjenama Zakona o parničnom postupku iz 2022. (izrada priručnika, edukacija, iskustva drugih zemalja i sl.). CCEP projekt je produljen do studenog 2023. godine. U sklopu projekta, u veljači 2023. je održana konferencija pod nazivom „Pravosuđe bliže građanima – učinkovitost i jačanje vladavine prava“. Na konferenciji su raspravljene teme povezane s trenutnim stanjem i planovima za daljnji razvoj e-Spis sustava, iskustva u primjeni izmjena i dopuna Zakona o parničnom postupku te u tom kontekstu primjene elemenata aktivnog upravljanja (parničnim) postupcima (ACM).

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Postojeće uređenje dostave sudskih pismena koje je regulirano temeljnim postupovnim propisima u pravosuđu, i to Zakonom o parničnom postupku i Zakonom o kaznenom postupku, nije zadovoljavajuće te je dostava sudskih pismena nedovoljno učinkovita, a što se nepovoljno odražava na dugotrajnost sudskih postupaka. Slijedom navedenog, a s obzirom da je uredna i zakonita dostava sudskih pismena temeljni procesni imperativ, potrebno je pristupiti cjelovitom uređenju dostave kroz **donošenje Zakona o dostavi sudskih pismena** koji će ujednačiti pravila o dostavi u svim sudskim postupcima te osigurati uvjete za učinkovitu dostavu sudskih pismena.

U cilju što opsežnije digitalizacije usluga i procesa u pravosudnom sustavu te posebno u području razmjene dokumenata i komunikacije u sudskim postupcima, ovim se Zakonom naglasak stavlja na elektroničku dostavu, a pored toga će se pojednostaviti i ujednačiti kompleksna i neujednačena pravila o dostavi u različitim vrstama sudskih postupaka koja otežavaju provedbu dostave, a sve s ciljem povećanja učinkovitosti ovog instituta.

U svrhu unaprjeđenja sustava sudskog mirenja te poticanja građana na korištenje mirenja kao načina rješavanja sporova, kao i pripreme preporuka u odnosu na uspostavljanje normativnog i institucionalnog okvira za navedeno, izradit će se analiza postojećeg sustava medijacije u usporedbi s drugim europskim državama. Također, izradit će se sociološko-pravna analiza razloga nedovoljne iskorištenosti medijacije u Republici Hrvatskoj, izradit će se priručnik o sudskoj medijaciji, provest će se osposobljavanje za 500 osoba iz pravosudnog sustava i ostalih sektora relevantnih u provođenju i primjeni mirenja te će biti provedena kampanja podizanja svijesti.

Izmijenit će se Zakon o zemljišnim knjigama kojim će se dodatno urediti institut Pojedinačnog ispravnog postupka kao posebnog zemljišnoknjižnog postupka kojim se ispravljaju zemljišnoknjižni upisi, a provodi se kada za to postoje opravdani razlozi. Opravdani razlog za vođenje pojedinačnog ispravnog postupka postojat će ako predlagatelj posjeduje ispravu kojom se može učiniti vjerojatnim da mu pripada pravo koje nije u njegovu korist upisano i radi čijeg bi upisa trebalo ispraviti određene zemljišnoknjižne upise. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama skratit će se procedure u cilju ubrzanja postupanja i bržeg donošenja odluka te brže uspostave Baze zemljišnih podataka.

Sve navedene aktivnosti su u skladu sa SDG-om: Cilj 16. Promicati, u svrhe održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.

C2.6. Sprječavanje i suzbijanje korupcije

Unaprjeđenje normativnog okvira borbe protiv korupcije

2019.CSR4.1. Poboljšati korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivirati prodaju tih poduzeća i neaktivne imovine; 2019.CSR4.2. Unaprijediti sprečavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini;; 2020.CSR 2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama

Napredak u provedbi preporuka

U 2022. u okviru NPOO-a donesen je Akcijski plan od 2022. do 2024. uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. Predmetni Akcijski plan sadržava konkretne aktivnosti za upravljanje korupcijskim rizicima u okviru prethodno strateški određenih posebnih ciljeva i mjera u pojedinim sektorskim prioritetnim područjima. U okviru mjera, uz svaku planiranu aktivnost definirana su nadležna tijela za provedbu, rokovi provedbe, potrebna financijska sredstva te pokazatelji rezultata odnosno ciljana vrijednost njihove provedbe.

Također, u travnju 2022. donesen je novi Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u cilju usklađivanja zakonodavstva s Direktivom (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osoba koje prijaviti kršenja prava Unije. Nakon donošenja Zakona u okviru obveza formiranja unutarnjeg kanala prijavljivanja donesen je i Pravilnik o načinu imenovanja povjerljive osobe i postupku unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti u Ministarstvu pravosuđa i uprave, a izrađen je i objavljen Podsjetnik za poslodavce za primjenu Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti. Što se tiče zaštite zviždača, nastavljena je provedba edukacije pravosudnih dužnosnika na temu učinkovite sudske zaštite prijavitelja te edukacija povjerljivih osoba, poslodavaca i prezentacije novog Zakona u suradnji s Državnom školom za javnu upravu, Hrvatskom gospodarskom komorom i Hrvatskom udrugom poslodavaca.

U okviru reformskih mjera u području Sprječavanja i suzbijanja korupcije predviđenih NPOO-om usvojeni su kodeks etike za saborske zastupnike i kodeks etike za dužnosnike u izvršnoj vlasti. Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti je donesen na sjednici Vlade u svibnju 2022.⁴³ dok je Kodeks o etičkom djelovanju zastupnika u Hrvatskom saboru donesen u studenom 2022. godine⁴⁴.

U sklopu provedbe komponente 2.6. NPOO-a tijekom 2022. poduzete su i aktivnosti s ciljem izrade projektne dokumentacije za provedbu široke medijske kampanje za podizanje svijesti o štetnosti korupcije, nužnosti njezina sprječavanja, suzbijanja i potrebi prijavljivanja te izrade projektne dokumentacije za uspostavu jedinstvene IT platforme za unaprjeđenje učinkovitosti preventivnog antikorupcijskog okvira.

Sve navedene aktivnosti su u skladu sa SDG-om: Cilj 16. Promicati, u svrhe održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama.

⁴³ NN 54/22

⁴⁴ NN 140/22

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru NPOO reforme C2.6. R2 **Unaprjeđenje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama**, odnosno investicije „Vrednovanje učinaka Zakona o pravu na pristup informacijama“ tijekom 2022. provedena je javna nabava za provedbu projekta izrade izvještaja o vrednovanju učinaka Zakona o pravu na pristup informacijama (ZPPI) te su izabrani nezavisni stručnjaci. Izrađen je anketni upitnik (A) za provedbu istraživanja o učincima ZPPI-ja za tijela javne vlasti (TJV) te anketni upitnik (B) o učincima ZPPI-ja iz perspektive korisnika za korisničke organizacije. Također je izrađen i obrazac ankete za korisnike koji treba dati sliku o upoznatosti korisnika sa ZPPI-jem. Zbirni podaci i obrađeni odgovori iz Upitnika A i B dostavljeni su naručitelju i svim članovima evaluacijskog tima za potrebe pripreme Izvještaja i Upitnika (C) za dubinsku analizu (način primjene pojedinih odredbi ZPPI-ja od strane TJV-a, PI-ja i Visokog upravnog suda. Prikupljeni su odgovori od 39 TJV-a na Upitnik C te su održani intervjui s Uredom povjerenika za informiranje kao drugostupanjskim tijelom te Visokim upravnim sudom. Započela je priprema za provedbu istraživanja među građanima.

Tijekom Q1/2023 provest će se istraživanje među građanima o upoznatosti s institutom prava na pristup informacijama te izraditi komparativna analiza pojedinih instituta u odabranim državama. Do kraja Q1/2023 izradit će se izvješće o vrednovanju učinaka Zakona o pravu na pristup informacijama, s izradom teza za unaprjeđivanje normativnog okvira za ostvarivanje prava na pristup informacijama. U Q2-Q3/2023. održat će se dva događanja (predstavljanje i stručni skup) na kojima će biti predstavljeni rezultati vrednovanja učinaka ZPPI-ja.

U okviru reformskih mjera u području sprječavanja i suzbijanja korupcije predviđenih NPOO-om, među ostalim planirano je i **Unaprjeđenje korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – primjena OECD-ovih preporuka** o korporativnom upravljanju društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne uprave.

S obzirom na to da trgovačka društva u javnom vlasništvu, odnosno državnom vlasništvu i vlasništvu JLP(R)S-ova upravljaju značajnim financijskim sredstvima te zapošljavaju velik broj ljudi, u njihovom djelovanju potencijalno postoje visoki korupcijski rizici. Upravo stoga, nužnost formiranja i jačanja politika i mehanizama prevencije korupcije u trgovačkim društvima u javnom vlasništvu istaknuta je kao prioritet u nacionalnim i međunarodnim dokumentima u području sprječavanja korupcije. U kontekstu navedene reforme, s ciljem promoviranja standarda OECD-a planirana je izrada Priručnika za primjenu preporuka OECD-a glede korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu JLP(R)S-a.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U okviru provedbe aktivnosti Akcijskog plana za razdoblje od 2022. do 2024. uz Strategiju sprječavanja korupcije, a u vezi s implementacijom preporuka OECD-a za unaprjeđenje korporativnog upravljanja u pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske, planirana je **analiza dosadašnje provedbe Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u pravnim osobama u državnom vlasništvu**, a u kontekstu propisanih obveza poslodavaca sukladno Zakonu, odnosno **uspostavljanja sustava unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti** koje uključuje donošenje općeg akta, imenovanje povjerljive osobe i osiguranje materijalno-tehničkih preduvjeta za funkcioniranje sustava unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti.

U tijeku je **izrada Nacrta prijedloga Zakona o lobiranju** kojim je planirano regulirati lobističke aktivnosti u skladu s najvišim etičkim standardima, osiguravajući pritom visoke standarde transparentnosti u radu lobista. U ovom okviru planirano je, među ostalim, urediti pitanja ustroja, sadržaja i načina vođenja registra lobista, obvezu izvještavanja o lobiranju,

ograničenja obavljanja poslova lobista, sankcije za povredu zakona i druga pitanja u svezi s lobiranjem te će se u tom smislu u obzir uzeti standardi Vijeća Europe, preporuke OECD-a i komparativni okviri država članica EU.

C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca

Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca

Planirane NPOO reforme i investicije

HNB je do ovog trenutka u okviru projekta zaprimio 4 *Technical papera* te su održane pripadajuće radionice (*workshop*). U bitnom, svi zaprimljeni dokumenti su usmjereni na reviziju postupaka analize i procjene rizika od sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma subjekata nadzora. Uvažavajući zaprimljene *outpute* stručnjaka angažiranih na ovom projektu, HNB je pristupio procesu revizije interne metodologije procjene rizika kao i trenutno uspostavljanog izvještaja nadziranih institucija o sustavu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Nakon revizije provest će se izmjene i dopune metodologije procjene rizika, a završetak postupka se očekuje u predviđenima rokovima (Q4/2023.). Sa stručnjacima angažiranim na projektu otvorena je komunikacija u odnosu i na druge elemente sustava nadzora SPNFT te se u narednom razdoblju očekuje zaprimanje *Technical papera* u odnosu na metodologiju provođenja nadzora. U veljači je održana jedna radionica sa stručnjacima angažiranim na projektu.

Od početka projekta pa do danas HANFA je zaprimila 4 *Technical papera*, također je u tom razdoblju održano više radionica sa stručnjacima Vijeća Europe (*workshop*) gdje se u aktivnoj diskusiji posebna pažnja posvetila nadzoru sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koji se temelji na procjeni rizika u financijskom sektoru u Hrvatskoj, uključujući i nefinancijski sektor koji se odnosi na pružatelje usluge razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/li skrbničke usluge novčanika.

HANFA je izradila internu metodologiju za provedbu nadzora na temelju rizika u dijelu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koju je u okviru projekta dostavila stručnjacima Vijeća Europe na mišljenje. Također, za sektorsku procjenu rizika, kao i individualnu procjenu rizika pojedinog subjekta nadzora HANFA je izradila matricu rizika i pripadajuće upitnike, što je isto tako dostavljeno stručnjacima Vijeća Europe. HANFA je nakon zaprimljenih *outputa* stručnjaka angažiranih na ovom projektu pristupila procesu unaprjeđenja interne metodologije za provedbu nadzora na temelju rizika. HANFA je u aktivnoj komunikaciji sa stručnjacima Vijeća Europe te su tako i u veljači održane dvije radionice.

C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu

Kontinuirano provođenje izobrazbe u području javne nabave

2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

U Hrvatskoj je uspostavljen učinkoviti program obuke i certificiranja službenika u javnoj nabavi, ali trenutačno se ne raspolaže adekvatnim alatima prilagođenim nacionalnim specifičnostima kojima bi se naručiteljima i službenicima u javnoj nabavi omogućilo: samoprocjena pojedinačnih kompetencija i razina stručnosti, utvrđivanje nedostataka vlastitih administrativnih kapaciteta te uvođenje vlastitih ciljanih mjera za učenje i razvoj kako bi se otklonili postojeći nedostaci. U 2022. Smjernice za poticanje sudjelovanja MSP-ova na tržištu javne nabave, čiji je cilj povećanje transparentnosti i tržišnog natjecanja u postupcima nabave, objavljene su na Portalu javnu nabave⁴⁵. Smjernice su predstavljene na 10 radionica koje su održane u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom. Na radionicama je ukupno sudjelovala 261 osoba: 56 gospodarskih subjekata i 205 naručitelja koji su aktivno sudjelovali postavljanjem pitanja i davanjem svojih razmišljanja vezano uz sudjelovanje MSP-ova u postupcima javne nabave. Ocjena sudionika, naročito malih i srednjih poduzetnika je izrazito pozitivna na predstavljanje Smjernica i ukazivanje na moguće povećanje svojih poslovnih prilika.

Planirane NPOO reforme i investicije

Izobrazba u području javne nabave provodi se kontinuirano, ali je planirano unaprjeđenje sustava izobrazbe u području javne nabave razvijanjem novih alata za stjecanje teorijskih i praktičnih znanja, profesionalnih vještina i kompetencija u svrhu stručne, ekonomske, učinkovite i djelotvorne provedbe postupaka javne nabave na svim razinama. ProcurCompEU alat bit će prilagođen hrvatskim specifičnostima i integriran u postojeću obveznu shemu izobrazbe, certificiranja i usavršavanja u području javne nabave. Prioritetne će biti izobrazbe koje mogu pružiti najveći utjecaj u postizanju ciljeva, poput pitanja integriteta i transparentnosti, pravilnog planiranja postupaka, poštenih i otvorenih tehničkih specifikacija, jasnih kriterija odabira i ocjena ponuda, upravljanja ugovorima i njihovim izmjenama. Izmijenit će se i zakonodavni okvir javne nabave kako bi se utvrdio nastavni program za Programe usavršavanja. Pravilnik o izobrazbi u području javne nabave objavljen je na portalu eSavjetovanja. Savjetovanje je otvoreno do 5. svibnja 2023. godine.

Kreirat će se podstranica na Portalu javne nabave na kojoj će ProcurCompEU alat biti dostupan i slobodan za upotrebu svim dionicima u sustavu javne nabave, a nadležno tijelo državne uprave za politiku javne nabave će pružati potporu u njegovoj implementaciji u praksi i nadzoru.

Analiza radnog opterećenja zaposlenika ključnih institucija u sustavu javne nabave

2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina; 2020.CSR4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

Analiza radnog opterećenja zaposlenika ključnih institucija u sustavu javne nabave (MINGOR, SAFU, DKOM), uz analizu poslova koje službenici obavljaju, osnova je za proces planiranja i zadržavanja nužnih kadrova i njihovih kvalifikacija kako bi se institucije na vrijeme pripremile

⁴⁵ <http://www.javnabava.hr/>

za potporu sustavu u provedbi postupaka javne nabave za VFO 2021. – 2027., kao i za implementaciju NPOO-a. U 2022. izrađena je Analiza radnog opterećenja zaposlenika ključnih institucija u sustavu javne nabave (MINGOR, SAFU, DKOM) s akcijskim planom za provedbu preporuka i mjera o ljudskim resursima. U predmetnoj Analizi dane su preporuke, a u priloženom akcijskom planu identificirane su odgovorne osobe za provedbu te rok za provedbu preporuke. Stoga će naredno razdoblje, unatoč izazovima, za analizirane institucije predstavljati i vrijeme rasta i razvoja, koji će u dugoročnoj perspektivi unaprijediti sustav javne nabave s obzirom da je svaka institucija, na temelju Analize, izradila vlastiti Roadmap.

Planirane NPOO reforme i investicije

Tijekom 2023. Sektor za politiku javne nabave unaprijedit će sustav objave najvažnijih mišljenja kroz povećanje broja objavljenih mišljenja te će se unaprijediti strukturiranje objava na Portalu javne nabave, kao i institut nadzora nad provedbom zakona i provedbenih propisa. Izradit će se Priručnik o postupanju službenika kroz izradu detaljnog opisa procedura s koracima, uputama i rokovima. Programi edukacije i izobrazbe prilagodit će se stvarnim potrebama službenika kroz kontinuiranu evaluaciju i **ažuriranje uspostavljenog programa obuke i certificiranja službenika u javnoj nabavi**. Izradit će se trening registar za svakog službenika i unaprijedit će se postojeći sustav ocjenjivanja, u okviru postojećih odredbi.

Jačanje sustava pravne zaštite u postupcima javne nabave

2019.CSR4.2. Unaprijediti sprečavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini

Napredak u provedbi preporuka

Praksa je pokazala da izjavljivanje žalbe u postupcima javne nabave elektroničkim sredstvima komunikacije, koristeći povezane sustave Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske (EOJN RH) i Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave (DKOM), doprinosi učinkovitosti žalbenog postupka s obzirom da izjavljivanje žalbe kroz sustav e-žalbe skraćuje sam žalbeni postupak. Prije donošenja Izmjena i dopuna Zakona o javnoj nabavi⁴⁶ e-žalba je bila mogućnost za žalitelja, ali ne i obveza. Također, postupak javne nabave zaustavljao se i u slučaju nepravodobnih i nedopuštenih žalbi, dok DKOM ne odluči o žalbi. Izmjenama i dopunama e-žalba je uvedena kao obvezan, odnosno jedini način izjavljivanja žalbe kako bi se skratilo vrijeme provedbe žalbenog postupka. Radi sprječavanja mogućnosti da se izjavljivanjem žalbe na dokumentaciju zaustavi postupak bez stvarne namjere za ostvarivanjem pravne zaštite omogućeno je naručiteljima da postupak nabave ne zaustavljaju, odnosno da javno otvaranje ponuda ne odgađaju u slučaju kada je izjavljena žalba očito nepravodobna. Također izmjenama i dopunama propisano je da se žalba koja ne sadržava žalbene navode (opis nepravilnosti i obrazloženje) može odbaciti kao neuredna, bez pozivanja žalitelja na uređenje žalbe. Predmetnim izmjenama i dopunama uredili su se i iznosi žalbenih naknada kako bi se postigla ravnoteža između procijenjene vrijednosti nabave i prava na pristup žalbi. U veljači 2023. stupile su na snagu Izmjene i dopune Pravilnika o elektroničkoj žalbi u javnoj nabavi.

Planirane NPOO reforme i investicije

Kontinuirano će se **pratiti učinci uvođenja obvezne e-žalbe u sustav javne nabave**.

⁴⁶ NN 114/22

3 – OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE

C3.1. Reforma obrazovnog sustava

Unaprjeđenje ranog i predškolskog te općeg i strukovnog odgoja i obrazovanja

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada;
2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine (NPRSO), koji je donesen u ožujku 2023., pobliže definira provedbu strateškog cilja i prioritetnih područja javnih politika za sektor odgoja i obrazovanja iz NRS-a 2030.

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

U skladu s navedenim u NPRSO-u, stopa sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju (RPOO) u Hrvatskoj još je uvijek među najnižima u EU. Stoga je potrebno omogućiti pristupačnost sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja svakom djetetu mjerama usmjerenim na osiguranje potrebne infrastrukture te osiguranje odgovarajućeg broja i kvalitete odgojitelja i stručnih suradnika te ravnatelja. Objavljen je poziv gradovima i općinama za sudjelovanjem u realizaciji infrastrukturnih projekata izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije i opremanja predškolskih ustanova na njihovom području te je u prosincu 2022. donesena Odluka o financiranju istih. Ukupno je ugovoren 251 projekt kojim se planira povećanje kapaciteta za 16.408 dodatnih mjesta u RPOO-u, a iznos ukupno ugovorenih bespovratnih sredstava je 163,98 milijuna eura.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju⁴⁷ u svibnju 2022. otvorila se mogućnost dužeg trajanja obveznog programa predškole, a isto će definirati Kurikulum predškole koji donosi ministar nadležan za obrazovanje te se smatra sastavnim dijelom Nacionalnoga kurikuluma. Uz to, Zakon je propisao obavezu JLS-ovima, koje na svom području nemaju organiziran program ranog i predškolskog odgoja, da sufinanciraju pohađanje programa ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu sa svog područja u dogovoru s najbližim susjednim JLS-om ili JLS-om koji ima program koji u najboljoj mjeri može udovoljiti potrebama djeteta. Kako bi se osigurao odgovarajući broj odgajatelja izmjenom Zakona uvedena je mogućnost da poslove odgajatelja obavljaju učitelji (uz obvezu prekvalifikacije/dokvalifikacije u roku od 2 godine).

U sklopu reforme C3.1.R1. Strukturna reforma sustava odgoja i obrazovanja, pripremljen je model financiranja troškova poslovanja objekata RPOO-a za općine/JLS-ove smanjene financijske sposobnosti kako bi se osigurala održivost ulaganja nakon obnove postojećeg ili izgradnje novog objekta RPOO-a. Navedeno je propisano Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o RPOO-u.

Osnovno i srednje školstvo

Hrvatska je jedna od zemalja s najmanjim vremenom poučavanja u osnovnim školama u EU-u, uglavnom zbog organizacije nastave u dvije smjene, što umanjuje mogućnost duljeg boravka

⁴⁷ NN 57/22

učenika u školi i postizanje boljih ishoda učenja. Ulaganje u infrastrukturu potrebno je kako bi se obrazovnom sustavu pomoglo pri prelasku na rad u jednoj smjeni. Takav je rad preduvjet za organizaciju cjelodnevnih škole. Izrađenim Modelom cjelodnevnih škole (CDS), želi se produljiti razdoblje učenja i poučavanja te time stjecanje kompetencija ključnih za cjeloživotno učenje. U sklopu CDS-a povećava se broj sati odgojno-obrazovnog rada u ključnim pismenostima, dok se potpora, potpomognuto i obogaćeno učenje sistematizira. U ožujku 2023. Ministarstvo znanosti i obrazovanja objavilo je javni poziv za podnošenje prijave za sudjelovanje u Eksperimentalnom programu „Osnovna škola kao cjelodnevna škola – Uravnotežen, pravedan, učinkovit i održiv sustav odgoja i obrazovanja“. U Q1/2023 provedeni su nacionalni ispiti na populaciji učenika osmoga razreda osnovne škole. Cilj je nacionalnih ispita utvrditi postignuća učenika na kraju osnovnoškolskog obrazovnog ciklusa. Ispitivanjima su obuhvaćeni odgojno-obrazovni ishodi iz kurikuluma sljedećih predmeta: Hrvatski jezik, Matematika, Povijest, Geografija, Biologija, Kemija, Fizika i prvi strani jezik. Također, učenici pripadnici nacionalnih manjina pristupili su ispitu iz svog materinskog jezika.

Za učenike s teškoćama koji se školuju prema redovnome programu u skladu s Pravilnikom o osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju učenika s teškoćama u razvoju za svaki su ispit pripremljene dvije vrste prilagođenih ispita: (I) ispiti za učenike koji se školuju prema redovitom programu uz individualizirane postupke i (II) ispiti za učenike s redovitim programom uz prilagodbu sadržaja i individualizirane postupke.

Rezultati provedenih ispita na individualnoj razini bit će dostupni učenicima i njihovim roditeljima tijekom Q2/2023. Škole će dobiti agregirane rezultate za svoje učenike. Na taj će se način potaknuti pokretanje procesa samovrednovanja osnovnih škola temeljem rezultata nacionalnih ispita. Skupni rezultati na nacionalnoj razini bit će dostupni nositeljima obrazovne politike u razdoblju Q3-Q4/2023. U ožujku 2023. donesen je Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o načinu provedbe vanjskog vrjednovanja i korištenju rezultata vanjskog vrjednovanja školskih ustanova kako bi se učiteljima omogućio uvid u rezultate svojih učenika. Ovakvim pristupom u izvještavanju o rezultatima potaknut će se dionike iz čitave obrazovne vertikale na donošenje odluka temeljenih na podacima s ciljem povećanja kvalitete obrazovnog sustava.

Zakonom o dopuni Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi⁴⁸ omogućilo se financiranje, odnosno sufinanciranje prehrane sredstvima osiguranim u državnom proračunu za sve učenike osnovnih škola, s početkom implementacije od drugog polugodišta školske godine 2022./2023. Time se osigurala zdrava i uravnotežena prehrana učenika što će utjecati na poboljšanje zdravlja učenika. Ujedno, ova mjera dovodi do izjednačavanja mogućnosti za prehranu svih učenika osnovnih škola.

Nastavlja se provedba kurikularne reforme u strukovnom obrazovanju usmjerene k uvođenju novih ishodovno orijentiranih strukovnih kurikuluma koji odgovaraju na potrebe tržišta rada, a temelje se na standardima zanimanja i standardima kvalifikacija te prihvaćaju individualne potrebe polaznika, omogućuju stjecanje specifičnih stručnih znanja i vještina i stjecanje transverzalnih i ključnih kompetencija potrebnih za nastavak obrazovanja, osobni razvoj i aktivni angažman u društvu. U kurikulumskim dokumentima posebna pažnja posvetit će se zelenoj i digitalnoj tranziciji.

U svrhu povećanja obuhvata učenika u gimnazijskim programima kontinuirano se povećava broj razrednih odjela gimnazijskih programa s naglaskom na prirodoslovno-matematički i prirodoslovni program s ciljem jačanja učenika u STEM područjima, a po kriteriju ujednačenja

⁴⁸ NN 151/22

dostupnosti u županijama koje nemaju dovoljan broj gimnazijskih programa u srednjim školama.

S ciljem poboljšanja općeg srednjeg obrazovanja te modernizacije strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, planirane su reformske intervencije koje obuhvaćaju: veću stopu sudjelovanja u gimnazijskim programima te optimizaciju, racionalizaciju i prilagodbu strukovnih obrazovnih programa razvojnim potrebama gospodarstva. U svrhu provedbe ovih reformskih intervencija izrađena je sveobuhvatna analiza srednjoškolskog obrazovanja koja na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj razini (NUTS 1, 2, 3) prikazuje strukturu ponude i upisa srednjoškolskih programa te identificira nejednakosti i odstupanja između županija. Predloženi su modaliteti kojima je moguće iz postojećih kapaciteta ostvariti povećanje i ujednačenje dostupnosti gimnazijskih programa i smanjivanje broja suficitarnih strukovnih programa.

Planirane NPOO reforme i investicije

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Kroz NPOO osigurana su sredstva za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje predškolskih ustanova u iznosu od 215 milijuna eura. Odluka o financiranju projektnih prijedloga u ukupnome iznosu od 168 milijuna eura donesena je u prosincu 2022. godine. Drugi Poziv, za preostali iznos sredstava, objavljen je u Q1/2023. U narednom razdoblju započet će aktivnosti u provedbi prvih ugovorenih projekata te će se provesti evaluacija i ugovaranje projekata iz drugog Poziva.

Osnovno i srednje školstvo

U okviru NPOO-a tijekom 2023. omogućit će se osnovnim školama sredstva za infrastrukturna ulaganja (izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje) za prelazak na jednosmjenski rad i pripremu za cjelodnevnu školu.

Infrastrukturnim ulaganjem osiguravaju se bolji uvjeti za učenje i poučavanje te time posljedično rješava problem niske razine temeljnih pismenosti, posebice učenika slabijeg socioekonomskog statusa. Vrijednost ulaganja iznosi preko 300 milijuna eura.

U okviru NPOO-a bit će objavljen poziv i ugovoreni projekti za dogradnju, izgradnju, rekonstrukciju i opremanje srednjih škola s ciljem povećanja upisa u opće srednje škole (gimnazije) povećanjem fizičkih infrastrukturnih kapaciteta, a ulaganje mora biti dovršeno do lipnja 2026. godine.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Dodatnih 45 milijuna eura za povećanje kapaciteta u predškolskom odgoju i obrazovanju osigurano je kroz novi višegodišnji financijski okvir EU, PKK 2021. – 2027., a objavljivanje poziva „Osiguravanje infrastrukturnih uvjeta za povećanje dostupnosti RPOO“ planirano je za Q3/2023.

Nastavno na spomenuta infrastrukturna ulaganja, u narednom dugoročnom razdoblju kroz ESF+ ulagat će se u povećanje sudjelovanja u RPOO, posebice ranjivih skupina, osiguranje kadrovske i programske podrške ranjivim skupinama te materijalnih i tehničkih uvjeta provedbe programa, kao i promociju važnosti uključivanja u RPOO. Za navedeno je u ESF + planirano 63,8 milijuna eura.

Osim ulaganja, u okviru reforme razvit će se novi kurikulumi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Odlukom ministra formirana je radna skupina za koordinaciju i praćenje aktivnosti u sustavu RPOO. Za potrebe izrade Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i Nacionalnog kurikuluma predškole imenovana je radna skupina.

Kurikulumi će se temeljiti na prethodno izrađenoj studiji. Cilj studije je osigurati analize, informacije i preporuke za unaprjeđenje ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje djece za prelazak iz dječjeg vrtića u osnovnu školu odnosno analizirati uvjete i mogućnosti za povećanje efikasnosti učenja u sustavu RPOO te utvrditi razlike u usvojenosti i razvijenosti kompetencija za cjeloživotno učenje u odnosu na najbolje EU prakse te načine vrednovanja usvojenih odgojno-obrazovnih ishoda kao pokazatelja razvijenosti pojedinih kompetencija za cjeloživotno učenje. Aktivnost podrazumijeva i izradu materijala za pripremu (izobrazbu) djelatnika u sustavu RPOO-a.

Osnovno i srednje školstvo

S jednakim pristupom provedbe nacionalnih ispita planira se nastaviti i u Q1/2024. U Q2/2023 raspisat će se javni poziv za stručne radne skupine koje će izraditi nacionalne ispite te će biti angažirani stručnjaci koji će ispite prevesti na jezike nacionalnih manjina i prilagoditi ih za učenike s teškoćama. Kako bi priprema i provedba nacionalnih ispita bila što kvalitetnija, a rezultati što pouzdaniji, u razdoblju Q2/2023 do Q1/2024 razvijat će se aplikativno rješenje uz pomoć vanjskih partnera. Aplikativnim rješenjem digitalizirat će se ključni procesi pripreme i provedbe nacionalnih ispita.

Hrvatska će i tijekom 2023. nastaviti financiranje djece izložene riziku od siromaštva i socijalne isključenosti kroz sredstva FEAD programa do ukupne potrošnje sredstava iz financijske perspektive 2014. – 2020, a od 2023./2024. školske godine i tijekom sljedeće planira se financiranje školskih obroka djeci koja žive u siromaštvu ili su u opasnosti od siromaštva (djeca čiji roditelji/skrbnici imaju pravo na dječji doplatk na temelju Odluke nadležnog tijela) kroz ESF+ (posebni cilj Materijalna deprivacija). Ukupan iznos sredstava kroz FEAD i ESF+ predviđen za ovu namjenu iznosi oko 300 milijuna eura.

Osim kroz NPOO, predviđena su i komplementarna ulaganja kroz EFRR kojima će se podržati osnovne škole koje imaju organiziranu nastavu u jednoj smjeni, ali su im potrebne infrastrukturne prilagodbe i opremanje kako bi se pripremili za uvođenje CDŠ-a. Objava poziva planirana je u 2023. godini. Pripremne aktivnosti provedbe CDŠ financiraju se iz projekta Svjetske banke, a unaprjeđenje uvjeta izvođenja nastave bit će praćeno komplementarnim ulaganjima iz ESF+. Kroz ESF +, do kraja financijske perspektive EU 2021. – 2027. pružit će se daljnja podrška školama kako bi se omogućilo doseganje očekivane razine obrazovnih ishoda, obogaćivanjem programa potpore učenicima kroz dopunske i dodatne nastave i druge oblike rada čime će se utjecati na smanjenje razlika u učeničkim postignućima uvjetovanim društvenim i obiteljskim faktorima, te smanjiti zaostajanje u standardiziranim međunarodnim mjerenjima postignuća učenika. To će pratiti i unaprjeđenje sustava profesionalnog razvoja (CPD) odgojno-obrazovnih radnika razvojem programa profesionalnog razvoja i uvođenja početnika u odgojno-obrazovni sustav.

U 2023. planirano je i donošenje novih predmetnih kurikuluma posebnih programa za osnovne i srednje škole te njihova primjena od školske godine 2023./2024. Također, nastavlja se s pružanjem podrške učenicima s teškoćama u razvoju kroz osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika kako bi im se omogućilo sudjelovanje u odgojno-obrazovnome procesu na ravnopravnoj osnovi s drugim učenicima. Planirana je objava natječaja iz ESF+ u Q2/2023.

Kao doprinos reformskim procesima, iz sredstava EFRR-a u financijskoj perspektivi 2021. – 2027. planirana je uspostava centra za jačanje kapaciteta odgojno-obrazovnih radnika uz razvoj infrastrukture.

Regionalnim centrima kompetentnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (RCK) pružat će se podrška za umrežavanje s partnerskim ustanovama i gospodarskim subjektima, razvijanje mehanizama povezivanja RCK-a s europskom platformom centara izvrsnosti te podizanje kvalitete i konkurentnosti na lokalnoj/regionalnoj razini.

S ciljem poticanja izvrsnosti u strukovnom obrazovanju, kao i odabira relevantnih i tržišno opravdanih strukovnih kurikuluma za stjecanje kvalifikacija **izradit će se prijedlog kriterija za dodjelu stipendija** kako bi se povećao broj učenika u strukovnim kurikulumima značajnima za gospodarski i regionalni razvoj zemlje.

Cjeloživotno obrazovanje

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada;
2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

Nastavlja se s reformskim procesima temeljem novog Zakona o obrazovanju odraslih koji će podići razinu kvalitete obrazovanja odraslih i povećati obuhvat odraslih osoba koje sudjeluju u obrazovanju. Temeljem novog Zakona ustanove su dužne usklađivati programe obrazovanja s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom (HKO). Do sada je izrađeno ukupno 150 programa obrazovanja odraslih za stjecanje mikro kvalifikacija koji su u potpunosti usklađeni sa standardom zanimanja i standardom kvalifikacije iz registra HKO. Za provedbu navedenih mikro kvalifikacija koristi se sustav financiranja putem vaučera.

Planirane NPOO reforme i investicije

U suradnji s reformskim procesima MROSP-a stvarat će se preduvjeti za dostupno obrazovanje odraslih i povećanje obuhvata odraslih uključenih u cjeloživotno učenje kako bi u potpunosti ostvarili svoj potencijal, aktivno sudjelovali u društvu te preuzeli svoje društvene i građanske odgovornosti.

Podizanjem razine ključnih kompetencija i novih znanja i vještina te priznavanjem prethodnog neformalnog i informalnog učenja građanima će se omogućiti pristup tržištu rada te napredak na njemu, kao i uključivanje u daljnje obrazovanje. Navedeno će se podržati uspostavom i primjenom sustava dodjele financijskih poticaja korisnicima za uključivanje u prioritetne programe osposobljavanja i usavršavanja.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Do Q3/2023 bit će doneseni podzakonski akti kojima se propisuju standardi i normativi za izvođenje programa obrazovanja odraslih, uređuje način vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih i skupova ishoda učenja te omogućuje priznavanje prethodno neformalno i informalno stečenih znanja i vještina.

Projektom „Razvoj sustava osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih“ koji je u tijeku razvija se sustav osiguravanja kvalitete u obrazovanju odraslih kroz provođenje nacionalnog ispitivanja kompetencija odraslih (PIAAC), izradu modela osiguravanja kvalitete te uvođenje samovrednovanja i vanjskog vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih. Osiguranje

kvalitete provodit će se i usklađivanjem formalnih programa obrazovanja odraslih s HKO-om kako bi se u potpunosti zadovoljile potrebe tržišta rada i osiguravanja kvalificirane radne snage. U svrhu informiranja građana o važnosti uključivanja u cjeloživotno obrazovanje organizirat će se niz promotivnih aktivnosti usmjerenih na opću populaciju.

Navedeni reformski procesi i investicije doprinijet će realizaciji ciljeva definiranih Akcijskim planom europskog stupa socijalnih prava kojim je predviđeno da bi do 2030. svake godine najmanje 55% svih odraslih trebalo sudjelovati u osposobljavanju (dobna skupina 25 – 64) te da bi najmanje 80% odraslih trebalo imati osnovne digitalne vještine (dobna skupina 16 – 74).

Učinkovito i relevantno visoko obrazovanje

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

U cilju povećanja kvalitete i relevantnosti programa obrazovanja za tržište rada, u 2022. nastavljena je intenzivna provedba aktivnosti HKO-a s ciljem upisa standarda kvalifikacija i skupova ishoda učenja u Registar HKO-a. Osobito se poticalo izrađivanje skupova ishoda učenja i standarda kvalifikacija koji predstavljaju temelj za izradu programa obrazovanja kojima se stječu zelene i digitalne vještine, da bi se doprinijelo ispunjavanju ciljeva zelene i digitalne Europe. Da bi se potaknulo visoka učilišta na izradu kraćih programa cjeloživotnog obrazovanja na razini visokog obrazovanja, izrađena je i dostavljena svim visokim učilištima u kolovozu 2022. „Uputa za izradu, usklađivanje i odobravanje obrazovnih programa visokih učilišta na razini visokog obrazovanja za potrebe financiranja putem vaučera sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.“

U okviru projekta „Podrška digitalnoj transformaciji hrvatskih visokih učilišta“, kojeg provodi MZO u suradnji s Organizacijom za ekonomsku suradnju i razvoj (engl. *Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD*) i Hrvatskom akademskom i istraživačkom mrežom – CARNET, u 2022. provedene su brojne aktivnosti koje su uključivale provedbu istraživanja o digitalnoj zrelosti visokih učilišta i sustava visokog obrazovanja, organizaciju Međunarodnog seminara o učinkovitoj ulaganju u digitalnu infrastrukturu hrvatskog visokog obrazovanja te izradu dokumenta koji će predstavljati podlogu za učinkovito ulaganje u infrastrukturu i opremanje javnih visokih učilišta te unaprjeđenje prakse poučavanja i učenja u digitalnom okruženju u Hrvatskoj. Izrađeni dokumenti „Model za ocjenu digitalne zrelosti pojedinih visokih učilišta“, „Tehničko izvješće o ulaganju u digitalnu infrastrukturu“ i „Prijedlog smjernica za izgradnju kapaciteta za pružanje visokokvalitetnog online obrazovanja“ predstavljani su relevantnim dionicima u okviru međunarodnog seminara održanog u siječnju 2023. godine.

Imenovana je operativna radna skupina za uspostavu informacijskog sustava evidencija u visokom obrazovanju (ISeVO) u kojoj su predstavnici MZO-a, AZVO-a, Srca i CARNET-a. ISeVO će kao sveobuhvatno aplikativno rješenje obuhvatiti središnju evidenciju visokog obrazovanja, a financirat će se u okviru investicije C3.1. R2-I2 Digitalna preobrazba visokog obrazovanja iz NPOO-a. Operativna radna skupina izradila je u 2022. dokument „Idejno i izvedbeno rješenje Informacijskog sustava Evidencije u visokom obrazovanju (ISeVO)“, koji predstavlja podlogu za daljnji razvoj evidencija u visokom obrazovanju, uključujući i razvoj Registra diploma te stvaranje pretpostavki za izdavanje digitalnih završnih isprava o završenom

obrazovanju. Donesen je Pravilnik o sadržaju i korištenju informacijskih sustava u visokom obrazovanju kojim se propisuju središnje evidencije u visokom obrazovanju.

Povećanju stope stjecanja tercijarnog obrazovanja pridonose državne stipendije za studente nižeg socioekonomskog statusa kojima se povećava pristup, jednakost i završnost u visokom obrazovanju. Projekt „Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa“ provodi se s ciljem povećanja dostupnosti visokog obrazovanja, unaprjeđenja socijalne dimenzije visokog obrazovanja te povećanja završnosti u visokom obrazovanju kroz osiguravanje državnih stipendija za studente nižeg socioekonomskog statusa. Projektom je u akademskoj godini 2021./2022. dodijeljeno 10.000 potpora studentima nižeg socio-ekonomskog statusa i ukupno utrošeno oko 14.3 milijuna eura. Postupak dodjele državnih stipendija u STEM područjima znanosti provodio se u okviru projekta „Dodjela stipendija studentima u prioritetnim područjima STEM“, a projektom je u akademskoj godini 2021./2022. dodijeljeno 3.400 stipendija te utrošeno 4,9 milijuna eura.

Planirane NPOO reforme i investicije

Investicija C3.1. R2-I1 uključuje Digitalnu preobrazbu visokog obrazovanja. Na temelju dokumenta „Tehničko izvješće o ulaganju u digitalnu infrastrukturu kroz NPOO će se provesti infrastrukturne investicije koje obuhvaćaju opremanje javnih visokih učilišta te unaprjeđenje digitalizacije visokog obrazovanja kroz izradu Središnje evidencije visokog obrazovanja. Također, „Prijedlog smjernica za izgradnju kapaciteta za pružanje visokokvalitetnog online obrazovanja“ predstavlja temelj za poboljšanje digitalne nastavne infrastrukture, uvođenje digitalnih nastavnih alata te osnaživanje digitalnih kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnom okruženju. Navedene aktivnosti provode se u okviru projekta e-Sveučilišta, kojeg vodi CARNET, s ciljem digitalne preobrazbe visokog obrazovanja.

Investicija C3.2. R2-I1 uključuje program „Dodjela stipendija studentima u STEM i ICT područjima znanosti“ koji je odobren kroz javni poziv i koji je započeo s provedbom u Q4/2022. godine. Ukupno je dodijeljeno 1.393 stipendija te je do sada utrošeno 3,3 milijuna eura. Cilj projekta je povećana dostupnost i zapošljivost osoba s diplomom u STEM i ICT područjima na prijediplomskoj i diplomskoj razini kroz dodjelu stipendija za akademsku godinu 2022./2023. Ciljana skupina su redoviti studenti koji su upisani na visoka učilišta u Hrvatskoj, na sveučilišne prijediplomske studije, sveučilišne diplomske studije, sveučilišne integrirane prijediplomske i diplomske studije, stručne kratke studije, stručne prijediplomske studije i stručne diplomske studije u STEM područjima znanosti. STEM područjima znanosti smatraju se studijski programi u biotehničkom, tehničkom, biomedicinskom i prirodnom području znanosti. Dodjelom izravnih financijskih potpora, odnosno stipendija motivirat će se studenti da u izboru svog studija odaberu studijske programe iz STEM-a kao ključnog područja za pokretanje gospodarstva.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Projekt „Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa“ nastavlja se provoditi s ciljem povećanja dostupnosti visokog obrazovanja, unaprjeđenja socijalne dimenzije visokog obrazovanja te povećanja završnosti u visokom obrazovanju kroz osiguravanje državnih stipendija za studente nižeg socioekonomskog statusa. Projekt je financiran sinergijom sredstava Državnog proračuna i ESF+ te je na godišnjoj razini povećan broj izravnih potpora studentima nižeg socio-ekonomskog statusa s 10.000 na 12.000 stipendija.

Uz stipendije, a u svrhu povećanja pristupa visokom obrazovanju studentima u nepovoljnom socio-ekonomskom položaju, sredstvima EFRR-a u financijskom razdoblju 2021. – 2027. financirat će se izgradnja novih ili modernizacija postojećih kapaciteta studentskog smještaja.

Poticanje stjecanja vještina

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

Analize su pokazale da u svojoj politici istraživanja i inovacija Hrvatska nije dovoljnu važnost dala razvoju vještina, što je u EU agendi vrlo istaknuto područje. Iz tog razloga je u listopadu 2022. izrađena Analiza pametnih vještina, koja sadržava procjenu potreba i područja za poboljšanje te predlaže rješenja prilagođena pametnoj specijalizaciji, a temeljena na međunarodnoj dobroj praksi. Kroz programe u sklopu NPOO-a investicije C3.2. R2-I1 osigurat će se poseban poticaj osposobljavanju mladih istraživača za rad u područjima pametne specijalizacije, odnosno za stjecanje vještina koje korespondiraju s potrebama tržišta rada.

Planirane NPOO reforme i investicije

Investicija C3.2. R2-I1 uključuje programe: **Dodjela STEM i ICT stipendija, Program mladih istraživača, Program mobilnosti** za koje su u Q4/2022 objavljeni pozivi na dodjelu bespovratnih sredstava. U siječnju 2023. objavljeni su pozivi na dodjelu bespovratnih sredstava za preostale programe unutar investicije: *Start-up/spin off* poduzeća mladih istraživača, Razvojne istraživačke potpore te Program stažiranja u gospodarstvu.

C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta

Poticanje istraživanja i inovacija

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada; 2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije; 2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika

Napredak u provedbi preporuka

Prema podacima Eurostata udio ukupnog izdvajanja za istraživanje i razvoj u BDP-u Hrvatskoj u 2021. iznosio je 1,24%, dok je cilj Hrvatske dostići razinu od 2,5% do 2025. (Program Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024.). Udio ukupnog izdvajanja za istraživanje i razvoj u BDP-u pokazuje pozitivan trend kontinuiranog rasta od 2017. (0,85% u 2017., 0,95% u 2018., 1,08% u 2019., 1,24% 2020.), što bi se srednjoročno i dugoročno trebalo pozitivno odraziti na rast i konkurentnost gospodarstva.

Prema Europskoj ljestvici uspjeha u inoviranju 2022. (engl. *European Innovation Scoreboard 2022 – EIS*), Hrvatska je u skupini inovatora u nastajanju (engl. *emerging innovators*) koji zaostaju za prosjekom EU te se nalazi na 22. mjestu od ukupno 27 zemalja. No, Hrvatska se ističe time što njezini inovacijski rezultati rastu brže od europskog prosjeka.

U 2022. napravljen je završni prijedlog Strategije pametne specijalizacije do 2029. (S3 do 2029.), koja predstavlja krovni dokument javnih politika o ulaganjima u istraživanje, razvoj i inovacije u Republici Hrvatskoj. U prosincu 2022. završeno je javno savjetovanje za S3 do 2029., a njeno donošenje od strane Vlade predviđeno je u Q2/2023.

S3 do 2029. zadržala je i proširila tematske prioritete utvrđene u S3 za razdoblje 2016. – 2020., no očekuje se da poboljšane definicije i fokusi pojedinih TPP-ova rezultiraju učinkovitijim okupljanjem dionika usmjerenih na transformaciju određenog prioriternog područja. Pri izradi S3 do 2029. primijenjene su preporuke proizašle iz srednjoročnog vrednovanja S3 za razdoblje 2016. – 2020., a dio Strategije posvećen je i upravljanju politikama i upravljanju provedbom. Razvijen je i opsežan i robustan okvir za praćenje i vrednovanje koji će olakšati praćenje provedbe intervencija u razdoblju do 2029. godine. Trenutačno je u tijeku provedba ex post vrednovanja S3 za razdoblje 2016. – 2020. koje će pružiti dodatne preporuke za ulaganja u istraživanje i razvoj u Hrvatskoj.

Nadalje, novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti⁴⁹ i Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju⁵⁰ stupili su na snagu u Q4/2022. Novi zakonodavni okvir omogućuje moderniji, dostupniji i fleksibilan sustav napredovanja za istraživače koji potiče unutarnju i vanjsku mobilnost istraživača, razvoj karijera u poduzetništvu te provedbu novih programa za financiranje kroz NPOO. Od Q2/2022 na snazi je i novi Zakon o Hrvatskoj zakladi za znanost⁵¹ koji omogućuje transformaciju i jačanje kapaciteta Zaklade.

Planirane NPOO reforme i investicije

Kroz NPOO komponentu C3.2. planira se reformirati javni znanstveno-istraživački sektor uspostavljanjem adekvatnog modela financiranja i organizacije sveučilišta i znanstvenih instituta (C3.2. R1), stvoriti uvjete za razvoj ljudskih potencijala i okvir za privlačenje studenata i istraživača u STEM i ICT područjima (C3.2. R2) i poboljšati učinkovitost javnih ulaganja na području istraživanja, razvoja i inovacija (C3.2. R3). Reformske i investicijske mjere komponente C3.2. osigurat će intenzivnija i učinkovitija javna ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije. Prethodno donesen zakonodavni okvir predstavlja podlogu za provedbu investicija iz navedenih reformi, a provedba mnogih programa unutar investicija već je u tijeku, što je detaljnije obrazloženo u sljedećim poglavljima.

U okviru reforme modela financiranja i organizacije sveučilišta i znanstvenih instituta (C3.2. R1) prema planu se održavaju konzultacije sa znanstvenim institucijama i nastavlja se rad na definiranju sadržaja novih programskih sporazuma za javna visoka učilišta i javne znanstvene institute. U tijeku je izrada Uredbe kojom će se urediti sadržaj programskog ugovora, način izračuna proračunskih komponenti, postupak pregovaranja, utvrđivanja ciljeva i pripadajućih pokazatelja te postupak praćenja i vrednovanja provedbe programskih ugovora. Nakon donošenja Uredbe pokrenut će se postupak sklapanja programskih ugovora s javnim visokim učilištima i javnim znanstvenim institutima. Financiranje novih programskih sporazuma podrazumijeva i provedbu istraživačkih projekata na temelju internih poziva istraživačkih organizacija, za što je predviđeno ulaganje više od 17 milijuna eura.

Temeljem sklopljenih programskih sporazuma provest će se i ulaganje u integraciju sveučilišta odnosno znanstvenih instituta provedbom strateških infrastrukturnih projekata planiranih u okviru investicije C3.2. R1-I2. Investicijom se žele ojačati institucionalni, infrastrukturni i organizacijski kapaciteti znanstveno-istraživačkog sektora.

⁴⁹ NN 119/22

⁵⁰ NN 151/22

⁵¹ NN 57/22

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U 2023., a po usvajanju S3 do 2029. započinje implementacija intervencija planiranih u PKK 2021. – 2027. (Prioritet 1) koje su komplementarne investicijama iz NPOO-a, a jednim dijelom predstavljaju i nastavak investicija započetih kroz potkomponentu C3.2. NPOO-a. U 2023. predviđena je objava poziva za Vrhunska istraživanja Znanstvenih centara izvrsnosti, pokretanje ulaganja Uspostava multidisciplinarnih istraživačkih platformi u sklopu provedbe druge faze Velikog projekta O-ZIP te objava poziva za Sinergijske projekte s programom Horizon Europe. Navedeni programi imaju za cilj povećanje kvalitete istraživačkih rezultata osiguranjem stabilnog financiranja, napredne infrastrukture te poticajnih uvjeta za istraživačke organizacije i istraživače da teže znanstvenoj izvrsnosti.

Jačanje nacionalnog inovacijskog sustava

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije; 2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika

Napredak u provedbi preporuka

S3 do 2029. predviđjela je unaprjeđenje postojećeg sustava upravljanja provedbom S3, što će se odraziti i na nacionalni inovacijski sustav. Srednjoročno vrednovanje sustava upravljanja S3 za razdoblje 2016. – 2020. ukazalo je na fragmentiranost i složenost upravljanja dizajnom politika, procesom poduzetničkog otkrivanja i provedbom Strategije, stoga S3 do 2029. koristi prethodna iskustva za pomak prema učinkovitijem i integriranijem sustavu upravljanja. Cilj takve strukture upravljanja je olakšati komunikaciju i donošenje odluka među različitim dionicima i stvoriti jače veze između upravljanja politikama i procesa poduzetničkog otkrivanja u zajedničkom kreiranju politika te između upravljanja politikama i upravljanja provedbom.

Izmjene u zakonodavnom okviru koje su postignute novim Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti te Zakonom o Hrvatskoj zakladi za znanost stvaraju uvjete za snažniju orijentaciju istraživačkog sektora prema inovacijskim aktivnostima i suradnji s poslovnim sektorom. Hrvatskoj zakladi za znanost novim zakonom je omogućena transformacija i jačanje kapaciteta u tijelo koje će, uz jasno dogovorene i definirane nadležnosti u okviru međuinstitucionalne koordinacije unutar Nacionalnog inovacijskog vijeća, omogućiti pojednostavljen i sustavan pristup politici upravljanja projektnog financiranja istraživanja, razvoja i inovacija.

Također, u prosincu 2022. usvojene su „Nacionalne smjernice za transfer tehnologije i znanja“ koje pružaju okvir za učinkovito korištenje rezultata javno financiranih istraživanja pravilnim upravljanjem intelektualnim vlasništvom i razvojem poduzetničke kulture i povezanih vještina u javnim znanstvenim organizacijama. Smjernice predstavljaju podlogu za daljnja predviđena ulaganja u aktivnosti za transfer tehnologije, što će unaprijediti nacionalni inovacijski sustav.

Planirane NPOO reforme i investicije

Provođenjem reforme C3.2. R3 Poboljšanje učinkovitosti javnih ulaganja u području istraživanja, razvoja i inovacija revidira se postojeći programski okvir politika financiranja IRI-ja ciljajući na izvrsnost u istraživanju i inovacijama te se povećava njihov fokus na zelenu i digitalnu tranziciju i provodi se novi funkcionalniji i učinkovitiji model projektnog financiranja istraživanja i inovacija. Uspostavit će se učinkovitiji i funkcionalniji model upravljanja koji će omogućiti da proces odabira postane brži i utemeljen na zaslugama (engl. „*merit-based*“), a

ključni element novog okvira je prije spomenut robusni sustav praćenja i vrednovanja razvijen u okviru S3 do 2029. Novi programi kreiraju se tako da budu međusobno usklađeni i prilagođeni potrebama znanstvene i poslovne zajednice uvažavajući specifičnost inovacijskog ciklusa za različite razine tehnološke spremnosti.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U cilju stvaranja učinkovitijeg i bolje integriranog sustava upravljanja provedbom S3 do 2029. pa tako i inovacijskim sustavom, S3 do 2029. predviđa dodatno jačanje uloge Nacionalnog inovacijskog vijeća (NIV) kao glavnog koordinacijskog tijela za politike istraživanja i inovacija. U tom kontekstu planirano je osigurati jaču analitičku i tehničku podršku provedbi odluka NIV-a i snažniju koordinaciju u okviru procesa poduzetničkog otkrivanja (engl. *Entrepreneurial Discovery Process – EDP*) u kreiranju politika. NIV pritom ima savjetodavnu pomoć od tri savjetodavna vijeća, a to su Inovacijsko vijeće za industriju, Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje, znanost i tehnološki razvoj i Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala. Međuresorna radna skupina nastavit će podržavati rad NIV-a na operativnoj razini i biti glavni kanal za koordinaciju i komunikaciju između osmišljavanja politika, EDP-a i provedbe. Poseban doprinos kvalitetnijem upravljanju provedbom intervencija Strategije dat će unaprijeđeni sustav praćenja i vrednovanja popraćen Jedinicom za provedbu i praćenje politika S3, sa širokim rasponom uključenih institucija i dionika.

Jačanje ljudskih potencijala u znanosti

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada;
2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

Udio istraživača u ukupnoj zaposlenosti za 2019. iznosio je 0,95%, u usporedbi s prosjekom EU-27 od 1,45%. Zbog nedostatnih ulaganja u mlade istraživače tijekom posljednjeg desetljeća nije se dovoljno poticao njihov ulazak u znanstvenu zajednicu. Iako je godišnji broj diplomanata iz prirodnih i tehničkih znanosti u Hrvatskoj 2019. (19,8 na 1000 stanovnika u dobi 20 – 29 godina) narastao blizu razine EU-27 (20,8 na 1000 stanovnika u dobi 20-29 godina), broj istraživača i stručnjaka nije dovoljan za povećanje udjela usluga i proizvoda temeljenih na znanju u hrvatskom gospodarstvu.

Svjetska banka izradila je „Izvještaj o pametnim vještinama“, koji ima za cilj podržati razvoj agende vještina, s posebnim osvrtom na vještine potrebne za podršku politici pametne specijalizacije. Analizom su identificirane potrebe te postojeća ponuda vještina u Hrvatskoj te je analiziran hrvatski sustav razvoja vještina i okvir politika. Zaključci i preporuke proizašle iz analize upotrijebljeni su u izradi programa u području IRI-ja iz NPOO-a, a poslužiti će i pri kreiranju programa financiranih kroz PKK 2021. – 2027.

Kao što je planirano investicijom C3.2. R2-I2 Razvoj poticajnog modela za napredovanje u karijeri istraživača te provođenje vrhunskih znanstvenih istraživanja u STEM i ICT područjima, u drugoj polovici 2022. donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja⁵² te već spomenuti novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj

⁵² NN 111/22

djelatnosti i Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti, koji predstavljaju regulatorni okvir za napredovanje i razvoj karijera istraživača.

U okviru spomenute investicije objavljeno je pet poziva na dostavu projektnih prijedloga za pet programa koji na različite načine potiču razvoj istraživačkih karijera i stvaraju uvjete za visokokvalitetan istraživački rad. Radi se o pozivima za programe Program mobilnosti, Razvoj karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti, Program stažiranja u gospodarstvu, *Start-up/spin off* poduzeća mladih istraživača i Razvojne istraživačke potpore. Ukupna vrijednost objavljenih poziva je oko 48 milijuna eura.

Iz sredstava investicije C3.2. R2-I2 NPOO-a objavljen je i natječaj za dodjelu stipendija polaznicima studija iz STEM i ICT područja znanosti u akademskoj godini 2022./2023., vrijednosti oko 5 milijuna eura. Dodijeljene su 1393 stipendije.

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru spomenute investicije u razdoblju do Q1/2024 planirana je objava još jednog kruga natječaja za stipendije za akademsku godinu 2023./2024. u iznosu od oko 12 milijuna eura te zatim u sljedećem razdoblju i dva dodatna natječaja do 2025. godine.

Tijekom razdoblja do Q1/2024. planirano je ugovaranje i početak provedbe projekata na temelju poziva Razvojne istraživačke potpore, *Start-up/spin off* poduzeća mladih istraživača, Program stažiranja u gospodarstvu, Programi mobilnosti i Razvoj karijera mladih istraživača – izobrazba novih doktora znanosti.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U okviru PKK 2021. – 2027. planira se objava poziva „Jačanje kompetencija studenata i mladih istraživača za pametnu specijalizaciju i industrijsku tranziciju“ koji je usmjeren na razvoj vještina studenata, istraživača i poduzetnika za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo. Na taj način se ustanove za visoko obrazovanje želi uključiti u inovacijski ekosustav, i to kroz programe razvoja vještina za transfer tehnologija i znanja u gospodarstvo, inkubacijske aktivnosti studentskog poduzetništva u specifičnim nišama S3, financiranje mobilnosti i STEM stipendija te pripravnništva i stručne prakse u malim i srednjim poduzećima. Također, planirana je izrada Akcijskog plana za mobilnost istraživača za razdoblje 2023. – 2027. s ciljem poticanja zapošljavanja i jačanja podrške istraživačima u sustavu znanosti čime će se omogućiti njihova izobrazba, kao i potaknuti njihova mobilnost i uključivanje u međunarodne i domaće mreže i programe.

Jačanje nacionalne istraživačke infrastrukture i sustava znanosti i tehnologije kroz povezivanje s gospodarstvom

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada; 2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije; 2019.CSR3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

Ukupna ulaganja u istraživanje i razvoj povećala su se s 0,85% BDP-a u 2017. na 1,24% BDP-a u 2021. godini. Hrvatska po kvaliteti znanstvenih istraživanja ima još prostora za napredovanje kada je u pitanju broj utjecajnih znanstvenih publikacija (sukladno kriterijima ili standardima svakoga znanstvenog područja ili pojedine discipline), suradnja istraživačkih institucija i poslovnog sektora, broj патената i učinkovitih prijenosa tehnologija u poslovni sektor. Premda pripada u skupinu inovatora u nastajanju, hrvatski inovacijski rezultati rastu brže od europskog prosjeka.

Tijekom 2022. nastavljena su opsežna ulaganja u znanstveno-istraživačku infrastrukturu u okviru VFO 2014. – 2020., usmjerena na osiguranje temeljnih uvjeta za suvremena znanstvena istraživanja, kao i uvjeta za suradnju s gospodarstvom. Obuhvaćaju ulaganja u izgradnju ili rekonstrukciju te u pripremu projektne dokumentacije za buduće projekte izgradnje ili rekonstrukcije IRI infrastrukture. U 2022. u provedbi je bilo 40 projekata, od čega je 27 projekata završilo s provedbom. Ukupna vrijednost šest Poziva unutar kojih se provode ovi projekti je oko 317 milijuna eura, od čega je u 2022. isplaćeno 36,5 milijuna eura. Osim toga, od 2021. provode se brojni projekti obnove znanstveno-obrazovne infrastrukture oštećene potresom, financirane iz Fonda solidarnosti EU. Također, nastavljena su ulaganja u suradničke projekte znanstvene zajednice i poduzetnika, istraživanja orijentirana na potrebe gospodarstva, kao i drugi programi jačanja inovativnih aktivnosti u poduzetništvu.

Nadalje, a vezano za povezivanje sustava znanosti i tehnologije s gospodarstvom, u 2022. godini u okviru investicije C3.2. R3-I1 objavljen je prvi u nizu od 4 poziva za program „Dokazivanje inovativnog koncepta“, vrijednosti 4,8 milijuna eura. Poziv je bio namijenjen znanstvenim institucijama i poduzećima i njime se financiraju pretkomercijalne aktivnosti u početnoj fazi razvoja novih proizvoda, usluga i tehnoloških procesa, a kako bi se usmjerio daljnji razvoj i smanjio rizik investicije.

Također, 23. ožujka 2023. sklopljen je Sporazum o europskoj državi sudionici (engl. *European Cooperating State – ESC*) između Republike Hrvatske i Europske svemirske agencije s ciljem jačanja suradnje između akademskog i privatnog sektora.

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru investicije C3.2. R1-I2 planirano je jačanje institucionalnih, infrastrukturnih i organizacijskih kapaciteta znanstveno-istraživačkog sektora kroz integraciju sveučilišta odnosno znanstvenih instituta. Cilj navedene investicije je povećati kvalitetu i izvrsnost znanstvenih istraživanja i stvoriti jače veze između rezultata istraživanja i potreba gospodarstva. Temeljem usvojenog novog Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti te potpisanih programskih sporazuma provest će se organizacijska reforma visokih učilišta i znanstvenih instituta koja će smanjiti rascjepkanost znanstvenog sustava kroz izgradnju infrastrukture koja će omogućiti integraciju odnosno konsolidaciju sastavnica sveučilišta i znanstvenih instituta. Predviđeno je sklapanje 4 ugovora o provedbi infrastrukturnih projekata do Q2/2023, no navedeno će biti ostvareno po sklapanju programskih sporazuma.

Nadalje, kroz ulaganje unutar NPOO investicije C3.2. R2-I2 planira se financiranje znanstveno-tehnološke i inovacijske infrastrukture od strateške važnosti i velikog istraživačkog potencijala za STEM i ICT područja. Kroz ulaganja u strateške projekte tehnološke infrastrukture za primijenjena i ciljana istraživanja, istraživačima u STEM i ICT području omogućit će se razvoj karijera u suradnji s poslovnim sektorom te suradnja na inovacijskim aktivnostima. Time će

ova infrastruktura izravno doprinijeti jačanju ljudskih kapaciteta za vrhunska znanstvena istraživanja i suradnju s poslovnim sektorom.

Jedan od predviđenih strateških infrastrukturnih projekata je „Hrvatska kvantna komunikacijska infrastruktura – CroQCI“ u okviru kojeg će se izgraditi kvantna komunikacijska infrastruktura (eng. *quantum communication infrastructure – QCI*) koja se sastoji od zemaljskih i svemirskih rješenja koja će omogućiti ultra-siguran prijenos informacija i podataka unutar Hrvatske i omogućiti povezivanje komunikacijskih sredstava u Hrvatskoj s onima diljem EU.

Ulaganja u nacionalnu znanstveno-tehnološku infrastrukturu bit će ostvarena sukladno kriterijima razvijenima u Planu razvoja istraživačke infrastrukture u Republici Hrvatskoj 2023. – 2028., čija objava je planirana za Q2/2023.

Također, do Q1/2024 planirana je objava dodatna 2 poziva za program „Dokazivanje inovativnog koncepta“ vrijednosti oko 8 milijuna eura te objava poziva za program „Ciljana istraživanja“ vrijednosti oko 50 milijuna eura, koji je također usmjeren na razvoj novih tehnologija, proizvoda i procesa proizašlih iz primijenjenih istraživačkih aktivnosti, no u suradničkim projektima znanstvenih organizacija i poduzeća.

U istom razdoblju planiran je i početak implementacije dvaju komplementarnih programa usmjerenih na Urede za transfer tehnologije kojima će se pojačati prijenos rezultata istraživanja i razvoja iz istraživačkih organizacija prema poslovnim subjektima. Programi se fokusiraju na podršku komercijalizaciji rezultata istraživanja na istraživačkim organizacijama koje se suočavaju s nedostatkom kompetencija, resursa i infrastrukture potrebnih za uspješan transfer tehnologije, kao i s otežanim pristupom financiranju. Radi se o Programu podrške Uredima za transfer tehnologije (vrijednosti oko 0,5 milijuna eura) te Programu podrške transferu tehnologije (vrijednosti oko 4,5 milijuna eura).

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U okviru PKK 2021. – 2027. krajem 2023. planira se provođenje postupka odobrenja druge faze projekta „Otvorene znanstvene infrastrukturne platforme za inovativne primjene u gospodarstvu i društvu (O-ZIP)“, čija se prva faza financira kroz OPKK 2104. – 2020. Radi se o kapitalnom znanstveno-infrastrukturnom projektu Instituta Ruđer Bošković kojim se razvijaju multidisciplinarnе znanstvene i tehnološke platforme uz pomoć kojih će Institut učinkovitije raditi na rješavanju društvenih izazova, posebno u područjima zdravlja, hrane i okoliša, provoditi istraživanja u suradnji s gospodarstvom i promicati komercijalizaciju istraživačkih rezultata.

4 – TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA

C4.1. Unaprijeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti

Provedba mjera aktivne politike zapošljavanja

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju

Napredak u provedbi preporuka

U prvoj polovici 2022., kada je epidemiološka situacija omogućila normalizaciju u poslovanju gospodarskih subjekata, umjesto očuvanja radnih mjesta, prioritetom javne politike postalo je kreiranje radnih mjesta. Stoga su se u 2022. provodile unaprijeđene mjere aktivne politike zapošljavanja koje su uključivale 8 mjera, kojima se poticalo zapošljavanje, samozapošljavanje te osposobljavanje i obrazovanje, a u cilju povećanja zapošljivosti i zadržavanja u zaposlenosti. Financijski su osnažene pojedine mjere aktivne politike zapošljavanja kao što su potpore za zapošljavanje i pripravnštvo te samozapošljavanje putem NPOO-a te su iste usmjerene prema zelenoj i digitalnoj tranziciji gospodarstva. Također, kreirana je nova mjera „Biram Hrvatsku“ kao nadogradnja postojeće potpore za samozapošljavanje. Cilj mjere je osnažiti gospodarsku aktivnost i raspon djelatnosti u većem dijelu Hrvatske, posebice u gospodarski slabije razvijenim i demografski oslabljenim područjima s naglaskom na ruralna područja Slavonije, zaleđa dalmatinskih županija, Banovine, Korduna, Like, Gorskog kotara i otoka te poticati povratak aktivnog radnog stanovništva.

Dodatno, od travnja 2022. započelo se s provedbom sustava vaučera za obrazovanje nezaposlenih i zaposlenih osoba. Sustav vaučera omogućuje veće sudjelovanje nezaposlenih i zaposlenih osoba u cjeloživotnom obrazovanju, s naglaskom na stjecanje zelenih i digitalnih vještina, a poslodavcima osigurava kvalitetnu radnu snagu.

Sve navedene aktivnosti doprinijele su pozitivnim pokazateljima na tržištu rada, pa u evidenciji nezaposlenih HZZ-a imamo 20.688 manje nezaposlenih osoba kad usporedimo prosjek 2022. godine (116.127) s prosjekom 2021. godine (136.816).

Navedene mjere doprinose provedbi europskog stupa socijalnih prava u dijelu „Aktivna potpora zapošljavanju“.

Ujedno, navedene mjere su u skladu sa SDG-om: „Cilj 8. promicati kontinuiran uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve“.

Planirane NPOO reforme i investicije

U 2023. nastavlja se s kontinuiranom provedbom mjera aktivne politike zapošljavanja, a poseban naglasak će biti na zelenoj i digitalnoj tranziciji gospodarstva. Cilj je poticanje otvaranja novih radnih mjesta u zelenoj odnosno digitalnoj industriji, odnosno u onim granama gospodarstva koja će se u budućnosti najviše razvijati te će samim time biti održiva u godinama koje nadolaze. Jedna od najznačajnijih mjera u 2023. će i dalje biti potpora za samozapošljavanje. Ovom mjerom omogućava se nezaposlenim osobama da realiziraju svoje

poduzetničke ideje. Iznos ove potpore iz godine u godinu raste te se u 2023. može ostvariti i do 20.000 eura poticaja ukoliko je djelatnost poslovnog subjekta povezana sa zelenom i digitalnom tranzicijom.

Unaprjeđenje pravnog okvira u području rada

2019.CSR2.3. Osnajiti mjere i institucije tržišta rada i poboljšati njihovu suradnju sa socijalnim službama; 2020.CSR2.1. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade

Napredak u provedbi preporuka

S ciljem rješavanja aktualnih izazova tržišta rada, NPOO-om je predviđena reformska mjera Unaprjeđenja radnog zakonodavstva. Ista obuhvaća donošenje tri propisa koja u smislu legislativne potpore omogućuju razvoj gospodarstva i društva, a sva tri se donose uz aktivnu suradnju sa socijalnim partnerima kao važnim sukreatorima politika u Hrvatskoj. Nakon što je prvi propis, Zakon o minimalnoj plaći, donesen 2021., u prosincu 2022. u potpunosti je provedena navedena reformska mjera, i to donošenjem dva važna zakona: Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu i potpuno novog propisa, Zakona o suzbijanju neprijavljenoga rada.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu, kao najvažnija karika ovog paketa Unaprjeđenja radnog zakonodavstva, predstavlja opći radno pravni propis te je, kao takav, propis od općeg interesa, a stupio je na snagu 1. siječnja 2023. godine.

Zakon je doprinio provedbi Europskog stupa socijalnih prava, i to u dijelu Rodna jednakost, Sigurno i prilagodljivo zaposlenje, Plaće, Informacije o uvjetima zaposlenja i zaštita u slučaju dobivanja otkaza te Ravnoteža poslovnog i privatnog života.

Novi propis, Zakon o suzbijanju neprijavljenoga rada, kao jedna od važnijih aktivnosti koje proizlaze iz provedbe Nacionalnog programa za suzbijanje neprijavljenoga rada 2021. – 2024., također je stupio na snagu 1. siječnja 2023. godine. Zakon propisuje što se smatra neprijavljenim radom, uređuje mjere za suzbijanje neprijavljenoga rada, aktivnosti u cilju poticanja prijavljivanja rada, vođenje evidencije neaktivnih osoba te se primjenjuje i na državljane treće zemlje koji nemaju zakonit boravak sukladno propisu. Opći cilj Zakona je iskorijeniti odnosno minorizirati rizike od neprihvatljive društvene pojave neprijavlivanja rada.

Oba zakona su u skladu s SDG-om: Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve.

Materijalno pravna zaštita nezaposlenih osoba

2019.CSR2.2. Konsolidirati socijalne naknade i poboljšati njihov učinak na smanjenje siromaštva; 2020.CSR2.1. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade

Napredak u provedbi preporuka

Prema Zakonu o tržištu rada⁵³, temeljno pravo koje ostvaruje nezaposlena osoba po prestanku radnog odnosa odnosno obavljanja samostalne djelatnosti je pravo na novčanu naknadu za

⁵³ NN 118/18, 32/20 i 18/22

vrijeme nezaposlenosti. Svrha novčane naknade je pružiti materijalno pravnu zaštitu onim osobama koje su postale nezaposlene bez svoje volje ili krivnje.

Trajanje novčane naknade ovisi o prethodnom trajanju radnog odnosa/samostalne djelatnosti i može trajati od 90 do 450 dana. Osnovni uvjet za stjecanje prava na novčanu naknadu je 9 mjeseci rada u posljednja 24 mjeseca prije prestanka radnog odnosa odnosno prestanka obavljanja samostalne djelatnosti.

Visina novčane naknade za prvih 90 dana korištenja iznosi 60%, a za preostalo vrijeme 30% od osnovice. Najviši iznos novčane naknade ne može za prvih 90 dana korištenja biti viši od 70%, a za preostalo vrijeme viši od 35% od iznosa prosječne neto plaće isplaćene po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske u prethodnoj godini prema posljednjem službeno objavljenom podatku. Najniži iznos novčane naknade ne može biti niži od 50% iznosa minimalne plaće, umanjene za doprinose za obvezna osiguranja.

Najviši iznos novčane naknade u 2022. iznosio je 4.990,30 kuna, a prosječno isplaćena novčana naknada iznosila je 2.802,06 kuna.

Prosječni broj korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti u 2022. bio je 23.458 osoba. U prosječnome broju korisnika novčane naknade prevladavaju žene (s udjelom od 60,5%), zatim osobe srednje radne dobi od 25 do 54 godine (68,9%), osobe srednjoškolske razine obrazovanja (64,3%) te kratkotrajno nezaposlene osobe (95,6%). Korištenjem novčane naknade obuhvaćeno je u prosjeku 20,2% nezaposlenih osoba. Osobe srednje i visoke razine obrazovanja češće su obuhvaćene novčanom naknadom (21,83% odnosno 24,59%) nego osobe niže razine obrazovanja (13,33%), dok su kratkotrajno nezaposlene osobe višestruko češći (33,15%) korisnici novčane naknade u odnosu na dugotrajno nezaposlene osobe (1,54%).

Činjenica je da je obuhvat korisnika novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti relativno nizak, jer uključuje svega oko 20,2% nezaposlenih osoba prijavljenih u evidenciju HZZ-a. Ova činjenica upućuje na zaključak da su uvjeti za ostvarivanje prava za vrijeme nezaposlenosti propisani važećim Zakonom o tržištu rada strogi i ograničavajući te je iste potrebno preispitati s ciljem pružanja adekvatne materijalno pravne zaštite nezaposlenim osobama.

Kako bi se postigao navedeni cilj, Ekonomski institut Zagreb proveo je analizu adekvatnosti novčane naknade koja je obuhvatila pet komponenti: 1. Analiza stanja adekvatnosti novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, 2. Komparativna analiza novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, 3. Kauzalna analiza novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti, 4. Protučinjenična analiza novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti te 5. Zaključci i preporuke za izmjene u sustavu novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti.

„Konačno izvješće o analizi adekvatnosti novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti i preporuke za zakonodavne izmjene“ dostavljeno je krajem rujna 2022. godine.

Planirane NPOO reforme i investicije

Nakon provedene analize adekvatnosti novčane naknade i zaprimljenih preporuka Ekonomskog instituta, u studenome 2022. osnovana je Radna skupina za **izradu izmjena i dopuna Zakona o tržišta rada**.

Preporuke Ekonomskog instituta temelje se na zaključcima prema kojima je zadaća novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti zaštita radnika od negativnih posljedica nezaposlenosti. Ta zaštita mora biti primjerena na način da osigura nezaposlenoj osobi, s jedne strane, dostojanstven život koji će joj omogućiti pronalazak kvalitetnog zaposlenja, te, s druge strane, neće utjecati na njezinu motiviranost za zaposlenje. Uvjeti za ostvarivanje novčane naknade za

vrijeme nezaposlenosti moraju biti takvi da postave ravnotežu između materijalne zaštite nezaposlene osobe i njezine aktivacije na tržištu rada.

Članovima Radne skupine prezentirane su preporuke Ekonomskog instituta te je ocijenjeno da su iste prihvatljive. U skladu s navedenim preporukama, izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada omogućit će se povećanje novčane naknade (nakon 90-og dana korištenja), kao i olakšan pristup ostvarivanju i ponovnom korištenju navedenog prava.

Također, u tijeku su aktivnosti vezane uz digitalizaciju postupka ostvarivanja prava na novčanu naknadu kojom bi se omogućilo praćenje zahtjeva za novčanu naknadu od njegovog podnošenja do izdavanja rješenja, kao i praćenje isplata novčane naknade. U sklopu projekta bit će omogućeno i *online* podnošenje žalbe protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za novčanu naknadu. Kompletna funkcionalnost e-novčane naknade bit će omogućena preko stranice burzarada.hzz.hr.

Navedena mjera doprinosi provedbi načela europskog stupa socijalnih prava u dijelu „Naknada za nezaposlene”.

C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina

Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina

2019.CSR2.2. Konsolidirati socijalne naknade i poboljšati njihov učinak na smanjenje siromaštva; 2020.CSR2.1. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade

Napredak u provedbi preporuka

Radi osiguranja uvjeta za dostojanstvenu starost u društvu koje se svakodnevno suočava s rastućim trendom starenja stanovništva, jedan od glavnih ciljeva u kreiranju mirovinske politike je osigurati održivost mirovinskoga sustava uz povećanje razine adekvatnosti mirovina. U tom smislu je u mirovinskom sustavu predviđen nastavak mirovinske reforme koji je najvećim dijelom usmjeren na povećanje adekvatnosti mirovina. Daljnjim unapređenjem zakonodavnog okvira potrebno je osigurati preduvjete za jačanje sva tri stupa mirovinskog osiguranja u cilju ostvarivanja većih iznosa mirovina za sadašnje i buduće umirovljenike. U obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti (I. mirovinski stup) poseban naglasak stavljen je na najranjivije kategorije umirovljenika, one s mirovinskim primanjima nižim od prosječnih.

Stoga je u listopadu 2022. donesen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju⁵⁴ koji je stupio na snagu 1. siječnja 2023. kojim je napravljen značajan iskorak u mirovinskom sustavu generacijske solidarnosti u pogledu osiguranja većih mirovina za najosjetljivije kategorije umirovljenika, odnosno za korisnike obiteljskih i najnižih mirovina. Izmenama Zakona o mirovinskom osiguranju omogućeno je korištenje dijela obiteljske mirovine uz osobnu mirovinu (starosnu/ prijevremenu starosnu/ invalidsku) prema utvrđenim kriterijima u pogledu starosne dobi te utvrđenom limitu za ukupno mirovinsko primanje iz obveznog mirovinskog osiguranja. Nadalje, povećanjem mirovinskog faktora za izračun obiteljske mirovine počevši od 1. siječnja 2023. povećane su za 10%, a prema podacima HZMO-a korisnicima je u veljači 2023. isplaćena povećana mirovina. U veljači 2023. prosječna

⁵⁴ NN 119/22

obiteljska mirovina isplaćena za mjesec siječanj 2023. za 210.327 korisnika iznosila je 336,34 eura (za prosinac 2022., isplata u siječnju 2023., iznosila je 306,58 eura). Isto tako, od 1. siječnja 2023. za 280.331 korisnika dodatno su povećane najniže mirovine za ukupno 3%. Prema podacima HZMO-a za siječanj 2023., isplata u veljači 2023., prosječna najniža mirovina iznosila je 267,79 eura (za prosinac 2022., isplata u siječnju 2023., iznosila je 259,25 eura). Također, radi dodatne motivacije osiguranika na dulji ostanak u svijetu rada i posljedično ostvarivanje većih mirovina, povećana je tzv. bonifikacija za svaki mjesec kasnijeg umirovljenja s 0,34% na 0,45%, odnosno najviše 27% za pet godina kasnijeg umirovljenja.

Učinci ovih zakonodavnih izmjena slijede načelo „Dohodak u starosti i mirovine“ Europskog stupa socijalnih prava i cilja održivog razvoja UN-a „Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima“.

Planirane NPOO reforme i investicije

Sukladno Programu Vlade i dalje jačamo kapitalizirani mirovinski sustav. U sustavu kapitalizirane štednje podaci pokazuju da obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. mirovinski stup) ostvaruje solidne rezultate te će imati značajnu ulogu za buduće umirovljenike.

NPOO mjerom C4.2.R1 „Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme“, do kraja Q1/2024. predviđeno je donošenje zaključka o prihvaćanju izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u trgovačka društva u državnom vlasništvu.

U okviru navedene mjere **provest će se stručne analize isplativosti ulaganja, koje će doprinijeti stvaranju preduvjeta za ostvarivanje viših stopa prinosa obveznih mirovinskih fondova**, odnosno veće mirovine iz II. mirovinskog stupa za buduće umirovljenike. Ako se pojedina ulaganja na temelju provedenih analiza pokažu isplativima u vidu povećanja prinosa, porastao bi interes mirovinskih društava za takvim ulaganjima. Dodatno, izvješće o provedenim analizama poslužit će kao podloga za odluku Vlade kako bi se utvrdilo je li potrebna izmjena zakonodavnog okvira u kapitaliziranom mirovinskom sustavu radi osiguranja preduvjeta za povećanje razine adekvatnosti mirovina u okviru II. mirovinskog stupa.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Zakonom o nacionalnoj naknadi za starije osobe, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2021., u hrvatski pravni sustav uveden je novi institut nacionalne naknade za starije osobe – novčano primanje za hrvatske državljane starije od 65 godina, s neprekidnim prebivalištem u Republici Hrvatskoj od 20 godina prije podnošenja zahtjeva, koji nisu korisnici mirovine niti su korisnici prava u sustavu socijalne skrbi.

Isplata nacionalne naknade za starije osobe je započela 1. siječnja 2021. u mjesečnom iznosu od 800,00 kuna (106,18 eura), koji podliježe usklađivanju jednom godišnje, prema stopi promjene indeksa potrošačkih cijena iz prethodne godine u odnosu na godinu koja joj prethodi, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, a o čemu odluku donosi Upravno vijeće Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Usklađena nacionalna naknada za starije osobe od 1. siječnja 2022. je iznosila 820,80 kuna (108,94 eura) mjesečno, a od 1. siječnja 2023. iznosi 120,71 eura. Navedeni iznos ujedno je i cenzus za ostvarivanje prava za jednog ili više članova istog kućanstva. Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u veljači 2023. ukupno je evidentirano 6510 korisnika nacionalne naknade za starije osobe.

S obzirom na relativno mali broj korisnika nacionalne naknade za starije osobe u dvije godine primjene Zakona, potrebno je izmjenama zakonskog okvira unaprijediti ovaj institut. Izmjenama Zakona planira se redefiniranje instituta nacionalne naknade za starije osobe, posebno u odnosu na sadašnje uvjete za ostvarivanje prava s ciljem povećanja obuhvata socijalno-zaštitnog prihoda za starije osobe.

Izmjenama će se doprinijeti ostvarenju načela „Dohodak u starosti i mirovine“ Europskog stupa socijalnih prava i cilja održivog razvoja UN-a „Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima“.

C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi

Integracija socijalnih naknada

2019.CSR2.2. Konsolidirati socijalne naknade i poboljšati njihov učinak na smanjenje siromaštva; 2020.CSR2.1. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama

Napredak u provedbi preporuka

NPR-om 2020. provedena je reformrska mjera Integracija socijalnih naknada kojoj je cilj bio osigurati transparentan i koordinirani sustav socijalnih naknada s dostupnim podacima o vrsti i iznosu naknada po pojedinoj osobi odnosno korisniku prava iz sustava socijalne skrbi, kontinuitet praćenja socijalnih naknada koje se osiguravaju na lokalnoj i državnoj razini te transparentnost praćenja u svrhu pravednije raspodjele sredstava i smanjenja siromaštva. Provedbom navedene reformrske mjere je omogućen uvid u podatke za svakog korisnika sustava socijalne skrbi ostvaruje li socijalne naknade na nacionalnoj i/ili lokalnoj razini u IT sustavu socijalne skrbi. IT sustav socijalne skrbi razmjenjuje podatke s raznim tijelima sukladno važećim zakonskim propisima, u svrhu administrativnog rasterećenja korisnika i radnika sustava socijalne skrbi te u svrhu učinkovitijeg i transparentnijeg sustava socijalne skrbi.

U veljači 2022. stupio je na snagu novi Zakon o socijalnoj skrbi, kojim su stvoreni uvjeti za nastavak započetih reformi u sustavu socijalne skrbi: reforme centara za socijalnu skrb kroz osnivanje Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Obiteljskog centra te Akademije socijalne skrbi.

Novi Zakon o socijalnoj skrbi uvodi/definira, između ostalog, i nove socijalne usluge (socijalno mentorstvo, psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja itd.). Vezano uz novčana prava/naknade, posebno ističemo sljedeće izmjene:

- a) Zajamčena minimalna naknada (ZMN) kao osnovna naknada u sustavu socijalne skrbi: povećana je osnovica za zajamčenu minimalnu naknadu sa 106 eura na 132,7 eura, a također i postotak cenzusa za određene kategorije korisnika ZMN-a (odnosno povećanje osobnih faktora o kojima ovisi visina naknade); povećan je maksimalan iznos ZMN-a za kućanstvo sa 100% na 150% bruto iznosa minimalne plaće u Republici Hrvatskoj, proširen je krug korisnika ZMN-a: beskućniku koji koristi uslugu smještaja prihvatilišta, žrtvi nasilja u obitelji i žrtvi trgovanja ljudima kojima je priznata usluga privremenog smještaja u kriznim situacijama priznaje se 50% iznosa ZMN-a; vlasništvo nad registriranim vozilom čija vrijednost ne prelazi iznos od 40 osnovica (2.654,5 eura) više nije prepreka za priznavanje ZMN-a (vozilo koje premašuje navedeni iznos također nije prepreka ako se koristi za

prijevoz samca ili člana kućanstva korisnika ZMN-a na temelju invaliditeta/starije osobe ili, prema ocijeni stručnog radnika, vozilo je potrebno zbog prometne izolacije).

- b) Definirana promjena vezana za naknadu za troškove stanovanja i naknadu za troškove ogrjeva, koje se objedinjuju u jednu naknadu, Naknadu za troškove stanovanja. Pravo na naknadu za troškove stanovanja jedinica lokalne samouprave dužna je priznati u visini od najmanje 30% iznosa ZMN-a priznate samcu odnosno kućanstvu.
- c) Povećan je iznos osobne invalidnine s 199 eura na 232,3 eura; fleksibilizirani su kriteriji za priznavanje prava na osobnu invalidninu na način da imovinsko-dohodovni cenzus više nije zapreka za ostvarivanje prava. Pored toga, brisano je mirovanje prava za osobe koje se nalaze u istražnom zatvoru, kao i na izdržavanju kazne zatvora.
- d) Povećan je iznos naknade za osobne potrebe korisnika prava na uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja prema potrebama pojedinih korisničkih skupina (s prijašnjih 20% osnovice za sve korisnike na 50% osnovice za dijete polaznika osnovne škole, odraslu i stariju osobu i 70% osnovice za dijete i mlađu punoljetnu osobu polazniku srednje škole i drugu mlađu punoljetnu osobu).
- e) Proširen je krug osoba kojima se može priznati pravo na status njegovatelja; povećan je iznos naknade roditeljima na 900% osnovice odnosno 597,2 eura roditeljima njegovateljima/njegovateljima za dijete s teškoćama u razvoju i osobu s invaliditetom koje zbog zdravstvenog stanja nije moguće uključiti u programe i usluge u zajednici, i roditelju koji samostalno njeguje dvoje ili više djece s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom naknada se dodatno uvećava za 400% osnovice i iznosi ukupno 796,3 eura.
- f) Propisano je i pravo na naknadu za ugroženog kupca energenata koja se priznaje samcu ili kućanstvu koji ispunjavaju uvjete za stjecanje statusa ugroženog kupca energenata.

Mjerama za ublažavanje utjecaja porasta cijena energenata iz ožujka 2022. izmjenom i dopunom Uredbe o kriterijima za stjecanje statusa ugroženih kupaca energije iz umreženih sustava proširen je krug korisnika koji mogu imati status ugroženog kupca energenata na način da isti, osim dotadašnjih korisnika zajamčene minimalne naknade i korisnika osobne invalidnine i njihovih članova kućanstva, obuhvaća i samce ili kućanstva: korisnika nacionalne naknade za starije osobe, korisnika novčane naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i korisnika novčane naknade za civilne stradalnike Domovinskog rata. U odnosu na korisnike osobne invalidnine status ugroženog kupca energenata više ne mogu imati korisnici osobne invalidnine kojima je osigurana usluga smještaja ili organiziranog stanovanja.

Uredbom o mjesečnom iznosu naknade za ugroženog kupca energenata iznos naknade je određen u visini do 26,5 eura, a iznimno zbog uklanjanja posljedica porasta cijena energenata od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2023. u iznosu do 53 eura. Također, navedenom Uredbom radi ublažavanja udara porasta cijena energenata određeno je da će se naknadom za ugroženog kupca energenata osigurati subvencija troškova energije (električne energije, plina i/ili toplinske energije), do tada su se subvencionirali samo troškovi električne energije.

Uredbom o izmjenama Uredbe o mjesečnom iznosu naknade za ugroženog kupca energenata, načinu sudjelovanja u podmirenju troškova energenata korisnika naknade i postupanju Hrvatskog zavoda za socijalni rad određen je iznos naknade u visini do 70 eura u razdoblju od 1. travnja 2023. do 31. ožujka 2024. godine.

Također, Odlukom o provedbi mjere za smanjenje utjecaja porasta cijena energenata na pružatelje socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj iz ožujka 2022., pružateljima socijalnih usluga smještaja, organiziranog stanovanja, usluge pomoći u kući – aktivnost pripreme i dostave obroka te udomiteljskim obiteljima osiguravaju se sredstva za naknadu kojom će se

ublažiti udar od porasta cijena energenata (električne energije, toplinske energije i plina). Udomiteljskim obiteljima je iznos naknade određen u visini do 53 eura.

U rujnu 2022., u sklopu jesenskog paketa mjera za zaštitu od rasta cijena, temeljem Odluke povećana je mjesečna naknada za ugrožene kupce energenata i udomitelje na 66,4 eura, čime je za provedbu mjere za smanjenje utjecaja porasta cijena energenata na udomitelje osigurano ukupno 1,8 milijuna eura, povećan je obuhvat korisnika zajamčene minimalne naknade kojima se osigurava i trošak stanovanja, komunalne naknade, grijanja i vodne usluge.

U siječnju 2023. započela je provedba Projekta „Sveobuhvatna dijagnostika siromaštva i socijalne isključenosti i pregled sustava za praćenje socijalnih politika“ koji se financira iz sredstava Instrumenta za tehničku potporu (TSI), a prva komponenta vezana je uz izradu metodologije za sveobuhvatnu dijagnostiku siromaštva i socijalne isključenosti na regionalnoj/lokalnoj razini. Provedba projekta ujedno predstavlja provedbu mjere Akcijskog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2024. godine kao prvog provedbenog programa Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Ova mjera odgovara mnogim ciljevima iz ostalih akata strateškog planiranja čiji je nositelj ovo ministarstvo, poput Nacionalnog plana razvoja socijalnih usluga za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalnog plana za rad, zaštitu na radu i zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2027. godine, Nacionalnog plana za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine, kao i NPOO mjere usmjerene na adekvatnost i transparentnost, odnosno konsolidaciju socijalnih naknada kojom se adresira i CSR, s obzirom na to da mapiranje siromaštva utemeljeno na dokazima omogućuje bolje adresiranje socijalnih naknada u svrhu smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti.

Početak 2023. izrađena je stručno-analitička podloga za normativno uređenje funkcionalnog objedinjavanja naknada za osobe u riziku od siromaštva te za osobe s invaliditetom kao jedna od faza mjere NPOO C4.3. R1 „Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite“. Analiza je usmjerena na prijedlog naknada koje je moguće funkcionalno objединити, uvjete u pogledu ostvarivanja (cenzusi) uz pojednostavljivanje procesa, usklađivanje zakonodavnog okvira i standardizaciju kriterija te prijedloga za indeksaciju kao standardno obilježje naknada. Iako su navedenom mjerom obuhvaćena prava definirana Zakonom o socijalnoj skrbi, dogovorena je izrada stručno-analitičke podloge naknada na nacionalnoj razini za koje je nadležan MROSP. Stoga Podloga sadrži preporuke vezane za unaprjeđenje učinkovitosti mreže socijalne sigurnosti koju nudi središnja država kroz konsolidaciju naknada, jačanje i usklađivanje mjera (u analizi nisu uključene naknade iz sustava zdravstvene skrbi, obiteljske mirovine, naknada za starije osobe, i naknada za nezaposlene te naknade koje daju JLP(R)S). Podloga će biti smjernica za donošenje izmjena i dopuna Zakona o socijalnoj skrbi u 2024. i obuhvaćat će prijedlog funkcionalnog objedinjavanja naknada za osobe u riziku od siromaštva. Za osobe s invaliditetom važno je istaknuti da je u završnoj fazi izrade Nacrt prijedloga zakona o inkluzivnom dodatku koji je propisan kao novčana potpora namijenjena osobama s invaliditetom radi stvaranja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za njihovo uključivanje u svakodnevni život. Zakonom o inkluzivnom dodatku objединити će se pravo na osobnu invalidninu i pravo na doplatak za pomoć i njegu koja se ostvaruju sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, pravo na uvećani doplatak za djecu koje se ostvaruje sukladno Zakonu o doplatku za djecu i pravo na naknadu do zaposlenja koja se ostvaruje na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tržištu rada. Pored objedinjavanja navedenih postojećih naknada koje korisnici ostvaruju temeljem utvrđenog invaliditeta, cilj je donošenja novog zakona omogućiti pravedniju raspodjelu prethodno navedenih naknada te unaprijediti transparentnost i ekonomičnost prava koja se ostvaruju temeljem invaliditeta.

Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti kao izazov prepoznat je u Programu Vlade, postavljen je kao cilj u NRS-u 2030., a kroz nekoliko nacionalnih planova definirane su mjere i aktivnosti kojima se taj cilj planira postići. Strateški okvir usklađen je s europskom i međunarodnom stečevinom, pri čemu posebno ističemo Europski stup socijalnih prava te Program Ujedinjenih naroda o održivom razvoju do 2030. godine.

Provedba svih aktivnosti navedene mjere u skladu je s temeljnim načelima Europskog stupa socijalnih prava iz područja socijalne zaštite i uključenosti, pri čemu posebno izdvajamo sljedeća načela: 11. *Skrb o djeci i potpora djeci* (b. Djeca imaju pravo na zaštitu od siromaštva. Djeca iz ugroženih sredina imaju pravo na posebne mjere za ostvarivanje jednakih mogućnosti.), 14 *Minimalni dohodak* (Svi koji nemaju dovoljno sredstava imaju pravo na primjereni minimalni dohodak koji omogućuje dostojan život u svim njegovim razdobljima te djelotvoran pristup omogućenim dobrima i uslugama. Za one koji mogu raditi minimalni bi dohodak trebalo kombinirati s poticajima za (ponovno) uključivanje na tržište rada.), 17 *Uključenost osoba s invaliditetom* (Osobe s invaliditetom imaju pravo na dohodovnu potporu koja im osigurava dostojan život, usluge koje im omogućuju sudjelovanje na tržištu rada i u društvu te radno okruženje prilagođeno njihovim potrebama.), 19 *Stanovanje i pomoć beskućnicima* (a. Onima kojima je to potrebno omogućuje se pristup socijalnim stanovima ili kvalitetnoj pomoći za stanovanje.).

Akcijskim planom za provedbu europskog stupa socijalnih prava definirana su 3 cilja na razini EU-a u području zapošljavanja, vještina i socijalne zaštite odnosno smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti koje treba ostvariti do 2030. Akcijski plan na razini EU u okviru 3. cilja definira kako bi se broj ljudi kojima prijete rizik od siromaštva ili socijalne isključenosti trebao smanjiti za najmanje 15 milijuna do 2030. godine. Doprinos Hrvatske ujedno je i cilj definiran NRS-om 2030. kojom je predviđeno smanjenje osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti s početne vrijednosti iz 2019. koja je iznosila 23,30% na < 15% do 2030. Sve države članice iskazale su doprinose ispunjenju ciljeva. Izrada stručno-analičke podloge kao jedna od nekoliko aktivnosti mjere NPOO C4.3. R1 „Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite“ predstavlja prvu fazu/preduvjet koji treba biti ispunjen kako bi se realizirali svi postignuti ciljevi.

Provedba aktivnosti navedene mjere doprinosi ispunjenju SDG 1 – Iskorijeniti siromaštvo svuda i u svim oblicima.

Planirane NPOO reforme i investicije

Tijekom 2023. planira se provedba aktivnosti mjere koja se odnosi na izradu normativnog prijedloga vezanog uz izmjene i dopune Zakona o socijalnoj skrbi. Osim navedenih izmjena, planira se izrada normativnog prijedloga vezanog uz inkluzivni dodatak. Donošenje navedenog propisa obuhvaćeno je i Nacionalnim planom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine i njemu pripadajućeg Akcijskog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2024. godine.

U svrhu ostvarenja potpune transparentnosti praćenja socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite kroz razmjenu podataka o istima na svim razinama u NPOO-u je predviđena i provedba određenih investicija. Provedbom investicije „Unapređenje digitalizacije sustava socijalnih naknada između nacionalne i lokalne razine“ osigurat će se svakom JLP(R)S uvid u vrstu i iznos socijalnih naknada iz sustava socijalne zaštite na nacionalnoj i lokalnoj razini za svakog pojedinog korisnika i obrnuto, sukladno važećim zakonskim propisima. Velik broj naknada koje osiguravaju JLP(R)S-ovi na godišnjoj razini bit će kategoriziran da bi se zadovoljila potreba transparentnosti istih po korisniku. Planira se dopuna šifrnika JOPPD obrasca

kategoriziranim nazivima socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite. Rok za provedbu navedene investicije je 31. prosinac 2025. godine.

Investicijom „Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti“, koju koordinira SDURDD osigurat će se razmjena podataka za svakog pojedinog korisnika socijalnih naknada sustava socijalne zaštite između tijela koja priznaju naknade na nacionalnoj razini, sukladno važećim zakonskim propisima. Također, kako bi sustav socijalne zaštite bio što transparentniji i pristupačniji svim građanima, kroz provedbu investicije Razvoj web aplikacije o mogućnosti ostvarivanja socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite na nacionalnoj razini, svi će građani moći dobiti informaciju postoji li, temeljem unosa određenih uvjeta, mogućnost ostvarivanja određene socijalne naknade na nacionalnoj razini. Rok za provedbu navedene investicije je 31. prosinca 2024. godine.

Unapređenje socijalnih usluga

2019.CSR2.3. Osnajiti mjere i institucije tržišta rada i poboljšati njihovu suradnju sa socijalnim službama; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

S ciljem osiguravanja što kvalitetnijeg i uspješnijeg uvođenja nove usluge socijalnog mentorstva, u okviru provedbe NPOO reforme C4.3.R2 Razvoj usluge socijalnog mentorstva uspješno je provedeno educiranje 253 stručna radnika u centrima za socijalnu skrb te podružnicama centara za socijalnu skrb u Republici Hrvatskoj, kao i zaposlenika područnih službi/ureda HZZ-a. Donesen je Pravilnik o načinu suradnje Hrvatskoga zavoda za socijalni rad (HZSR) i HZZ-a u provođenju mjera socijalne uključenosti radno sposobnih i djelomično radno sposobnih korisnika zajamčene minimalne naknade. Također je donesen Protokol o suradnji HZRS-a i HZZ-a u pružanju usluge socijalnog mentorstva, kojim se definiraju faze i sudionici pružanja usluge socijalnog mentorstva, način provedbe usluge, kao i način suradnje socijalnih mentora i savjetnika za zapošljavanje s ciljem kvalitetnog i uspješnog pružanja usluge. Navedeno je u skladu s preporukom EK CSR 2019/2c, vezano uz potrebu poboljšanja suradnje između zavoda za zapošljavanje i centara za socijalnu skrb u svrhu provedbe mjera za nezaposlene, koje će pomoći njihov povratak na tržište rada. Navedeno također pridonosi provedbi ciljeva ciljevima SDG 1 i SDG 8. U okviru provedbe ove mjere izrađen je i tiskan Vodič za stručnjake Hrvatskoga zavoda za socijalni rad „Socijalno mentorstvo“ u kojem su detaljno opisani svi koraci sudionika u pružanju usluge socijalnog mentorstva.

Iako su trenutačno dostupni podaci o potrebama dobar pokazatelj za potrebnim uslugama, za unaprjeđenje planiranja socijalnih usluga pristupilo se provedbi projekta Potpora poboljšanju socijalnih usluga u Hrvatskoj (SRSP, 2020) čiji je cilj razvoj nove metodologije za procjenu potreba u području socijalnih usluga. Cilj je osigurati ujednačen pristup u procjeni potreba za sve korisničke skupine i sve socijalne usluge što će rezultirati izradom novih socijalnih planova utemeljenih na jedinstvenom metodološkom pristupu.

U okviru provedbe reformske mjere C4.3.R3 Razvoj usluga u zajednici s ciljem prevencije institucionalizacije doneseni su standardi postupanja obiteljskih suradnika. Standardi postupanja obiteljskih suradnika značajan su iskorak u razvoju i unapređenju kvalitete u pružanju socijalnih usluga za djecu i obitelji u riziku, s obzirom da se prvi puta standardizira i ujednačava procedura u provođenju aktivnosti obiteljskog suradnika unutar socijalne usluge, a s ciljem unapređenja roditeljskih vještina za svakodnevnu brigu o djeci i vođenje kućanstva.

Cilj standarda je obiteljima u riziku od zlostavljanja, zanemarivanja i socijalne isključenosti djece osigurati pristup integriranoj i visokokvalitetnoj socijalnoj usluzi u zajednici usmjerenoj osnaživanju obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu kako bi se djeci osiguralo sigurno i podržavajuće obiteljsko okruženje i preveniralo razdvajanja djece i roditelja. Kroz praktičnu pomoć i podršku obiteljskog suradnika, u okviru usluge psihosocijalne podrške u obitelji i provođenja mjera obiteljsko-pravne zaštite temeljem prethodne sveobuhvatne procjene potreba i rizika u obitelji i izrade individualnog plan promjene unaprijedit će se kapaciteti obitelji kako bi se omogućila sigurnost i uvjeti za rast, razvoj i dobrobit djeteta u njegovu obiteljskom okruženju; spriječilo izdvajanje djeteta iz obitelji ili osigurao što brži povratak djeteta u vlastitu obitelj kada je za to moguće stvoriti uvjete te smanjio broj žurnih mjera izdvajanja djece iz obitelji zbog sigurnosnih i razvojnih rizika. Aktivnosti obiteljskog suradnika osiguravat će se u okviru socijalne usluge psihosocijalne podrške u obitelji za osnaživanje obitelji za funkcioniranje u svakodnevnom životu.

U okviru investicije C4.3. R3-I3 Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i implementacija sustava za metodologiju za izračun cijena socijalnih usluga izrađena je jedinstvena metodologija za izračun cijena socijalnih usluga koja je poslužila kao podloga za izradu podzakonskog propisa kao regulatornog okvira, a s ciljem postizanja cijene koja prati kvalitetu pružene usluge. Radi postizanja prilagodbe promjenama i potrebama u pružanju socijalnih usluga posebna pažnja posvećuje se unaprjeđenju profesionalnih kompetencija stručnjaka u sustavu socijalne skrbi. U tu svrhu provode se kontinuirane i ciljane edukacije te standardiziraju stručna postupanja radi unaprjeđenja stručnog rada i ujednačavanju kvalitete u pružanju socijalnih usluga.

Planirane NPOO reforme i investicije

U svrhu unaprjeđenja socijalnih usluga predviđeno je jačanje kapaciteta pružatelja usluga u okviru investicijske mjere C4.3. R3-I1 koja obuhvaća ciljane edukacije te licenciranje 750 stručnih radnika za provođenje mjera obiteljsko-pravne zaštite djece i 30 radnika.

U sklopu reforme C4.3.R3 Razvoj usluga u zajednici radi prevencije institucionalizacije provest će se investicija C4.3. R3-I2 Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i povezivanje Hrvatskog zavoda za socijalni rad i pružatelja usluga predviđen je razvoj aplikacije za domove socijalne skrbi i centre za pružanje usluga u zajednici kojima je osnivač Republika Hrvatska i pružatelje usluga s kojima MROSP ima sklopljen ugovor o međusobnim odnosima, a koja će biti dio jedinstvenog IT sustava socijalne skrbi. Uspostavljanjem jedinstvenog IT sustava omogućit će se jedinstvena digitalna platforma za praćenje i analizu podataka o korisnicima i uslugama u sustavu socijalne skrbi. Rok za provedbu navedene investicije je 31. prosinca 2024. godine.

Pažljivo planiranje mjera javnih politika osnovni je preduvjet za razvoj socijalnih usluga. U okviru investicije C4.3. R3-I3 **Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i implementacija sustava za metodologiju za izračun cijena socijalnih usluga**, temeljem izrađene metodologije, izračunati su intervali cijena za svaku vrstu socijalne usluge koja se pruža u mreži, a cijena jedinice socijalne usluge unutar mreže određena je unutar izračunatog intervala cijena.

Radi lakše, brže i učinkovitije primjene metodologije, razvija se informacijski sustav za prikupljanje podataka, analizu i izračun cijena usluga sukladno utvrđenoj metodologiji. Automatizirano prikupljanje podataka, analiza kvalitete i izračun cijena socijalnih usluga putem novog rješenja za upravljanje podacima od strane pružatelja socijalnih usluga koji se financiraju iz državnog proračuna (državne ustanove i nedržavni pružatelji usluga s kojima ministarstvo

nadležno za poslove socijalne skrbi ima sklopljene ugovore o suradnji). Stoga će se automatizirati postupak prikupljanja podataka primjenom rješenja za upravljanje podacima socijalnih usluga. Rješenje za upravljanje podacima omogućilo bi pružateljima usluga da samostalno popunjavaju potrebne podatke u bazi podataka, uz siguran mrežni pristup, bez potrebe za ručnim uvozom podataka iz obrazaca za prikupljanje (iz MS Excel radnih knjiga).

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Unaprjeđenje socijalnih usluga podrazumijeva širenje niza kvalitetnih, regionalno dostupnih i priuštivih izvaninstitucijskih usluga. Pored usluga propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi, potrebno je unaprijediti i druge usluge poput usluge osobne asistencije koja obuhvaća uslugu osobnog asistenta, tumača/prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika/komunikacijskog posrednika i uslugu videćeg pratitelja te inovativnih socijalnih usluga u širem smislu, primjerice usluge odmor od skrbi koja će članovima obitelji olakšati skrb o članu obitelji koji zahtjeva svakodnevnu skrb i njegu te omogućiti usklađivanje privatnog i poslovnog života. U okviru posebnog cilja „Deinstitucionalizacija i prevencija institucionalizacije osoba s invaliditetom“ definiranog Nacionalnim planom izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. provodi se mjera „Unaprjeđenje zakonodavnog okvira“ sukladno kojoj će se u svrhu standardiziranja usluge osobne asistencije donijeti Zakon o osobnoj asistenciji. Prijedlog zakona o osobnoj asistenciji je 31. ožujka 2023. izglasan u Hrvatskom saboru te se Zakon trenutno priprema za drugo čitanje.

U 2023. u cilju ujednačenog pristupa u procjeni potreba za sve korisničke skupine i sve socijalne usluge planirano je **donošenje Pravilnika o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba**, a navedeno će rezultirati izradom novih socijalnih planova utemeljenih na jedinstvenom metodološkom pristupu. Socijalni planovi na razini županije koji će biti izrađeni po jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba pridonijet će razvoju transparentnog sustava socijalne skrbi u kojem će se razvijati mreža usluga u skladu s potrebama na razini lokalnih zajednica.

Deinstitucionalizacija i transformacija ustanova socijalne skrbi

Napredak u provedbi preporuka

Uz podršku osiguranih bespovratnih sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova u okviru europske financijske perspektive 2014. – 2020., u prethodnom razdoblju u procesu deinstitucionalizacije učinjeni su pozitivni pomaci te je razvijen niz socijalnih usluga u zajednici. Pojedini pružatelji socijalnih usluga proširili su svoju djelatnost i na druge skupine, uspostavili izvaninstitucijske usluge koje do sada nisu pružali te su povećali obuhvat korisnika već postojećim uslugama, budući da su kapaciteti bili nedostadni. Postignuta je promjena u omjeru između institucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi u korist izvaninstitucijskih oblika skrbi, osim u odnosu na osobe s mentalnim oštećenjem. U svrhu osiguravanja prava na život u zajednici osobama s invaliditetom, djeci s teškoćama u razvoju, djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi i djeci s problemima u ponašanju, MROSP kontinuirano provodi proces deinstitucionalizacije korisnika usluge smještaja, prevencije institucionalizacije korisnika i transformacije domova u sustavu socijalne skrbi.

Operativnim su planom ujedno definirana potrebna financijska ulaganja u razvoj mreže socijalnih usluga u zajednici iz strukturnih fondova Europske unije (Europski socijalni fond – ESF+ te Europski fond za regionalni razvoj – EFRR), odnosno drugih instrumenata financiranja.

Planirane NPOO reforme i investicije

Deinstitucionalizacija i transformacija ustanova socijalne skrbi usko je vezana s razvojem usluga u zajednici, stoga su aktivnosti planirane u okviru NPOO investicijske mjere C4.3. R3-I1 Jačanje kapaciteta stručnjaka u zajednici usmjereno na zapošljavanje stručnih radnika za pružanje socijalnih usluga u zajednici kojima se prevenira institucionalizacija.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Planira se **donošenje novog Operativnog plana deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj od 2022. do 2027. godine.** Operativni plan ima za cilj smanjenje broja korisnika u institucijama i osiguravanja njihovog života u zajednici te razvoja usluga podrške u zajednici, a u svrhu osiguravanja regionalne ravnomjernosti i dostupnosti usluga.

Kako bi osiguralo kvalitetnu pripremu pružatelja usluga za provedbu navedenog procesa, MROSP je osigurao tehničku pomoć u okviru koje će se osiguravati podrška u izradi pojedinačnih individualnih planova deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga, podrška u priprema EU projekata za pružatelje usluga kojima je osnivač Republika Hrvatska te unaprijediti sustav praćenja provedbe procesa. Tijekom 2023. predviđena je izrada 10 individualnih planova deinstitucionalizacije, prevencije institucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga.

Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga

2020.CSR2.1. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade; 2020.CSR 2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga podrazumijeva širenje niza kvalitetnih, regionalno dostupnih i prihvatljivih izvaninstitucijskih usluga kao podrška procesu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije. S ciljem osiguravanja prava djece na život u vlastitoj obitelji prevencijom rizika riziku od zlostavljanja, zanemarivanja i socijalne isključenosti djece razvijene su izvaninstitucionalne usluge. Kada je zbog visokih rizika za sigurnost i razvoj, djecu potrebno izdvojiti iz vlastite obitelji, MROSP kontinuirano provodi proces osiguravanja usluge organiziranog stanovanja u stambenim jedinicama uz podršku odgajatelja. Radi osiguravanja nekretnina za uslugu organiziranog stanovanja uspostavljena je suradnja s ministarstvom nadležnim za državnu imovinu te je osiguran veći broj nekretnina za potrebe pružanja ove usluge. Suradnja je uspostavljena i s JLP(R)S-ovima te u više gradova imamo na raspolaganju nekretnine dodijeljene pružateljima socijalnih usluga na dugogodišnje korištenje bez naknade ili po prihvatljivim nižim cijenama najamnine. To nažalost nije bilo dovoljno u odnosu na potrebe pa su stoga pružatelji socijalnih usluga nekretnine osiguravali i sklapanjem ugovora o najmu s fizičkim osobama.

Dio nekretnina osiguran je i izgradnjom/kupnjom/rekonstrukcijom iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru programskog razdoblja 2014. – 2020. Programom organiziranog stanovanja trenutno je obuhvaćeno ukupno 1.190 korisnika. Sredstvima iz Europskog socijalnog fonda za širenje i razvoj usluga podrške u zajednici u prethodnom razdoblju zaposleno je oko 400 radnika, čime je pružateljima socijalnih usluga omogućeno da obuhvate veći broj korisnika izvaninstitucijskim uslugama te prošire mrežu usluga podrške u

zajednici na područja manjih gradova i općina. Usluga osobnih asistenata je omogućena za 2.365 osoba s invaliditetom, udrugama gluhih i nagluhih i gluhoslijepih osoba osigurane su usluge 106 tumača znakovnog jezika te je udrugama slijepih osigurano 77 zaposlenih videćih pratitelja.

S obzirom na regionalnu neravnomjernost i neujednačenost dostupnosti socijalnih usluga u zajednici, cilj reforme je omogućiti bolju dostupnost usluga svim korisničkim skupinama. Radi nastavka procesa deinstucionalizacije, dodatni će se naponi usmjeriti povećanju opsega pružanja usluga podrške djeci, mladima i obiteljima u riziku te osobama s invaliditetom. Pored postojećih usluga utvrđena je potreba za razvojem novih socijalnih usluga u svrhu prevencije institucionalizacije djece, mladih i osoba s invaliditetom te bolje integracije korisnika u život zajednice. U tu svrhu planirano je uvođenje usluge psihosocijalnog savjetovanja, psihosocijalnog tretmana radi sprječavanja nasilničkog ponašanja, socijalnog mentorstva, odmora od skrbi te obiteljskog suradnika.

Oslanjajući se na preporuku na području siromaštva djece „Ulaganje u djecu – suzbijanje kruga deprivacije“ od strane Vijeća EU usvojena je preporuka o uspostavi europskog jamstva za djecu“. Radi se o preporuci koja nadopunjuje Strategiju EU-a o pravima djece i teži tome da svako dijete ima pristup osnovnim pravima i uslugama, te predstavlja podlogu za dodatno ulaganje država članica EU-a u razvoj usluga za djecu te dodatnih mehanizama podrške usmjerenih djeci u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

S ciljem uspostave pristupa ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, pristupa i podrške u okviru osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja, pristupa kvalitetnoj prehrani, dostupnosti zdravstvenih usluga i socijalnih usluga u zajednici u 2023. predviđeno je donošenje Nacionalnog akcijskog plana za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj. Također je predviđena uspostava adekvatnog sustava praćenja prava djece i njihova pristupa uslugama.

Primjenom mjera Nacionalnog provedbenog plana uz integrirani pristup skrbi za djecu doprinijet će se smanjenju broja djece koja žive u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti čime se pridonosi i cilju SDG 1. Iskorijeniti sve oblike siromaštva svuda u svijetu.

Planirane NPOO reforme i investicije

U narednom razdoblju planirane su aktivnosti daljnjeg razvoja socijalnih usluga na područjima na kojima te usluge nisu dostatne ili uopće nisu dostupne kako bi se preveniralo izdvajanje korisnika iz vlastitih obitelji ili omogućila bolja integracija korisnika u zajednicu.

S obzirom na nedostatan broj stručnih radnika koji sudjeluju u pružanju socijalnih usluga što otežava razvoj socijalnih usluga u zajednici, nužno je zapošljavanje dodatnih stručnjaka, kao i uvođenje novih profila radnika.

Stoga je 2023. u okviru provedbe investicijske mjere C4.3. R3-I1 Jačanje kapaciteta stručnjaka u zajednici predviđeno zapošljavanje voditelja mjera intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu te obiteljskih suradnika, a u okviru investicijske mjere C4.3. R2-I1 Uvođenje usluge socijalnog mentorstva zapošljavanje socijalnih mentora kako bi usluga bila dostupna na području cijele Hrvatske.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

U okviru EU Jamstva za djecu izrađen je konačni prijedlog Nacionalnog akcijskog plana za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj koji obuhvaća mjere i aktivnosti usmjerene djeci koja su u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti s ciljem osiguranja pristupa ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, pristupa i podrške u okviru osnovnoškolskog i

srednjoškolskog obrazovanja, pristupa kvalitetnoj prehrani, dostupnosti zdravstvenih usluga i socijalnih usluga u zajednici. Radi se o sveobuhvatnom nacionalnom dokumentu koji čini temelje za provedbu mjera i aktivnosti u ključnim područjima intervencije s naglaskom na međusektorsku suradnju i zajedničko djelovanje.

Programi podrške najpotrebitijima

Napredak u provedbi preporuka

U 2022., u okviru izdvajanja za Hrvatsku unutar REACT – EU sredstava za 2021., Operativni program za korištenje FEAD-a 2014. – 2020. uvećan je za 10 milijuna eura, a navedena sredstva iskorištena su za provođenje dodatne četvrte faze poziva za ublažavanje siromaštva pružanjem pomoći najpotrebitijim osobama podjelom hrane i/ili osnovne materijalne pomoći s ciljem smanjenja posljedica pandemije COVID-19 i potresa. Projekti su ugovarani za razdoblje 2022./2023., a tijekom 2022. bila je planirana pomoć za oko 35.000 osoba u riziku od siromaštva. Ugovoreno je 26 projekata vrijednosti 11,6 milijuna eura te više od 70 000 najpotrebitijih osoba prima pomoć i u 2023., čime su ostvareni i premašeni planirani rezultati mjere iz NPR 2022.

5 – ZDRAVSTVO

C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava

Osiguranje financijske održivosti zdravstvenog sustava

2019.CSR1.1. Ojačati proračunski okvir i praćenje potencijalnih obveza na središnjoj i lokalnoj razini; 2019.CSR1.2. Smanjiti teritorijalnu rascjepkanost javne uprave i pojednostavniti funkcionalnu raspodjelu nadležnosti; 2020.CSR1.3. Unaprijediti otpornost zdravstvenog sustava; 2020.CSR1.4. Promicati uravnoteženu zemljopisnu raspodjelu zdravstvenih radnika i ustanova i bližu suradnju upravnih tijela na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo

Napredak u provedbi preporuka

Vlada i nadležno Ministarstvo zdravstva (MIZ) rade odlučne napore u stvaranju i provedbi odgovorne zdravstvene politike s naglaskom na fiskalnoj održivosti, potpori oporavka sustava nakon pandemije i potresa te jačanju javnog zdravstva u promjenjivim demografskim, gospodarskim i ekonomskim okolnostima.

U 2022. pokrenuta je sveobuhvatna i strukturna reforma hrvatskog zdravstva, koja za glavni cilj ima održiv zdravstveni sustav s pacijentom u središtu. A otporan i održiv zdravstveni sustav istovremeno je preduvjet za održivo gospodarstvo.

Specifični ciljevi reforme su: jačanje javnog zdravstva, zaokret prema preventivi i ranom otkrivanju bolesti, jačanje primarne zdravstvene zaštite, reorganizacija bolničke zdravstvene zaštite, ulaganje u ljudske resurse u javnom zdravstvu, fokus na kvaliteti sustava i zdravstvene usluge, mjerenje i vrednovanje ishoda liječenja i financijska stabilnost sustava.

Razvoju i jačanju zdravstvenog sustava pridonijet će i provedba reformi i ulaganja u okviru NPOO-a.

Kroz NPOO povećat će se učinkovitost, kvaliteta, dostupnost i financijska održivost hrvatskog zdravstvenog sustava. Među ključnim mjerama su restrukturiranje i reorganizacija osnovnih zdravstvenih usluga, daljnja primjena zajedničke nabave, standardizacija usluga i obrazovanje specijaliziranog medicinskog osoblja. Dodatno će se razviti pristup primarnoj zdravstvenoj zaštiti i telemedicini u ruralnim, udaljenim i otočnim područjima.

Tijekom 2022. pripremljene su izmjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju, koji su usvojeni u Q1/2023. Nastavljen je i projekt funkcionalnog povezivanja bolnica te je do kraja 2022. ukupno povezano 18 bolnica.

Planirane NPOO reforme i investicije

U cilju jačanja, otpornosti i održivosti zdravstvenog sustava usmjerenog na pacijenta i zaštitu zdravlja nacije do kraja Q4/2023 očekuje se funkcionalno povezivanje još dvije bolnice. Također, MIZ je donio Odluku o zajedničkoj provedbi određenih postupaka nabave i tri Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o zajedničkoj provedbi određenih postupaka nabave čijom se provedbom do kraja Q4/2023 očekuje kako će najmanje 85% kategorija nabave, koje čine najmanje 80% ukupne potrošnje bolnica kojima upravlja država, biti nabavljeno u okviru postupka zajedničke javne nabave.

Unaprjeđenje učinkovitosti, kvalitete i dostupnosti zdravstvenog sustava i ulaganja u e-Zdravstvo

2019.CSR2.1. Provesti reformu sustava obrazovanja i poboljšati pristup obrazovanju i osposobljavanju na svim razinama te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada; 2020.CSR1.3. Unaprijediti otpornost zdravstvenog sustava; 2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama; 2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

MIZ je u rujnu 2022. usvojio Okvir za procjenu učinkovitosti zdravstvenog sustava i Akcijski plan za izradu okvira za procjenu učinkovitosti zdravstvenog sustava (HSPA) i isti su objavljeni na mrežnoj stranici MIZ-a.⁵⁵

U prosincu 2022. usvojen je i Telemedicinski okvir za proširenje opsega usluga u djelatnosti hitne medicine na području Republike Hrvatske, koji je izrađen u suradnji s Hrvatskim zavodom za hitnu medicinu i DG REFORM, te je isti objavljen na mrežnoj stranici MIZ-a.⁵⁶ U kolovozu 2022. potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstva za projekt Teletransfuzija kojim je uspostavljeno 35 telemedicinskih centara za pružanje teletransfuzijskih usluga, kao i Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstva za projekt Telecordis kojim se tijekom Q1/2023 uspostavilo 40 telemedicinskih centara za pružanje telekardioloških usluga. Također su potpisani i Ugovori za KBC Split kojim je isti opremljen digitalnom slikovnom dijagnostikom i KB Merkur kojim su se tijekom Q1/2023 digitalizirale i opremile 4 dijagnostičke jedinice. Raspisani su i Pozivi na dodjelu bespovratnih sredstva za Centralno financiranje specijalizacija liječnika na razini primarne zdravstvene zaštite, hitne medicine i javnog zdravstva te specijalističko usavršavanje medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine.

Planirane NPOO reforme i investicije

Do kraja Q2/2023. KB Dubrava će se opremiti uređajima za digitalnu slikovnu dijagnostiku te uređajima za preoperativnu obradu i liječenje bolesnika s farmakorezistentnom epilepsijom. Do kraja Q4/2023 u KBC-u Split će se digitalizirati i integrirati 4 operacijske dvorane i nabaviti robotski sustav, a u KBC Sestre milosrdnice medicinskom i nemedicinskom opremom opremiti novi objekti objedinjenog hitnog bolničkog prijema i dnevnih bolnica, kao i digitalizirati i integrirati 4 operacijske dvorane.

Kontinuirano se radi i na smanjenju listi čekanja te je izrađena analiza stanja listi čekanja i grupiranje istih ovisno o definiranom medicinski prihvatljivom roku čekanja, kao i analiza korištenja postojećeg kapaciteta medicinske opreme s prijedlogom bolje iskoristivosti. Do kraja Q4/2023 **razdoblje čekanja za bolesnike na dijagnostičkom liječenju skratit će se na 270 dana (u usporedbi s trenutačnim razdobljem od 400 dana).**

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Starenje stanovništva jedan je od najvećih zdravstvenih, ali i socijalnih i ekonomskih izazova 21. stoljeća i to ne samo u Hrvatskoj nego i u cijeloj Europi. Poput većine europskih zemalja, Hrvatska pripada državama sa starijim stanovništvom što nužno utječe na strukturu zdravstvenih potreba i samim time prilagođavanje i organizaciju zdravstvenih kapaciteta.

⁵⁵ <https://bit.ly/3yyTnLH>

⁵⁶ <https://bit.ly/42ao7R1>

Hrvatska i dalje prati europski trend produljenja životnog vijeka i ukazuje na daljnju tendenciju rasta. Kroz zdravstvenu reformu cilj nije samo utjecaj na rast očekivanog trajanja života, nego i utjecaj na povećanje zdravih godina života.

Zemljopisna raspoređenost zdravstvene infrastrukture i ljudskih resursa znatno varira. Najveći broj ustanova i zdravstvenih radnika ima središnja Hrvatska, a u udaljenim područjima taj broj opada. S druge strane, mnoge bolnice smještene relativno blizu jedna drugoj nude iste vrste usluga.

Iz svih navedenih razloga pristupilo se sveobuhvatnoj reformi zdravstvenog sustava, na način da sustav kvalitetno i pravovremeno odgovara zdravstvenim potrebama stanovništva. U 2023., kao druga važna poluga u reformi zdravstva, bit će donošenje nove Mreže javne zdravstvene službe.

Mreža javne zdravstvene službe koja je trenutno na snazi, prikazuje broj i raspored pružatelja zdravstvene zaštite, prema podacima o broju stanovništva iz 2011. godine i njihovim zdravstvenim potrebama iz 2012. i 2015., što ne predstavlja niti omogućuje prilagođavanje zdravstvenih kapaciteta trenutnim potrebama i izazovima.

Novom Mrežom javne zdravstvene službe odredit će se za područje Republike Hrvatske, za područja JLP(R)S-ova, odnosno JLS-ova potreban broj zdravstvenih ustanova, privatnih zdravstvenih radnika, odnosno potreban broj timova primarne zdravstvene djelatnosti, medicinskih sestara, broj timova specijalističko-konzilijarne zdravstvene djelatnosti i specijalističke dijagnostike po djelatnostima, potreban broj fizioterapeuta, potreban broj postelja po djelatnostima i po vrstama bolničkih zdravstvenih ustanova te potreban broj postelja po stacionarima domova zdravlja.

Promicanje zdravih životnih navika i prevencije bolesti

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Ostvariti bolje rezultate u liječenju pacijenata moguće je kroz više načina. Jedan je reorganizacija cjelokupnog zdravstvenog sustava, u svrhu postizanja više kvalitete zdravstvene usluge i boljih ishoda liječenja. No, još važniji i uspješniji način je ulaganje u preventivu, razvoj zdravstvene pismenosti i edukaciju.

Reforma zdravstva kao jedan od svojih specifičnih ciljeva ima upravo zakret prema prevenciji, ranom otkrivanju bolesti, promicanju i poticanju zdravih životnih navika.

Mjere koje su planirane u ovom području odnose se na **uspostavu potpuno novog modela preventivnih zdravstvenih pregleda**, zatim reviziji postojećih i uspostavi novih Nacionalnih preventivnih programa i **donošenju Akcijskog plana za prevenciju debljine**.

Iznimno je važna primarna prevencija odnosno promicanje zdravlja s promjenom životnih stilova i navika poput loše prehrane, debljine, pušenja, tjelesne neaktivnosti i prekomjerne konzumacije alkohola. Do kraja 2023. usvojit će se Akcijski plan za prevenciju debljine 2023. – 2026., koji će biti razrađen prema životnim razdobljima i prioritarnim područjima intervencija s ciljem poduzimanja mjera usmjerenih na promicanje zdravih stilova života i prevenciju čimbenika rizika te osnaživanje aktivnosti usmjerenih na prepoznavanje, praćenje i liječenje debljine.

Osim što je zasebna kronična nezarazna bolest, debljina predstavlja i čimbenik rizika za razvoj drugih kroničnih nezaraznih bolesti, poput šećerne bolesti tipa 2, kardiovaskularnih bolesti i nekih sijela tumora. Uz narušeno tjelesno zdravlje, osobe s debljinom često se suočavaju sa

stigmatizacijom i imaju narušeno mentalno zdravlje, a debljina može biti povezana i s lošijim obrazovnim ishodima i ograničenim mogućnostima zapošljavanja. Prekomjerna tjelesna masa i debljina često počinju od najranije životne dobi te je pravovremeno djelovanje ključno za njihovu prevenciju.

Uvođenje preventivnih zdravstvenih pregleda u zdravstveni sustav dio je sveobuhvatne reforme zdravstva i prvenstveno se odnosi na zaokret prema prevenciji i ranom otkrivanju bolesti. Preventivni zdravstveni pregledi bit će omogućeni punoljetnim građanima koji će to pravo moći ostvariti kroz obvezno zdravstveno osiguranje bez dodatnog financijskog sudjelovanja, u najbližoj zdravstvenoj ustanovi, u najkraćem roku. Programom preventivnih zdravstvenih pregleda bit će definiran set pregleda koji će biti prilagođen dobi i spolu osobe. Preventivni zdravstveni pregledi provodit će se unutar javnog zdravstvenog sustava, prvenstveno domova zdravlja.

Nacionalni preventivni programi su usmjereni ciljno na rizične skupine građana. Nacionalni preventivni programi, koji su aktivni, bilježe različite rezultate i iz tog razloga, u okviru reforme zdravstva, izvršit će se revizija svih programa koji se provode.

Da Hrvatska može ostvariti pozitivne iskorake u provedbi Nacionalnih preventivnih programa, pokazuje donošenje Nacionalnog programa za probir i rano otkrivanje raka pluća kao prvog u EU. Jedan od ključnih elemenata u uspješnoj provedbi je kompletna digitalizacija koja je omogućila integriranje svih razina zdravstvene zaštite, od primarne, sekundarne i tercijarne, a stavljanjem liječnika obiteljske medicine na centralno mjesto probira i naručivanja sudionika Nacionalnog programa. Time su stvoreni uvjeti da je odaziv na naručeni Low-Dose CT veći od 95%.

Cilj je do kraja 2023. uspostaviti jedan potpuno novi Nacionalni preventivni program.

6 – OBNOVA ZGRADA

C6.1. Obnova zgrada

Energetska obnova zgrada

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije; 2020.CSR3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije; 2022.CSR3.1. Obnovljivi izvori energije, energetska infrastruktura i mreže; 2022.CSR3.2. Ubrzati primjenu obnovljivih izvora energije pojednostavljuvanjem postupaka za administrativna odobrenja i dozvole; 2022.CSR3.4. Pojačati radnje za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, uglavnom u stambenim zgradama, i smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u grijanju

Napredak u provedbi preporuka

U okviru reforme C6.1. R1 Dekarbonizacija zgrada, krajem ožujka 2022. donesen je Program energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje do 2030. godine koji predviđa nekoliko kategorija obnove: integralnu energetska obnovu, dubinsku obnovu i sveobuhvatnu obnovu zgrada javnog sektora implementiranjem mjera energetske učinkovitosti, uz smanjenje toplinskih potreba i potrošnje energije u zgradama javnog sektora i povećanje korištenja energije iz obnovljivih izvora te smanjenje emisija CO₂.

Provedbom investicije C6.1. R1-I1, do kraja 2022. ugovorena su bespovratna sredstva u vrijednosti od 92,6 milijuna eura za energetska obnovu višestambenih zgrada i zgrada javnog sektora. To je ostvareno putem poziva za energetska obnovu višestambenih zgrada s ukupnom alokacijom iznosa od 43,8 milijuna eura, izravnom dodjelom od 33,2 milijuna eura Agenciji za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) te izravnom dodjelom od 19,9 milijuna eura Središnjem državnom uredu za obnovu i stambeno zbrinjavanje. Ugovorima je definiran zahtjev za energetska učinkovitost za svaku zgradu, u smislu ušteda godišnje potrebne toplinske energije za grijanje od minimalno 50% u odnosu na stanje prije obnove, čime će se na razini cijele investicije odnosno svih obnovljenih zgrada ostvariti minimalno 30%-tna ušteda godišnje primarne energije u odnosu na stanje prije obnove, uz poštivanje načela nenanošenja bitne štete iz članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja.

Planirane NPOO reforme i investicije

U vezi s dekarbonizacijom zgrada, u okviru tri NPOO investicije, cilj je do sredine 2026. obnoviti najmanje 180 000 m² višestambenih zgrada neoštećenih u potresu te konstruktivno i energetska obnoviti 45 000 m² višestambenih zgrada oštećenih u potresu. Do sredine 2026. cilj je obnoviti i najmanje 288 000 m² zgrada javnog sektora neoštećenih u potresu te 274 000 m² zgrada javnog sektora oštećenih u potresu. Također, do sredine 2026. planira se energetska obnova najmanje 31 000 m² zgrada javne kulturne namjene sa statusom kulturnog dobra neoštećenih u potresu.

Tijekom 2023. će se objaviti poziv za energetska obnovu zgrada javnog sektora neoštećenih u potresu s alokacijom iznosa od 39,8 milijuna eura, čime će se još više povećati ciljna vrijednost ugovorenih bespovratnih sredstava. Također, objavit će se i poziv za energetska obnovu zgrada sa statusom kulturnog dobra te poziv za energetska obnovu višestambenih zgrada oštećenih u potresu.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

S obzirom na novonastalu situaciju na tržištu energenata, Vlada je u rujnu 2022., u okviru sveobuhvatnog jesenskog paketa mjera za zaštitu kućanstava i gospodarstva od rasta cijena, donijela Zaključak kojim se potiče da se do kraja 2023. provedu mjere energetske obnove obiteljskih kuća i višestambenih zgrada na području Republike Hrvatske sukladno nacionalnim programima energetske obnove, u cilju smanjenja posljedica energetske krize⁵⁷.

Zaključkom je osigurano 132,7 milijuna eura za poticanje energetske obnove i povećanje energetske učinkovitosti višestambenim zgradama i obiteljskim kućama do kraja 2023. godine.

Temeljem navedenih Zaključaka u 2023. se planira **donošenje Programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje do 2030. godine te Izmjene i dopune Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine** temeljem kojih se u 2023. planiraju objaviti javni poziv za energetske obnovu obiteljskih kuća te javni poziv za energetske obnovu višestambenih zgrada.

U sklopu sveobuhvatnog proljetnog paketa mjera pomoći građanima i gospodarstvu, za ublažavanje rasta cijena energije i zaštite od inflacije, Vlada je 16. ožujka 2023. donijela Informaciju u vezi s energetske obnovom kuća i zgrada na području Republike Hrvatske kojom se energetska obnova zgrada u Republici Hrvatskoj podupire sa sveukupno 288 milijuna eura.

Sredstva za energetske obnovu stambenog fonda zgrada koja se planiraju iz prihoda dobivenih od prodaje emisijskih jedinica u Republici Hrvatskoj povećavaju se sa 131 milijuna eura kako je predviđeno jesenskim paketom na 225 milijuna eura:

- U rujnu 2023. raspisat će se javni poziv za energetske obnovu 300 višestambenih zgrada neoštećenih u potresu s alokacijom od 80 milijuna eura te javni poziv za energetske obnovu 10 000 obiteljskih kuća, s alokacijom od 120 milijuna eura. Ovim pozivima podupirat će se mjere na poboljšanju energetske obnove zgrada sukladno Zakonu o gradnji (izrada potrebne projektne dokumentacije, energetske certifikat i/ili glavni projekt, povećanje toplinske vanjske ovojnice, unaprjeđenje tehničkih sustava zgrade, grijanje/hlađenje, ventilacija/klimatizacija, priprema potrošne tople vode, sustav rasvjete, sustav automatizacije i upravljanja zgradom, uvođenje obnovljivih izvora energije), kao i horizontalne mjere (provedba novih/rekonstrukcija postojećih elemenata pristupačnosti, mjere ugradnje elemenata zelene infrastrukture, urbane održive mobilnosti i elektromobilnost). Postotak subvencioniranja ovisit će o stupnju obnove odnosno pojedinačne mjere na obiteljskim kućama podupirat će se u iznosu od 40% prihvatljivih troškova, dok će se integralna energetska obnova podupirat do 60%, a dubinska i sveobuhvatna obnova do 80% prihvatljivih troškova – i za obiteljske kuće i za višestambene zgrade.
- U prosincu 2023. FZOEU će raspisati javni poziv za suzbijanje energetske siromaštva, s alokacijom od 25 milijuna eura, a kojim je predviđena obnova 1 000 kuća na cijelom teritoriju Hrvatske. Uz mjere energetske obnove provedba predviđa i mjere poboljšanja konstrukcijskih i nekonstrukcijskih elemenata u slučajevima gdje se za to ukaže potreba. Postotak sufinanciranja iznosit će 100% predviđenih troškova.

⁵⁷ NN 104/22

Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina u kontekstu zelenih poslova potrebnih za obnovu nakon potresa

2020.CSR2.3. Promicati stjecanje vještina

Napredak u provedbi preporuka

Nacionalni akcijski plan za razvoj vještina u kontekstu zelenih poslova vezanih uz energetske obnovu i obnovu nakon potresa je donesen u prosincu 2022., u okviru reforme C6.1. R2 Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina u kontekstu zelenih poslova potrebnih za obnovu nakon potresa te je objavljen na internetskim stranicama MPGI-ja. Cilj Nacionalnog akcijskog plana je unaprijediti zelene vještine u kontekstu energetske obnove, obnove nakon potresa, zelene infrastrukture, primjene rješenja zasnovanih na prirodi i kružnog gospodarenja prostorom i građevinama, na temelju preispitivanja postojećih programa i izrade i prilagodbe obrazovnih programa utvrđenih u okviru reforme.

Planirane NPOO reforme i investicije

Tijekom 2023. planira se pristupiti postupku usklađenja standarda zanimanja i standarda kvalifikacija iz sektora Graditeljstvo i geodezija sukladno potrebama tržišta rada. Riječ je o zanimanjima koja proizlaze iz zaključaka i preporuka Nacionalnog akcijskog plana za razvoj vještina u kontekstu zelenih poslova vezanih uz energetske obnovu i obnovu nakon potresa.

Cilj je da do sredine 2026. ukupno 500 osoba ima završen program osposobljavanja i obrazovanja odraslih za obnovu nakon potresa i energetske obnovu. Također, do sredine 2026. cilj je i da ukupno 50 osoba završi specijalističke studije i obrazovne programe u području održivog urbanog razvoja i obnove kulturne baštine.

Povećanje učinkovitosti, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove

2020.CSR2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama

Napredak u provedbi preporuka

U okviru reforme C6.1. R3 Povećanje učinkovitosti, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove, krajem 2022., pušten je u rad internetski jedinstveni kontakt sustav u kojem su okupljene sve potrebne informacije za energetske obnovu i obnovu nakon potresa. Jedinstveni kontaktni centar proveden je u dvije faze:

- hitne usluge potrebne za hitnu konstrukcijsku obnovu i neophodnu sanaciju štete kako bi se zajamčila razina sigurnosti za građane i objekte
- integriranje svih ostalih usluga i informacija potrebnih za sveobuhvatnu i energetske obnovu s uključenim uslugama i informacijama u skladu s načelom bolje rekonstrukcije.

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru prethodno spomenute reforme, do sredine 2023. planira se izobrazba 40 javnih službenika za pružanje usluga jedinstvenog kontaktnog centra za energetske učinkovitost i obnovu nakon potresa. U konačnici, do sredine 2026., plan je imati najmanje 80 javnih službenika osposobljenih za pružanje visokokvalitetnih usluga koje kombiniraju energetske učinkovitost i obnovu nakon potresa.

Razvoj mreže seizmoloških podataka

Napredak u provedbi preporuka

Do kraja 2022., u okviru investicije C6.1. R4-I1 ugovoreno je ukupno 335 novih jedinica seizmološke opreme čime su ojačani organizacijski i infrastrukturni kapaciteti Seizmološke službe Republike Hrvatske. Cilj nabave novih jedinica je povećana kvaliteta prikupljanja, obrade i primjene seizmoloških podataka potrebnih za proces obnove zgrada, planiranje razvoja novih objekata i praćenja javne infrastrukture, kao i jačanje otpornosti Hrvatske na potrese i povezane rizike.

U okviru investicije C6.1. R4-I1 objavljen je poziv Razvoj mreže seizmoloških podataka kojim se Seizmološkoj službi Geofizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu osigurava adekvatna tehnologija potrebna za praćenje, obradu i primjenu seizmoloških podataka. Unaprjeđenjem mreže seizmoloških podataka pridonijet će se učinkovitosti procesa obnove nakon potresa, zatim budućem planiranju prostora i gradnje te većoj otpornosti države i društva na prirodne katastrofe.

Planirane NPOO reforme i investicije

U okviru reforme C6.1. R4 Modernizacija i integracija seizmičkih podataka za proces obnove i planiranje buduće gradnje te praćenje javne infrastrukture, do sredine 2023. na internetskim stranicama MPGI-ja planirana je objava Priručnika za integraciju seizmoloških podataka u stručne podloge za prostorne planove jedinica lokalne uprave. Priručnik će poslužiti kao sustav smjernica i uputa za prostorne planere za integraciju seizmoloških podataka i usmjeravanje planiranja prostora Hrvatske prema višem stupnju otpornosti od rizika.

Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2020.CSR3.4. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, održiv gradski i željeznički promet, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije te širokopojasni brzi internet.

Napredak u provedbi preporuka

U okviru NPOO reforme C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot-projekta razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, u rujnu 2022. objavljen Poziv na dodjelu bespovratnih sredstava „Izrada strategija zelene urbane obnove“ za JLS i Grad Zagreb, kako bi se uvođenjem modela zelene urbane obnove osigurali temelji razvoja održivog prostora, poticanjem razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, integracijom rješenja temeljenih na prirodi, jačanjem otpornosti na rizike i klimatske promjene te kao podrška općem održivom razvoju. Za financiranje je odabrano 19 projektnih prijedloga, od kojih se 17 odnosi na područja u kojima je proglašena prirodna nepogoda zbog potresa, a ukupno dodijeljena alokacija iznosi 0,5 milijuna eura.

Planirane NPOO reforme i investicije

Do kraja 2023. u okviru reforme C6.1. R5 planira se **donošenje najmanje 10 strategija zelene urbane obnove na lokalnoj razini**. Također, do sredine 2023. planirana je objava Poziva na dodjelu bespovratnih sredstava „Provedba pilot-projekta utvrđenog u strategiji zelene urbane obnove i povezanog s nacionalnim programima o zelenoj infrastrukturi i kružnom gospodarenju prostorom i zgradama“ ukupne alokacije 2,1 milijuna eura. Kroz pilot projekte planirana je implementacija rješenja za ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima i unaprjeđenja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, elemenata jačanja otpornosti na rizike i klimatske promjene te ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti.

Planirane mjere izvan NPOO okvira

Iz PKK 2021. – 2027., unutar specifičnog cilja 2.vii. „Poboljšanje zaštite i očuvanja prirode, bioraznolikosti i zelene infrastrukture, uključujući u urbanom okruženju i smanjenje svih oblika onečišćenja“, za projekte razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima osigurana je alokacija u iznosu od 71 milijun eura. Unutar specifičnog cilja 2.i. „Promicanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisije stakleničkih plinova“ za obnovu zgrada osigurana je alokacija od 274 milijuna eura iz koje će se, između ostaloga, financirati i projekti razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Pilot projekt uspostave i provedbe sustavnog gospodarenja energijom te razvoj novog modela financiranja

2019.CSR3.1. Usmjeriti investicijsku politiku na istraživanje i inovacije, održivi gradski i željeznički promet, energetska učinkovitost, obnovljive izvore energije i okolišnu infrastrukturu, vodeći računa o regionalnim razlikama; 2020.CSR3.4. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, održiv gradski i željeznički promet, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije te širokopoljarni brzi internet.

Napredak u provedbi preporuka

U okviru reforme C6.1. R6 je u kolovozu 2022. objavljen Poziv za izradu analize o mogućnostima implementacije novog modela financiranja energetske obnove višestambenih zgrada. Cilj C6.1. R6 reforme je obuhvatiti potrošnju energije i vode u višestambenim zgradama jednog pilot područja JLS-a kroz uspostavu automatskog prikupljanja podataka o potrošnji energije i vode u višestambenim zgradama na tom području te uspostavom i provedbom aktivnosti sustavnog gospodarenja energijom postići uštede u potrošnji energije i vode. Vezano uz model prikupljanja podataka, dodatak pilot projektu je analiza mogućnosti razvoja novog modela financiranja energetske obnove, utemeljen na procjeni potrošnje energije.

Planirane NPOO reforme i investicije

Do kraja 2023. u okviru reforme C6.1. R6 planira se uspješno **završiti pilot projekt sustavnog gospodarenja energijom** s ciljem testiranja novog modela financiranja obnove energetske učinkovitosti. Također, do kraja rujna 2023. planira se završetak analize na temelju koje će se izraditi smjernice za primjenu modela sustavnog gospodarenja energijom u višestambenim zgradama, a do kraja ožujka 2024. u planu je osnovati radnu skupinu za nacrt smjernica za primjenu modela sustavnog gospodarenja energijom u višestambenim zgradama na nacionalnoj razini.

IV. Napredak u provedbi UN ciljeva održivog razvoja (SDG)

Cilj 1. Iskorijeniti sve oblike siromaštva svuda u svijetu

Propisima iz područja poljoprivrede osigurana su jednaka prava u odnosu na mogućnost upravljanja poljoprivrednom gospodarstvom, korištenja poljoprivrednim resursima i korištenja sredstava potpore u poljoprivredi, uključujući sredstva poljoprivrednih fondova za ulaganja u poljoprivredno gospodarstvo (podcilj 1.4).

Cilj 2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu ishranu te promicati održivu poljoprivredu

Zakon o poljoprivredi⁵⁸ definira sljedeće ciljeve hrvatske poljoprivredne politike:

- podizanje razine konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora
- poboljšanje tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda
- održivo upravljanje prirodnim resursima
- okolišno prihvatljiva poljoprivreda
- uravnoteženi prostorni razvoj ruralnih područja uz unaprjeđenje života u lokalnoj zajednici, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta
- osiguranje stabilnosti dohotka poljoprivrednika.

Ciljevi hrvatske poljoprivrede i načini njihovog ostvarenja mogu se dovesti u vezi s podciljevima 2.3, 2.4, 2.a i 2.c UN-a te su u skladu s reformiranom zajedničkom poljoprivrednom politikom Europske unije za razdoblje do 2027., koja je usvojena u 2021. godini.

NRS 2030.⁵⁹ kao jedan od svojih strateških ciljeva definira samodostatnost u hrani, što se između ostaloga može dovesti u vezu s podciljem 2.1 UN-a. Polazeći od NRS-a izrađena je Strategija poljoprivrede Republike Hrvatske za razdoblje 2030., koja je usvojena u veljači 2022. godine.⁶⁰ Osnovni cilj Strategije poljoprivrede je povećanje vrijednosti poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj, što je u skladu s podciljem 2.3.

Većina mjera poljoprivredne politike (dohodovna potpora poljoprivrednicima, mjere potpore određenim poljoprivrednim sektorima te mjere ruralnog razvoja) financira se iz proračuna EU u skladu sa zakonodavstvom EU-a te programa koje odobrava EK.

U 2022. objavljeno je 18 natječaja za dodjelu sredstava iz Programa ruralnog razvoja, čime su, primjerice, bila obuhvaćena ulaganja u osiguranje poljoprivredne proizvodnje, navodnjavanje, uspostavu proizvođačkih grupa i organizacija, izgradnju malih klaonica, izgradnju skladišnih kapaciteta za žitarice i uljarice, potporu poljoprivrednicima koji su pretrpjeli štetu od prirodnih katastrofa i drugo.

Povrh toga, iz Državnog proračuna te iz EU sredstava bilo je osigurano financiranje proizvođača koji su bili u poteškoćama zbog posljedica COVID mjera ili poremećaja na tržištu zbog sukoba u Ukrajini. Cilj ovih potpora bio je stabilizirati tržište poljoprivrednih proizvoda, u skladu s podciljem 2.c.

⁵⁸ NN 118/18, 42/20, 127/20 i 52/21

⁵⁹ NN 13/21

⁶⁰ 26/22

U 2022. usvojen je i određen broj nacionalnih programa potpore sektoru poljoprivrede, od kojih ističemo program za očuvanje izvornih i ugroženih pasmina domaćih životinja koji izravno doprinosi podcilju 2.c.

U 2022. odobren je Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. (više informacija o Strateškom planu dano je u poglavlju C.1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom).

Cilj 3. Osigurati zdrav život i promicati blagostanje za ljude svih generacija

U 2022. započeta je sveobuhvatna i strukturna reforma zdravstva, koja za glavni cilj ima održiv zdravstveni sustav s pacijentom u središtu. Specifični ciljevi reforme su: jačanje javnog zdravstva, zaokret prema preventivi i ranom otkrivanju bolesti, jačanje primarne zdravstvene zaštite, reorganizacija bolničke zdravstvene zaštite, ulaganje u ljudske resurse u javnom zdravstvu, fokus na kvaliteti sustava i zdravstvene usluge, mjerenje i vrednovanje ishoda liječenja i financijska stabilnost sustava.

Razvoju i jačanju zdravstvenog sustava u narednom razdoblju pridonijet će i niz ulaganja koja se provode u sklopu provedbe plana za oporavak i otpornost.

Cilj 4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve

Ovom cilju održivog razvoja doprinosi provedba svih reformi i mjera iz područja obrazovanja predviđenih u NPOO-u. One obuhvaćaju:

- modernizaciju sustava na svim razinama odgoja i obrazovanje, što uključuje izgradnju dječjih vrtića radi poboljšanja dostupnosti ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, kao i jednake obrazovne mogućnosti tijekom cijelog odgojno-obrazovnog procesa
- povećanje broja škola koje rade u jednoj smjeni
- bolju povezanost strukovnog obrazovanja i tržišta rada kroz daljnji razvoj regionalnih centara kompetentnosti, unapređenje upravljanja upisnim kvotama u srednjoškolskom obrazovanju te povećanjem obuhvata odraslih uključenih u cjeloživotno učenje.

Reforma pridonosi izgradnji odgojno-obrazovnog sustava koji svakoj osobi bez obzira na njeno socioekonomsko podrijetlo i životnu dob i druge okolnosti, omogućuje stjecanje znanja i vještina relevantnih za osobni razvoj i uspješnu integraciju na tržištu rada, u skladu s UN-ovim Programom održivog razvoja do 2030. koji predviđa uključivo i kvalitetno obrazovanje te cjeloživotno učenje za sve.

U planu je financiranje infrastrukture u području odgoja i obrazovanja, odnosno izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova, osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole, srednjih škola te digitalna preobrazba visokog obrazovanja.

Vezano uz područje realizacije infrastrukturnih ulaganja u vrtiće koja su obuhvaćena NPOO reformom C3.2.R1., u sklopu prvog Poziva na dodjelu bespovratnih sredstava „Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova“ ukupno je ugovoren 251 projekt kojim se planira povećanje kapaciteta za 16.408 dodatnih mjesta u RPOO. Slijedi objava drugog Poziva za preostali iznos sredstava osiguran kroz NPOO.

Dodatnih 45 milijuna eura za povećanje kapaciteta u predškolskom odgoju i obrazovanju osigurano je kroz novi višegodišnji financijski okvir EU. Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava bit će objavljen u okviru PKK 2021. – 2027.

U ožujku 2023. objavljen je javni poziv za podnošenje prijave za sudjelovanje u Eksperimentalnom programu „Osnovna škola kao cjelodnevna škola – Uravnotežen, pravedan, učinkovit i održiv sustav odgoja i obrazovanja“. Istovremeno je na javnom savjetovanju objavljen i Eksperimentalni program izrađen na temelju dostupnih analiza iz europskih komparativnih izvješća te detaljne analize standarda i normativa vezanih uz izgradnju škola, formiranje razrednih odjela, norme nastavnika i sl.

30. prosinca 2022. je donesena Odluka o utvrđivanju normativa prostora građevina osnovnih škola koji će se primjenjivati na projekte izgradnje novih građevina i rekonstrukcije postojećih građevina.

U tijeku je i proces izrade temeljnog Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, izrada predmetnih kurikulumu posebnih programa za učenike s teškoćama u razvoju te izrada Pravilnika o odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika. U okviru NPOO reforme C3.1.R1. objavit će se poziv za izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevnih škole. Ovim se infrastrukturnim ulaganjem osiguravaju bolji uvjeti za učenje i poučavanje te time posljedično rješava problem niske razine temeljnih pismenosti, posebice učenika slabijeg socioekonomskog statusa. Vrijednost ulaganja je veća od 300 milijuna eura. Zakonom o dopuni Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi⁶¹ omogućilo se financiranje, odnosno sufinanciranje prehrane sredstvima državnog proračuna za sve učenike osnovnih škola, s početkom implementacije od drugog polugodišta školske godine 2022./2023. Ova mjera dovodi do izjednačavanja mogućnosti za prehranu svih učenika osnovnih škola.

Kako bi se podržale planirane reformske mjere vezane uz srednjoškolsko i strukovno obrazovanje, izrađena je „Studija o stanju u području srednjoškolskog obrazovanja u svrhu povećanja obuhvata učenika gimnazijskim programima i smanjivanja broja suficitarnih programa u strukovnom obrazovanju“ (objavljena u rujnu 2022.), a podaci koje pruža bit će korišteni u planiranju daljnjih reformskih mjera. Analiza na nacionalnoj, regionalnoj i županijskoj razini prikazuje strukturu ponude i upisa srednjoškolskih programa te identificira nejednakosti i odstupanja između županija. Predloženi su modaliteti kojima je moguće iz postojećih kapaciteta ostvariti povećanje i ujednačenje dostupnosti gimnazijskih programa i smanjivanje broja suficitarnih strukovnih programa.

S ciljem poticanja cjeloživotnog učenja uspostavljen je model financiranja kroz sustav vaučera za uključivanje u programe obrazovanja usklađene s potrebama tržišta rada, a razvija se i model priznavanja prethodnog neformalnog i informalnog učenja koji će građanima omogućiti bolji pristup tržištu rada te napredak na njemu, kao i uključivanje u daljnje obrazovanje.

U svrhu osiguravanja jednakog pristupa visokom obrazovanju u razdoblju Q2/2022. – Q1/2023. nastavljena je provedba programa državnih stipendija za studente nižeg socioekonomskog statusa. Od akademske godine 2022./2023 broj stipendija povećan je s 10.000 na 12.000 stipendija godišnje.

Projekt „Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa“ nastaviti će se provoditi i u narednom razdoblju s ciljem daljnjeg povećanja dostupnosti visokog obrazovanja, unaprjeđenja socijalne dimenzije visokog obrazovanja te povećanja završnosti u visokom obrazovanju. Projekt se financira sinergijom sredstava Državnog proračuna i ESF+.

⁶¹ NN 151/22

Cilj 5. Postići ravnopravnost spolova i osnažiti sve žene i djevojčice

U okviru komponente C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sektora planiraju se znatna ulaganja koja će imati povoljan utjecaj na mobilnost osoba s invaliditetom. Primjerice, kako bi se povećala mobilnost u najvećim urbanim područjima, kupnjom niskopodnih i poluniskopodnih tramvaja osigurat će se pružanje usluge i pristupačnost uslugama osobama s invaliditetom (C1.4. R1-I2). Veća mobilnost osoba s invaliditetom poticat će se i kroz dodjelu vaučera za besplatne vožnje u okviru programa nove mobilnosti (C1.4. R5-I2). Također, ulaganja u energetski sustav kojima se potiče njegova dekarbonizacija (C1.2. R1-I1) uključuju izgradnju mreže na područjima na kojima trenutno nema pristupa mreži, što povoljno djeluje na jednakost prilika za osobe u različitim dijelovima zemlje te omogućava njihov lakši pristup obrazovanju i drugim uslugama te pridonosi smanjenju energetskog siromaštva. Konačno, u okviru potpora poduzećima za tranziciju na energetski i resursno učinkovito gospodarstvo (C1.1.1. R1-I4) te financijskih instrumenta za mikro, mala i srednja poduzeća (C1.1.1. R4-I2) posebno će se poticati ulaganja poduzeća u vlasništvu žena te mladih poduzetnika.

Nadalje, uvođenje modela za hibridni pristup radnom mjestu – *smartworking* (C2.2. R2-I2) pomoći će ostvariti veću uključivost osoba s invaliditetom na tržište rada. U sklopu digitalizacije usluga javne uprave (C2.3. R2-I2) predviđeno je provođenje ciljanih edukacija i treninga za formiranje i jačanje digitalne pismenosti određenih skupina korisnika, što može uključivati i osobe starije životne dobi, osobe s invaliditetom, Rome i druge kod kojih se utvrdi slabija razina digitalne pismenosti. Osim toga, mjerama na tržištu rada koje uključuju uspostavu i implementaciju sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba (C4.1. R3-I1 i C4.1. R3-I2) omogućit će se stjecanje digitalnih vještina nužnih za moderno tržište rada od čega bi posebne koristi mogle imati ranjive skupine poput mladih ili dugotrajno nezaposlenih.

Budući da se posebno ranjive skupine kontinuirano susreću s poteškoćama pri zapošljavanju, mjere kojima se nastoji unaprijediti zapošljavanje i pravni okvir za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti usmjerene su primarno na najranjivije skupine stanovništva na tržištu rada, odnosno dugotrajno nezaposlene, Rome, migrante, osobe starije od 50 godina te posebice žene (mjere u okviru komponente C4.1). Reformom radnog zakonodavstva (C4.1. R4) posebice vezano uz distancijske, ali i prekarne oblike rada, odnosno boljom regulacijom i kontrolom sklapanja ugovora o radu na određeno vrijeme, poboljšat će se položaj žena na tržištu rada i olakšati pomirenje profesionalnih i privatnih obaveza, a neizravno i utjecati na smanjenje jaza u plaćama između muškaraca i žena. Reformom radnog zakonodavstva, posebice vezano uz rad na daljinu, omogućava se brzi odgovor u kriznim situacijama i olakšava usklađivanje profesionalnog i privatnog života, što se u COVID-19 krizi pokazalo posebno otežavajuće za žene. Nadalje, u okviru komponente 3.2 Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta, u sklopu funkcionalnijeg programskog okvira projektnog financiranja istraživanja, razvoja i inovacija (C3.2 R3-I1) planira se provedba potprograma za financiranje projekata s temama jednakosti iz STEM i ICT područja (npr. rješavanje rodnih pristranosti u umjetnoj inteligenciji, razvoj tehnologija koje pomažu starijim osobama i osobama smanjene pokretljivosti ili oštećenog vida i sl.). Također, potporama i financijskim instrumentima u okviru komponente 1.1 (C1.1.1.R4-I1 i C1.1.1.R4-I2) poticat će se poduzetništvo žena i mladih čija poduzeća u pravilu teže dolaze do financiranja.

Razvojem usluga u zajednici radi prevencije institucionalizacije (C4.3 R3) kojima će se razviti nove socijalne usluge i standardizirati i unaprijediti provođenje mjera obiteljskopravne zaštite namijenjene osnaživanju obitelji i podršci roditeljstvu, zaštiti osoba s invaliditetom te prevenciji institucionalizacije nastojat će se među ostalim postići bolja socijalna uključenost određenih ranjivih skupina.

Izgradnjom, dogradnjom, rekonstrukcijom i opremanjem predškolskih ustanova (C3.1. R1-I1) omogućit će se povećanje obuhvata djece koja sudjeluju u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Budući da je trenutno pokrivenost najlošija u ruralnim i ekonomski slabijem razvijenim dijelovima zemlje, ovom se mjerom potencijalno postiže veća uključenost ranjivijih skupina djece – onih koji žive u nepovoljnim socio-ekonomskim uvjetima, djece s teškoćama u razvoju, romske djece i djece migranata, čime se izravno utječe na izjednačavanje njihovih kasnijih mogućnosti i ispunjavanje punih potencijala. Nadalje, uvođenje jednosmjenske nastave u osnovne škole i povećanje broja nastavnih sati (C3.1. R1-I2) posebice će pozitivno djelovati na školski uspjeh i socijalnu uključenost djece koja žive u nepovoljnim socio-ekonomskim uvjetima čime se izravno utječe na njihove buduće obrazovne ishode.

Cilj 6. Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve

Kako bi se osigurala provedba ovog cilja i sinergijsko djelovanje na području održivog upravljanja vodnim resursima kao i njihova zaštita, Hrvatska je prepoznala ključna područja intervencija: poboljšanje sustava javne vodoopskrbe, unaprjeđenje sustava javne odvodnje i pročišćivanja otpadnih voda, kao i očuvanje dobrog stanja voda u svrhu poboljšanja održivosti korištenja i upravljanja vodama. Preduvjet za učinkovitu provedbu nužnih ulaganja u području upravljanja vodama je reforma u sektoru vodnih usluga i definiranje financijskog okvira. Stoga je, u sklopu NPOO reforme C1.3. Provedba programa vodnog gospodarstva, u prosincu 2021. donesena Uredba o uslužnim područjima⁶² kao dopuna pravnog okvira nužnog za operativnu provedbu reforme u sektoru vodnih usluga te Višegodišnji program gradnje komunalnih vodnih građevina za razdoblje do 2030.⁶³ kojim se utvrđuje okvirni program ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i odvodnje, kao i procjene rizika i mjere ublažavanja. Donošenjem Programa ispunjen je i prethodni uvjet za financiranje iz PKK 2021. – 2027. Donošenje novog Zakona o vodi za ljudsku potrošnju kojim se preuzimaju pretežno odredbe Direktive (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 435, 23.12.2020.) je trenutno u proceduri Hrvatskog sabora dok se manjim dijelom odredbe navedene Direktive preuzimaju izmjenama i dopunama Zakona o vodama koji je također u proceduri donošenja u Hrvatskom saboru.

Strategijom poljoprivrede Republike Hrvatske za razdoblje do 2030. godine utvrđena je potreba boljeg pristupa vodi za navodnjavanje kako bi se unaprijedila produktivnost poljoprivrede, što se može povezati s podciljem 6.4. U skladu s time, Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. planira intervenciju potpore sustavima javnog navodnjavanja, za koju je predviđena potpora u ukupnom iznosu od 72,4 milijuna eura.

Cilj: 7. Osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i suvremenoj energiji po pristupačnim cijenama za sve

Izmijenjenim zakonodavnim okvirom (zakoni i podzakonski akti) smanjene su prepreke i olakšani administrativni postupci koji sprečavaju veće korištenje obnovljivih izvora energije. Usvojena su dva ključna zakona (Zakon o tržištu električne energije i Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji), a tijekom 2022. intenzivno se radilo na donošenju podzakonskih akata.

Kroz NPOO je za energetska tranziciju za održivo gospodarstvo, točnije za revitalizaciju, modernizaciju i digitalizaciju elektroenergetskog sustava alocirano 658 milijuna eura. Kroz

⁶² NN 147/21

⁶³ NN 147/21

PKK je alocirano 279 milijuna eura za energetska učinkovitost, mikrosolare, geotermalnu energiju u toplinarstvu, baterijske sustave te dekarbonizaciju prometa.

Mjerama iz NPOO-a i PKK povećat će se energetska učinkovitost u industriji te potaknuti jača implementacija centraliziranih sustava grijanja i hlađenja baziranih na obnovljivim izvorima energije (geotermalna i sl.).

Također, Hrvatska intenzivno sudjeluje u aktivnostima u okviru „Doline vodika Sjeverni Jadran“ zajedno s Republikom Slovenijom i Autonomnom regijom sjeverne Italije (Friuli, Venezia i Giulia). Između ostalog, ova dolina promiče potencijal vodikovih tehnologija u svrhu privlačenja ulaganja te osiguranje lanca vrijednosti od proizvodnje do korištenja vodika. U sklopu „Doline vodika Sjeverni Jadran“ uspostavljen je konzorcij, u koji su, nakon mapiranja potencijalnih projekata po teritorijima, uključena 34 predstavnika projekata i tvrtki, znanstvene zajednice vanjskih partnera sa specifičnim znanjima te institucija. Prijava je podnesena 20. rujna 2022. za tzv. *large scale* financiranje u iznosu od 25 milijuna eura te je projekt odobren za financiranje, a provedba će krenuti tijekom 2023. godine.

Dolina vodika nastavlja s aktivnostima s ciljem daljnjeg promicanja interesa tri teritorija, mapiranja novih projekata, povezivanja projekata iz sva tri teritorija, osiguravanja međunarodne suradnje te praćenja dostupnih izvora financiranja i poziva za financiranje.

Cilj 8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve

Kroz ulaganja u instrumente vlasničkog i kvazi-vlasničkog financiranja doprinijet će se većoj dostupnosti alternativnih izvora financiranja domaćim poduzetnicima (SDG 8 i 9) za ulaganja u inovacije, rast i razvoj (SDG 9), a uvažavajući „zelene i digitalne“ ciljeve RRF-a doprinijet će podizanju razine svijesti, kao i ljudskih i institucionalnih kapaciteta za smanjivanje utjecaja na klimatske promjene (SDG 13), jer će se ulaganja, kad god je to moguće, uvjetovati uvažavanjem načela „ne nanosi značajnu štetu“ (DNSH).

U skladu s NPOO reformom C1.6. Povećanje otpornosti i održivosti turističkog sektor, Hrvatski sabor je u prosincu 2022. usvojio Strategiju održivog razvoja turizma do 2030. te se na temelju nje izrađuje Nacionalni plan razvoja održivog turizma do 2027. godine, koji će kao srednjoročni akt strateškog planiranja sadržavati operacionalizaciju prioriteta područja kroz konkretne mjere. U listopadu 2022. objavljeni su javni pozivi za dostavu projektnih prijedloga u okviru kojih je 123 milijuna eura planirano za javnu infrastrukturu i 165 milijuna eura za zelenu i digitalnu tranziciju privatnog sektora. Javni pozivi usmjereni su na izgradnju i uspostavu održive javne i privatne turističke infrastrukture izvan glavnih turističkih i obalnih područja, zelenu i digitalnu tranziciju postojeće javne turističke infrastrukture te u razvoj održivih turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti uz očuvanje lokalne tradicije i otvaranje novih radnih mjesta, u skladu sa zakonodavnim okvirom za klimu te zaštitu okoliša i prirodnih resursa (osobito prostor te more s obalnim ekosustavima). Tijekom 2022. započete su aktivnosti jačanja kapaciteta za otporan i održiv turizam u iznosu većem od 1,3 milijuna eura kroz razvoj i provedbu obrazovnih programa na svim razinama s ciljem bolje prilagodbe radne snage na nove uvjete poslovanja te jačanje digitalnih vještina i vještina za održivo i zeleno upravljanje poslovanjem i destinacijom, čime će se u konačnici doprinijeti bržem oporavku turističkog sektora. Tijekom 2022. održane su 3 radionice za jačanje dionika turizma u području prilagodbe klimatskim promjenama te eko-certificiranje u turizmu, a nastaviti će se provoditi i u 2023. godini.

Cilj 9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost

Stupio je na snagu novi strateški okvir za željeznički sektor koji uključuje Strategiju razvoja željezničkog sustava Republike Hrvatske do 2032. godine te Nacionalni plan razvoja željezničke infrastrukture za razdoblje do 2030. godine i Nacionalni plan upravljanja željezničkom infrastrukturom i uslužnim objektima i razvoja usluga željezničkog prijevoza za razdoblje do 2030. godine.

Pokrenuta je investicija koja obuhvaća razvoj dva prototipa vlaka (prototip BEMV baterijskog elektromotornog vlaka i prototip BMV baterijskog motornog vlaka) te osposobljavanje 6 stabilnih energetske priključaka za punjenje pogonskih baterija.

U sklopu projekta „Obnova voznog parka HŽ Putničkog prijevoza novim elektromotornim vlakovima“, proizvest će se ukupno 21 vlak.

Izgrađena je električna skela na solarni pogon koja će povezivati naselje Križnica i ostale dijelove općine Pitomača u Virovitičko-podravskoj županiji.

U planu je i investicija u okviru koje će se sufinancirati kupnja novih vozila na električni ili vodikov pogon te izgradnja punionica za vozila na alternativni pogon.

U listopadu 2022. objavljena su dva poziva za podnošenje projektnih prijedloga, „Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti“ u okviru NPOO investicije C1.6. R1-I1 te „Jačanje održivosti te poticanje zelene i digitalne tranzicije poduzetnika u sektoru turizma“ u okviru NPOO investicije C1.6. R1-I2. Rok prijave na oba poziva bio je 1. ožujka 2023. godine. Prvi poziv ima za cilj razvoj i prilagodbu javne turističke infrastrukture koja je u funkciji razvoja lječilišnog i *wellness* turizma, posjetiteljsku infrastrukturu te infrastrukturu aktivnog turizma. Drugi poziv odnosi se na poticanje ulaganja poduzetnika u smještajne kapacitete i tematske parkove te razvoj turističkih proizvoda prihvatljivih za okoliš i učinkovitost resursa, posebice onih u turistički slabije razvijenim područjima, uvođenje inovacija u cjelokupnom lancu vrijednosti turizma i transformaciju privatnih iznajmljivača u poduzetnike.

U sklopu reforme javnog znanstveno-istraživačkog sektora (NPOO reforma C 3.2. R1), izrađen je novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti⁶⁴ te je na snazi od Q4/2022. Radi se na izradi programskih sporazuma nakon čega će uslijediti pregovori sa znanstvenim organizacijama. Institucije s potpisanim programskim sporazumima raspisat će prve natječaje za istraživačke projekte.

U drugoj polovici 2022. donesen je Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja⁶⁵ te novi Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti⁶⁶ koji predstavljaju regulatorni okvir za provedbu programa u okviru investicije C3.2. R2-I2. U okviru spomenute investicije do Q1/2023 objavljeno je pet poziva na dostavu projektnih prijedloga za pet programa koji na različite načine potiču razvoj istraživačkih karijera i stvaraju uvjete za visokokvalitetan istraživački rad, zatim za odlaznu i dolaznu mobilnost istraživača, izobrazbu novih doktora znanosti, uspostavu istraživačkih grupa, poticanje i usvajanje poduzetničkih vještina kod istraživača pokretanjem vlastitog poduzeća. Ukupna vrijednost objavljenih poziva je oko 48 milijuna eura. Također, kroz ulaganje unutar NPOO investicije C3.2. R2-I2 planira se financiranje znanstveno-tehnološke i inovacijske infrastrukture od strateške važnosti i velikog istraživačkog potencijala za STEM i ICT područja što će omogućiti razvoj karijera istraživača u suradnji s poslovnim sektorom te suradnju na

⁶⁴ NN 119/22

⁶⁵ NN 111/22

⁶⁶ NN 151/22

inovacijskim aktivnostima. Time će ova infrastruktura izravno doprinijeti jačanju ljudskih kapaciteta za vrhunska znanstvena istraživanja i suradnju s poslovnim sektorom. Ulaganje se planira provesti do sredine 2026. godine.

Provođenjem NPOO reforme C3.2. R3 planira se revidirati postojeći programski okvir politika financiranja IRI ciljajući na izvrsnost u istraživanju i inovacijama. Novi programi bit će međusobno usklađeni te prilagođeni potrebama znanstvene i poslovne zajednice. U Q2/2022. donesen je novi Zakon o Hrvatskoj zakladi za znanost⁶⁷ koji omogućuje transformaciju i jačanje kapaciteta Zaklade te će olakšati provedbu unaprijeđenih programa iz ove investicije. U Q3/2022. objavljen je prvi u nizu od četiri poziva za program „Dokazivanje inovativnog koncepta“, vrijednosti 4,8 milijuna eura. Poziv je namijenjen znanstvenim institucijama i poduzećima i njime se financiraju pretkomercijalne aktivnosti u početnoj fazi razvoja novih proizvoda, usluga i tehnoloških procesa, a kako bi se usmjerio daljnji razvoj i smanjio rizik investicije. Do Q1/2024. planirana je objava dodatna dva poziva za taj program vrijednosti oko 8 milijuna eura te objava poziva na dostavu projektnih prijedloga za program „Ciljana istraživanja“ vrijednosti oko 50 milijuna eura.

Cilj 10. Smanjiti nejednakost unutar i između država

U cilju upravljanja migracijama i brzog odgovora na kretanja na tržištu rada, u potpunosti je izmijenjen sustav zapošljavanja stranih radnika. Početkom 2021., stupanjem na snagu novog Zakona o strancima, uspostavljen je novi model zapošljavanja stranih radnika. Umjesto dosadašnjeg kvotnog sustava uveo se test tržišta rada s ciljem prethodne provjere mogu li se na domaćem tržištu rada pronaći radnici koji zadovoljavaju uvjete koje je postavio poslodavac.

Kako bi se poslodavcima olakšao postupak podnošenja zahtjeva za dozvole za boravak i rad za sezonskog radnika do 90 dana, u 2022. je izrađena aplikacija za online podnošenje zahtjeva za dozvole za boravak i rad za sezonske radnike do 90 dana. Također, tijekom 2022. održani su dodatni sastanci i radionice s udrugama poslodavaca, poslodavcima, kao i službenicima policijskih uprava i postaja u cilju učinkovitijeg i bržeg izdavanja dozvola za boravka i rad.

U okviru projekta pod nazivom „Nabava informatičke opreme za učinkovitije reguliranje boravka državljana trećih zemalja“ nabavljena su stolna računala i monitori te potpisni tableti za šalterski rad u policijskim upravama i postajama. Instalacija isporučene opreme (računala i monitora) u sjedištu MUP-a je završena, a računala i monitori su raspoređeni i instalirani po policijskim upravama i postajama. Postupak nabave za preostalu opremu za šalterski rad (skeneri za slike i skeneri za otiske prstiju te matrični pisači) završen je u prosincu 2022. te se očekuje isporuka.

Na području međunarodne zaštite u 2022. zabilježen je značajan porast izraženih namjera za međunarodnom zaštitom u odnosu na 2021., što je predstavljalo izazov s obzirom na ograničene smještajne kapacitete. Rekonstrukcija i obnova Prihvatilišta za tražitelje međunarodne zaštite u Kutini dovršena je u studenom 2022. čime su značajno poboljšani uvjeti smještaja i boravka tražitelja međunarodne zaštite, kao i uvjeti rada službenika te je smještajni kapacitet objekta povećan (može boraviti 140 tražitelja međunarodne zaštite, odnosno 40 više u odnosu na razdoblje prije rekonstrukcije).

Tijekom 2023. planira se nastavak projekta obnove Prihvatilišta za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu s ciljem povećanja kvalitete smještaja i razine sigurnosti tražitelja međunarodne zaštite i ostalih osoba koje rade u objektu.

⁶⁷ NN 57/22

U 2023. nastavlja se i provođenje projekata sufinanciranih sredstvima nacionalnog programa Fonda za azil migracije i integraciju iz Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2014. do 2020.: „Novi susjedi – uključivanje osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u hrvatsko društvo“ do kraja Q1/2023. (provodi udruga Centar za kulturu dijaloga, 1,9 milijuna eura) te „Usluge prevođenja tijekom pružanja pomoći pri integraciji“ do kraja Q4/2023. (68.000 eura). U okviru projekta „Uspostava mehanizma preseljenja“ (25.000 eura), do kraja Q3/2023. nastavlja se održavanje mobilne aplikacije (Re)Settle in Croatia, koja sadrži informacije o postupku preseljenja, detalje o svim pravima i obvezama osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom te korisne informacije za svakodnevni život u Hrvatskoj, sve prevedeno na tri jezika (engleski, kurdski-kurmanji i arapski). U 2023. također se nastavlja provođenje projekata sufinanciranih sredstvima nacionalnog programa Fonda za azil migracije i integraciju koji se odnose na: omogućavanje besplatne pravne pomoći u postupku odobrenja međunarodne zaštite (373.000 eura); osiguravanje pravnog savjetovanja u postupku odobrenja međunarodne zaštite (98.250 eura). U 2023. planira se i završetak provedbe projekta RECORD – razvoj, implementacija i održavanje aplikacije za potrebe međunarodne zaštite (800.000 eura) kojim bi se povećala kvaliteta prikupljanja i obrade podataka u području međunarodne zaštite.

U 2023. planira se priprema novih projektnih prijedloga u cilju jačanja kapaciteta međunarodne zaštite i integracije.

Cilj 11. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim

Provedbom aktivnosti modernizacije sustava javnog gradskog prijevoza ulaganjem u novi vozni park, doprinosi se smanjenju negativnih utjecaja na okoliš i povećanju energetske učinkovitosti, poboljšanju pristupa sigurnim, jeftinim, pristupačnim i održivim transportnim sustavima za sve, uz obraćanje posebne pažnje na potrebe onih koji se nalaze u ranjivim situacijama, žena, djece, osoba s invaliditetom i starijih. Vozni park javnih gradskih prijevoznika obnovljen je nabavom četiri nova autobusa koji kao pogonsko gorivo koriste stlačeni prirodni plin i 210 novih autobusa s dizelskim motorom norme Euro 6.

Nastavljena je modernizacija voznog parka HŽ Putničkog prijevoza u cilju poboljšanja lokalne i regionalne povezanosti i mobilnosti kroz nabavu novih 11 elektromotornih vlakova za gradsko-prigradski i 10 elektromotornih vlakova za regionalni prijevoz.

Ulaganja bespovratnih sredstava iz RRF-a u unaprjeđenje sustava javnog prijevoza će u 2023. uključivati nabavu najmanje 25 autobusa na električni ili vodikov pogon za operatere u velikim hrvatskim gradovima te nabavu najmanje 12 tramvaja za ZET Zagreb i GPP Osijek.

U listopadu 2022. objavljen je javni poziv za financiranje zelene i digitalne tranzicije postojeće javne turističke infrastrukture i razvoj javne turističke infrastrukture izvan glavnih turističkih i obalnih područja. Rok prijave bio je 1. ožujka 2023. godine. U natječajnoj dokumentaciji je propisano da ulaganja moraju biti usredotočena na projekte koji mogu povećati zeleni i digitalni aspekt kvalitete turističke infrastrukture i smanjiti utjecaj na okoliš, a posljedično i koncentraciju gostiju u sezoni. Kriteriji prihvatljivosti uključuju usklađenost s Tehničkim smjernicama za provedbu načela „nenanošenja značajne štete“ (2021/C58/01).

Prema odredbama Zakona o zaštiti zraka, ako u određenoj zoni ili aglomeraciji razine onečišćujućih tvari u zraku prekoračuju bilo koju graničnu vrijednost, donosi se akcijski plan za poboljšanje kvalitete zraka za tu zonu ili aglomeraciju, kako bi se u što kraćem mogućem vremenu osiguralo postizanje graničnih vrijednosti. Izradu akcijskog plana osigurava nadležno upravno tijelo JLS-a odnosno Grada Zagreba i to najkasnije u roku od dvije godine od kraja godine u kojoj je utvrđeno prekoračenje. U razdoblju od 2013. do 2021. izrađeni su akcijski

planovi za poboljšanje kvalitete zraka za: grad Zagreb, Veliku Goricu, Kutinu, Sisak, Slavonski Brod, Osijek i Vinkovce i općinu Viškovo.

Iz područja gospodarenja otpadom u okviru NPOO reforme C1.3. R2 Provedba projekata za održivo gospodarenje otpadom planiraju se provesti dvije aktivnosti C1.3. R2-I1 Program smanjenja odlaganja otpada i C1.3. R2-I2 Program sanacije zatvorenih odlagališta s konačnim učinkom donesenim Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2028. koje bi trebale rezultirati smanjenim udjelom komunalnog otpada upućenog na odlaganje na 30% do 2026. i saniranjem 10 zatvorenih odlagališta/onečišćenih lokacija do 2026. godine. Ove aktivnosti doprinose i SDG cilju 12.

U skladu s novom Direktivom o otpornosti kritičnih subjekata, **donijet će se Zakon o kritičnoj infrastrukturi** koji će poboljšati pružanje usluga na unutarnjem tržištu nužnih za održavanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih aktivnosti. Uključivat će razumijevanje rizika i međuovisnosti s kojima se suočavaju kritični subjekti, uključivat će širok spektar aktivnosti vezanih za jačanje otpornosti, kapaciteta i poboljšanje suradnje i razmjene informacija među sudionicima zaštite kritične infrastrukture.

JLP(R)S-ovi su u obvezi izraditi planove djelovanja civilne zaštite na području svoje nadležnosti u skladu s vlastitim Procjenama rizika od velikih nesreća i Državnim planom djelovanja civilne zaštite čime se doprinosi učinkovitom, organiziranom i jedinstvenom djelovanju sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica velikih nesreća i katastrofa.

Cilj 12. Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje

U prosincu 2022. je usvojen novi Plan sprječavanja i smanjenja nastajanja otpada od hrane Republike Hrvatske za razdoblje od 2023. do 2028. godine, čime je nastavljeno plansko djelovanje u cilju povećanja količina donirane hrane, smanjenja otpada od hrane te povećanja prehrambene sigurnosti siromašnijih skupina stanovništva. Procijenjena vrijednost provedbe iznosi 5,7 milijuna eura pri čemu je 4 milijuna eura osigurano EU sredstvima Mehanizma za oporavak i otpornost.

Plan uključuje nastavak mjera i aktivnosti koje će doprinijeti daljnjem napretku u sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane u svim fazama prehrambenog lanca. Mjere uključuju: poticanje i daljnje unaprjeđenje sustava doniranja hrane u Republici Hrvatskoj; poticanje smanjenja nastajanja otpada od hrane; promicanje društvene odgovornosti prehrambenog sektora; podizanje svijesti i informiranosti potrošača o sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane; praćenje količina otpada od hrane te ulaganje u istraživački rad i inovativna rješenja koja doprinose sprječavanju i smanjenju nastajanja otpada od hrane. U siječnju 2022. su objavljeni prvi podaci statističkog istraživanja o količinama otpada od hrane koji su pokazali da se godišnje u Republici Hrvatskoj baci oko 286 tisuća tona hrane. Ovi podaci će predstavljati polazišnu točku u daljnjem ocjenjivanju i praćenju napretka provedbe aktivnosti za sprječavanje otpada od hrane.

U 2022. razvijena je mrežna stranica za potrebe informiranja javnosti i objave podataka o održivom turizmu. U svrhu provedbe politike održivog razvoja te poboljšanje učinkovitosti i iskoristivosti resursa u proizvodnji i potrošnji turističkog sektora unaprijeđeno je usvajanje održivih praksi i izvješćivanje kroz EU Ecolabel certificiranje turističkih tvrtki. Osim toga, provedeni su i projekti, poput pilot projekta smanjivanja otpada od hrane u hotelijerstvu, a nastavljeno je i podizanje kvalitete održivog destinacijskog menadžmenta kroz potporu praćenju utjecaja turizma na okoliš i obrnuto uz podršku projekta CROSTO (engl. *Croatian Sustainable Tourism Observatory*). Sve navedene aktivnosti nastavit će se provoditi i u 2023.,

uz pokretanje novih projekata, poput projekta smanjenja plastike u hotelu u okviru inicijative The Global Tourism Plastics Initiative (UNWTO).

Cilj 13. Poduzeti hitna djelovanja u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica

U vezi s praćenjem doprinosa Hrvatske smanjenju emisija EU za 55% do 2030., planira se daljnja kontrola pridržavanja obveza putem godišnjeg praćenja emisija stakleničkih plinova kako bi se postiglo ograničenje rasta emisija stakleničkih plinova iz sektora izvan sustava trgovanja do -7% do 2030. u odnosu na razinu iz 2005. Za 2020. Hrvatskoj je bila dopuštena kvota od 19 317 944 tCO_{2eq}, dok su stvarne emisije za 2020. u sektoru izvan sustava trgovanja bile 16 518 244 tCO_{2eq}.

Prema postojećem EU zakonodavstvu u razdoblju od 2021. do 2030. Hrvatska mora postići smanjenje emisija stakleničkih plinova iz sektora izvan sustava trgovanja za 7% u odnosu na razinu iz 2005. (18 056 312 CO_{2eq}). Za 2021. za Hrvatsku je dopuštena kvota bila od 17 661 355 tCO_{2eq}, a za 2022. je dopuštena kvota od 16 544 497 tCO_{2eq}.

Kako bi EU dostigao klimatsku neutralnost do 2050. usvojen je novi zajednički cilj smanjenja emisija do 2030. koji je sada -55% u odnosu na razine iz 2005. Slijedom toga je EK u okviru paketa „Spremni za 55“, uz ostalo, revidirala nacionalne ciljeve država članica za sektore izvan EU ETS-a te Hrvatska mora do 2030. smanjiti emisije iz tih sektora za 16,7%. Prema tom cilju će se izračunati i nove godišnje kvote za razdoblje 2023. – 2030.

Inventar emisija stakleničkih plinova za 2021. pokazuje da su emisije stakleničkih plinova u sektorima izvan sustava trgovanja iznosile 17 427 400 t CO_{2eq} te će Hrvatska ispuniti zadanu obvezu. Emisije stakleničkih plinova su u 2021. za 2,2% veće od emisija u 2020. Ako emisije ostanu na toj razini i u 2022. Hrvatska će imati manjak odnosno prekoračit će (za cca 880 000 tCO_{2-eq}) dopuštenu kvotu koja za 2022. iznosi 16 544 497 tCO_{2eq}. S obzirom da će Hrvatska već 2022. imati problem s ispunjenjem dopuštene kvote, taj problem će biti još veći 2023. kada će kvota biti još manja zbog povećanja cilja smanjenja. Potrebno je intenzivirati provedbu mjera smanjenja emisija stakleničkih plinova u svim sektorima. Preliminarne analize izrađene u okviru ažuriranja Nacionalnog integriranog i energetskog plana, pokazuju da najveća smanjenja donose investicije u obnovu zgrada u kućanstvima i uslugama. Nadalje, s obzirom da emisije iz prometa još uvijek rastu, potrebno je intenzivirati stavljanje u promet električnih automobila u gospodarstvu, kao i korištenje biogoriva.

Nakon revizije od strane EK i Okvirne konvencije UN o promjeni klime (UNFCCC) znat će se kolike su stvarne emisije. U 2023. bit će poznate stvarne emisije za 2021., a 2024. za 2022. godinu.

Nastavit će se **izrada Akcijskog plana za provedbu prioritetnih mjera iz Strategije prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu**⁶⁸. Akcijski plan će sadržavati prioritetne mjere prilagodbe klimatskim promjenama u ranjivim sektorima s ciljem jačanja otpornosti prirodnih i društvenih sustava, kako bi se smanjila ranjivost i izbjegle štete.

Izradit će se studija izvedivosti za **osnivanje Nacionalnog centra za klimu i ekološku tranziciju** koji će raditi na unapređenju sustava praćenja utjecaja klimatskih promjena, na sustav procjene rizika od klimatskih promjena te radi brže, pametnije i sustavnije provedbe prilagodbe klimatskim promjenama u Hrvatskoj. Fragmentiranost napora, nedostatne informacije i znanja su prepreka učinkovitom odgovoru na rastuće klimatske promjene i

⁶⁸ NN 46/20

prilagodbi klimatskim promjenama što rezultira sve većim štetama od klimatskih promjena, a rizicima su izložene i javne financije. Osnivanje centra za klimu predviđeno je u Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama, a sredstva PKK-om 2021. – 2027.

Napravit će se **revizija Programa kontrole onečišćenja zraka za razdoblje od 2020. do 2029. i 2030. godine.** Ovaj Program je glavni instrument upravljanja kojim države članice EU-a moraju osigurati da se poštuju obveze smanjenja emisija onečišćujućih tvari u zrak. Revizija Programa je obaveza iz Direktive (engl. *National Emission Ceiling Directive – NEC Directive*) 2016/2284 o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari koja ima za cilj ograničavanje antropogenih emisija određenih onečišćujućih tvari u zraku, kako bi se ostvario napredak u postizanju razina kvalitete zraka koje ne dovode do značajnih negativnih učinaka i rizika za ljudsko zdravlje i okoliš. Revizija Programa će primjerice uključiti: pregled napretka u smanjenju emisija i poboljšanju kvalitete zraka postignuto postojećim politikama i mjerama (PaM), ocjenu usklađenosti s nacionalnim obvezama i obvezama Europske unije, projekcije daljnjeg razvoja, moguće opcije politika za usklađenje s obvezama smanjenja za 2020., 2030. i srednja razina emisija za 2025., rezultate konzultacija sa zainteresiranom javnošću te s ključnim sektorskim dionicima, odabir PaM za usvajanje po sektorima (energetika, poljoprivreda, otpad, industrija, promet), financijska sredstva i vremenski okvir nužni za provedbu PaM.

EU i njezine države članice izrađuju i podnose Tajništvu UNFCCC-a i Pariškog sporazuma zajednički nacionalno određeni doprinos (engl. *Nationally Determined Contribution – NDC*). Zadnji podnesak kojim je povećala svoj cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova prema Pariškom sporazumu, na -55%, u odnosu na EU razine iz 1990. godine, EU je dostavila 2020. godine.

Hrvatska ima Strategiju niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu⁶⁹ te županije i veći gradovi sukladno zakonskoj obvezi izrađuju lokalne programe ublažavanja klimatskih promjena i zaštite ozonskog sloja.

U Strategiji niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu opisani su scenariji smanjenja emisije stakleničkih plinova za Hrvatsku. Strategija će zajedno s novim EU zakonodavstvom iz energetske klimatskog paketa „Spremni za 55“ usmjeriti razvoj Hrvatske prema značajnijem smanjenju emisija stakleničkih plinova. U izradi je Akcijski plan za provedbu prioritarnih mjera iz Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu koji će uključiti mjere za postizanje većeg smanjenja emisija do 2030. godine.

Hrvatska ima Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan te se klimatski ciljevi integriraju u sve strateške i planske dokumente na nacionalnoj i lokalnoj razini. Kroz sustav Inventara emisija stakleničkih plinova na godišnjoj razini prate se nacionalne emisije stakleničkih plinova.

Vezano za poreznu politiku i njezin doprinos u smanjenju emisija, u Hrvatskoj se pri uvozu motornih vozila plaća poseban porez prema prosječnoj emisiji ugljičnog dioksida ovisno o vrsti goriva koje vozilo koristi za pogon i prodajnoj cijeni motornog vozila. Od posebnog poreza izuzeta su motorna vozila čija je emisija ugljičnog dioksida 0 grama po kilometru čime se potiče uvoz vozila s niskim emisijama kako bi se što više smanjile emisije iz cestovnog prometa.

Kontinuirano se unaprjeđuje nacionalni sustav praćenja kvalitete zraka odnosno državna mreža za trajno praćenje kvalitete zraka. U sklopu projekta „AIRQ – Proširenje i modernizacija državne mreže za trajno praćenje kakvoće zraka“ koji se financira kroz OPKK 2014. – 2020. uspostavljeno je 5 novih mjernih postaja državne mreže te je modernizirano i rekonstruirano 18

⁶⁹ NN 63/21

postojećih postaja za trajno praćenje kakvoće zraka. Također je uspostavljen sustav za modeliranje kvalitete zraka te se radi na modelima za procjenu prizemnih koncentracija onečišćujućih tvari kao i opremanje laboratorija DHMZ-a za analizu oborine.

Hrvatska ima Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu⁷⁰ te županije i veći gradovi sukladno zakonskoj obvezi izrađuju lokalne programe prilagodbe klimatskim promjenama. Nastavit će se s izradom nacionalnog akcijskog plana za provedbu Strategije prilagodbe, koji će uključivati mjere komunikacije prilagodbe klimatskim promjenama.

Tijekom 2022. razvijen je softver za rano upozoravanje stanovništva i upravljanje u kriznim situacijama. Sustav je testiran i spreman za zaprimanje produkcijskih podataka od operatora pokretnih mreža (Hrvatski Telekom, A1 i Telemach). Usuglašen je i prijedlog Protokola o korištenju podataka operatora za potrebe navedenog sustava te je početkom 2023. MUP od operatora mobilnih mreža zatražio potpisivanje Protokola. Do kraja Q2/2023. provest će se obuka operatera u sustavu 112 za korištenje aplikacija sustava (Nadzorno upravljački portal i Javni portal), a do 22. lipnja 2023. trebaju biti isporučene sve usluge za provedbu promidžbe.

Vlada je donijela Odluku o donošenju Strategije upravljanja rizicima od katastrofa do 2030. i Akcijskog plana upravljanja rizicima od katastrofa za razdoblje do 2024. To je prvi takav dokument koji predstavlja jedinstven pristup upravljanju rizicima od katastrofa, usmjerava aktivnosti i ulaganja te je ključan preduvjet za korištenje sredstava iz EU fondova, programa i instrumenata u financijskom razdoblju 2021. – 2027. Ukupan iznos procijenjenih potrebnih ulaganja do 2030. kroz projekte je oko 1,8 milijardi eura.

Realizacijom projekta „**Sustav za rano upozoravanje i upravljanje krizama**“ osigurat će se brza i pouzdana komunikacija za upravljanje kriznim situacijama korištenjem modernih tehnologija. Uspostava novih komunikacijskih kanala i unaprjeđenje procesa komunikacije znatno će doprinijeti brzom i pouzdanoj distribuciji obavijesti o opasnostima i s njima povezanim informacijama. Pravovremenim izdavanjem i distribucijom navedenih obavijesti, kao bitne komponente cjelovitog sustava za rano upozoravanje, doprinijet će se podizanju sveukupne sposobnosti reakcije u kriznim situacijama. Konačni cilj projekta je brzo i učinkovito obavješćivanje sudionika civilne zaštite i građana putem mobilnih telefona i drugih modernih tehnologija o opasnostima koje prijete i mjerama koje je potrebno poduzeti s ciljem smanjenja ljudskih žrtava i materijalnih šteta.

Procjenom rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku identificirane su sve prijetnje i rizici koje svoje porijeklo nalaze u širokoj lepezi kako prirodnih fenomena tako i u tehničko-tehnoloških procesa te predstavljaju značajno društveno, ekonomsko i gospodarsko opterećenje. Kroz procjenu rizika, ocjenjuje se učinak klimatskih promjena na pojedine rizike i njihov prekogranični učinak.

Naučene lekcije iz recentnih događaja, od borbe protiv širenja koronavirusa, dva potresa, poplava, sve razornijih požara, aktivnosti smještaja raseljenih osoba iz Ukrajine pa do pada letjelica, ukazale su na nužnost donošenja **novog Zakona o sustavu civilne zaštite**. Donošenjem novog Zakona o sustavu civilne zaštite unaprijedit će se provođenje svih aktivnosti na svim razinama sustava (lokalna, regionalna i državna) te će se stvoriti bolja podloga za jačanje sustava putem EU fondova. Primarni cilj je daljnje poboljšanje organizacije, uloge i pozicioniranja sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj, ali i u međunarodnoj zajednici.

Strategijom razvoja sustava civilne zaštite unaprijedit će se sposobnosti sustava civilne zaštite za smanjivanje rizika, ublažavanje posljedica i oporavak, koordiniranim djelovanjem svih sudionika sustava civilne zaštite te kroz aktivno uključivanje građana i cjelokupnog

⁷⁰ NN 46/20

društva. Cilj je razvijanje mehanizama za smanjivanje rizika od velikih nesreća i katastrofa, razvoj upravljačkih kapaciteta u sustavu civilne zaštite i izgradnja sposobnosti operativnih snaga civilne zaštite.

Kroz Projekt „**Helikopterska potpora sustavu civilne zaštite**“ predviđeno je jačanje operativnih kapaciteta sustava civilne zaštite, odnosno izgradnja sposobnosti helikopterske potpore sustavu civilne zaštite kroz nabavu dva višenamjenski opremljena helikoptera za potrebe sustava civilne zaštite, kao i obuka operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite za djelovanje u slučaju izvanrednih događaja.

Cilj 14. Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održiv razvoj

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode⁷¹ očuvanje i/ili obnova bioraznolikosti te održivo korištenje prirodnih dobara jedni su od ciljeva i zadaća zaštite prirode. Radi provedbe Konvencije o bioraznolikosti, Hrvatska izrađuje Strategiju i akcijski plan zaštite prirode, kojom osigurava implementaciju glavnih ciljeva Konvencije te ugradnju mjera očuvanja bioraznolikosti u relevantne sektorske i međusektorske planove, programe i politike.

Doprinos ostvarenju SDG 14 u dijelu aktivnosti vezanih uz očuvanje prirode osigurava se kroz strateške projekte⁷² koje provodi MINGOR u sklopu OPKK, prvenstveno: Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000, Kartiranje obalnih i pridnenih morskih staništa na području Jadranskog mora pod nacionalnom jurisdikcijom i Razvoj sustava praćenja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova.

Nastavno na obveze i aktivnosti koje proizlaze iz EU Okvirne direktive o pomorskoj strategiji 2008/56/EZ, Hrvatska izrađuje, ažurira i provodi dokumente Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem. U drugom ciklusu provedbe Strategije tijekom 2021., Vlada je usvojila Sustav praćenja i promatranja za stalnu procjenu stanja Jadranskog mora 2021. – 2026.⁷³ koji se kontinuirano provodi. U tijeku su aktivnosti vezane uz ažuriranje postojećeg Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem RH donesenim 2017. od strane Vlade⁷⁴ i provedbu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš Programa mjera zaštite i upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem RH 2022. – 2027. Nastavno na navedeno, do sredine 2023. planira se donošenje navedenog Program mjera.

Hrvatska primjenjuje pravila o sprječavanju, suzbijanju i zaustavljanju nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 1005/2008, koja je na snazi od 1. siječnja 2010. Ribolovne mogućnosti utvrđuju se svake godine na razini EU-a za svaku državu članicu, uključujući Hrvatsku, polazeći od stanja stokova na temelju znanstvenih savjeta (podcilj 14.4).

Polazeći od ovih temeljnih postavki zajedničke ribarstvene politike EU-a, Hrvatska ne primjenjuje potpore koje bi uzrokovale prekomjerni kapacitet za ulov ribe, niti za nezakonit, neprijavljen i nereguliran ribolov. Hrvatska podržava nastojanja da se ova pitanja na odgovarajući način propišu na međunarodnoj razini putem Sporazuma o ribarstvu Svjetske trgovinske organizacije (podcilj 14.6).

Zakonom o morskom ribarstvu⁷⁵ propisano je kako su tradicijske ribolovne vještine na Jadranu zaštićene kao nematerijalno kulturno dobro. Pravo korištenja tradicionalnih ribolovnih alata za

⁷¹ NN 80/13, 15/18

⁷² <https://bit.ly/3JNF0dh>; <https://bit.ly/3DNjUJe>

⁷³ NN 28/21

⁷⁴ NN 97/17

⁷⁵ NN 62/17, 130/17 i 14/19

hrvatske ribare osigurano je tijekom pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (podcilj 14.b).

Cilj 15. Očuvati, ponovno uspostaviti i promicati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti degradaciju tla te spriječiti uništavanje biološke raznolikosti

Sukladno Zakonu o zaštiti prirode⁷⁶ očuvanje i/ili obnova bioraznolikosti te održivo korištenje prirodnih dobara neki su od ciljeva i zadaća zaštite prirode. Radi provedbe Konvencije o bioraznolikosti, Hrvatska izrađuje Strategiju i akcijski plan zaštite prirode, kojom osigurava implementaciju glavnih ciljeva Konvencije te ugradnju mjera očuvanja bioraznolikosti u relevantne sektorske i međusektorske planove, programe i politike.

Doprinos u ostvarenju SDG 15 osigurava se kroz strateške projekte⁷⁷ koje provodi MINGOR, u okviru OPKK, prvenstveno: Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000 i Razvoj sustava praćenja očuvanosti vrsta i stanišnih tipova.

Zakonom o poljoprivrednom zemljištu⁷⁸ propisano je kako je poljoprivredno zemljište dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, koje ima njezinu osobitu zaštitu. Između ostaloga, Zakon propisuje obvezu zaštite poljoprivrednog zemljišta od degradacije u intenzivnoj poljoprivrednoj proizvodnji, onečišćenja štetnim tvarima i organizmima, erozije i prenamjene (podcilj 15.1).

Od aktivnosti koje doprinose zaštiti poljoprivrednog zemljišta mogu se izdvojiti propisani uvjeti dobre poljoprivredne i okolišne prakse, koje su u skladu sa zahtjevima zajedničke poljoprivredne politike EU-a preduvjet za stjecanje prava poljoprivrednika na potporu. Isto tako, Zakon o poljoprivrednom zemljištu predviđa uspostavu sustava trajnog praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta. Aktivnosti vezane uz uspostavu ovoga sustava sufinancirat će se iz NPOO-a, a cilj im je osigurati uvjete za djelotvornu zaštitu poljoprivrednog zemljišta, kontinuiranu dostupnost podataka neophodnih za ocjenu stanja tla i provedbu politike održivog gospodarenja, kao i za izvješćivanje Hrvatske prema međunarodno preuzetim obvezama (podciljevi 15.1 i 15.3).

Gotovo polovicu ukupne kopnene površine Republike Hrvatske čine šuma i šumsko zemljište, kojima se više od dva stoljeća upravlja po načelu održivosti/potravnosti. Zakonom o šumama⁷⁹, šume i šumska zemljišta dobra su od interesa za Republiku Hrvatsku te imaju njezinu osobitu zaštitu. Načelo održivog/potravnog gospodarenja šumama u svrhu je trenutačnog i budućeg ispunjavanja odgovarajuće ekološke, gospodarske i društvene funkcije na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini (podciljevi 15.1 i 15.2).

Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske za razdoblje 2023. – 2027. predviđa potpore za provedbu rekonstrukcije (konverzije) degradiranih šuma i šumskih kultura, kojima se prevode šume nižeg u viši uzgojni oblik i pridobiva autohtona vegetacija. U sinergiji s ostalim šumarskim mjerama za potporu kroz EU fond EAFRD – izgradnju šumske infrastrukture, modernizaciju tehnologija u pridobivanju drva – stječu se preduvjeti za optimalno i održivo/potravno gospodarenje šumama. Uz spomenuta financijska sredstva, hrvatsko šumarstvo uživa namjenski prikupljena sredstva naknade za korištenje općekorisnih funkcija šuma kao inovativnog i kroz dugi niz godina u praksi dokazanog modela financijske

⁷⁶ NN 80/13 i 15/18

⁷⁷ <http://www.haop.hr/hr/projekti>; <https://bit.ly/3DWz0eD>

⁷⁸ NN 20/18, 115/18, 98/19 i 57/22

⁷⁹ NN 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20

potpore širokom spektru šumarskih radova/aktivnosti i održivom/potrajnom gospodarenju šumama (podcilj 15.2).

U Hrvatskoj površina degradiranih šuma iznosi 533.828 ha (22,22%). Iako degradirane, ove šume ispunjavaju svoju općekorisnu ulogu, štiteći tlo od erozije, sprječavaju pojavu bujica, ublažavaju klimatske ekstreme, pohranjuju ugljikov dioksid, oslobađaju kisik, pridonose ljepoti krajobrazu, važna su staništa životinja i ljekovitog bilja te imaju turističku ulogu. S obzirom na nisku ekonomsku vrijednost šuma u mediteranskom području, one prvenstveno ovise o kontinuiranoj potpori za uzgojne zahvate. Provedbom uzgojnih zahvata poboljšava se otpornost i ekološka vrijednost šuma te doprinosi ublažavanju klimatskih promjena kroz odliv ugljika. Ulaganjem u navedene radove te povećanjem ulaganja u prevenciju i zaštitu od požara, štete od prirodnih rizika mogu se svesti na najmanju moguću razinu (podcilj 15.3).

Cilj 16. Promicati, u svrhe održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama

Jedan je od prioriteta je jačanje pravne sigurnosti i izgradnja snažnih institucija. U 2022. Vlada je usvojila ključne strateške dokumente za srednjoročni razvoj pravosudnog sustava; Nacionalni plan razvoja pravosudnog sustava od 2022. do 2027. godine i Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja pravosudnog sustava za razdoblje od 2022. do 2024. godine. Glavni ciljevi Nacionalnog plana su unapređenje učinkovitosti sudskih postupaka, osiguravanje transparentnosti, pravne sigurnosti, kvalitete i predvidivosti sudskih odluka, razvoj ljudskih potencijala u pravosudnom sustavu, modernizacija infrastrukture te unaprjeđenje razine i obuhvatnosti korištenja IKT-a radi automatizacije, digitalizacije i pružanja e-pravosudnih usluga te unaprjeđenje kvalitete zatvorskog sustava i probacije.

U ožujku 2022. Vlada je usvojila i strateške dokumente za razvoj javne uprave; Nacionalni plan razvoja javne uprave 2022. – 2027. i Akcijski plan provedbe Nacionalnog plana razvoja javne uprave za razdoblje od 2022. do 2024. godine. Nacionalni plan razvoja javne uprave omogućit će daljnju transformaciju hrvatske javne uprave u modernu, visoko profesionaliziranu, učinkovitu i transparentnu javnu upravu, prilagođenu potrebama društva i građana, uz snažniju primjenu načela dobrog upravljanja u svim tijelima javne uprave. Posebni ciljevi razvoja javne uprave u predstojećem razdoblju su korisnički orijentirana javna uprava, digitalna transformacija javne uprave, razvoj ljudskih potencijala u javnoj upravi, jačanje kapaciteta javne uprave za oblikovanje i provedbu javnih politika te unaprjeđenje funkcionalnosti i održivosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Kontinuirano se provode normativne aktivnosti u vidu izmjena ključnih procesnih zakona te krovnih zakona za sudove i državna odvjetništva, ali i radi poboljšanja stečajnog okvira. Velika su ulaganja u proteklom razdoblju rezultirala poboljšanjem e-komunikacije i uvođenjem informacijskog sustava za upravljanje sudskim predmetima (eSpis). CTS, kao jedinstveni informacijski sustav za upravljanje i rad na državnoodvjetničkim predmetima, u potpunosti prati sve poslovne procese državnih odvjetništava, a Zajedničkim informacijskim sustavom zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) uspostavljena je jedinstvena baza podataka i aplikacija za vođenje i održavanje podataka katastra i zemljišne knjige. Nadogradnje i poboljšanja navedenih IT sustava planirana su i u narednom razdoblju. Ulaganje u infrastrukturu pravosudnih tijela bitno je za postizanje veće učinkovitosti, ali i profesionalizma u pravosuđu te radi udovoljavanja novonastalim potrebama funkcioniranja pravosuđa u uvjetima epidemije i radi usklađivanja sa standardima EU o energetske učinkovitosti.

U 2022. u okviru NPOO-a donesen je Akcijski plan od 2022. do 2024. uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. Predmetni Akcijski plan sadržava

konkretne aktivnosti za upravljanje korupcijskim rizicima u okviru prethodno strateški određenih posebnih ciljeva i mjera u pojedinim sektorskim prioritetnim područjima. U okviru mjera, uz svaku planiranu aktivnost definirana su nadležna tijela za provedbu, rokovi provedbe, potrebna financijska sredstva te pokazatelji rezultata odnosno ciljana vrijednost njihove provedbe. Također, u travnju 2022. donesen je novi Zakon o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u cilju usklađivanja zakonodavstva s Direktivom (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije. U okviru reformskih mjera u području sprječavanja i suzbijanja korupcije usvojeni su kodeks etike za saborske zastupnike i kodeks etike za dužnosnike u izvršnoj vlasti.

Cilj 17. Ojačati načine provedbe te učvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj

Postignut je dogovor na razini EU-a o udjelu bruto nacionalnog dohotka (BND) kojeg su se države članice obvezale godišnje izdvajati na ime službene razvojne pomoći. Taj udio za tzv. stare države članice iznosi 0,7% BND-a, dok za nove države članice, odnosno one koje su pristupile Uniji nakon 2003., dogovoreni udio iznosi 0,33% BND-a. U ukupnim iznosima, službena razvojna pomoć Hrvatske je u 2021. iznosila 74,43 milijuna eura. U odnosu na 2020., izdvajanja su porasla za 14%. Time je nastavljen trend povećanja ukupnog godišnjeg izdvajanja Hrvatske za provedbu razvojnih i humanitarnih projekata u inozemstvu. Prema posljednjim rezultatima OECD-ovog Odbora za razvojnu pomoć, izdvajanja Hrvatske za službenu razvojnu pomoć u 2021. iznosila su 0,13% BND-a.

V. EU fondovi

V.1. Programiranje i komplementarnost

Preduvjet za korištenje EU fondova u financijskom razdoblju 2021. – 2027. su programski dokumenti koje je odobrila EK. Prve nacрте programskih dokumenata izradilo je pet radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2021. – 2027. uspostavljenih u okviru Pododbora za fondove u razdoblju 2021. – 2027. Radne skupine uspostavljene su poštujući načelo partnerstva utemeljenog na pristupu višerazinskog upravljanja (dionici s nacionalne, regionalne i lokalne razine, kao i predstavnici gospodarskih i socijalnih partnera, civilnog društva, akademske i znanstvene zajednice). U programskom procesu tako je sudjelovalo više od 90 institucija te 800 članova/zamjena članova radnih skupina. Nakon procesa pregovora, EK je odobrila Sporazum o partnerstvu 24. kolovoza 2022., krovni programski dokument kojim se utvrđuje strategija ulaganja iz fondova EU za gospodarski i društveni razvoj do 2027. te je potom 11. listopada 2022. odobrila Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027., 9. studenoga 2022. Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027, 29. studenoga 2022. Program za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2021. – 2027., a 2. prosinca 2022. i Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027.

Tijekom cijelog procesa izrade programskih dokumenata za financijsko razdoblje 2021. – 2027., vodilo se računa o osiguravanju komplementarnosti, sinergije i demarkacije s NPOO-om, ali i među pojedinim EU fondovima te je u tom smislu osim praćenja aktivnosti koje se financiraju iz različitih izvora bilo ključno osigurati da su nositelji izrade sadržaja u radnim skupinama ujedno i osobe zadužene za NPOO u okviru svoje nadležnosti. Demarkacijske linije uspostavljene tijekom programiranja prvo NPOO-a, a kasnije fondova EU u podijeljenom upravljanju su u većoj mjeri zadržane uz određene prilagodbe gdje je to bilo primjenjivo.

Tijekom programskog procesa, komplementarnost je identificirana u segmentima jačanja aktivnosti istraživanja i razvoja (NPOO, EFRR). Ulaganja planirana u okviru EFRR će se nastaviti na provedbu reforme putem nastavka „pilot” programa koji se provode kroz NPOO. Dodatna komplementarnost u ovom sektoru osigurana je i s ulaganjima iz programa Obzor Europa i EFPRa kroz djelovanja usmjerena na održivo ribarstvo i akvakulturu te zaštitu i obnovu vodene bioraznolikosti i ekosustava. Razvoj digitalnih obrazovnih materijala i jačanju digitalnih kompetencija financirat će se iz ESF+ dok će se povećanje eUsluga i digitalizacije provoditi putem NPOO-a i EFRR-a uz razliku da ulaganja putem EFRR-a u dijelu aktivnosti podrške tijelima državne i javne uprave moraju rezultirati povećanjem dostupnosti javnih e-usluga za građane. Dodatno, u sklopu Programa Digitalna Europa, gdje se pokaže primjenjivo, tražit će se i komplementarna ulaganja u kibernetičku sigurnost, napredne digitalne vještine i osiguravanje široke upotrebe digitalnih tehnologija u cijelom gospodarstvu i društvu, uključujući jačanje digitalnih inovacijskih centara.

Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova predviđeno je i EFRR-om i NPOO-om. Cilj NPOO-a je poduprijeti održiv razvoj gospodarstva, zelenu i digitalnu tranziciju dok će se EFRR usmjeriti na aktivnosti koje doprinose pojačanom rastu, konkurentnosti MSP-ova, poboljšanju okvira poslovne podrške, jačanju izvoznih potencijala te uključivanja u regionalne i međunarodne lance vrijednosti.

U okviru obnove od potresa, nakon što se podrži obnova zgrada putem FSEU-a, planira se nastavak ulaganja iz NPOO-a u smislu cjelovite obnove (konstrukcijske i energetske) dok će EFRR poduprijeti ulaganja u energetska učinkovitost (javni i privatni sektor). Dodatno,

relevantna ulaganja u energetska učinkovitost i smanjenje emisije stakleničkih plinova bit će također financirana iz EFPRA u segmentu ribarstva. U okviru EFRR-a i NPOO-a planirana su i komplementarna ulaganja koja će doprinijeti promicanju energije obnovljivih izvora i razvoju pametnih energetska sustava.

Smanjenje rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama predviđeno je za financiranje unutar NPOO-a, dok će unutar EFRR-a biti prošireno i na jačanje operativne sposobnosti za djelovanje, uključujući šumske požare i požare otvorenog tipa, prevenciju klimatskih promjena, jačanje sustava za praćenje klimatskih promjena. Dodatno, iz EPFRR-a će se, na razini poljoprivrednog gospodarstva, financirati investicije kojima je cilj prilagodba klimatskim promjenama te aktivnosti usmjerene na bolesti bilja i životinja. Putem programa FUS planira se nabavka opreme za detekciju i neutralizaciju eksplozivnih naprava što je ujedno komplementarno s aktivnostima razminiranja unutar EFRR-a.

Mjere prelaska na kružno gospodarstvo prvenstveno će se financirati iz EFRR-a, KF-a, ali i EFPRA-a i NPOO-a uz jasnu demarkaciju potencijalnih ulaganja, a povećanje biološke raznolikosti i zelene infrastrukture iz EFRR-a, EPFRR i EFPRA-e. Tako se u NPOO-u planira ulagati u Program sanacije zatvorenih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom, dok će se putem EFRR-a i KF-a ulagati u ciljeve prelaska na kružno gospodarstvo koji proizlaze iz direktiva EU i Zakona o gospodarenju otpadom odnosno s Izmjenom Programa gospodarenja otpadom (PGO) 2017. – 2022. kao i s budućim PGO-om 2023. – 2028. Rješavanje daljnjih potreba vodno-komunalne infrastrukture financirat će se kroz NPOO i KF, ali i EPFRR u okviru ruralnog razvoja. Kroz EPFRR nastavit će se ulagati u sustave ispod 2000 p.e., dok će se iz KF-a nastaviti ulagati u one iznad 10.000 p.e. odnosno kroz NPOO financirat će se oni projekti koji mogu završiti do sredine 2026., dok se kroz KF predviđa provođenje preostalih prioriteta ulaganja u skladu s Višegodišnjim programom gradnje komunalnih vodnih građevina. U sklopu NPOO-a predviđena je provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama koje će komplementarno doprinijeti ulaganjima u razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima koja se financiraju iz EFRR-a. EPFRR, EFPRA i EFRR pridonijet će provedbi mjera utvrđenih u Prioritetnom akcijskom okviru (PAO).

Ulaganje u javni gradski promet, posebice u području nabave vozila na alternativni pogon i goriva te modernizaciju tramvajskog prometa, sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva te razvoj infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu planirano je financirati putem NPOO-a, dok će se u okviru EFRR-a ulaganja usmjeriti na željezničke linije, biciklističku infrastrukturu, modernizaciju autobusnih kolodvora i stajališta, uvođenje ekološki prihvatljivih vozila javnog prijevoza i digitalizaciju gradskog i razvoj infrastrukture za alternativni prijevoz.

Ulaganja u temeljnu i sveobuhvatnu mrežu TEN-T financirat će se putem CEF instrumenta, uz komplementarna ulaganja iz NPOO-a i KF-a, a dijelovi koji se odnose na upravljanje granicama putem BMVI-ja uz komplementarna ulaganja iz EFRR-a.

Tržište rada u smislu potpore malim i srednjim poduzećima s ciljem poboljšavanja konkurentnosti će se podupirati putem NPOO-a, EFRR-a i EPFRR-a dok će ESF+ osiguravati potporu kroz MAPZ te jačanje vještina i podizanje kvalifikacije radne snage u skladu s potrebama tržišta rada. ESF+ će osigurati izravnu potporu kroz mjere MAPZ-a tražiteljima posla, s posebnim naglaskom na skupine koje su ranjive na tržištu rada te žene. Kroz NPOO će se ulagati u sustav vaučera za obrazovanje za zelene/digitalne vještine zaposlenih i nezaposlenih osoba koji se odnose na programe osposobljavanja i usavršavanja. NPOO se provodi do 2026., te će se ista mjera nakon 2026. nastaviti kroz ESF+ i FPT koji kompletno preuzimaju ulaganja u MAPZ i vaučere povezane s dualnom tranzicijom. Vaučeri za obrazovanje za vještine koje nisu povezane s dualnom tranzicijom će se financirati iz ESF+ već od 2023. Ulaganjima iz

ESF+ će se uspostaviti sustav priznavanja neformalno i informalno stečenih znanja i vještina, koji će omogućiti veću mobilnost te vertikalnu i horizontalnu prohodnost sustava. Ulaganje u vještine iz FPT-a će se fokusirati na županije u tranziciji.

Kroz NPOO ulagat će se u izgradnju, dogradnju, rekonstrukciju i opremanje ustanova koje obavljaju djelatnost ranog i predškolskog odgoja, škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave te srednjih škola. Uvođenje cjelodnevne škole (CDŠ) doprinijet će NPOO-u ulaganjem u izgradnju obrazovne infrastrukture, a EFRR ulaganja će se usmjeriti ka unaprjeđenju uvjeta za izvođenje nastave ustanova koje obavljaju djelatnost osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja, uključujući uspostavu i unaprjeđenje infrastrukture potrebne za osiguranje učinkovitog učenja i uvjeta za zdrav život djece, dok će ESF+ pružiti podršku provedbi reforme obrazovanja, kroz potporu ranjivim skupinama učenika ulaganjem u pomoćnike u nastavi, unaprjeđenje profesionalnog razvoja odgojno-obrazovnih radnika, jačanje kapaciteta za praćenje i vrednovanje mjera obrazovnih politika, podršku školama za provedbu CDŠ-a, pri čemu će dio ulaganja biti usmjeren na potpomognuta i brdsko-planinska područja. Ulaganja iz ESF+ također će biti usmjerena na poboljšanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u okviru cjelovite kurikularne reforme s ciljem optimizacije, racionalizacije i prilagodbe strukovnih programa potrebama gospodarstva i povećanja ponude kvalitetnog učenja temeljenog na radu. Ulaganja u reformu cjelodnevne škole su potpomognuta EFRR-om te iz ESF+ u nastavne planove i programe (kurikulum), pomoćnike u nastavi i materijalne uvjete.

Intervencije usmjerene povećanju sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju iz EFRR-a (infrastruktura) i ESF+ (podizanje dostupnosti i kvalitete) koje će se usmjeriti ka povećanju i unaprjeđenju kapaciteta i uvjeta ustanova koje obavljaju djelatnost ranog i predškolskog odgoja uz potporu djeci, posebice ranjivim skupinama, komplementarne su NPOO-u infrastrukturnim ulaganjima.

Povećanje kvalitete i sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju kao i provedbu CDŠ-a doprinijet će kvaliteti života građana te omogućiti veću uključenost žena na tržištu rada i doprinijeti demografskoj revitalizaciji Hrvatske.

Modernizacija visokog obrazovanja kroz digitalnu preobrazbu će se provoditi putem NPOO-a, a segment pristupačnosti visokom obrazovanju će se osigurati iz EFRR-a u smislu jačanja smještajnih kapaciteta za studente tercijarnog obrazovanja, dok se povećanje završnosti visokog obrazovanja potiče ESF+ stipendijama ranjivim skupinama te unaprjeđenjem kvalitete i relevantnosti.

Iz NPOO-a u području zdravstva ulaganja će se usmjeriti ka oporavku od pandemije COVID-19 i jačanju otpornosti zdravstvenog sustava kroz funkcionalnu integraciju bolnica te jačanje dnevnih bolnica, osiguravanjem financijske održivosti, uvođenjem sustava strateškog upravljanja ljudskim resursima u zdravstvu, a kroz EFRR i ESF+ u srednjoročne i dugoročne prioritete, s fokusom na zdravstvenu infrastrukturu i primarnu zdravstvenu zaštitu i dugotrajnu skrb. Primarni cilj je osiguranje jednakog pristupa zdravstvenoj skrbi i jačanje otpornosti zdravstvenog sustava. Ulaganja iz EFRR-a će se odnositi na jačanje sustava hitne medicinske pomoći, cjelogodišnje hitne helikopterske medicinske službe (HEMS), daljnje uvođenje i razvoj telemedicinskih usluga, jačanje primarne i specijalističko konzilijarne zdravstvene zaštite završetkom opreme, unaprjeđenje sustava bolničke zdravstvene zaštite ulaganjem u infrastrukturu i opremu te unaprjeđenje sustava u proizvodnji pripravaka krvne plazme čime bi se zadovoljila samodostatnost u potrebi za krvnom plazmom. Značajnim ulaganjima u ESF+ poboljšat će se dugotrajna skrb koja se temelji na više strateškom pristupu u skladu s izradom socijalnih planova, uz istodobno jačanje kapaciteta radnika i usluga za dugotrajnu skrb te koordinacija između sustava zdravstvene i socijalne skrbi. ESF+ će biti usmjeren jačanju

osposobljavanja zdravstvenih radnika, uključujući stručnjake i one u području rane intervencije, čiji će cilj biti, ne samo prevladavanje geografskih prepreka, već i smanjenje nedostatka radne snage u zdravstvenom sektoru.

U području sustava socijalne zaštite u okviru NPOO planirane su reforme koje pridonose smanjenju udjela osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti kroz povećanje transparentnosti i adekvatnosti socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite, razvoj i pružanje usluge socijalnog mentorstva koja će pridonijeti boljoj povezanosti sustava socijalne skrbi i zapošljavanja, unaprjeđenje sustava planiranja i digitalizacija sustava socijalnih usluga te jačanje usluga centara za socijalnu skrb za pružanje obiteljsko pravne zaštite te izrada strateškog okvira za cjelovitu i dostupnu skrb o starijim osobama, uključujući infrastrukturne investicije u centre za starije osobe. U okviru EFRR-a i ESF+ će se financirati komplementarne aktivnosti vezane uz proces deinstytucionalizacije, razvoj i pružanje socijalnih usluga, programi obrazovanja i jačanje vještina nezaposlenih osoba, pružanje usluga za starije te aktivnosti suzbijanja materijalne oskudice ali i određena vezana infrastrukturna ulaganja.

Putem NPOO-a poticat će se transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija, dok će ulaganja u gradnju, rekonstrukciju i opremanje kulturne infrastrukture iz EFRR-a biti usmjerena na održive projekte koji doprinose društvenom razvoju. Ulaganja u digitalni razvoj sektora kroz NPOO pridonijet će njegovom oporavku i unaprjeđenju, dok će ulaganja iz EFRR-a i ESF+ pridonijeti socijalnom uključivanju, posebice ranjivih skupina uklanjanjem barijera za sudjelovanje u kulturi te valorizaciji i revitalizaciji kulturne baštine. Sveobuhvatnim ulaganjima potaknut će se daljnji oporavak i jačanje otpornosti kulturnog sektora, posebno pogođenog pandemijom, uslijed čega je ugroženo njegovo djelovanje i financijska održivost, kao i revitaliziranu kulturnu baštinu, uz potporu EFRR-a, dok će ESF+ posebice poduprijeti ranjive skupine uklanjanjem barijera za njihovo sudjelovanje u kulturi. Također putem ESF+ ulagat će se u razvoj i širenje usluga u kulturi koje doprinose socijalnom uključivanju ranjivih skupina s posebnim naglaskom na razvoj čitalačke i medijske pismenosti.

Sveobuhvatnom reformom potaknut će se razvoj turizma u smjeru održivosti, gospodarske, društvene i okolišne. NPOO-om je započela reforma upravljanjem razvoja turizma kojom se želio stvoriti otporan i održiv turistički sektor, dok će se ulaganjima iz EFRR-a i ESF+ nastaviti odgovor na ključne izazove i potrebe u hrvatskom turizmu stvaranjem funkcionalnih cjelina kroz ulaganja u javnu turističku infrastrukturu, s ciljem poticanja privatnih investicija i razvoja lokalnog gospodarstva, kvalitetnih i inovativnih proizvoda, diversifikaciju turističke ponude i uvođenje inovacija. Ulaganja u turizam koja su podržana EFRR-om u okviru specifičnih ciljeva 1.(iii), 4. (vi) PKK te 5. ITP međusobno su komplementarna te odgovaraju na ključne izazove i potrebe u hrvatskom turizmu kroz stvaranje funkcionalnih cjelina ulaganjem u javnu turističku infrastrukturu koja može potaknuti privatne investicije i razvoj lokalnog gospodarstva, razvoj kvalitetnih i inovativnih proizvoda, diversifikaciju turističke ponude i uvođenje inovacija, što utječe na gospodarski rast i zapošljavanje, stvaranje kvalitetnih radnih mjesta, društvenu uključenost te kvalitetu života u lokalnim zajednicama, kao i usvajanje načela zelene i digitalne tranzicije. Vezano uz ESF+ uz aktivnosti usmjerene na djecu, podržat će se aktivnosti za socijalno uključivanje ranjivih skupina koje uključuju sport i rekreaciju, turizam, kulturu, umjetnost i slično. S ciljem socijalnog uključivanja osoba s invaliditetom podržat će se prilagodba javnih turističkih usluga i sadržaja. Osigurat će se dostupnost sportskih i rekreativnih sadržaja za ranjive skupine.

Određena ulaganja iz FPT-a bit će komplementarna s ulaganjima iz ESF+ u vidu razvoja zelenih vještina, potencijalnim ulaganjima iz EPFRR-a usmjerenih na održivu proizvodnju hrane te ulaganjem iz NPOO-a u projekt biorafinerije. Osim niza investicija u razvoj zelenih i digitalnih vještina u specifičnim sektorima (MSP, turizam i sl.), kroz NPOO će se ulagati u sustav vaučera

za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba koji se odnose na programe osposobljavanja i usavršavanja za stjecanje vještina potrebnih na tržištu rada kao preduvjet za tranziciju na zeleno i digitalno gospodarstvo. Ti programi bit će usklađeni s HKO-om, čija daljnja razrada se planira kroz ESF+.

Suradnja Koordinacijskog tijela (KT) za EU fondove i KT-a za NPOO te Ureda predsjednika Vlade (UPVRH) je izravna i osigurana kroz Nacionalni koordinacijski odbor za europske strukturne i investicijske fondove i instrumente Europske unije u Republici Hrvatskoj (NKO), čiji članovi su predstavnici UPVRH, NPOO KT (MFIN) te ostali ministri nadležni za provedbu EU fondova u podijeljenom upravljanju te NPOO. Paralelno, institucionalni okvir za provedbu NPOO-a uključuje i tijela u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova, čime se osigurava interoperabilnost poslovnih procesa u svim sustavima.

VI. Institucionalni procesi i uključenost dionika

VI.1. Uključenosti dionika u pripremu i provedbu reformi

U vezi s uspostavom Foruma za podršku održivom financiranju, u studenom 2022. MFIN je sudjelovao na preliminarnom sastanku s predstavnicima HNB-a i Hrvatske udruge banaka na kojem je pokrenuta rasprava o ESG faktorima i održivom financiranju na nacionalnoj razini. Predstavnicima MFIN-a, HNB-a i Hrvatske udruge banaka održali su i virtualni sastanak s predstavnicom Ureda za održivo financiranje Središnje banke u Nizozemskoj s ciljem razmjene iskustava u svezi nizozemske platforme za održivo financiranje. U rad Foruma za podršku održivom financiranju pozvat će se još najmanje predstavnici MINGOR-a i HANFA-e.

U aktivnosti izrade prijedloga Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj bit će uključeni predstavnici MFIN-a i HANFA-e, uz postupno imenovanje dodatnih relevantnih dionika kao članova radne skupine za izradu Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj. Nadalje, moguće je i uključivanje Europske banke za obnovu i razvoj (engl. *European Bank for Reconstruction and Development – EBRD*) koja kao međunarodna financijska institucija s iskustvom i znanjem može doprinijeti u području savjetovanja oko unapređenja tržišta kapitala.

U sklopu dekarbonizacije energetskega sektora, konzultacije s ključnim dionicima obavljene su tijekom donošenja strateških dokumenata. Hrvatska strategija za vodik do 2050. godine prošla je javnu raspravu, a u izradu strategije je bila uključena šira radna skupina. Također, za dokument o procjeni s preporukama za uklanjanje prepreka i rasterećenje administrativnih postupaka koji ograničavaju veće korištenje energije iz obnovljivih izvora provedena je javna rasprava s uključenim dionicima te su temeljem njihovih komentara dokumenti dodatno doručeni. Tijekom 2023. posebna će se pozornost, kada je riječ o uključivanju šireg spektra zainteresiranih dionika, posvetiti reviziji Integriranog energetskega i klimatskega plana.

Izmjena pravnog okvira za provedbu reforme u sektoru vodnih usluga, kao pravni preduvjet za operativnu reformu, uključuje donošenje četiri uredbe za koje su ključni dionici (javni isporučitelji vodnih usluga i JLS-ovi kao njihovi osnivači) bili uključeni u proces pripreme i donošenja te kroz postupak savjetovanja s javnošću na portalu e-Savjetovanja. Na inicijativu MINGOR-a, u tijeku izrade predmetnih uredbi održano je više sastanaka, konzultacija i radionica s javnim isporučiteljima vodnih usluga, JLS-om i Hrvatskom grupacijom vodovoda i kanalizacije. Kroz NPOO je u 2022. održano 12 radionica s javnim isporučiteljima vodnih usluga, a do Q4/2023 će biti održane još najmanje četiri radionice. Na tim će radionicama sudionici imati priliku iznijeti svoje prijedloge i eventualne primjedbe te naučiti kako implementirati predmetne uredbe u svoje poslovanje i uspješno provesti integraciju. Ostale mjere iz djelokruga vodnoga gospodarstva predviđene NPR-om se provode u izravnom kontaktu s dionicima.

MMPI osigurava uključenost svih relevantnih dionika (upravitelji infrastrukture, prijevoznici u putničkom i teretnom prometu, tijela državne uprave, regulatori, Svjetska banka itd.) u pripremi sektorskih strateških dokumenata povezanih s reformskim aktivnostima iz NPOO-a. U postupku donošenja zakona, drugih propisa i akata provode se postupci javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, a izvješća o tijeku i ishodu savjetodavnog postupka objavljuju se na središnjem državnom internetskom portalu za savjetovanja s javnošću „e-Savjetovanja“ i mrežnim stranicama MMPI-ja. Također se prikupljaju mišljenja nadležnih TDU-a. Zaprmljeni komentari i napomene uzimaju se u razmatranje te se sukladno prihvaćenim komentarima nadopunjuje tekst akta. Dionici uključeni u provedbu reformskih i investicijskih mjera,

uključujući javna tijela, JLP(R)S-ove, gospodarske subjekte u privatnom ili većinskom javnom vlasništvu i operatore, sudjeluju u razmjeni informacija i doprinose izradi mjesečnih i polugodišnjih izvješća o ispunjavanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti NPOO-a.

Reforme koje provodi MPOLJ su sadržane u dokumentima koji proizlaze iz zajedničke poljoprivredne politike i zajedničke ribarstvene politike, a u manjem obujmu i u NPOO-u.

U okviru provedbe mjere C1.5 Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje opskrbe hranom, dionici su bili uključeni prilikom predavljanja nacrtu NPOO-a Hrvatskoj poljoprivrednoj komori (veljača 2021.); kroz javni poziv za iskaz interesa korisnika budućih logističko-distributivnih centara za voće i povrće; prezentaciju ulaganja/investicije C1.5. R1-II Izgradnja i opremanje logističko-distributivnih centara za voće i povrće i pripadajućeg poziva; Iskaz interesa prema jedinicama lokalne i regionalne samouprave za komasaciju; radionicu na temu provedbe Zakona o komasaciji i Javni poziv za odabir određenog područja za provođenje komasacije u skladu s Programom komasacije poljoprivrednog zemljišta do 2026.; provedbu ispitivanja javnog mnijenja (ankete) za sustav sljedivosti poljoprivrednih proizvoda; eSavjetovanja (Program komasacije, Poziv za LDCove, Program i Poziv za doniranje, pravilnik za područja za komasaciju); internetsku podstranicu Ministarstva poljoprivrede za objavu svih relevantnih dokumenata, informacija, poziva i nabava, pitanja i odgovora, rezultata.

U prosincu 2022. donesena je Odluka o osnivanju Radne skupine za pripremu Nacrta prijedloga Zakona o turizmu, kao savjetodavnog tijela MINTS-a. U prosincu 2022., na prvom sastanku Radne skupine predavljen je materijal koji bi novi zakon trebao obuhvatiti i vremenski okvir za njegovo donošenje. U Radnu skupinu su, uz predstavnike resornog ministarstva, imenovani predstavnici MPGI-ja, MINGOR-a, MFIN-a te predstavnici komora, zajednica i udruženja: Kamping udruženje Hrvatske, Hrvatska gospodarska komora, Udruga poslodavaca u hotelijerstvu Hrvatske, Hrvatska udruga turizma, Udruga gradova u Republici Hrvatskoj, Hrvatska zajednica općina, Nacionalna udruga ugostitelja, Hrvatska turistička zajednica, Institut za turizam, Udruga hrvatskih putničkih agencija, Hrvatska zajednica udruga obiteljskog smještaja, Hrvatska zajednica Županija, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska udruga poslodavaca. Osim izrade zakona o turizmu, provest će se i analiza potrebnih promjena u postojećim propisima kako bi se uskladili s krovnim zakonom.

U smislu suradnje na prikupljanju sekundarnih podataka nužnih za uspostavu Sustava satelitskog računa održivog turizma RH (Sustav), MINTS surađuje s brojnim institucijama, vlasnicima sekundarnih podataka, poput MINGOR-a, MMPI-ja, lučkim upravama, lučkim kapetanijama, Agencijom za obalni linijski pomorski promet, Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo, Javnim ustanovama za upravljanje zaštićenim područjima, Državnim zavodom za statistiku te sustavom lokalnih i regionalnih turističkih zajednica i dr. Za potrebe obrade i interpretacije podataka sekundarnih i primarnih istraživanja koje će se provesti u cilju uspostave Sustava, MINTS ima sporazum s Institutom za turizam koji je stručna ustanova za statističku obradu ovakvih podataka, a prema preporukama koje su (između ostaloga) komunicirane na radionicama u organizaciji EK (DG GROW) i stručnjaka OECD-a (*TAIEX TSI Sustainability accounts and measurement*).

Aktivnosti predložene u NPR-u, u području pravosuđa i javne uprave obuhvaćene su Nacionalnim planom za razvoj javne uprave i Nacionalnim planom za razvoj pravosudnog sustava koji su doneseni u ožujku 2022. godine. Spomenuti planovi su izrađeni poštujući načela partnerstva i transparentnosti, koristeći različite mehanizme dijaloga i konzultacija sa zainteresiranim dionicima. Za izradu nacionalnih planova, Odlukama Vlade oformljene su stručne radne skupine sastavljene od predstavnika institucionalnih dionika odgovornih za razvoj javne uprave i pravosudnog sustava, znanstveno-akademske zajednice, JLP(R)S-ova, gospodarskih udruženja i socijalnih partnera, civilnog društva te drugih tijela javne vlasti koji

se bave različitim područjima razvoja javne uprave i pravosudnog sustava. Konzultacije u izradi Nacionalnog plana razvoja javne uprave vođene su i Savjetom za reformu lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji se uključio u oblikovanje provedbenog okvira. Također su u skladu s procedurom donošenja propisa provedena javna savjetovanja o nacionalnim planovima.

Mjere iz područja sprječavanja korupcije prenesene su iz Akcijskog plana za razdoblje od 2022. do 2024. uz Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. U okviru izrade Akcijskog plana sudjelovali su članovi Radne skupine za izradu navedene Strategije te članovi Savjeta za sprječavanje korupcije koji uključuju predstavnike tijela državne uprave, pravosudnih tijela, neovisnih državnih tijela, sindikata, poslodavaca, organizacija civilnog društva, akademske zajednice, udruženja JLP(R)S-ova. U postupku izrade u siječnju 2022. održana je sjednica Savjeta za sprječavanje korupcije na kojoj se raspravljalo o sadržaju Akcijskog plana. S ciljem osiguravanja kvalitetnog mehanizma nadzora nad provedbom antikorupcijskih politika, uz spomenuti Savjet za sprječavanje korupcije na razini izvršne vlasti, na parlamentarnoj razini osnovano je i Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije.

U provedbi inicijative C6.1. Obnova zgrada, reforme Dekarbonizacija zgrada, uključeni su dionici koje su sačinjavali predstavnici državne i lokalne uprave, akademske zajednice, stručne i zainteresirane javnosti, građevinskog i energetskog sektora te pratećih industrija. Dionici su okupljeni na konferenciji održanoj 6. lipnja 2022., u sklopu Otvorenog dijaloga partnera, na temu provedbe NPOO-a odnosno „Inicijative Obnova zgrada“. Cilj dijaloga je uključivanje svih dionika u provedbu realizacije vala obnove postojećih zgrada i transformacija postojećeg fonda zgrada u energetski visokoučinkovit i dekarboniziran fond zgrada.

Tijekom trajanja Poziva na dostavu projektnih prijedloga „Energetska obnova višestambenih zgrada“, održano je 6 informativno edukativnih radionica za potencijalne prijavitelje gdje su isti informirani o uvjetima i kriterijima Poziva, tijeku i pravilima provedbe istog, kao i načinu prijave projektnih prijedloga putem informacijskog sustava fondovieu (eNPOO). Vežano uz navedeni Poziv objavljeno je i ukupno 11 setova „Pitanja i odgovori“ (188 pitanja i odgovora), a s ciljem dodatnih pojašnjenja i obrazloženja odredbi istog. FZOEU je u funkciji Provedbenog tijela održao 2 radionice s korisnicima bespovratnih sredstava na kojima su upoznati s obvezama koje imaju prilikom provođenja projekta. Također, FZOEU – Sektor za energetsku učinkovitost pružao je stručnu podršku potencijalnim prijaviteljima kroz individualne konzultacije radi provjere usklađenosti projektnog prijedloga s tehničkim kriterijima Poziva te je u konačnici 136 projektnih prijedloga dobilo Potvrdu o provjeri usklađenosti projektnog prijedloga s tehničkim kriterijima, odnosno preporuke za unaprjeđenje.

U okviru reforme C6.1. R2, javno savjetovanje za Nacrt Nacionalnog akcijskog plana za razvoj vještina u kontekstu zelenih poslova vezanih uz energetsku obnovu i obnovu nakon potresa, provedeno je od 8. do 22. prosinca 2022. godine.

U okviru reforme C6.1. R5 „Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama“, održane su radionice za potencijalne prijavitelje na Poziv na dodjelu bespovratnih sredstava „Izrada strategija zelene urbane obnove“. Na hibridnoj radionici organiziranoj u suradnji s Udrugom gradova sudjelovali su predstavnici 115 gradova, a na tri informativne radionice sudjelovala su 104 predstavnika JLS-ova, koji su pobliže upoznati s elementima Poziva i potrebnom dokumentacijom za prijavu. Slijedom navedenog, iskazan je veliki interes JLS-ova za uvođenjem modela zelene urbane obnove što je vidljivo iz velikog broja pristiglih projektnih prijedloga koji su premašili 780,9% početne alokacije.

U okviru aktivnosti C2.3. R3-I7 Unapređenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju izrađuju se stručno analitičke podloge za izradu prostornih planova područja posebnih obilježja unutar NPOO-a, što uključuje proces konzultacija sa zavodima za prostorno uređenje županije. Tijekom prosinca 2022. održana su i dva stručna seminara (Split i Varaždin) na kojima su sudionicima (gradonačelnici i načelnici općina, nositelji izrade prostornih planova i zavodi za prostorno uređenje županija) predstavljene aktivnosti MPGI-ja na razvoju ISPU-a, u dijelu koji se odnosi na novu generaciju prostornih planova i module ePlanovi i ePlanovi Editor te prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju za koji je tijekom studenoga 2022. provedeno e-savjetovanje, čime se ostvaruju preduvjeti za raspisivanje poziva za JLS-ove za izradu prostornih planova nove generacije i uvođenje digitalizaciju sustava prostornog planiranja. Nakon svakog seminara provedena je rasprava sa sudionicima, te je u skladu s primjedbama prilagođen dio zakonskih i/ili tehničkih rješenja.

Sve navedene reforme sustava obrazovanja, investicije i mjere u okviru i izvan NPOO okvira dio su Nacionalnog plana razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine i Akcijskog plana za razdoblje do 2024. godine koji su doneseni u ožujku 2023. godine.

Glavni dionici i partneri koji su u izradi Nacionalnog i Akcijskog plana sudjelovali kao članovi Radne skupine, uz MZO bili su: predstavnici Ureda predsjednika Vlade, MROSP, MINTS, MINGOR, MRRFEU, SDURDD, Središnjega državnog ureda za demografiju i mlade, Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH, HZZ, Hrvatske udruge poslodavaca, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, Agencije za odgoj i obrazovanje, Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Agencije za mobilnost i programe Europske unije, Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Hrvatske akademske i istraživačke mreže CARNET, Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Hrvatske zajednice županija, Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, Rektorskoga zbora Republike Hrvatske, Zbora veleučilišta Republike Hrvatske, Hrvatskoga studentskog zbora, Hrvatske udruge ravnatelja osnovnih škola, Udruge hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Sindikata hrvatskih učitelja, Nezavisnog sindikata zaposlenih u srednjim školama Hrvatske, Sindikata Preporod, Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja, Sindikata radnika u predškolskom odgoju i obrazovanju Hrvatske, Udruge „Nastavnici organizirano”, Nastavničke grupe „45 minuta“ te Nastavničke grupe „Školska zbornica“. Svi drugi zainteresirani dionici imali su priliku uključiti se u raspravu o svim ovdje navedenim mjerama kroz postupak javnog savjetovanja.

U kontekstu strukovnog obrazovanja i sustava obrazovanja odraslih, uključeni su:

- MROSP – vodi Podregistar standarda zanimanja, sudjeluje u dodjeli financijskog poticanja korisnicima za uključivanje u prioritetne programe osposobljavanja i usavršavanja
- MINGOR – sudjeluje pri razvoju kurikulumskih dokumenata za stjecanje kvalifikacija za vezane obrte
- Hrvatska udruga poslodavaca, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora – sudjeluju u povezivanju poslodavaca i obrazovnog sustava
- HZZ – prati, analizira i predviđa potrebe tržišta rada za zanimanjima
- službe i tijela lokalne (regionalne) samouprave – partneri su u razvoju RCK-a i donose kriterije za dodjelu poticaja
- Agencija za strukovno obrazovanje i osposobljavanje – izrađuje metodologiju sektorskih i strukovnih kurikuluma te predlaže ministru donošenje strukovnih kurikuluma
- poslodavci – provode učenje temeljeno na radu.

U provedbu NPOO reforme C3.2. R1 u sklopu koje je izrađen novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti⁸⁰ dionici su bili uključeni kroz Radnu skupinu za izradu nacrtu prijedloga Zakona u okviru koje su zastupljeni predstavnici javnih znanstvenih instituta, javnih sveučilišta i fakulteta, veleučilišta i visokih škola, sindikata, privatnih visokih učilišta te profesori pravnih fakulteta (Osijek, Rijeka, Zagreb i Split).

U sklopu investicije C3.2. R1-I1 Razvoj sustava programskih sporazuma, sveučilišta i znanstveni instituti su uključeni u proces pregovora vezanih za izradu programskih sporazuma kroz radne skupine sastavljene od dionika iz MZO-a, sveučilišta i znanstvenih instituta, a uz podršku tima vanjskih stručnjaka. Također, Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Zakon o osiguranju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti te Zakon o Hrvatskoj zakladi za znanost prije usvajanja prošli su postupak javnog savjetovanja.

Dio mjera prethodno je financiran sredstvima iz financijskog razdoblja EU 2014. – 2020. (projekt e-Škole, dodjela stipendija studentima u prioritetnim područjima STEM) te je komunikacija s relevantnim dionicima provedena tijekom programiranja u skladu sa zahtjevima ESI fondova, kao i kod postupka za dodjelu EU sredstava. Do kraja 2022. dodijeljena je 1.393 stipendija studentima na preddiplomskim i diplomskim studijima u STEM područjima znanosti.

Nadalje, krovna inovacijska strategija – Strategija pametne specijalizacije do 2029., u kojoj su navedene planirane mjere iz NPOO-a i ESIF-a, komunicirana je s dionicima u fazi izrade i u fazi donošenja. S3 do 2029. je izrađena uz sudjelovanje sektorskih dionika (poduzetnika, znanstvenika i stručnjaka), a tijekom procesa poduzetničkog otkrivanja identificirano je sedam tematskih prioritetnih područja ulaganja: Personalizirana briga o zdravlju, Pametna i čista energija, Pametan i zeleni promet, Sigurnost i dvojna namjena – svijest, prevencija, odgovor i sanacija, Održiva i kružna hrana, Prilagođeni i integrirani proizvodi od drva, Digitalni proizvodi i platforme. Javno savjetovanje o nacrtu S3 do 2029. održano je krajem 2022. godine.

MIZ je osiguralo uključenost svih relevantnih dionika u pripremu akata povezanih s reformom zdravstva. Pod relevantne dionike, posebno u okviru reforme zdravstva, uključena su tijela javne uprave, JLP(R)S, pružatelji zdravstvenih usluga, komora u zdravstvu, udruga uključujući i udruge pacijenata, sindikata, zainteresirane javnosti, EK. U provedbi reforme uključenost svih relevantnih dionika osigurava se u pripremi zakona, podzakonskih akata i drugih propisa i akata kroz radne skupine koje rade na određenim stručnim temama te u postupku donošenja, u skladu s procedurom donošenja propisa. U postupku donošenja zakona i drugih propisa osim međuresornog usuglašavanja, provode se i postupci javnog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću putem središnjeg državnog internetskog portala za savjetovanja s javnošću „e-Savjetovanje“ gdje se objavljuju i izvješća o tijeku i ishodu savjetodavnog postupka. Također, pravci i planovi sveobuhvatne reforme zdravstva uključuju i javna predstavljanja i dionicima sustava, zainteresiranoj javnosti, kao i medijima.

⁸⁰ NN 119/22

VI.2. Nacionalni institucionalni proces za odobravanje NPR-a

Odlukom o koordinaciji aktivnosti unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije⁸¹ utvrđen je institucionalni okvir i postupci povezani s koordinacijom aktivnosti unutar okvira za gospodarsko upravljanje Europske unije – Europski semestar na razini Vlade čime je osigurana koordinacija politika i mjera koje su obuhvaćene mehanizmom koordinacije ekonomskih politika unutar EU-a te onih potrebnih za poticanje rasta i stvaranja novih radnih mjesta, kao i mjera za ublažavanje ekonomskog i socijalnog učinka epidemije bolesti COVID-19 te za izazove koje predstavljaju zelena tranzicija i digitalna transformacija.

Treba imati u vidu da je Hrvatska svojim NPOO-om definirala ključne reforme za razdoblje 2021. – 2026. i da su iz njega u ovaj NPR preuzete one mjere kojima rok provedbe dopijeva u razdoblju Q2/2023 – Q1/2024 odnosno u razdoblju provedbe ovog NPR-a. Predmetne mjere su komunicirane s ključnim dionicima i javnošću u fazi izrade NPOO-a odnosno iste se komuniciraju u fazi pripreme provedbe reformi kada se ključni dionici uključuju prilikom izrade zakonskih i/ili podzakonskih propisa, a i zainteresirana javnost se uključuje kroz savjetovanje sa zainteresiranom javnošću te može utjecati na sadržaj konačnih rješenja u skladu s procedurom donošenja propisa.

21. travnja 2023., na sjednici Gospodarsko-socijalnog vijeća (GSV) informirali smo sudionike sjednice o nacrtu NPR-a.

⁸¹ NN 13/17, 51/17, 97/17, 50/18, 74/19, 16/20, 89/20, 37/22, 55/22, 85/22 i 10/23

Prilozi

Prilog 1. „Doprinos Hrvatske provedbi preporuka Vijeća EU-a“ ažuriran je u informacijskom sustavu EK CESAR.

Prilog 2. „Provedba mjera iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti“ ažuriran je u informacijskom sustavu EK FENIX.

U tekstu NPR-a doprinos Hrvatske provedbi preporuka Vijeća EU-a i napredak u provedbi mjera iz NPOO-a sadržan je pod podnaslovima „Napredak u provedbi preporuka“.

Prilog 3. **Reformski prioriteti i mjere ekonomske politike**⁸²

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
1 - GOSPODARSTVO																	
1	8	2019.CSR4.subpart4 2019.CSR4.subpart5 2020.CSR3.subpart2 2020.CSR3.subpart3		/		1 - GOSPODARSTVO - C1.1.1. R1-I2 Nastavak administrativnog i fiskalnog rasterećenja, te bolje regulatorno okruženje	M	Digitalizacija Testa procjene učinka na mala i srednja poduzeća, odnosno izrada digitalne platforme za suradnju koordinatora, online edukaciju i međusobnu komunikaciju.	Digitalna platforma u funkciji		0		Q4	2023	MINGOR	Primjenom savjetodavnih usluga u području IT-a razvija se i uspostavlja digitalna platforma za provedbu testa za MSP-ove. Platforma će se sastojati od informatičke baze provedenih testova za MSP-ove, baze standardiziranih vrijednosti koje se uzimaju u obzir pri izračunu procjene učinaka te će omogućavati sustavno praćenje i nadzor nad izračunanim učincima, analitičke izvještaje i izradu simulacija učinaka. Integralni dio platforme, uz bazu podataka, činit će i portal namijenjen međusobnoj komunikaciji i razmjeni iskustava nacionalnih stručnjaka koji čine mrežu za bolju regulativu. Sve aktivnosti provest će se u okviru projekata tehničke pomoći.	98.734

⁸² Zeleno označeno su mjere obuhvaćene NPOO-om.

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina			
2	9	2019.CSR4.subpart4 2019.CSR4.subpart5 2020.CSR3.subpart2 2020.CSR3.subpart3		/		1 - GOSPODARSTVO - C1.1.1. R1-I2 Nastavak administrativnog i fiskalnog rasterećenja, te bolje regulatorno okruženje	T Provedba mjera novog Akcijskog plana za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja		Broj	0	132.722.808	Q4	2023	MINGOR + TDU	Važan element u procjeni poslovnog okruženja različite su naknade u obliku parafiskalnih nameta i administrativnih naknada. Analizirat će se razmotriti sve naknade koje proizlaze iz javnih propisa, a koje poduzeća plaćaju središnjim državnim tijelima, tijelima lokalne i regionalne uprave ili drugim tijelima s javnim ovlastima. Provedba mjera za rasterećenje poduzeća s obzirom na parafiskalna i neporezna davanja u novom/drugom Akcijskom planu za smanjenje neporeznih i parafiskalnih davanja dovest će do izravne troškovne olakšice u iznosu od najmanje 132.722.808 EUR.	
3	12	2019.CSR4.subpart5 2020.CSR3.subpart3 2020.CSR2.subpart4		/		1 - GOSPODARSTVO - C1.1.1. R2 Nastavak reforme reguliranih profesija	M Provedba Trećeg akcijskog plana za liberalizaciju tržišta usluga	Minimalni kumulativni broj provedenih mjera liberalizacije tržišta usluga	Broj	260	270	Q4	2023	MINGOR	Nastavak reforme reguliranih profesija osigurat će se provedbom Trećeg akcijskog plana za liberalizaciju tržišta usluga (čije je donošenje predviđeno u NPR-u 2022.). Na taj bi način ukupan broj provedenih mjera liberalizacije tržišta usluga bio barem 300 do kraja Q4/2024. odnosno barem 270 do kraja Q4/2023.	
4	39	2019.CSR3.subpart1 2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6 2020.CSR3.subpart7 2020.CSR3.subpart8 2022.CSR3.subpart3 2022.CSR3.subpart1 2022.CSR3.subpart2		7		1 - GOSPODARSTVO - C1.2. R1-I1 Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetske sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetske sektora	M Građevinska dozvola izdana za modernizaciju visokonaponske mreže	Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (MPGI) izdalo je građevinsku dozvolu				Q2	2023	MINGOR	Građevinska dozvola izdana, nakon provedbe pregleda i/ili odgovarajuće procjene u skladu s člankom 6. stavkom 3. Direktive o staništima s obzirom na posebne ciljeve očuvanja područja u skladu sa zahtjevima Direktive. Dostavit će se dokazi da projekt nema bitan utjecaj na cjelovitost dotičnih područja mreže Natura 2000.	62.560
5	55	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart8 2022.CSR3.subpart2		7		1 - GOSPODARSTVO - C1.2. R1-I4 Biorafinerija za proizvodnju naprednih biogoriva Sisak	M Donesen Plan proizvodnje i korištenja biogoriva u prometu	Stupanje na snagu Plana i Programa proizvodnje i korištenja biogoriva u prometu.				Q4	2023	MINGOR	Plan proizvodnje i korištenja biogoriva u prometu stupit će na snagu. Planom će se utvrditi politika promicanja proizvodnje i korištenja naprednih biogoriva u prometu u Republici Hrvatskoj.	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
		2022.CSR3.subpart1													Plan uključuje tekući pregled i procjenu stanja tržišta biogorivima, novih poslovnih modela, dionika i mjera namijenjenih povećanju proizvodnje i korištenju naprednih biogoriva u prometu.		
6	61	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6		6		1 - GOSPODARSTVO - C1.3. R1 Provedba programa vodnog gospodarstva	T	Integracija pružatelja vodnih usluga		Broj	200	40	Q4	2023	MINGOR	Integracija postojećih 200 javnih pružatelja vodnih usluga u njih 40, u skladu s načelom jednog pružatelja po području usluge.	
7	64	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6		6		1 - GOSPODARSTVO - C1.3. R1-I1 Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda	T	Ugovori o izvođenju radova sklopljeni za vodoopadne infrastrukturne projekte		Broj	0	60	Q4	2023	MINGOR/HV	Potpisano najmanje 60 ugovora o izvođenju radova za vodoopadne infrastrukturne projekte povezane s ugovorima koji će se dodijeliti do kraja 2023. Procjena utjecaja na okoliš provodi se u skladu s postupcima odobrenja u okviru procjene utjecaja na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU i u skladu pregledom i/ili odgovarajućom procjenom na temelju članka 6. stavka 3. Direktive o staništima. Dostavit će se dokazi da projekt nema bitan utjecaj na cjelovitost dotičnih područja mreže Natura 2000.	
8	70	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6 2022.CSR3.subpart4		6		1 - GOSPODARSTVO - C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe	T	Ugovori o izvođenju radovima sklopljeni za vodoopskrbne projekte		Broj	0	100	Q4	2023	MINGOR/HV	Broj potpisanih ugovora o izvođenju radova za projekte povezane s vodom odnosi se na ugovore koji će se dodijeliti do kraja 2023. Procjena utjecaja na okoliš provodi se u skladu s postupcima odobrenja u okviru procjene utjecaja na okoliš na temelju Direktive 2011/92/EU i u skladu pregledom i/ili odgovarajućom procjenom na temelju članka 6. stavka 3. Direktive o staništima. Dostavit će se dokazi da projekt nema bitan utjecaj na cjelovitost dotičnih područja mreže Natura 2000.	
9	71	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6 2022.CSR3.subpart4		6		1 - GOSPODARSTVO - C1.3. R1-I2 Program razvoja javne vodoopskrbe	T	Izgrađena ili rekonstruirana mreža javne vodoopskrbe		Broj	0	673	Q4	2023	MINGOR/HV	Izgrađeno ili obnovljeno najmanje 673 km javne vodoopskrbne mreže. Ulaganje se sastoji od izgradnje sustava opskrbe vodom za piće s prosječnom potrošnjom energije od ≤ 0,5 kWh ili infrastrukturnim indeksom istjecanja (ILI) od ≤ 1,5 te od obnove postojećih sustava opskrbe vodom za piće radi smanjenja prosječne	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															potrošnje energije za više od 20% ili smanjenja istjecanja za više od 20%.		
10	77	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6		6		1 - GOSPODARSTVO - C1.3. R1-I3 Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama	T	Izgrađene strukture za zaštitu od poplava		Broj	0	65	Q4	2023	MINGOR /HV	Najmanje 65 km struktura za zaštitu od poplava izgrađeno radi zaštite od štetnih učinaka vode.	
11	94	2020.CSR2.subpart3		11		1 - GOSPODARSTVO - C1.4. R1-I2 Unaprjeđenje sustava korištenja prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti	T	Uvođenje funkcionalnog sustava korištenja prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti		%	0	50	Q4	2023	MMPI, AKD	Kao dio ulaganja, kojim se uspostavlja funkcionalni sustav za lakše podnošenje zahtjeva za sva prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti na jednom mjestu i osigurava brža obrada zahtjeva, uvest će se jedinstveni dokument koji će osobama s invaliditetom omogućiti korištenje funkcionalnog sustava i ostvarivanje prava u području mobilnosti na cijelom državnom području Hrvatske (invalidska e-kartica) te će se izdati najmanje 50% predviđenih kartica osobama s invaliditetom koje imaju prava u području mobilnosti.	2.043.931
12	119	2019.CSR2.subpart3 2019.CSR3.subpart1 2019.CSR3.subpart2 2020.CSR3.subpart7 2020.CSR3.subpart8 2022.CSR3.subpart5		9		1 - GOSPODARSTVO - C1.4. R5-I2 Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture	T	Verifikacijski prototipovi potpuno autonomnih i električnih vozila te odgovarajuće testiranje		Broj	0	60	Q1	2024	MMPI	Dovršena proizvodnja verifikacijskih prototipova, uključujući razvoj platforme za autonomna vozila i baterijskih sustava te testiranje prototipova i sustava za autonomnu vožnju.	55.346.897
13	127	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6		2 8		1 - GOSPODARSTVO - C1.5. R1-I1 Izgradnja i opremanje logističko distributivnih centara za voće i povrće	T	Logističko-distributivni centar izgrađen je i u funkciji		Broj	0	1	Q4	2023	MPOLJ	Izgrađeni logističko-distributivni centar (LDC) uključivat će doradbeni dio namijenjen prijemu proizvoda, čišćenju, pranju, sortiranju i pakiranju te skladišni dio primjerenog kapaciteta za prijem i skladištenje u režimu hlađenja te u režimu dugotrajnog čuvanja i određenu razinu prerade proizvoda. Planirana je primarna prerada voća i povrća kako bi se iskoristili proizvodi nestandardizirane kvalitete te tako izbjeglo rasipanje hrane (otpad od	34.089.852

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															hrane). Kapaciteti skladišta LDC-a bit će najmanje 3 000, a najviše 12 000 tona. Mjera se odnosi na izgradnju nove zgrade čija je potražnja za primarnom energijom barem 20% niža od zgrade gotovo nulte energije.		
14	137	2020.CSR2.subpart3		2		1 - GOSPODARSTVO - C1.5. R3-I3 Sustav sljedivosti	M	Uspostava informacijskog sustava za sljedivost	Informacijski sustav za sljedivost operativan je dostupan javnosti				Q3	2023	MPOLJ	Planirani informacijski sustav za sljedivost omogućit će bolju informiranost potrošača putem praćenja sljedivosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Sustav će biti dobrovoljan i upotrebljivat će se za ujednačavanje i olakšavanje praćenja informacija, olakšavanje poslovanja i pružanje informacija potrošačima putem koda QR. Sustav će biti izrađen tako da omogućava povezivanje s ostalim e-sustavima te kontinuirano ažuriranje informacija o sljedivosti. Sustav će moći bilježiti i informacije o trgovcima i posrednicima, koji možda ni ne dolaze u fizički kontakt s proizvodom.	1.725.397
15	139	/		2 12		1 - GOSPODARSTVO - C1.5. R4-I1 Infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane	M	Program potpore za infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane	Program potpore za infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane proveden je, a sredstva su isplaćena				Q4	2023	MPOLJ	Program potpore pokreće se na temelju javnog poziva i sklopljenih ugovora, isplatom sredstava koja će se koristiti za izgradnju i obnovu skladišnih objekata, opreme za skladištenje i namještaja, opreme za hlađenje i čuvanje hrane, viličara, rashladnih i drugih vozila i informatičke opreme.	2.986.263
16	142	2019.CSR3.subpart4 2020.CSR4.subpart1 2022.CSR3.subpart2 2022.CSR3.subpart1 2022.CSR3.subpart4		8 12		1 - GOSPODARSTVO - C1.6. R1 Povećanje otpornosti i konkurentnosti turističkog gospodarstva	M	Izrada Satelitskog računa održivog turizma RH	Odredba o stupanju na snagu Satelitskog računa održivog turizma				Q3	2023	MINTS	Sustav satelitskih računa za održivost turizma stvorit će uvjete za upravljanje i praćenje razvoja turizma pomoću definiranih pokazatelja održivosti turizma na nacionalnoj i regionalnoj razini. Satelitski račun postat će alat za upravljanje javnom politikom. Prikupljanje i sastavljanje podataka uskladit će se s Europskim sustavom turističkih pokazatelja (ETIS) i konceptima, definicijama, klasifikacijama i računovodstvenim pravilima Sustava okolišno-ekonomskog računovodstva (SEEA). Kako bi se poboljšala učinkovitost regionalne turističke politike, uspostaviti će se regionalni satelitski račun održivog turizma, u koji će se dodati posebni pokazatelji turističke	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															aktivnosti na razini odredišta prilagođeni za ukazivanje na moguću pojavu prekomjernog turizma. Podaci i analize bit će podloga za javno i privatno strateško usmjerenje planiranja i pružiti relevantni alat za upravljanje politikama.		
17	143	2019.CSR3.subpart4 2020.CSR4.subpart1 2022.CSR3.subpart1 2022.CSR3.subpart2 2022.CSR3.subpart4		8 12		1 - GOSPODARSTVO - C1.6. R1 Povećanje otpornosti i konkurentnosti turističkog gospodarstva	M	Zakon o turizmu kojim se uspostavlja okvir za praćenje i razvoj turističkog sektora	Stupanje na snagu Zakona o turizmu				Q4	2023	MINTS	Zakonom o turizmu pružit će okvir za praćenje i razvoj sektora turizma uspostavom sustava praćenja i analize podataka i sustava poticanja, praćenja i analize ulaganja, definiranjem uloge ključnih dionika u razvoju turizma i međuresorne suradnje te definiranjem pokazatelja i standarda osiguravanja održivosti turizma (osobito zelenih i digitalnih standarda).	
18						1. GOSPODARSTVO - C.1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo	M	Učinkovitije funkcioniranje tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj	Donošenje Strateškog okvira za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj				Q1	2024	MFIN, HANFA te ostali relevantni dionici	Strateški okvir za razvoj tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj bi trebao pridonijeti učinkovitijem funkcioniranju tržišta kapitala, a bit će usmjeren na podupiranje održivog gospodarskog rasta, kao i povećanje konkurentnosti gospodarstva.	
19						1. GOSPODARSTVO - C.1.1. Otporno, zeleno i digitalno gospodarstvo	M	Uspostava Foruma za podršku održivom financiranju	Uspostavljena zajednička platforma pod nazivom Forum za podršku održivom financiranju (eng. Sustainable Financing Support Forum – SFSF).				Q4	2023	MFIN	Forum za podršku održivom financiranju omogućit će razmjenu informacija i povećanje doprinosa financijskog sektora ostvarenju ciljeva Europskog zelenog plana, uz koordinaciju MFIN-a te uključivanje svih bitnih dionika s fokusom na pravodobnu pripremu novim zahtjevima.	
20		2022.CSR1.2. 2022.CSR3.1.		13		1 - GOSPODARSTVO - KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA ODRŽIVOST, Uspostava planskog okvira za provedbu Strategije niskougljičnog razvoja	T	Praćenje doprinosa Hrvatske smanjenju emisija EU za 55% do 2030.	Ograničenje emisija stakleničkih plinova do visine nacionalne godišnje kvote za sektore izvan sustava trgovanja emisijama (u odnosu na 2005.) koje se prati izradom godišnjeg nacionalnog Inventara emisija.	t CO2e q	18.056.3 12	16.544.4 97	Q1	2024	MINGOR	Hrvatska je ispunila obvezu smanjenja emisija za 2020. godinu. Prema postojećem zakonodavstvu EU u razdoblju od 2021. do 2030. Hrvatska mora postići smanjenje emisija stakleničkih plinova u sektorima izvan sustava trgovanja za 7% u odnosu na razinu iz bazne, 2005. Usvajanjem novog zakonodavnog paketa, a s ciljem zajedničkog smanjenja emisija za 55% u EU do 2030. EU je revidirala nacionalne ciljeve država članica za ove sektore te je povećala Hrvatskoj cilj smanjenja emisija do 2030. s -7% na -16,7% počevši od 2023. Za 2021. Hrvatskoj je dopuštena kvota od 17 661 355 tCO2eq. Inventar emisija	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															stakleničkih plinova za 2021. pokazuje da su emisije stakleničkih plinova u sektorima izvan sustava trgovanja iznosile 17 427 400 t CO ₂ eq te će Hrvatska ispuniti zadanu obvezu. Emisije stakleničkih plinova su u 2021. za 2,2% veće od emisija u 2020. Ako emisije ostanu na toj razini i u 2022. Hrvatska će imati manjak odnosno prekoračiti će (za cca 880 000 tCO ₂ -eq) dopuštenu kvotu koja za 2022. iznosi 16 544 497 tCO ₂ eq. S obzirom da će Hrvatska već 2022. imati problem s ispunjenjem dopuštene kvote taj problem će biti još veći 2023. kada će kvota biti još manja zbog povećanja cilja smanjenja. Potrebno je intenzivirati provedbu mjera smanjenja emisija stakleničkih plinova u svim sektorima. Preliminarne analize izrađene u okviru ažuriranja Nacionalnog Integriranog i energetskog plana, pokazuju da najveća smanjenja donose investicije u obnovu zgrada u kućanstvima i uslugama. Nadalje, s obzirom da emisije iz prometa još uvijek rastu potrebno je intenzivirati stavljanje u promet električnih automobila u gospodarstvu, kao i korištenjem biogoriva.		
21		2022.CSR1 .2. 2022.CSR3 .1.		13		1 - GOSPODARSTVO - KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA ODRŽIVOST, Uspostava planskog okvira za provedbu Strategije niskougljičnog razvoja	M	Izrada petogodišnjeg Akcijskog plana za provedbu prioriternih mjera iz Strategije niskougljičnog razvoja	Usvojen Akcijski plan za niskougljični razvoj	broj	0	1	Q1	2024	MINGOR	Izradit će se akcijski plan za provedbu prioriternih mjera iz Strategije niskougljičnog razvoja, a koji će uključiti i nove nacionalne obveze za postizanje zajedničkog cilja EU od smanjenja emisija stakleničkih plinova od 55% do 2030 i postizanja klimatske neutralnosti EU-a do 2050.	
22		2022.CSR1 .2. 2022.CSR3 .1.		13		1 - GOSPODARSTVO - KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA ODRŽIVOST, Uspostava planskog okvira za provedbu Strategije niskougljičnog razvoja	M	Izrada petogodišnjeg Akcijskog plana za provedbu prioriternih mjera iz Strategije prilagodbe klimatskim promjenama	Usvojen Akcijski plan za prilagodbu klimatskim promjenama	broj	0	1	Q1	2024	MINGOR	Izradit će se akcijski plan za provedbu prioriternih mjera iz Strategije prilagodbe klimatskim promjenama za prvo petogodišnje razdoblje.	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina			
23		2022.CSR1.2. 2022.CSR3.1.		13		1 - GOSPODARSTVO - KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA ODRŽIVOST, Uspostava planskog okvira za provedbu Strategije niskougljičnog razvoja	M Osnivanje Nacionalnog centra za klimu i ekološku tranziciju	Administrativna uspostava Centra za klimu i ekološku tranziciju	broj	0	1	Q1	2024	MINGOR	Uspostavit će se Nacionalni centar za klimu i ekološku tranziciju koji će raditi na unapređenju sustava praćenja utjecaja klimatskih promjena, na sustav procjene rizika od klimatskih promjena te na razvoju sustava za koordinirano poduzimanje odgovarajućih mjera prilagodbe klimatskim promjenama u Hrvatskoj.	
24		2022.CSR1.2. 2022.CSR3.1.		11		1 - GOSPODARSTVO - KLIMATSKE PROMJENE I ENERGETSKA ODRŽIVOST, Uspostava planskog okvira za provedbu Strategije niskougljičnog razvoja	M Donošenje izmjena i dopuna Programa kontrole onečišćenja zraka za razdoblje 2020. - 2029. i 2030.	Donesen revidirani nacionalni Program kontrole onečišćenja zraka	broj	0	1	Q3	2023	MINGOR	Napravit će se revizija Programa kontrole onečišćenja zraka. Program je glavni instrument upravljanja kojim države moraju osigurati da se poštuju obveze smanjenja emisija onečišćujućih tvari u zrak za 2020.-2029. i 2030. godinu. U skladu sa promjenama u projekcijama emisija onečišćujućih tvari u zrak potrebno je revidirati nacionalni Program kontrole onečišćenja zraka koji sadrži prioritete mjere.	

2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA

25	151	2019.CSR3.subpart4 2020.CSR4.subpart1		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C.2.1.R1 Jačanje mehanizama za integraciju i upravljanje javnim politikama uz profesionalizaciju strateškog planiranja	M Izmjene i dopune zakona o procjeni učinaka propisa	Stupile na snagu izmjene i dopune Zakona o procjeni učinaka propisa				Q4	2023	UZZ	Izmjenama Zakona o procjeni učinka propisa pojednostavnit će se postupci ex post procjene učinaka propisa, uključujući metodologiju i procedure, na temelju preporuka iz Instrumenta financijske pomoći za projekt u vezi s ex post procjenom učinaka propisa. Izmjene će uključivati i izmjene opisa poslova i kataloga kompetencija državnih službenika u vezi s procjenom učinka radi profesionalizacije koordinacije te izrade i praćenja učinaka regulative u javnoj upravi.	
26	163	2019.CSR3.subpart4 2020.CSR4.subpart1		/		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C.2.2. R1 Unaprjeđenje postupka zapošljavanja u državnoj službi	M Izmijenjeni zakonodavni okvir radi centralizacije sustava selekcije u državnoj upravi, kojim se utvrđuju potrebne kvalifikacije državnih službenika i omogućava	Stupanje na snagu izmijenjenog zakonodavnog okvira za centralizirani sustav selekcije državnih službenika				Q2	2023	MPU	Revidirano zakonodavstvo uključuje barem sljedeće mjere: — definiranje profila radnih mjesta specifičnih za državnu upravu radi privlačenja kadrova s potrebnim kompetencijama i vještinama, — stvaranje jedinstvene platforme za zapošljavanje radi centraliziranja postupaka zapošljavanja u jedinstvenoj platformi za sve nacionalne uprave, — prilagođavanje postupka zapošljavanja radi: i. prelaska sa sustava koji se temelji samo na znanju	1.541.057

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina			
							suvremeni postupak odabira								na sustav koji se prvenstveno temelji na kompetencijama i odgovarajućim vještinama, ii. procjene sposobnosti državnih službenika, iii. razlikovanja zapošljavanja na početnoj razini, koje bi se trebalo temeljiti isključivo na kompetencijama, i zapošljavanja specijaliziranih profila, koje bi se trebalo temeljiti na kombinaciji kompetencija i relevantnog radnog iskustva kako bi se omogućio pristup karijeri na višoj razini, — ojačanje predanosti rodnoj ravnoteži i osiguravanju rodne ravnopravnosti pri zapošljavanju te napredovanju žena na više rukovodeće položaje.	
27	166	2019.CSR2.subpart4		/		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.2. R2 Unaprjeđenje sustava plaća u državnoj upravi i javnim službama, sustava HRM-a i COP-a	M Doneseni Zakoni o plaćama u državnoj upravi i javnim službama	Stupanje na snagu Zakona o plaćama u državnoj upravi i javnim službama te propisa za vertikalnu i horizontalnu mobilnost službenika u javnoj upravi				Q2	2023	MPU	Novim propisom o plaćama u državnoj upravi i javnim službama omogućit će se pravedna i transparentna procjena radnih mjesta u skladu s utvrđenim kriterijima te će se uskladiti razredi i bonusi u javnoj upravi, utvrditi koeficijenti složenosti poslova uz savjetovanje sa socijalnim partnerima te uvesti sustav nagrađivanja koji se temelji na radnom učinku. Uvest će se novi sustav plaća, a novi Zakon o plaćama u državnoj službi i novi Zakon o plaćama u javnim službama uključivat će odredbe o pravednom i transparentnom vrednovanju radnih mjesta u skladu s utvrđenim kriterijima, osiguravanju usklađenosti plaća u državnoj službi i javnim službama i uvođenju sustava nagrađivanja prema radnom učinku. Izmijenit će se zakonodavni okvir (Zakon o državnim službenicima i pripadajući podzakonski akti) za vertikalnu i horizontalnu mobilnost. To uključuje plan za karijeru koji omogućuje pristup srednjim i višim rukovodećim položajima te jačanje veze između napredovanja u karijeri i procjene radnog učinka. Osim toga, postaviti će se preduvjeti za učinkovito tržište rada u javnoj upravi, uključujući (a) stvaranje transparentnog i ujednačenog sustava oglašavanja za sva slobodna radna mjesta u javnoj	6.491.240

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															upravi (b) mogućnost prijave za bilo koji posao bilo gdje u javnoj upravi.		
28	168	/		/		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.2. R2-I2 Uvođenje modela za hibridni pristup radnom mjestu – „smartworking“	T	Najmanje 20 % državnih službenika primjenjuje pametni model rada		%	0	20	Q3	2023	MPU	20% državnih službenika radi prema pametnom modelu rada, koji omogućava rad na daljinu radi pružanja kontinuirane i kvalitetne javne usluge dostupne svima te povećanja motivacije službenika.	19.343.504
29	169	/		/		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.2. R2-I2 Uvođenje modela za hibridni pristup radnom mjestu – „smartworking“	T	Najmanje 60 % državnih službenika educirano je za primjenu pametnog modela rada		%	0	60	Q3	2023	MPU	60% državnih službenika educirano je za primjenu pametnog modela rada i ima vještine potrebne za rad na daljinu radi pružanja kontinuirane i kvalitetne javne usluge dostupne svima te povećanja motivacije službenika.	
30	170	2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.2. R3 Digitalna transformacija konzervatorski podloga i arhivskih zapisa	M	Uvođenje usluge e-konzervatorskih podloga	Digitalna javna usluga e-konzervatorskih podloga u potpunosti je funkcionalna i dostupna				Q4	2023	MKIM	Uspostavom digitalne infrastrukture i usluga javne uprave razvoj sustava konzervatorskih podloga unapređuje se upravljanje dokumentacijom u tijelima javne vlasti i drugim stvarateljima gradiva kao ključna potporna funkcija svih poslovnih procesa. E-konzervatorske podloge omogućit će učinkovitije pružanje usluga javne uprave primjenom rješenja IKT-a kojima se osiguravaju interoperabilnost i razmjena podataka, smanjenje troškova, transparentnost poslovanja i zaštita prava građana. Uspostavit će se digitalna javna usluga (e-konzervatorska podloga) povezana s postojećim digitalnim javnim uslugama, čime će se ukloniti administrativne prepreke u procesu ishoda dozvola u skladu sa Zakonom o zaštiti i čuvanju kulturnih dobara.	6.222.083
31	178	2019.CSR1.subpart1 2019.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.3. R2-II Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti	M	Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti	Izvešće SDURDD-a kojim se potvrđuje da je sustav operativan i testiran za korištenje				Q4	2023	SDURDD	Središnji sustav interoperabilnosti spreman je za operativnu upotrebu, uključujući internetsko pružanje 21 postupka u skladu s Prilogom II. Uredbi o jedinstvenom digitalnom pristupniku.	
32	181	2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA	M	Pilot-projekt o kibersigurnosti	Izvešće Ministarstva unutarnjih poslova				Q4	2023	MUP	Provest će se pilot-projekt za test opterećenja sa simulacijom kaznenih djela ovisnih kiberteologiji (engl.	977.557

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
						- C2.3. R3-I2 Jačanje kapaciteta policije za suzbijanje kibernetičkog kriminaliteta									cyber dependent) i kaznenih djela omogućenih kiberteologijom (engl. cyber enabled). Sustav će biti opremljen posebnim softverskim i hardverskim komponentama za istraživanje kiberkriminaliteta, pretraživanje otvorenih izvora na internetu i digitalnu forenziku te istražiteljsko-analičkim računalnim setovima za analizu digitalnih dokaza, Provedbom projekta ispunit će se nužan preduvjet za nadogradnju forenzičkih alata i sustava, kao i sustava tajnog nadzora za elektroničke komunikacijske mreže i usluge, potrebnih za povećanje razine kibersigurnosti u Hrvatskoj i EU-u. Nakon što oprema bude nabavljena i potpuno operativna, provodi se pilot-projekt za simulaciju istraživanja kiberkriminaliteta u obliku simulacije vježbe kako bi se procijenio doprinos opreme postizanju mjera i ciljeva projekta izvršenja kibersigurnosti.		
33	182	2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.3. R3-I2 Jačanje kapaciteta policije za suzbijanje kibernetičkog kriminaliteta	M	Javna preventivna kampanja u području kibersigurnosti	Izvješće od Ministarstva unutarnjih poslova				Q1	2024	MUP	Provest će se javna preventivna kampanja o pojavnim oblicima kiberkriminaliteta i mjerama prevencije, koja će se pratiti s pomoću sljedećih pokazatelja: — broj preventivnih komunikacijskih i obrazovnih aktivnosti za razne ciljne skupine o mjerama samozaštite od rizika od kiberkriminaliteta, — broj sudionika u aktivnostima, — broj distribuiranih preventivnih materijala, — broj medijskih objava (u svim medijima), — broj odgovora ciljanih skupina na društvenim medijima, — broj i obrađeni rezultati internetskih anketa provedenih na društvenim medijima, — broj evaluacija ciljanih skupina provedenih primjenom kvantitativnih metoda.	112.241

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
34	183	2020.CSR1.subpart2 2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.3. R3-I3 Uspostava jedinstvenog kontakta centra za sve e-javne usluge za pružanje korisničke podrške	M	Uspostava jedinstvenog kontakta centra	Izvešće SDURDD-a da je platforma i jedinstveni kontakta centar za građane i poslovni sektor uspostavljen i operativan za uporabu				Q4	2023	SDURD D	Platforma JKC-a koja pruža informacije i korisničku podršku građanima i poduzećima na jedinstvenoj centraliziranoj lokaciji uspostavljena je i spremna za operativnu upotrebu.	
35	184	2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.3. R3-I4 Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH	M	Informacijski sustav CEZIH	Izvešće Ministarstva zdravstva				Q2	2023	SDURD D MIZ	Hrvatski centralni zdravstveni informacijski sustav spreman je za operativnu upotrebu u Državnom oblaku (CDU).	
36	185	2020.CSR2.subpart3		/		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.3. R3-I5 Projekt uvođenja digitalne osobne iskaznice	T	E-potpis digitalne osobne iskaznice	Izvešće AKD-a o broju izdanih udaljenih kvalificiranih potpisnih certifikata korisnicima eOI	Broj	0	300000	Q4	2023	MUP	Izdat će se 300 000 certifikata za udaljeni kvalificirani elektronički potpis.	
37	191	2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.3. R3-I9 Uspostava nove platforme Elektroničkog oglasnika javne nabave RH	M	Uspostava nove platforme javne nabave i mobilne aplikacije	Pokrenut prvi postupak javne nabave na novoj platformi Elektroničkog oglasnika javne nabave				Q3	2023	MINGOR	Nova platforma za provođenje postupaka javne nabave i mobilna aplikacija bit će operativne, a postupak javne nabave pokrenut na novoj platformi Elektroničkog oglasnika javne nabave.	
38	192	2019.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart1		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.3. R3-I10 Digitalizacija i informatizacija HZZ-a (eHZZ)	M	Sustav za upravljanje digitalnim identitetima i sustav za upravljanje ljudskim resursima HZZ-a	Izvešće HZZ-a				Q4	2023	MROSP	Sustav za upravljanje digitalnim identitetima i sustav za upravljanje digitalnim ljudskim resursima HZZ-a bit će uspostavljeni i operativni.	995.455
39	208	2019.CSR4.subpart1		8		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.4. R2 Poboljšanje korporativnog upravljanja u državnim	M	Novi pravni okvir o poduzećima u državnom vlasništvu, u koji su ugrađene	Odredba o stupanju na snagu Zakona o državnim poduzećima i				Q1	2024	MFIN	Novi pravni okvir za upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu uključivat će: i. novi zakon, koji će sadržavati odredbe o pridržavanju smjernica OECD-a o korporativnom upravljanju poduzećima u državnom	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina			
						poduzećima od posebnog interesa za RH i poduzećima u većinskom vlasništvu središnje države	preporuke OECD-a	odgovarajućih odluka i odredaba							<p>vlasništvu, odnosno službenih OECD-ovih preporuka o korporativnom upravljanju poduzećima u državnom vlasništvu u Hrvatskoj, i kojim će se uspostaviti jedinstveni regulatorni okvir u području korporativnog upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu u Hrvatskoj.</p> <p>Novim regulatornim okvirom uspostaviti će se i središnja koordinacijska jedinica s ciljem učinkovitijeg srednjoročnog provođenja vlasničke politike odnosno horizontalne koordinacije nadležnih tijela zaduženih za obavljanje funkcija vlasničkih ovlasti. Novi zakon sadržavat će i pravne odredbe kojima će se ojačati samostalnost i neovisnost odbora i utvrditi: (a) da država mora imenovati članove nadzornog odbora poduzeća u državnom vlasništvu u roku od 3 mjeseca od upražnjenja i (b) da resorno ministarstvo Vladi predlaže kandidata na temelju preporuke središnje jedinice za koordinaciju; ii. odluku Vlade o osnivanju središnje koordinacijske jedinice za provođenje vlasničke politike s odgovarajućim ovlastima i resursima potrebnima za učinkovito izvršavanje koordinacijske uloge. Jedinica će izraditi standarde korporativnog upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu, pratiti rad tih poduzeća i redovito izvještavati javnost; iii. vlasničku politiku u kojoj će se: jasno navesti razlozi i ciljevi za zadržavanje u državnom vlasništvu svih poduzeća koja su u punom ili većinskom državnom vlasništvu i sve nefinancijske imovine; jasno navesti svi zahtjevi korporativnog upravljanja i objavljivanja koji se primjenjuju na poduzeća u državnom vlasništvu; utvrditi obveza i učestalost revizije popisa poduzeća u državnom vlasništvu od posebnog interesa za Hrvatsku.</p>	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
40	218	2019.CSR4.subpart3 2020.CSR4.subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.5. R1 Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana	M	Donošenje izmjena zakonodavnog okvira u području pravosuđa s novim Zakonom o izvanparničnom postupku	Stupanje na snagu izmjena Zakona o parničnom postupku, Zakona o upravnim sporovima, Zakona o zemljišnim knjigama, Zakona o sudovima, Zakona o područjima i sjedištima sudova, Zakona o javnom bilježništvu i novog Zakona o izvanparničnom postupku				Q2	2023	MPU	I. izmjene Zakona o parničnom postupku i Zakona o upravnim sporovima, kojima će se omogućiti skraćivanje sudskih postupaka, brže rješavanje upravnih sporova, smanjenje priljeva predmeta i smanjenje troškova; II. novi Zakon o izvanparničnom postupku, kojim će se građanima olakšati pristup sudu, osigurati kvalitetna i transparentna pravna zaštita i otkloniti pravna nesigurnost; III. izmjene Zakona o javnom bilježništvu, kojima će se modernizirati rad javnih bilježnika primjenom IKT rješenja; IV. izmjene Zakona o zemljišnim knjigama, kojima će se omogućiti elektroničko vođenje predmeta i učinkovitija preraspodjela predmeta unutar sudova; V. izmjene Zakona o sudovima i Zakona o područjima i sjedištima sudova, kojima će se omogućiti specijalizacija sudaca i uspostava specijaliziranih obiteljskih odjela u općinskim sudovima, s ciljem osiguravanja učinkovitije razine sudske zaštite za najranjivije skupine u društvu, djecu, i revidirati uvjeti za pružanje sudskog vještačenja i tumačenja, među kojima će važno mjesto zauzimati sustav obveznog stručnoj usavršavanja. Nadležnost za odlučivanje o statusnim pitanjima prenijet će se sa sudova na Ministarstvo pravosuđa i uprave te će se ojačati sustav nadzora nad radom te sustav njihove odgovornosti.	
41	219	2019.CSR4.subpart3 2020.CSR4.subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.5. R1 Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana	T	Uspostava četiriju centara za mirenje na trgovačkim sudovima u Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci i donesene izmjene Zakona o mirenju		Broj	0	4	Q2	2023	MPU	Izmjene Zakona o mirenju, kojima će se dodatno unaprijediti institut dobrovoljnog mirenja u parničnim i upravnim sporovima i smanjiti trajanje i troškovi postupaka. U Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci osnovat će se četiri centra za mirenje u za osposobljavanje izmiritelja i provedbu postupaka mirenja. Središnji	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															centar u Zagrebu i područni centri u Splitu, Osijeku i Rijeci nalazit će se na istome mjestu kao i trgovački sudovi ili Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, a strankama će se omogućiti potrebna stručna podrška.		
42	220	2019.CSR4.subpart3 2020.CSR4.subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.5. R1 Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana	M	Donesena nova Okvirna mjerila za rad sudaca i uveden alat za aktivno upravljanje sudskim predmetima	Donesena nova Okvirna mjerila za rad sudaca i uveden alat za aktivno upravljanje predmetima				Q3	2023	MPU	Okvirna mjerila za rad sudaca kojima se propisuje povećanje broja predmeta koje je potrebno riješiti, s ciljem poticanja rješavanja, osobito starijih, predmeta u većem broju. Primjena alata za aktivno upravljanje sudskim predmetima u odabranim sudovima, uključujući Općinski građanski sud u Zagrebu, što će dovesti do veće učinkovitosti (izrada kontrolnih lista, posebno označavanje, alati za samoprocjenu temeljeni na Međunarodnom okviru za sudsku izvrsnost)	
43	243	2019.CSR4.subpart2 2020.CSR2.subpart3		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.6. R2 Unaprjeđenje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama	M	Vrednovanje učinaka Zakona o pravu na pristup informacijama	Objava izvješća o vrednovanju Zakona o pravu na pristup informacijama				Q4	2023	PI (Povjerenik za informiranje)	Izrađeno i objavljeno izvješće o vrednovanju učinaka Zakona o pravu na pristup informacijama i njegove učinkovitosti u ostvarivanju ovog Ustavom zajamčenog prava iz perspektive korisnika i tijela javne vlasti. Preporuke će se uzeti u obzir u kontekstu budućih izmjena Zakona o pravu na pristup informacijama.	50.435
44	244	2019.CSR4.subpart1 2019.CSR4.subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.6. R3 Unaprjeđenje korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	M	Primjena OECD-ovih preporuka o korporativnom upravljanju društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne uprave	Objava priručnika za primjenu OECD-ovih preporuka o korporativnom upravljanju društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne uprave				Q1	2024	MPU	Objavljen priručnik o: — primjeni OECD-ovih preporuka o korporativnom upravljanju društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne uprave, — uvođenju i provedbi funkcije usklađenosti u svim pravnim osobama koje imaju obvezu njezine uspostave, važnosti provedbe antikorupcijskih politika, uvođenja etičkog kodeksa i bolje uspostavljene funkcije usklađenosti jer time društva potvrđuju kako pažljivo provode prevenciju neetičnog ponašanja, kao i organizacijsku kulturu koja potiče etičko ponašanje i poštovanje zakona.	621.143

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina			
45	254	/		/		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.8. R4 Unaprjeđenje nadzora sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koji se temelji na procjeni rizika u financijskom sektoru u Hrvatskoj	M Jačanje nadzora financijskog sektora na temelju procjene rizika u području sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma	Potpuna provedba pojačanih postupaka i metodologija nadzora na temelju procjene rizika, razvijena u okviru projekta Instrumenta za tehničku potporu (TSI) „Nadzor sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma koji se temelji na procjeni rizika u financijskom sektoru u Hrvatskoj” kako bi se učinkovito ublažili utvrđeni rizici pranja novca i financiranja terorizma				Q4	2023	HNB, HANFA	Nadležna tijela poduzet će mjere, ako je potrebno donošenjem propisa, za jačanje nadzora financijskog sektora na temelju procjene rizika Hrvatske narodne banke i Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i primjenom pristupa temeljenog na procjeni rizika razvijenog u skladu s rezultatima tehničke pomoći pružene u okviru instrumenta za tehničku potporu. Te će mjere ojačati institucionalni i administrativni kapacitet i doprinijeti poboljšanju učinkovitosti cijelog sustava sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma u Hrvatskoj te u konačnici poboljšati cjelokupni okvir za sprečavanje pranja novca u Hrvatskoj.	
46	258	2019.CSR3.subpart4 2020.CSR2.subpart4 2020.CSR4.subpart1		/		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.9. R1 Kontinuirano provođenje izobrazbe u području javne nabave	M Integriranje ciljanog okvira za kontinuirano osposobljavanje službenika za javnu nabavu u skladu s okvirom ProcurCompEU u obvezni program obuke i certificiranja u javnoj nabavi.	Stupanje na snagu okvira za kontinuirano osposobljavanje službenika za javnu nabavu u skladu s okvirom ProcurCompEU				Q4	2023	MINGOR	Alat ProcurCompEU prilagodit će se hrvatskim specifičnostima i integrirati u postojeći obvezni program obuke i certificiranja službenika u javnoj nabavi. Kreirat će se podstranica na Portalu javne nabave na kojoj će alati ProcurCompEU biti dostupni i slobodni za upotrebu svim dionicima u sustavu javne nabave, a nadležno tijelo državne uprave za politiku javne nabave pružat će potporu u njegovoj provedbi u praksi i nadzor.	
47	263	2019.CSR4.subpart2		9		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - C2.9. R3 Inovativna javna nabava	M Programi i aktivnosti namijenjeni oblikovanju i upravljanju inovativne javne nabave	Uspostavljen program za pružanje stručne pomoći i edukacije naručiteljima u inovativnoj javnoj nabavi				Q1	2024	MINGOR HAMAG -BICRO	Uz tehničku pomoć hrvatske institucije uspostaviti će programe za pružanje stručne pomoći naručiteljima u postupcima inovativne javne nabave. Konkurentni centar za inovativnu javnu nabavu, osnovan u okviru HAMAG-BICRO-a ojačat će se te će se njegovi zaposlenici educirati za samostalno pružanje edukacija o inovativnoj javnoj nabavi. Administrativni kapacitet MINGOR-a ojačat će se na isti način. Izvješće o	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															napretku u vezi s jačanjem kapaciteta bit će izrađeno do prvog tromjesečja 2024.		
48		2019.CSR3 .subpart4 2020.CSR4 .subpart1		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave	T	Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u TJU	Broj tijela s uvedenim sustavom upravljanja kvalitete	Broj	124	149	Q1	2024	MPU	Nastavno na provedbu ESF projekta za uvođenje kvalitete i donošenje Smjernica za upravljanje kvalitetom u javnoj upravi, pristupit će se daljnjem uvođenju upravljanja kvalitetom u ostala tijela javne uprave. Uvođenje upravljanja kvalitetom postići će se veća konkurentnost gospodarstva, zadovoljstvo korisnika uslugama javne uprave, kao i veća učinkovitost i agilnost javne uprave.	587.891
49		2019.CSR4 .subpart3 2020.CSR4 .subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove	M	Osiguranje uvjeta za učinkovitu dostavu sudskih pismena	Stupanje na snagu Zakona o dostavi pismena u sudskim postupcima				Q4	2023	MPU	Važeće uređenje instituta dostave kroz osnovne procesne zakone (Zakon o parničnom postupku i Zakon o kaznenom postupku) pokazalo se nedovoljno učinkovitim te je prepoznato kao jedan od razloga dugotrajnosti sudskih postupaka. Slijedom navedenog, radi povećanja učinkovitosti dostave te radi pojednostavljenja i ujednačavanja procesnih pravila dostave, ovim se Zakonom cjelovito i na istovjetan način uređuje institut dostave u svim sudskim postupcima.	
50		2019.CSR4 .subpart3 2020.CSR4 .subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove	M	Unaprjeđenje sustava sudskog mirenja	Izrađeno sociološko istraživanje razloga nedovoljne iskorištenosti mirenja u Republici Hrvatskoj, provedeno osposobljavanje 500 osoba. Izradit će se analiza sustava medijacije u Republici Hrvatskoj u odnosu na sustave medijacije još nekih članica EU, izradit će se priručnik o sudskoj				Q4	2023	MPU	U svrhu unaprjeđenja instituta mirenja te poticanja građana na korištenje mirenja kao načina rješavanja sporova provest će se niz aktivnosti vezanih uz unaprjeđenje sustava sudskog mirenja (Projekt „Unaprjeđenje sustava sudskog mirenja“ u sklopu Norveškog financijskog mehanizma).	359.715

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina			
								medijaciji, nastavit će se sa osposobljavanjem osoba provođenjem obuke za medijatore te će se provesti kampanja podizanja svijesti								
51		2019.CSR4.subpart3 2020.CSR4.subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove	M	Unapređenje zemljišnoknjižnih postupaka	Upućivanje u vladinu proceduru Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama				Q4	2023	MPU	Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama dodatno će se unaprijediti institut pojedinačnog ispravnog postupka kao posebnog zemljišnoknjižnog postupka u cilju skraćivanja vremena trajanja i bržeg rješavanja zemljišnoknjižnih predmeta.
52		2019.CSR4.subpart1 2019.CSR4.subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - Sprječavanje i suzbijanje korupcije	M	Daljnje unapređenje sustava zaštite prijavitelja nepravilnosti	Izrada analize provedbe Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u kontekstu postojanja unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti i imenovanja povjerljive osobe u pravnim osobama u vlasništvu Republike Hrvatske				Q4	2023	MPU	Izradit će se analiza dosadašnje provedbe Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u pravnim osobama u državnom vlasništvu, a u kontekstu propisanih obveza poslodavaca sukladno Zakonu, odnosno uspostavljanja sustava unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti koje uključuje donošenje općeg akta, imenovanje povjerljive osobe i osiguranje materijalno-tehničkih preduvjeta za funkcioniranje sustava unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti.
53		2019.CSR4.subpart1 2019.CSR4.subpart2		16		2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - Sprječavanje i suzbijanje korupcije	M	Zakonska regulacija sustava lobiranja	Stupanje na snagu Zakona o lobiranju				Q4	2023	MPU	Donošenjem zakona regulirat će se lobističke aktivnosti u skladu s najvišim etičkim standardima, osiguravajući pritom visoke standarde transparentnosti u radu lobista. Planirano je, među ostalim, urediti pitanja ustroja, sadržaja i načina vođenja registra lobista, obvezu izvještavanja o lobiranju, ograničenja obavljanja poslova lobista, sankcije za povredu zakona i druga pitanja u svezi s lobiranjem te će se u tom smislu u obzir uzeti standardi Vijeća Europe, preporuke OECD-a i komparativni okviri država članica EU.
54		2019.CSR3.2.	2022.EPR2	11	10	2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA	M	Donošenje Zakon o kritičnoj infrastrukturi	Stupanje na snagu Zakona o kritičnoj infrastrukturi	Broj	0	1	Q4	2023	MUP	Zakon o kritičnoj infrastrukturi koji će poboljšati pružanje usluga na unutarnjem tržištu nužnih za

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
						- Unaprjeđenje zaštite kritične infrastrukture									održavanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih aktivnosti. Uključivat će razumijevanje rizika i međuovisnosti s kojima se suočavaju kritični subjekti, uključivat će širok spektar aktivnosti vezanih za jačanje otpornosti, kapaciteta i poboljšanje suradnje i razmjene informacija među sudionicima zaštite kritične infrastrukture.		
55		2019.CSR3.2.	2022.EPR2	13	10	2 - JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA - Jačanje sustava civilne zaštite	M	Donošenje novog Zakona o sustavu civilne zaštite	Stupanje na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite	Broj	0	1	Q1	2024	MUP	Unaprijedit će se provođenje svih aktivnosti civilne zaštite na svim razinama sustava (lokalna, regionalna i državna) te će se stvoriti bolja podloga za jačanje sustava, kroz daljnje poboljšanje organizacije, uloge i pozicioniranja sustava civilne zaštite u Hrvatskoj.	
3 - OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE																	
56	268	2019.CSR2.subpart1 2020.CSR2.subpart4		4		3 - OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE - C3.1. R1 Strukturna reforma sustava odgoja i obrazovanja	M	Donošenje izmjena za model cjelodnevne nastave	Stupanje na snagu izmjena zakonodavstva o osnovnom i srednjem obrazovanju koje se odnose na cjelodnevnu nastavu				Q4	2023	MZO	Izmjenama zakonodavstva o osnovnom i srednjem obrazovanju utvrdit će se uvjeti za uvođenje cjelodnevne nastave.	
57	186	2019.CSR2.1.				3 - OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE - C3.1. R2-I1 Digitalna preobrazba visokog obrazovanja	T	Izrada digitalnih obrazovnih sadržaja i nabava tableta za izvođenje nastave na Veleučilištu kriminalistike i javne sigurnosti	Izvjeshće od Ministarstva unutarnjih poslova	Broj	0	450	Q4	2023	MUP	Provest će se digitalna transformacija policijskog obrazovanja kroz izradu digitalnih obrazovnih sadržaja, nabavu programskih rješenja/licenci i alata za izradu digitalnih sadržaja i osiguranje odgovarajućeg broja tableta za izvođenje nastave te edukacija nastavnika Veleučilišta kriminalistike i javne sigurnosti za izradu i korištenje digitalnih sadržaja.	
58		2019.CSR2.subpart1	2022.EPR2	4	1	3 - OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE - Provedba programa stipendiranja studenata	T	Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa		Broj	10000	12000	Q2	2023	MZO	„Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa“ provodi se s ciljem povećanja dostupnosti visokog obrazovanja, unaprjeđenja socijalne dimenzije visokog obrazovanja te povećanja završnosti u visokom obrazovanju kroz osiguravanje državnih stipendija za studente nižeg socioekonomskog statusa. Projektom se na godišnjoj razini dodijeli 12.000	42.254.933

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)		
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina					
															izravnih potpora studentima nižeg socio-ekonomskog statusa.			
59		2019.CSR2.1. 2020.CSR2.3.	2022.EPR2	4	1	3 - OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE - Poticanje izvrsnosti u strukovnom obrazovanju i odabira relevantnih i tržišno opravdanih strukovnih kurikuluma	M	Izrađen prijedlog kriterija za dodjelu stipendija	Izrađen prijedlog kriterija za dodjelu stipendija	Broj	0	1	Q3	2023	MZO	S ciljem poticanja izvrsnosti u strukovnom obrazovanju, kao i odabira relevantnih i tržišno opravdanih strukovnih kurikuluma za stjecanje kvalifikacija izradit će se prijedlog kriterija za dodjelu stipendija kako bi se povećao broj učenika u strukovnim kurikulumima značajnima za gospodarski i regionalni razvoj zemlje.	1.053.156	
60		2020.CSR2.3.	2022.EPR2	9	1	3 - OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE - Jačanje ljudskih potencijala u znanosti	M	Izrađen Akcijski plan za mobilnost istraživača	Izrađen Akcijski plan za mobilnost istraživača	Broj	0	1	Q1	2024	MZO	Akcijskim planom obuhvaćene su mjere vezane uz unaprjeđenje dobrobiti istraživača i poticanje razvoja karijere istraživača te daljnji razvoj podrške mobilnosti istraživača i poticanje sudjelovanja u okvirnim programima za istraživanje i inovacije.		
4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA																		
61	288	2019.CSR2.subpart3 2019.CSR2.subpart2 2020.CSR2.subpart1 2020.CSR2.subpart2		1 8		4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - C4.1. R2 Jačanje sustava uključivanja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unapređenje poslovnih procesa HZZ-a	M	Stupanje na snagu izmjena Zakona o tržištu rada	Stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o tržištu rada					Q4	2023	MROSP	Stupanje na snagu izmijenjenog ili novog Zakona o tržištu rada kojim se povećava iznos i trajanje naknada za nezaposlene, smanjuju zahtjevi za ranjive radnike i digitalizira postupak ostvarivanja prava na naknadu za nezaposlene na temelju provedenih analiza.	35.000
62	298	2019.CSR2.subpart2 2020.CSR2.subpart2		1		4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - C4.2. R1 Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme	M	Donošenje Zaključka Vlade o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu	Donošenje Zaključka Vlade o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu					Q1	2024	MROSP	Provest će se stručne analize, nakon čega će se izraditi izvješće o analizama koje će potvrditi Vlada, kako bi se utvrdilo je li potrebna promjena zakonodavnog okvira u obliku kapitalizirane štednje radi povećanja adekvatnosti mirovina u okviru drugog stupa mirovinskog osiguranja.	3.712.522
63	304	2019.CSR2.subpart2 2019.CSR2.subpart3		1		4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - C4.3. R1 Transparentnost i	T	Korisnici zajamčene minimalne naknade		Broj	56905	68000	Q4	2023	MROSP	Povećanjem cenzusa sa 800 na 1.000 kuna i povećanjem osobnih faktora za 25% za kućanstva s djecom te ublažavanjem najtežih kriterija	126.709.027	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
		2020.CSR2.subpart2 2020.CSR2.subpart1				adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite									prihvatljivosti za ostvarivanje prava na ZMN očekuje se bolja pokrivenost i povećanje broja korisnika na sljedeći način: - Početna vrijednost (travanj 2021.) - 56.905 korisnika - Ciljana vrijednost (prosinac 2023.) - 68.000 korisnika		
64	316	2019.CSR2.subpart2 2020.CSR2.subpart3 2020.CSR2.subpart2		1		4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - C4.3. R3-I3 Unapređenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i implementacija sustava za metodologiju za izračun cijena socijalnih usluga	M	IT sustav izračunavanja cijena za socijalne usluge i pružatelje usluga u mreži	Razvijen i funkcionalan IT sustav za izračunavanje cijena za sve socijalne usluge i sve pružatelje usluga u mreži				Q2	2023	MROSP	Razvijen IT sustav za upravljanje podacima koji provodi automatsko prikupljanje i analizu podataka te izračunava cijene za sve vrste pruženih socijalnih usluga i sve pružatelje socijalnih usluga u mreži. Ulaganjem će se financirati softverski, hardverski i obrazovni zahtjevi za omogućivanje potpune funkcionalnosti rješenja.	585.905
65				1	15	4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - Unaprjeđenje instituta nacionalne naknade za starije osobe	M	Donošenje izmjena Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe	Stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe				Q1	2024	MROSP	Stupanje na snagu izmijenjenog Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe kojim će se redefinirati uvjeti za ostvarivanje prava i/ili visina nacionalne naknade za starije osobe radi većeg ostvarenja cilja samog Zakona, odnosno povećanja obuhvata.	
66						4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - Jačanje socijalne politike i društvene solidarnosti prema najugroženijima	M	Donošenje zakona o osobnoj asistenciji	Stupanje na snagu Zakona o osobnoj asistenciji				Q3	2023	MROSP	Stupanjem na snagu Zakona o osobnoj asistenciji će se standardizirati usluga osobne asistencije odnosno po prvi put će se zakonski urediti sva važna pitanja vezana uz uslugu osobne asistencije koja obuhvaća uslugu osobnog asistenta, tumača/prevoditelja hrvatskog znakovnog jezika/komunikacijskog posrednika i uslugu videćeg pratitelja.	185.936.831
67				1	11	4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - SMANJENJE SIROMAŠTVA, Jamstvo za djecu	M	Donošenje Nacionalnog akcijskog plana za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj	Usvojen Nacionalni akcijski plan za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj				Q4	2023	MROSP	Nacionalni akcijski plan za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj predstavlja podlogu za dodatno ulaganje u razvoj usluga za djecu te dodatnih mehanizama podrške usmjerenih djeci u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Primjenom mjera uz integrirani pristup skrbi za djecu doprinijet će se smanjenju broja djece koja žive u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.	
68				1 10		4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA	M	Donošenje Operativnog plana	Donesen Operativni plan				Q4	2023	MROSP	Operativni plan ima za cilj smanjenje broja korisnika u institucijama i	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
						ZAŠTITA - Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga, transformacija ustanova socijalne skrbi i deinstucionalizacija korisnika	deinstucionalizacije, prevencije instucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u RH od 2022. do 2027. godine	deinstucionalizacije, prevencije instucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u RH od 2022. do 2027.							osiguravanje njihovog života u zajednici te razvoj usluga podrške u zajednici, a u svrhu osiguravanja regionalne ravnopravnosti i dostupnosti usluga.		
69				1 10		4 - TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA - Razvoj i širenje mreže socijalnih usluga, transformacija ustanova socijalne skrbi i deinstucionalizacija korisnika	M Donošenje Pravilnika o metodologiji za procjenu potreba	Donesen Pravilnik o metodologiji za procjenu potreba				Q2	2023	MROSP	Pravilnik o metodologiji za procjenu potreba rezultat će izradom novih socijalnih planova utemeljenih na jedinstvenom metodološkom pristupu. Socijalni planovi na razini županije pridonijet će razvoju transparentnog sustava socijalne skrbi u kojem će se razvijati mreža usluga u skladu sa potrebama na razini lokalnih zajednica.		
5 - ZDRAVSTVO																	
70	319	2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R1 Unaprjeđenje učinkovitosti, kvalitete i dostupnosti zdravstvenog sustava	T	Optimizacija vremena za dijagnostičko liječenje (liste čekanja)		Broj	400	270	Q4	2023	MIZ	Razdoblje čekanja za bolesnike na dijagnostičkom liječenju skraćuje se na 270 dana (u usporedbi s trenutnim razdobljem od 400 dana).	
71	325	2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R1-I6 Digitalna slikovna dijagnostika KB Dubrava	T	Dijagnostički medicinski uređaji u KB-u Dubrava		Broj	0	8	Q2	2023	MIZ	Kupnja i ugradnja osam dijagnostičkih medicinskih uređaja i digitalne radiološke opreme za Klinički zavod za dijagnostiku i intervencijsku radiologiju. Planira se postupna ugradnja, a svi uređaji moraju biti u funkciji najkasnije do 30. lipnja 2023.	6.264.102
72	326	2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R1-I7 Opremanje novih objekata objedinjenog hitnog bolničkog prijema, dnevnih bolnica i jednodnevnih kirurgija, te uređenje Klinike za neurokirurgiju KBC-a Sestre milosrdnice	T	Novi objekti u KBC-u Sestre milosrdnice		Broj	0	2	Q4	2023	MIZ	KBC Sestre milosrdnice opremit će se integriranim objektima za hitni bolnički prijem, dnevnu bolnicu i jednodnevnu kirurgiju s medicinskom i nemedicinskom opremom i namještajem.	16.277.093
73	327	2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R1-I8 Preoperativna obrada i liječenje bolesnika s farmakorezistentnom	T	Medicinski uređaji za preoperativnu obradu i liječenje bolesnika s farmakorezistent		Broj	0	10	Q2	2023	MIZ	Za potrebe daljnjeg razvoja Zavoda za neurologiju u KB-u Dubrava deset medicinskih uređaja ugradit će se i staviti u funkciju najkasnije do 30. lipnja 2023. Ulaganje uključuje nabavu opreme kao što su digitalni	795.970

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina			
						epilepsijom u KB Dubrava	nom epilepsijom u KB-u Dubrava								uređaji za SEEG 256 kanalno snimanje s videom, digitalni uređaj za EMNG i EP 12 kanalno snimanje. Ugradit će se uređaj za radiofrekventnu (RF) termokoagulaciju i adaptirati odgovarajući prostorni kapacitet.	
74	337	2019.CSR1.subpart1 2019.CSR1.subpart2 2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R4 Osiguranje financijske održivosti zdravstvenog sustava	T Funkcionalna integracija bolnica		Broj	12	20	Q4	2023	MIZ	Dovršit će se funkcionalna integracija najmanje osam bolnica kako bi se bolnički sustav racionalizirao smanjenjem/preraspodjelom aktivnosti i smanjenjem akutnog stacionarnog kapaciteta te će se ojačati dnevne bolnice kao troškovno učinkovitije liječenje.	
75	338	2019.CSR1.subpart1 2019.CSR1.subpart2 2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R4 Osiguranje financijske održivosti zdravstvenog sustava	T Postupak zajedničke javne nabave za zdravstvene ustanove		%	0	85	Q4	2023	Zdravstvene ustanove/ MIZ	Najmanje 85% kategorija nabave, koje čine najmanje 80% ukupne potrošnje bolnica kojima upravlja država, nabavljeno je u okviru postupka zajedničke javne nabave. Radi postizanja tog cilja na temelju izmjene odluke o obveznoj zajedničkoj provedbi određenog postupka nabave za zdravstvene ustanove MIZ će: i. odlučiti provesti zajednički postupak javne nabave; ii. sklopiti sporazume s dionicima zajedničke javne nabave; iii. osnovati stručna povjerenstva za izradu tehničkih specifikacija za predmetne kategorije; i iv. nakon što tehničke specifikacije stupe na snagu, provesti kategorije javne nabave iz odluke o obveznoj zajedničkoj provedbi određenog postupka javne nabave za zdravstvene ustanove. Postupci zajedničke javne nabave provodit će se u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi i sklapanjem okvirnih sporazuma/ugovora.	
76	347	2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R5-I1 Digitalna integracija operacijskih dvorana i robotska kirurgija u KBC Split	T Operacijske dvorane (Firule i Križine) i robotski sustav na lokaciji Firule ugrađeni su i u funkciji		Broj	0	4	Q4	2023	MIZ / KBC Split	Projekt uključuje digitalizaciju i integraciju četiriju operacijskih dvorana na lokacijama Firule i Križine te robotskog sustava na lokaciji Firule. Digitalnom tranzicijom, integracijom i robotskom kirurgijom promijenit će se dosadašnji način liječenja tako što će se unaprijediti kvaliteta kirurškog liječenja, poboljšati sigurnost	9.875.074

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															bolesnika, postići veća transparentnost u liječenju i bolje kontrolirati troškovi i zdravstveni ishodi, čime će se osnažili i konsolidirati ključni resursi zdravstvene informacijske infrastrukture i modernizirati zdravstvene usluge bez papira.		
77	350	2020.CSR1.subpart2		3		5 - ZDRAVSTVO - C5.1. R5-14 Digitalizacija i integracija operacijskih dvorana opremljenih robotskom kirurgijom u KBC-u Sestre milosrdnice	T	Operacijske dvorane KBC-a Sestre milosrdnice opremljene robotskom kirurgijom		Broj	0	4	Q4	2023	KBC Sestre milosrdnice, MIZ	Najmanje četiri novoopremljene operacijske dvorane najsvremenijom robotskom tehnologijom. Bit će dostupna sljedeća funkcionalnost: dobivanje podataka o pacijentu u realnom vremenu, na zaslonu monitora u samoj operacijskoj dvorani, za vrijeme vršenja operacijskog zahvata. Osim toga, bit će moguće tijekom operacijskih zahvata imati i sav slikovni materijal o pacijentu dostupan na zaslonu monitora; što će doprinijeti sigurnosti i djelotvornosti postupaka. Integracija će omogućiti i korištenje drugih dijagnostičkih i terapijskih uređaja u istoj operacijskoj dvorani, koji će se također uključiti u integrirani sustav operacijske dvorane.	23.895.383
78				3	16	5 - ZDRAVSTVO - Unapređenje učinkovitosti, kvalitete iu dostupnosti zdravstvenog sustava i ulaganja u eZdravstvo	M	Mreža javnozdravstvene službe		Broj	1	1	4Q	2023	MIZ	Donošenje nove Mreže javno zdravstvene službe u skladu sa zdravstvenim potrebama stanovništva, prateći sljedeće podatke: ukupan broj stanovnika, ukupan broj osiguranih osoba HZZO-a, demografske karakteristike stanovnika, zdravstveno stanje stanovništva, socijalna struktura stanovnika, gravitirajući broj stanovnika, karakteristike pojedinih područja, raspoloživost zdravstvenih resursa, utjecaj okoliša na zdravlje stanovništva i gospodarske mogućnosti. Zadnja ukupna Mreža javno zdravstvene službe u cijelosti je donesena 2012. godine.	
79				3	16	5 - ZDRAVSTVO - Promicanje zdravih životnih navika i prevencija bolesti	M	Program preventivnih zdravstvenih pregleda		Broj	0	1	4Q	2023	MIZ	Donošenje Programa preventivnih zdravstvenih pregleda. Preventivni zdravstveni pregledi bit će omogućeni svim punoljetnim građanima kroz obvezno zdravstveno osiguranje, i definirani prema dobi i spolu osobe.	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
															Svrha preventivnih zdravstvenih pregleda je omogućiti svakom punoljetnom građaninu, kroz obvezno zdravstveno osiguranje aktivnu brigu o zdravlju, očuvanju i povećanju kvalitete života i na vrijeme odnosno u što ranijoj fazi otkrivanje razvoja bolesti.		
80				3	16	5 - ZDRAVSTVO - Promicanje zdravih životnih navika i prevencija bolesti	M	Akcijski plan za prevenciju debljine 2023.-2026	Donesen Akcijski plan za prevenciju debljine 2023.-2026.	Broj	0	1	4Q	2023	MIZ	Donošenje Akcijskog plana za prevenciju debljine 2023.-2026. koji će biti razrađen prema životnim razdobljima i prioritetnim područjima intervencija sa ciljem poduzimanja mjera usmjerenih na promicanje zdravih stilova života i prevenciju čimbenika rizika te osnaživanje aktivnosti usmjerenih na prepoznavanje, praćenje i liječenje debljine.	
81				3	16	5 - ZDRAVSTVO - Promicanje zdravih životnih navika i prevencija bolesti	T	Nacionalni preventivni programi - novi	Donijeti najmanje jedan novi nacionalni preventivni program	Broj	4	5	4Q	2023	MIZ	Ranim otkrivanjem malignog oboljenja znatno se povećava mogućnost izlječenja. Stoga se unaprjeđuju Nacionalni preventivni programi, koji su usmjereni ciljano, rizičnom stanovništvu. Trenutno su unutar hrvatskog zdravstvenog sustava aktivni Nacionalni preventivni programi za rano otkrivanje raka dojke, Nacionalni preventivni programi za rano otkrivanje raka vrata maternice, Nacionalni preventivni programi za rano otkrivanje raka debelog crijeva i Nacionalni program za prevenciju raka pluća. Do kraja 2023. donijet će se najmanje jedan novi Nacionalni preventivni program u cilju prevencije najtežih bolesti.	

R B	Poveznica					Mjera (reforma ili investicija)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (za milestones)	Kvantitativni indikatori (za targets)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
6 - OBNOVA ZGRADA																	
82	369	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart6 2020.CSR3.subpart8 2022.CSR3.subpart4 2022.CSR3.subpart1		7 9 11 13 17		6 - OBNOVA ZGRADA - C6.1. R5 Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	T	Donošenje strategija zelene urbane obnove		Broj	0	10	Q4	2023	MPGI	Donošenje najmanje 10 strategija zelene urbane obnove kako bi se osigurala osnova za razvoj održivog prostora, s naglaskom na razvoju zelene urbane infrastrukture i integriranje prirodnih rješenja, integriranje modela za kružno gospodarenje prostorom i zgradama, jačanje otpornosti na rizike i klimatske promjene te podupiranje sveukupnog održivog razvoja.	508.527
83	371	2019.CSR3.subpart3 2020.CSR3.subpart8		7 9 11 12 13		6 - OBNOVA ZGRADA - C6.1. R6 Pilot projekt uspostave i provedbe sustavnog gospodarenja energijom te razvoj novog modela financiranja	M	Uspješno završen pilot projekt sustavnog gospodarenja energijom s ciljem testiranja novog modela financiranja obnove energetske učinkovitosti	Objava dovršenog pilot-projekta na službenim internetskim stranicama MPGJ-ja				Q4	2023	MPGI, APN	Nakon javnog poziva MPGI u suradnji s Agencijom za pravni promet i posredovanje nekretninama (APN) izradit će pilot-projekt koji će obuhvaćati sve sektore potrošnje energije i vode u jedinici lokalne uprave uvođenjem automatskog prikupljanja podataka o potrošnji energije i vode višestambenih zgrada na odabranom pilot-području. Cilj je pilot-projekta postići uštedu energije i vode uspostavom i provedbom sustavnog upravljanja energijom te omogućiti testiranje mogućnosti provedbe novog modela financiranja energetske obnove, uključujući analizu troškova i koristi za njegovu primjenu na nacionalnoj razini. Na temelju pilot-projekta razvit će se smjernice za primjenu modela upravljanja potrošnjom energije na nacionalnoj razini.	1.139.095
84		2022.CSR3.4.		7		6 - OBNOVA ZGRADA - Program energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje do 2030. godine	M	Javni poziv za sufinanciranje energetske obnove obiteljskih kuća	Objava javnog poziva na službenim internetskim stranicama MPGI i FZOEU				Q2	2023	MPGI, FZOEU	Vlada je tijekom 2022. donijela paket mjera pomoći građanima u sklopu kojih su i subvencije pomoći za građane kao mjera zaštite od rasta cijena energenata. U sklopu sveobuhvatnog Proljećnog paketa mjera pomoći građanima i gospodarstvu za ublažavanje rasta cijena energije i zaštite od inflacije, Vlada je u ožujku 2023., donijela Informaciju u vezi s energetskom obnovom kuća i zgrada na području Republike Hrvatske kojom se	

R B	Poveznica					Mjera (<i>reforma ili investicija</i>)	Naziv milestone-a i target-a	Kvalitativni indikatori (<i>za milestones</i>)	Kvantitativni indikatori (<i>za targets</i>)			Razdoblje provedbe		Nositelj	Opis milestone-a i target-a	Trošak provedbe (svi izvori u eurima)	
	NPOO	CSR	EPR	SDG	ESSP				Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Kvartal	Godina				
																energetska obnova zgrada u Republici Hrvatskoj pojačano podupire sredstvima iz prihoda dobivenih od prodaje emisijskih jedinica u RH (225 milijuna eura) kojima se planira obnoviti 300 višestambenih zgrada, 10 000 obiteljskih kuća te 1000 obiteljskih kuća građana u riziku od energetske siromaštva. U cilju smanjenja posljedica energetske krize planira se donošenje Programa energetske obnove obiteljskih kuća za razdoblje do 2030. godine temeljem kojeg se u 2023. planira objaviti javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava vlasnicima obiteljskih kuća za poticanje na provedbu mjera povećanja energetske učinkovitosti obiteljskih kuća i smanjenja godišnjih energetske potreba za grijanjem i hlađenjem stambenog prostora.	
85		2022.CSR3.4.		7		6 - OBNOVA ZGRADA - Izmjene i dopune Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. godine	M	Javni poziv za sufinanciranje energetske obnove višestambenih zgrada	Objava javnog poziva na službenim stranicama MPGI i FZOEU				Q2	2023	MPGI, FZOEU	U cilju smanjenja posljedica energetske krize planiraju se izmjene i dopune Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. temeljem kojeg se u 2023. planira objaviti javni poziv za sufinanciranje energetske obnove višestambenih zgrada.	

Prilog 4. Izvještavanje o provedbi europskog stupa socijalnih prava: opis glavnih mjera i njihov procijenjeni utjecaj

Načelo	Popis glavnih mjera	Procijenjeni učinak mjera (kvalitativni ili kvantitativni)
1. Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje	Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa	Na godišnjoj razini dodijelit će se 12.000 izravnih potpora studentima nižeg socio-ekonomskog statusa s ciljem povećanja dostupnosti visokog obrazovanja, unaprjeđenja socijalne dimenzije visokog obrazovanja te povećanja završnosti u visokom obrazovanju.
	Izrađen prijedlog kriterija za dodjelu stipendija	Izradit će se prijedlog kriterija za dodjelu stipendija kako bi se povećao broj učenika u strukovnim kurikulumima značajnima za gospodarski i regionalni razvoj zemlje.
	Izrađen Akcijski plan za mobilnost istraživača	Definirat će se mjere vezane uz unaprjeđenje dobrobiti istraživača i poticanje razvoja karijere istraživača te daljnji razvoj podrške mobilnosti istraživača i poticanje sudjelovanja u okvirnim programima za istraživanje i inovacije.
10. Zdravo, sigurno i dobro prilagođeno radno okruženje te zaštita podataka	Donošenje Zakon o kritičnoj infrastrukturi	Poboljšat će se pružanje usluga na unutarnjem tržištu nužnih za održavanje vitalnih društvenih funkcija ili gospodarskih aktivnosti.
	Donošenje novog Zakona o sustavu civilne zaštite	Unaprijedit će se provođenje svih aktivnosti civilne zaštite na svim razinama sustava (lokalna, regionalna i državna) te će se stvoriti bolja podloga za jačanje sustava, kroz daljnje poboljšanje organizacije, uloge i pozicioniranja sustava civilne zaštite u Hrvatskoj.
11. Skrb o djeci i potpora djeci	Donošenje Nacionalnog akcijskog plana za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj	Omogućit će daljnje ulaganje u razvoj usluga za djecu te razvoj dodatnih mehanizama podrške usmjerenih djeci u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Primjenom mjera uz integrirani pristup skrbi za djecu doprinijet će se smanjenju broja djece koja žive u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.
15. Dohodak u starosti i mirovine	Stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe	Redefinirat će se uvjeti za ostvarivanje prava i/ili visina nacionalne naknade za starije osobe radi povećanja obuhvata.
16. Zdravstvena skrb	Mreža javnozdravstvene službe	Donošenje nove Mreže javno zdravstvene službe radi povećanja dostupnosti zdravstvenih usluga.
	Program preventivnih zdravstvenih pregleda	Omogućiti preventivne zdravstvene preglede svim punoljetnim građanima kroz obvezno zdravstveno osiguranje.
	Akcijski plan za prevenciju debljine 2023. – 2026	Utvrđiti mjere za promicanje zdravih stilova života i prevenciju čimbenika rizika te osnaživanje aktivnosti usmjerenih na prepoznavanje, praćenje i liječenje debljine.
	Nacionalni preventivni programi – novi	Unaprijediti nacionalne preventivne programe usmjerene ranom otkrivanju malignih oboljenja radi povećanja mogućnosti izlječenja.

Prilog 5. Izvještavanje o SDG-ovima: opis glavnih mjera u budućnosti i njihova procjena utjecaja

SDG	Popis glavnih mjera	Procijenjeni učinak mjera (kvalitativni ili kvantitativni)
1. Iskorijeniti sve oblike siromaštva svuda u svijetu	Stupanje na snagu izmjena Zakona o tržištu rada	Povećat će se iznos i trajanje naknada za nezaposlene, smanjiti zahtjevi za ranjive radnike i digitalizirati postupak ostvarivanja prava na naknadu za nezaposlene.
	<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 8</i>	
	Donošenje Zaključka Vlade o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova u poduzeća u državnom vlasništvu	Utvrđit će se je li potrebna promjena zakonodavnog okvira u obliku kapitalizirane štednje radi povećanja adekvatnosti mirovina u okviru drugog stupa mirovinskog osiguranja.
	Korisnici zajamčene minimalne naknade	Povećanjem cenzusa sa 106,18 eura na 132,72 eura i povećanjem osobnih faktora za 25% za kućanstva s djecom te ublažavanjem najtežih kriterija prihvatljivosti za ostvarivanje prava na ZMN očekuje se bolja pokrivenost i povećanje broja korisnika.
	IT sustav izračunavanja cijena za socijalne usluge i pružatelje usluga u mreži	Razvit će se IT sustav za izračunavanje cijena za sve socijalne usluge i sve pružatelje usluga u mreži.
	Stupanje na snagu Zakona o izmjeni Zakona o nacionalnoj naknadi za starije osobe	Redefinirat će se uvjeti za ostvarivanje prava i/ili visina nacionalne naknade za starije osobe radi povećanja obuhvata.
	Usvojen Nacionalni akcijski plan za provedbu Europskog jamstva za djecu u Hrvatskoj	Osigurat će se podloga za dodatno ulaganje u razvoj usluga za djecu te dodatni mehanizmi podrške djeci u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Primjenom mjera uz integrirani pristup skrbi za djecu doprinijet će se smanjenju broja djece koja žive u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.
	Donošenje Operativnog plana deinstitucionalizacije, prevencije instucionalizacije i transformacije pružatelja socijalnih usluga u RH od 2022. do 2027. godine	Smanjenje broja korisnika u institucijama i osiguravanje uvjeta za njihov život u zajednici te razvoj usluga podrške u zajednici.
<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 10</i>		
Donošenje Pravilnika o metodologiji za procjenu potreba	Izradit će se novi socijalni planovi utemeljeni na jedinstvenom metodološkom pristupu što će pridonijeti transparentnosti sustava socijalne skrbi.	
<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 10</i>		
2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu ishranu te promicati održivu poljoprivredu	Logističko-distributivni centar izgrađen je i u funkciji	Planirana je primarna prerada voća i povrća kako bi se iskoristili proizvodi nestandardizirane kvalitete te tako izbjeglo rasipanje hrane (otpad od hrane). Kapaciteti skladišta LDC-a bit će najmanje 3 000, a najviše 12 000 tona.
	<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 8</i>	
	Uspostava informacijskog sustava za sljedivost	Planirani informacijski sustav za sljedivost omogućit će bolju informiranost potrošača putem praćenja sljedivosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

SDG	Popis glavnih mjera	Procijenjeni učinak mjera (kvalitativni ili kvantitativni)
	Program potpore za infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane <i>Doprinosi i ostvarenju SDG 12</i>	Infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane.
3. Osigurati zdrav život i promicati blagostanje za ljude svih generacija	Optimizacija vremena za dijagnostičko liječenje (liste čekanja)	Skratit će se razdoblje čekanja za bolesnike na dijagnostičkom liječenju na 270 dana (u usporedbi s trenutačnim razdobljem od 400 dana).
	Dijagnostički medicinski uređaji u KB-u Dubrava	Nabavit će se osam dijagnostičkih medicinskih uređaja i digitalne radiološke opreme za Klinički zavod za dijagnostiku i intervencijsku radiologiju.
	Novi objekti u KBC-u Sestre milosrdnice	KBC Sestre milosrdnice opremit će se integriranim objektima za hitni bolnički prijem, dnevnu bolnicu i jednodnevnu kirurgiju s medicinskom i nemedicinskom opremom i namještajem.
	Medicinski uređaji za preoperativnu obradu i liječenje bolesnika s farmakorezistentnom epilepsijom u KB-u Dubrava	Nabavit će se digitalni uređaji za SEEG 256 kanalno snimanje s videom, digitalni uređaj za EMNG i EP 12 kanalno snimanje. Ugradit će se uređaj za radiofrekventnu (RF) termokoagulaciju i adaptirati odgovarajući prostorni kapacitet.
	Funkcionalna integracija bolnica	Dovršit će se funkcionalna integracija najmanje osam bolnica kako bi se bolnički sustav racionalizirao smanjenjem/preraspodjelom aktivnosti i smanjenjem akutnog stacionarnog kapaciteta te će se ojačati dnevne bolnice.
	Postupak zajedničke javne nabave za zdravstvene ustanove	Najmanje 85% kategorija nabave, koje čine najmanje 80% ukupne potrošnje bolnica kojima upravlja država, nabavljalo bi se u okviru postupka zajedničke javne nabave.
	Operacijske dvorane (Firule i Križine) i robotski sustav na lokaciji Firule ugrađeni su i u funkciji	Digitalizacija i integracija četiriju operacijskih dvorana na lokacijama Firule i Križine te robotskog sustava na lokaciji Firule.
	Operacijske dvorane KBC-a Sestre milosrdnice opremljene robotskom kirurgijom	Najmanje četiri novoopremljene operacijske dvorane najsuvremenijom robotskom tehnologijom.
	Mreža javnozdravstvene službe	Unaprjeđenje Mreže javno zdravstvene službe u skladu sa zdravstvenim potrebama stanovništva.
	Program preventivnih zdravstvenih pregleda	Preventivni zdravstveni pregledi bit će omogućeni svim punoljetnim građanima kroz obvezno zdravstveno osiguranje.
	Akcijski plan za prevenciju debljine 2023. – 2026	Definirat će se mjere za promicanje zdravih stilova života i prevenciju čimbenika rizika te osnaživanje aktivnosti usmjerenih na prepoznavanje, praćenje i liječenje debljine.
Nacionalni preventivni programi – novi	Donijet će se najmanje jedan novi nacionalni preventivni program u cilju prevencije najtežih bolesti.	
4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve	Donošenje izmjena za model cjelodnevne nastave	Utvrđit će se uvjeti za uvođenje cjelodnevne nastave.
	Dodjela stipendija studentima nižeg socio-ekonomskog statusa	Povećanje dostupnosti visokog obrazovanja, unaprjeđenje socijalne dimenzije visokog obrazovanja te povećanje završnosti u visokom obrazovanju kroz osiguravanje državnih stipendija za studente nižeg socioekonomskog statusa.
	Izrađen prijedlog kriterija za dodjelu stipendija	Izradit će se prijedlog kriterija za dodjelu stipendija kako bi se povećao broj učenika u strukovnim kurikulumima značajnima za gospodarski i regionalni razvoj zemlje.

SDG	Popis glavnih mjera	Procijenjeni učinak mjera (kvalitativni ili kvantitativni)
6. Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve	Integracija pružatelja vodnih usluga	Integracija postojećih 200 javnih pružatelja vodnih usluga u njih 40, u skladu s načelom jednog pružatelja po području usluge.
	Ugovori o izvođenju radova sklopljeni za vodoopadne infrastrukturne projekte	Potpisano najmanje 60 ugovora o izvođenju radova za vodoopadne infrastrukturne projekte povezane s ugovorima koji će se dodijeliti do kraja 2023.
	Ugovori o izvođenju radovima sklopljeni za vodoopskrbne projekte	100 potpisanih ugovora o izvođenju radova za vodoopskrbne projekte povezane s ugovorima koji će se dodijeliti do kraja 2023.
	Izgrađena ili rekonstruirana mreža javne vodoopskrbe	Izgrađeno ili obnovljeno najmanje 673 km javne vodoopskrbne mreže.
	Izgrađene strukture za zaštitu od poplava	Najmanje 65 km struktura za zaštitu od poplava izgrađeno radi zaštite od štetnih učinaka vode.
7. Osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i suvremenoj energiji po pristupačnim cijenama za sve	Građevinska dozvola izdana za modernizaciju visokonaponske mreže	Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetske sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetske sektora
	Donesen Plan proizvodnje i korištenja biogoriva u prometu	Utvrđeno će se politika promicanja proizvodnje i korištenja naprednih biogoriva u prometu u Hrvatskoj.
	Donošenje strategija zelene urbane obnove	Donijet će se najmanje 10 strategija zelene urbane obnove kako bi se osigurala osnova za razvoj održivog prostora.
	<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 9, 11, 13, 17</i>	
	Uspješno završen pilot projekt sustavnog gospodarenja energijom s ciljem testiranja novog modela financiranja obnove energetske učinkovitosti	Izradit će se pilot-projekt koji će obuhvaćati sve sektore potrošnje energije i vode u jedinici lokalne uprave uvođenjem automatskog prikupljanja podataka o potrošnji energije i vode višestambenih zgrada na odabranom pilot-području. Na temelju pilot-projekta razvit će se smjernice za primjenu modela upravljanja potrošnjom energije na nacionalnoj razini.
	<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 9, 11, 13</i>	
Javni poziv za sufinanciranje energetske obnove obiteljskih kuća	Objavit će se javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava vlasnicima obiteljskih kuća za poticanje na provedbu mjera povećanja energetske učinkovitosti obiteljskih kuća i smanjenja godišnjih energetske potreba za grijanjem i hlađenjem stambenog prostora.	
Javni poziv za sufinanciranje energetske obnove višestambenih zgrada	Donijet će se izmjene i dopune Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje do 2030. temeljem kojeg se u 2023. planira objaviti javni poziv za sufinanciranje energetske obnove višestambenih zgrada.	
8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i	Izrada Satelitskog računa održivog turizma RH	Stvorit će uvjeti za upravljanje i praćenje razvoja turizma pomoću definiranih pokazatelja održivosti turizma na nacionalnoj i regionalnoj razini.
	<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 12</i>	
	Stupanje na snagu Zakona o turizmu	Stvorit će se okvir za praćenje i razvoj sektora turizma uspostavljanjem sustava praćenja i analize podataka i sustava poticanja, praćenja i analize ulaganja, definiranjem uloge ključnih dionika u razvoju turizma i
	<i>Doprinosi i ostvarenju SDG 12</i>	

SDG	Popis glavnih mjera	Procijenjeni učinak mjera (kvalitativni ili kvantitativni)
dostojanstven rad za sve		međuresorne suradnje te definiranjem pokazatelja i standarda osiguravanja održivosti turizma (osobito zelenih i digitalnih standarda).
	Novi pravni okvir o poduzećima u državnom vlasništvu, u koji su ugrađene preporuke OECD-a	Uspostavit će se jedinstveni regulatorni okvir u području korporativnog upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu u Hrvatskoj. Uspostavit će se i središnja koordinacijska jedinica s ciljem učinkovitijeg srednjoročnog provođenja vlasničke politike odnosno horizontalne koordinacije nadležnih tijela zaduženih za obavljanje funkcija vlasničkih ovlasti.
9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost	Programi i aktivnosti namijenjeni oblikovanju i upravljanju inovativne javne nabave	Uspostavit će se programi za pružanje stručne pomoći naručiteljima u postupcima inovativne javne nabave. Konkurentni centar za inovativnu javnu nabavu, osnovan u okviru HAMAG-BICRO-a ojačat će se te će se njegovi zaposlenici educirati za samostalno pružanje edukacija o inovativnoj javnoj nabavi. Administrativni kapacitet MINGOR-a ojačat će se na isti način.
	Verifikacijski prototipovi potpuno autonomnih i električnih vozila te odgovarajuće testiranje	Dovršena proizvodnja verifikacijskih prototipova, uključujući razvoj platforme za autonomna vozila i baterijskih sustava te testiranje prototipova i sustava za autonomnu vožnju.
	Izrađen Akcijski plan za mobilnost istraživača	Utvrđit će se mjere vezane uz unaprjeđenje dobrobiti istraživača i poticanje razvoja karijere istraživača te razvoj podrške mobilnosti istraživača i poticanje sudjelovanja u okvirnim programima za istraživanje i inovacije.
	Potpisivanje ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za provedbu projekata u sklopu Okvirnog nacionalnog programa razvoja infrastrukture širokopojasnog pristupa (ONP)	Nakon postupka odabira potpisat će se ugovori o dodjeli bespovratnih sredstava za 20 projekata u okviru ONP-a, čime će se ostvariti preduvjeti za razvoj infrastrukture širokopojasnog pristupa na područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja.
	Potpisivanje ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za izgradnju pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture	Potpisivanjem Ugovora osigurat će se financiranje za izgradnju pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture koja omogućuje povezivanje na gigabitne mreže (VHCN uključujući i 5G mreže) u ruralnim i slabo naseljenim područjima u kojima ne postoji komercijalni interes za gradnjom 5G mreža.
10. Smanjiti nejednakosti unutar i između država	Stupanje na snagu Zakona o kritičnoj infrastrukturi	Poboljšat će se razumijevanje rizika s kojima se suočavaju kritični subjekti, uključivat će širok spektar aktivnosti vezanih za jačanje otpornosti, kapaciteta i poboljšanje suradnje i razmjene informacija među sudionicima zaštite kritične infrastrukture.
	Stupanje na snagu Zakona o sustavu civilne zaštite	Unaprijedit će se provođenje svih aktivnosti civilne zaštite na svim razinama sustava (lokalna, regionalna i državna) te će se stvoriti bolja podloga za jačanje sustava, kroz daljnje poboljšanje organizacije, uloge i pozicioniranja sustava civilne zaštite u Hrvatskoj.
11. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim	Uvođenje usluge e-konzervatorskih podloga	Kroz uspostavu digitalne javne usluge (e-konzervatorska podloga), povezane s postojećim digitalnim javnim uslugama, unaprijedit će se sustav zaštite i očuvanja zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
	Uvođenje funkcionalnog sustava korištenja prava osoba s invaliditetom u području mobilnosti	Uvest će se jedinstveni dokument koji će osobama s invaliditetom omogućiti korištenje funkcionalnog sustava i ostvarivanje prava u području mobilnosti na cijelom državnom području Hrvatske (invalidska e-kartica) te će se izdati najmanje 50% predviđenih kartica osobama s invaliditetom koje imaju prava u području mobilnosti.

SDG	Popis glavnih mjera	Procijenjeni učinak mjera (kvalitativni ili kvantitativni)
12. Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje	<p>Program potpore za infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane</p> <p><i>Doprinosi i ostvarenju SDG 2</i></p>	Infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane.
16. Promicati, u svrhe održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama	Uspostava nove platforme javne nabave i mobilne aplikacije	Nova platforma za provođenje postupaka javne nabave i mobilna aplikacija bit će operativne, a postupak javne nabave pokrenut na novoj platformi Elektroničkog oglasnika javne nabave.
	Uvođenje usluge e-konzervatorskih podloga	Unaprijedit će se upravljanje dokumentacijom u tijelima javne vlasti i drugim stvarateljima gradiva kao ključna potporna funkcija svih poslovnih procesa. Uspostavit će se digitalna javna usluga (e-konzervatorska podloga) povezana s postojećim digitalnim javnim uslugama, čime će se ukloniti administrativne prepreke u procesu ishođenja dozvola u skladu sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
	Izmjene i dopune zakona o procjeni učinaka propisa	Pojednostavnit će se postupci ex post procjene učinaka propisa, uključujući metodologiju i procedure. Izmjene će uključivati i izmjene opisa poslova i kataloga kompetencija državnih službenika u vezi s procjenom učinka radi profesionalizacije koordinacije te izrade i praćenja učinaka regulative u javnoj upravi.
	Donošenje izmjena zakonodavnog okvira u području pravosuđa s novim Zakonom o izvanparničnom postupku	Omogućit će se skraćivanje sudskih postupaka, brže rješavanje upravnih sporova, smanjenje priljeva predmeta i smanjenje troškova. Građanima će se olakšati pristup sudu, osigurati kvalitetna i transparentna pravna zaštita i otkloniti pravna nesigurnost. Modernizirat će se rad javnih bilježnika primjenom IKT rješenja. Omogućit će se elektroničko vođenje predmeta i učinkovitija preraspodjela predmeta unutar sudova. Omogućit će se specijalizacija sudaca i uspostava specijaliziranih obiteljskih odjela u općinskim sudovima, revidirati uvjeti za pružanje sudskog vještačenja i tumačenja. Nadležnost za odlučivanje o statusnim pitanjima prenijet će se sa sudova na Ministarstvo pravosuđa i uprave te će se ojačati sustav nadzora nad radom te sustav njihove odgovornosti.
	Uspostava četiriju centara za mirenje na trgovačkim sudovima u Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci i donesene izmjene Zakona o mirenju	Unaprijedit će se institut dobrovoljnog mirenja u parničnim i upravnim sporovima i smanjiti trajanje i troškovi postupaka. Osnovat će se četiri centra za mirenje za osposobljavanje izmiritelja i provedbu postupaka mirenja.
	Nova Okvirna mjerila za rad sudaca i uveden alat za aktivno upravljanje sudskim predmetima	Donijet će se nova Okvirna mjerila za rad sudaca kojima se propisuje povećanje broja predmeta koje je potrebno riješiti, s ciljem poticanja rješavanja, osobito starijih, predmeta u većem broju. Primjena alata za aktivno upravljanje sudskim predmetima u odabranim sudovima, uključujući Općinski građanski sud u Zagrebu, dovest će do veće učinkovitosti.
	Vrednovanje učinaka Zakona o pravu na pristup informacijama	Preporuke će se uzeti u obzir u kontekstu budućih izmjena Zakona o pravu na pristup informacijama.
	Primjena OECD-ovih preporuka o korporativnom upravljanju društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne uprave	Objavljen priručnik o: — primjeni OECD-ovih preporuka o korporativnom upravljanju društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i regionalne uprave, — uvođenju i provedbi funkcije usklađenosti u svim pravnim osobama koje imaju obvezu njezine uspostave, važnosti provedbe antikorupcijskih politika, uvođenja etičkog kodeksa i bolje uspostavljene funkcije usklađenosti.

SDG	Popis glavnih mjera	Procijenjeni učinak mjera (kvalitativni ili kvantitativni)
	Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u TJU-u	Uvođenje upravljanja kvalitetom doprinijet će većoj razini zadovoljstva korisnika uslugama javne uprave, kao i većoj učinkovitosti i agilnosti javne uprave.
	Osiguranje uvjeta za učinkovitu dostavu sudskih pismena	Uredit će se institut dostave u svim sudskim postupcima.
	Unaprjeđenje sustava sudskog mirenja	Izradit će se analiza sustava medijacije u Republici Hrvatskoj u odnosu na sustave medijacije još nekih članica EU, izradit će se priručnik o sudskoj medijaciji, nastaviti će se s osposobljavanjem osoba provođenjem obuke za medijatore te će se provesti kampanja podizanja svijesti.
	Unaprjeđenje zemljišnoknjižnih postupaka	Dodatno će se unaprijediti institut pojedinačnog ispravnog postupka kao posebnog zemljišnoknjižnog postupka u cilju skraćivanja vremena trajanja i bržeg rješavanja zemljišnoknjižnih predmeta.
	Daljnje unaprjeđenje sustava zaštite prijavitelja nepravilnosti	Izradit će se analiza dosadašnje provedbe Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti u pravnim osobama u državnom vlasništvu.
	Zakonska regulacija sustava lobiranja	Regulirat će se lobističke aktivnosti u skladu s najvišim etičkim standardima. Među ostalim, uredit će se pitanja ustroja, sadržaja i načina vođenja registra lobista, obveza izvještavanja o lobiranju, ograničenja obavljanja poslova lobista, sankcije za povredu zakona i druga pitanja u svezi s lobiranjem.
	Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti	Omogućit će se internetsko pružanje 21 postupka u skladu s Prilogom II. Uredbi o jedinstvenom digitalnom pristupniku.
	Uspostava jedinstvenog kontakta centra	Osigurati će se informacije i korisnička podrška građanima i poduzećima na jedinstvenoj centraliziranoj lokaciji.
	Informacijski sustav CEZIH	Osigurati će se konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture.
Sustav za upravljanje digitalnim identitetima i sustav za upravljanje ljudskim resursima HZZ-a	Unaprijediti će se digitalizacija i informatizacija HZZ-a (eHZZ).	

Komponente		Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
		C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
	3.2. Povećati kapacitete nadležnih tijela za izradu i provedbu javnih projekata i politika						●	●	●	●													
CSR4	4.1. Poboljšati korporativno upravljanje poduzećima u državnom vlasništvu i intenzivirati prodaju tih poduzeća i neaktivne imovine										●												
	4.2. Unaprijediti sprečavanje i sankcioniranje korupcije, osobito na lokalnoj razini																						
	4.3. Skratiti trajanje sudskih postupaka i unaprijediti elektroničku komunikaciju na sudovima											●											
	4.4. Smanjiti najveće parafiskalne namete i pretjeranu regulaciju tržišta proizvoda i usluga	●																					

Posebne preporuke za Hrvatsku 2020

CSR1	1.1. U skladu s općom klauzulom o odstupanju, poduzeti sve potrebne mjere i učinkovito odgovoriti na pandemiju, održati gospodarstvo i pružiti potporu oporavku koji će uslijediti																						
	1.2. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provoditi fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i osiguravanja održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja																					●	
	1.3. Unaprijediti otpornost zdravstvenog sustava																					●	
	1.4. Promicati uravnoteženu zemljopisnu raspodjelu zdravstvenih radnika i ustanova i bližu suradnju upravnih tijela na svim razinama i ulaganja u e-zdravstvo									●												●	

Komponente		Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
		C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
CSR2	2.1. Ojačati mjere i institucije tržišta rada i poboljšati adekvatnost naknada za nezaposlene i minimalne zajamčene naknade																						
	2.2. Povećati pristup digitalnoj infrastrukturi i uslugama				●	●			●	●			●										
	2.3. Promicati stjecanje vještina															●	●						
CSR3	3.1. Dati prednost provedbi i financiranju već razrađenih projekata javnih ulaganja i promicati privatna ulaganja za potporu oporavku gospodarstva																						●
	3.2. Dodatno smanjiti parafiskalne namete i regulatorna ograničenja tržišta roba i usluga	●																					
	3.3. Usmjeriti ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, osobito u okolišnu infrastrukturu, održiv gradski i željeznički promet, čistu i učinkovitu proizvodnju i korištenje energije te širokopojasni brzi internet		●	●	●	●																	●
CSR4	4.1. Povećati učinkovitost i kapacitet javne uprave za izradu i provedbu javnih projekata i politika na središnjoj i lokalnoj razini					●		●	●														
	4.2. Unaprijediti učinkovitost pravosuđa											●										●	
Posebne preporuke za Hrvatsku 2022																							
CSR1	1.1. U 2023. osigurati da rast nacionalno financiranih primarnih tekućih rashoda bude u skladu s ukupnim neutralnim političkim stavom, uzimajući u obzir nastavak privremene i ciljane potpore kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na poskupljenja energije i ljudima koji bježe iz Ukrajine.																						

Komponente		Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
		C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
	Prilagoditi trenutnu potrošnju novoj situaciji.																						
	1.2. Proširiti javna ulaganja za zelene i digitalne prijelaze te za energetska sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, uključujući korištenje Instrumenta za oporavak i otpornost i drugih fondova Unije.		●																				
	1.3. Slijediti fiskalnu politiku usmjerenu na postizanje razborite srednjoročne fiskalne pozicije.																						
CSR2	2.1. Nastaviti s provedbom svog plana oporavka i otpornosti, u skladu s prekretnicama i ciljevima uključenim u Provedbenu odluku Vijeća od 20. srpnja 2021.	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	3.1. Diversificirati uvoz fosilnih goriva i smanjiti opću ovisnost o fosilnim gorivima. Obnovljivi izvori energije, energetska infrastruktura i mreže.		●			●																	●
	3.2. Ubrzati primjenu obnovljivih izvora energije pojednostavljivanjem postupaka za administrativna odobrenja i dozvole.		●			●																	
CSR3	3.3. Daljnje nadogradnje prijenosnih i distribucijskih mreža električne energije te ulaganje u skladište električne energije.		●																				
	3.4. Pojačati radnje za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti, uglavnom u stambenim zgradama, i smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima u grijanju.					●																	●
	3.5. Pojačati mjere za smanjenje potražnje za energijom poboljšanjem energetske učinkovitosti i smanjiti			●																			

Komponente	Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
	C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1
ovisnost o fosilnim gorivima u sektoru prometa.																						

Dodatak 2. Doprimos NPR-a načelima europskog stupa socijalnih prava

Komponente	Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
	C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1

Načela europskog stupa socijalnih prava (ESSP):

1. Obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje																	●					
2. Ravnopravnost spolova ⁸³																						
3. Jednake mogućnosti																						
4. Aktivna potpora zapošljavanju																						
5. Sigurno i prilagodljivo zaposlenje																						
6. Plaće																						
7. Informacije o uvjetima zaposlenja i zaštita u slučaju dobivanja otkaza																						
8. Socijalni dijalog i uključenost radnika																						
9. Ravnoteža između poslovnog i privatnog života																						
10. Zdravo, sigurno i dobro prilagođeno radno okruženje te zaštita podataka									●													
11. Skrb o djeci i potpora djeci																			●			
12. Socijalna zaštita																						
13. Naknade za nezaposlene																						
14. Minimalni dohodak																						
15. Dohodak u starosti i mirovine																			●			
16. Zdravstvena skrb																				●		
17. Uključenost osoba s invaliditetom																						
18. Dugotrajna skrb																						
19. Stanovanje i pomoć beskućnicima																						
20. Dostupnost osnovnih usluga																						

⁸³ Doprimos načelima 2. Ravnopravnost spolova i 3. Jednake mogućnosti opisan je NPOO-om.

Dodatak 3. Doprinos NPR-a UN ciljevima održivog razvoja

Komponente	Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
	C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1

Ciljevi održivog razvoja UN-a (SDG):

1. Iskorijeniti sve oblike siromaštva svuda u svijetu																						
2. Iskorijeniti glad, postići sigurnost hrane i poboljšanu ishranu te promicati održivu poljoprivredu					●																	
3. Osigurati zdrav život i promicati blagostanje za ljude svih generacija																						●
4. Osigurati uključivo i pravedno kvalitetno obrazovanje te promicati mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve																	●					
5. Postići ravnopravnost spolova i osnažiti sve žene i djevojčice ⁸⁴																						
6. Osigurati pristup pitkoj vodi za sve, održivo upravljati vodama te osigurati higijenske uvjete za sve			●																			
7. Osigurati pristup pouzdanoj, održivoj i suvremenoj energiji po pristupačnim cijenama za sve		●																				●
8. Promicati kontinuiran, uključiv i održiv gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve					●					●												
9. Izgraditi prilagodljivu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovativnost			●												●		●					
10. Smanjiti nejednakosti unutar i između država									●													

⁸⁴ Razrađeno u poglavljima NPOO-a koja se odnose na ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve.

Komponente	Gospodarstvo						Javna uprava, pravosuđe i državna imovina									Obrazovanje, znanost i istraživanje		Tržište rada i socijalna zaštita			Zdravstvo	Obnova zgrada
	C1						C2									C3		C4			C5	C6
Šifra	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	2	1	2	3	1	1

Ciljevi održivog razvoja UN-a (SDG):

11. Učiniti gradove i naselja uključivim, sigurnim, prilagodljivim i održivim				●																		
12. Osigurati održive oblike potrošnje i proizvodnje					●																	
13. Poduzeti hitna djelovanja u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica																						
14. Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse za održiv razvoj																						
15. Očuvati, ponovno uspostaviti i promicati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti degradaciju tla te spriječiti uništavanje biološke raznolikosti																						
16. Promicati, u svrhe održivog razvoja, miroljubiva i uključiva društva, osigurati pristup pravosuđu za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama								●	●	●		●	●									
17. Ojačati načine provedbe te učvrstiti globalno partnerstvo za održivi razvoj																						

Dodatak 4. Prikaz napretka prema ostvarenju SDG-ova⁸⁵

Pokazatelj	Jedinica	Početna		Najrecentnija	
		godina	vrijednost	godina	vrijednost
Cilj 1 – Svijet bez siromaštva					
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti	% stanovništva	2016.	23,5	2021.	20,9
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti u ruralnim područjima	% stanovništva	2016.	30,3	2021.	26,8
Osobe u riziku od dohodovnog siromaštva nakon socijalnih transfera	% stanovništva	2016.	19,5	2021.	19,2
Osobe u teškoj materijalnoj oskudici	% stanovništva	2016.	7,3	2021.	3,5
Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada	% stanovništva u dobi od 0 do 64 godina	2016.	11,1	2021.	7,5
Stopa rizika od siromaštva zaposlenih	% stanovništva u dobi od 18 i više godina	2016.	5,6	2021.	4,9
Stopa preopterećenosti troškovima stanovanja	% stanovništva	2016.	6,4	2021.	4,5
Nezadovoljene potrebe za zdravstvenom skrbi prema vlastitoj izjavi	% stanovništva u dobi od 16 i više godina	2016.	1,7	2021.	1,7
Stopa teške stambene oskudice	% stanovništva	2015.	7,3	2020.	5,1
Cilj 2 – Svijet bez gladi					
Stopa pretilosti	% stanovništva u dobi od 18 i više godina	2014.	18,7	2019.	23,0
Poljoprivredni faktorski prihod po godišnjoj jedinici rada (AWU)	EUR, ulančane vrijednosti (2010)	2016.	5 946	2021.	7 184
Državna potpora istraživanju i razvoju u području poljoprivrede	EUR po stanovniku	2016.	2,00	2021.	1,40
Površina koja se koristi za ekološki uzgoj	% korištene poljoprivredne površine	2015.	4,94	2020.	7,21
Indeks korištenja opasnih pesticida	indeks, prosjek 2015. – 2017. = 100	2015.	106	2020.	77
Emisije amonijaka iz poljoprivrede	kg po ha korištene poljoprivredne površine	2015.	16,1	2020.	17,3
Procijenjena erozija tla uzrokovana vodom	km ²	2010.	3 780,9	2016.	2 562,1
Cilj 3 – Zdravlje i kvaliteta života					
Godine zdravog života pri rođenju	u godinama	2015.	56,1	2020.	58,5
Postotak stanovništva koji smatra da su dobrog ili vrlo dobrog zdravlja	% stanovništva u dobi od 16 i više godina	2016.	59,2	2021.	62,8
Postotak pušača	% stanovništva u dobi od 15 i više godina	2014.	33	2020.	36
Smrtnost od tuberkuloze, HIV-a i hepatitisa	standardizirana stopa smrtnosti	2015.	2,74	2020.	1,55
Standardizirana smrtnost koja se može spriječiti i liječiti	standardizirana stopa smrtnosti	2015.	393,71	2020.	395,15
Nezadovoljene potrebe za zdravstvenom skrbi prema vlastitoj izjavi	% stanovništva u dobi od 16 i više godina	2016.	1,7	2021.	1,7
Stopa pretilosti	% stanovništva u dobi od 18 i više godina	2014.	18,7	2019.	23,0
Broj poginulih u nesrećama na radu	broj na 100 000 zaposlenih	2015.	2,16	2020.	2,89
Stanovništvo koje živi u kućanstvima koja smatraju da su izložena buci	% stanovništva	2015.	8,3	2020.	8,1
Broj poginulih u prometnim nesrećama	broj poginulih	2015.	348	2020.	237
Godine preuranjene smrti zbog izloženosti lebdećim česticama	čestice < 2,5 µm	2015.	1 126	2020.	996

⁸⁵ U tablici su prikazani pokazatelji kojima se mjeri napredak Hrvatske prema ostvarenju UN ciljeva održivog razvoja (SDG). To je skup pokazatelja EU-a koje Eurostat koristi za praćenje napretka prema ostvarenju Ciljeva održivog razvoja u kontekstu EU-a i usko su povezani s inicijativama politika EU-a. Izvori podataka su Europski statistički sustav i drugi relevantni izvori podataka. Kako bi se mogao ocijeniti trend u petogodišnjem razdoblju, prikazane su najnovije dostupne vrijednosti i vrijednosti na početku petogodišnjeg razdoblja. **Podaci su preuzeti 22. ožujka 2023. iz baze podataka Eurostata.**

Pokazatelj	Jedinica	Početna		Najrecentnija	
		godina	vrijednost	godina	vrijednost
Cilj 4 – Kvalitetno obrazovanje					
Osobe koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje	% stanovništva u dobi od 18 do 24	2016.	2,8	2021.	2,4
Osobe koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje, prema državljanstvu	% stanovništva u dobi od 18 do 24	2016.	2,8	2021.	2,3
Osobe sa završenim tercijarnim obrazovanjem	% stanovništva u dobi od 25 do 34	2016.	32,8	2021.	35,7
Sudjelovanje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju	% dobne skupine od 3. godine do početka obveznog obrazovanja	2015.	69,5	2020.	78,8
Nezadovoljavajući rezultati u čitanju	% učenika u dobi od 15 godina	2015.	19,9	2018.	21,6
Sudjelovanje odraslih u obrazovanju	% stanovništva u dobi od 25 do 64	2016.	3,0	2021.	5,1
Udio osoba koji imaju barem osnovne digitalne vještine	% stanovništva u dobi od 16 do 74	2016.	54,61	2021.	63,37
Cilj 5 – Rodna ravnopravnost					
Fizičko i spolno nasilje nad ženama	% žena u dobi od 15 do 74	N/A	:	2012.	5
Rodni jaz u plaćama, neprilagođeni	% prosječne bruto satnice muškaraca	2016.	11,6	2021.	11,1
Razlika u stopi zaposlenosti muškaraca i žena	postotni bodovi, osobe u dobi od 20 do 64	2017.	10,6	2022.	9,5
Razlika između neaktivnih muškaraca i žena zbog odgovornosti za skrb o drugima	postotni bodovi, osobe u dobi od 20 do 64	2016.	23,9	2021.	15,5
Udio žena u nacionalnom parlamentu	% mjesta	2017.	18,0	2022.	32,5
Udio žena na višim rukovodećim položajima	% članova odbora	2017.	21,6	2022.	27,6
Razlika između muškaraca i žena koji rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje	postotni bodovi, osobe u dobi od 18 do 24	2016.	1,5	2021.	1,2
Razlika između muškaraca i žena sa završenim tercijarnim obrazovanjem	postotni bodovi, osobe u dobi od 25 do 34	2016.	16,2	2021.	16,6
Cilj 6 – Čista voda i dobri sanitarni uvjeti					
Stanovništvo koje u svojem kućanstvu nema kadu, tuš ni unutarnji zahod s vodokotlićem	% stanovništva	2015.	1,5	2020.	0,7
Stanovništvo priključeno barem na sustav drugostupanjskog pročišćavanja otpadnih voda	% stanovništva	2015.	36,9	2020.	36,9
Biokemijska potrošnja kisika u rijekama	mg O ₂ po litri	2015.	1,92	2020.	1,59
Fosfati u rijekama	mg PO ₄ po litri	2015.	0,022	2020.	0,026
Indeks iskorištavanja vode, plus (WEI+)	%, prosječne godišnje vrijednosti	2014.	0,17	2019.	0,17
Kopnena kupališta s izvrsnom kvalitetom vode	% kupališta s izvrsnom kvalitetom vode	2016.	14,8	2021.	19,5
Cilj 7 – Čista energija po pristupačnoj cijeni					
Potrošnja primarne energije	milijuna tona ekvivalenta nafte (Mtoe)	2016.	8,1	2021.	8,3
Konačna potrošnja energije	milijuna tona ekvivalenta nafte (Mtoe)	2016.	6,6	2021.	7,0
Konačna potrošnja energije u kućanstvima po stanovniku	kgoe	2016.	577	2021.	617
Energetska produktivnost	EUR po kgoe	2016.	5,48	2021.	6,13
Udio energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije	%	2016.	28,27	2021.	31,33
Ovisnost o uvozu energenata	% uvoza bruto raspoložive energije	2016.	48,43	2021.	54,54
Stanovništvo koje ne može primjereno zagrijavati dom	% stanovništva	2016.	9,3	2021.	5,7

Pokazatelj	Jedinica	Početna		Najrecentnija	
		godina	vrijednost	godina	vrijednost
Cilj 8 – Pristojna radna mjesta i gospodarski rast					
Realni BDP po stanovniku	EUR po stanovniku, ulančane vrijednosti (2010.)	2016.	11 270	2021.	14 540
Udio ulaganja u BDP-u	% BDP-a	2016.	19,75	2021.	20,73
Mladi koji ne rade, ne obrazuju se niti se osposobljavaju	% stanovništva u dobi od 15 do 29	2017.	17,9	2022.	13,3
Stopa zaposlenosti	% stanovništva u dobi od 20 do 64	2017.	63,6	2022.	69,7
Stopa dugotrajne nezaposlenosti	% aktivnog stanovništva u dobi od 15 do 74	2017.	4,6	2022.	2,4
Broj poginulih u nesrećama na radu	broj na 100 000 zaposlenih	2015.	2,16	2020.	2,89
Stopa rizika od siromaštva zaposlenih	% stanovništva u dobi od 18 i više godina	2016.	5,6	2021.	4,9
Neaktivni muškarci i žene zbog odgovornosti za skrb o drugima	% neaktivnog stanovništva u dobi od 20 do 64	2016.	36,0	2021.	15,2
Neaktivni muškarci zbog odgovornosti za skrb o drugima	% neaktivnih muškaraca u dobi od 20 do 64	2016.	21,4	2021.	6,3
Neaktivne žene zbog odgovornosti za skrb o drugima	% neaktivnih žena u dobi od 20 do 64	2016.	45,3	2021.	21,8
Cilj 9 – Industrija, inovacije i infrastruktura					
Bruto domaći izdaci za istraživanje i razvoj	% BDP-a	2016.	0,85	2021.	1,24
Zaposleni na istraživanju i razvoju	% aktivnog stanovništva	2016.	0,64	2021.	0,93
Patentne prijave podnesene Europskom patentnom uredu	broj	2016.	16	2021.	27
Udio autobusnog i željezničkog prijevoza u ukupnom prijevozu putnika	% ukupnog kopnenog prijevoza – putnički kilometri (PKM)	2015.	14,1	2020.	11,1
Udio željezničkog prijevoza i prijevoza unutarnjim plovnim putevima u ukupnom prijevozu tereta	% ukupnog kopnenog prijevoza – tonski kilometri (TKM)	2016.	26,6	2021.	30,1
Intenzitet emisija u zrak iz industrije	grami po euru, ulančane vrijednosti (2010.)	2015.	0,23	2020.	0,19
Osobe sa završenim tercijarnim obrazovanjem	% stanovništva u dobi od 25 do 34	2016.	32,8	2021.	35,7
Bruto dodana vrijednost u sektoru ekoloških dobara i usluga	% bruto domaćeg proizvoda	2016.	1,52	2021.	1,47
Udio kućanstava s priključkom na fiksnu mrežu vrlo velikog kapaciteta	% kućanstava	2016.	15,6	2021.	51,7
Cilj 10 – Smanjenje nejednakosti					
BDP po stanovniku prilagođen prema paritetu kupovne moći	realni izdaci po stanovniku (u paritetu kupovne moći)	2016.	17 600	2021.	22 600
Prilagođeni bruto raspoloživi dohodak kućanstava po stanovniku	paritet kupovne moći	2016.	12 644	2021.	16 433
Relativni jaz rizika od siromaštva	% udaljenosti od praga siromaštva	2016.	28,2	2021.	26,6
Raspodjela dohotka	kvintilni omjer dohotka	2016.	5,00	2021.	4,78
Udio dohotka 40% najsiromašnijeg stanovništva	% dohotka	2016.	20,9	2021.	21,3
Zahtjevi za azil	pozitivna prvostupajnska rješenja na milijun stanovnika	2016.	24	2021.	18
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti u ruralnim područjima	% stanovništva	2016.	30,3	2021.	26,8
Osobe u riziku od dohodovnog siromaštva nakon socijalnih transfera, prema državljanstvu	% stanovništva	2016.	19,3	2021.	19,6
Osobe koje rano napuštaju obrazovanje i osposobljavanje, prema državljanstvu	% stanovništva u dobi od 18 do 24	2016.	2,8	2021.	2,3
Mladi koji ne rade, ne obrazuju se niti se osposobljavaju, prema državljanstvu	% stanovništva u dobi od 15 do 29	2016.	19,5	2021.	14,9
Stopa zaposlenosti, prema državljanstvu	% stanovništva u dobi od 20 do 64	2016.	61,5	2021.	68,2

Pokazatelj	Jedinica	Početna		Najrecentnija	
		godina	vrijednost	godina	vrijednost
Cilj 11 – Održivi gradovi i naselja					
Stopa teške stambene oskudice	% stanovništva	2015.	7,3	2020.	5,1
Stanovništvo koje živi u kućanstvima koja smatraju da su izložena buci	% stanovništva	2015.	8,3	2020.	8,1
Površina naselja po stanovniku	m ² po stanovniku	2015.	670,7	2018.	722,5
Broj poginulih u prometnim nesrećama	broj poginulih	2015.	348	2020.	237
Godine preuranjene smrti zbog izloženosti lebdećim česticama	čestice < 2,5 µm	2015.	1 126	2020.	996
Stopa recikliranja komunalnog otpada	% ukupno proizvedenog otpada	2016.	21,0	2021.	31,4
Stanovništvo priključeno barem na sustav drugostupanjskog pročišćavanja otpadnih voda	% stanovništva	2015.	36,9	2020.	36,9
Udio autobusnog i željezničkog prijevoza u ukupnom prijevozu putnika	% ukupnog kopnenog prijevoza – putnički kilometri (PKM)	2015.	14,1	2020.	11,1
Stanovništvo koje živi području u kojem se javlja kriminal, nasilje ili vandalizam	% stanovništva	2015.	2,8	2020.	2,4
Cilj 12 – Odgovorna potrošnja i proizvodnja					
Potrošna sirovina (RMC)	u tonama po stanovniku	2015.	12,499	2020.	13,085
Prosječne emisije CO ₂ po km novih osobnih automobila	g CO ₂ po km	2016.	111,5	2021.	129,0
Stopa kružne upotrebe materijala	%	2016.	4,6	2021.	5,7
Proizvodnja otpada, osim većeg mineralnog otpada	kg po stanovniku	2016.	850	2020.	1 025
Bruto dodana vrijednost u sektoru ekoloških dobara i usluga	% bruto domaćeg proizvoda	2016.	1,52	2021.	1,47
Energetska produktivnost	EUR po kgoe	2016.	5,48	2021.	6,13
Cilj 13 – Klimatska politika					
Emisije stakleničkih plinova	indeks 1990 = 100	2015.	74,3	2020.	71,8
Emisija stakleničkih plinova pri korištenju zemljišta i šuma	u tonama po stanovniku	2015.	1,3	2020.	-1,3
Ekonomski gubici povezani s klimom	u milijunima EUR	2015.	161	2020.	51
Doprinos međunarodnoj obvezi izdataka za klimatsku politiku u iznosu od 100 milijardi USD	u milijunima EUR, u tekućim cijenama	2017.	0,02	2021.	0,17
Stanovništvo obuhvaćeno potpisnicama Sporazuma gradonačelnika za klimu i energiju	% ukupnog stanovništva	2016.	43,0	2021.	56,3
Udio energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije	%	2016.	28,27	2021.	31,33
Prosječne emisije CO ₂ po km novih osobnih automobila	g CO ₂ po km	2016.	111,5	2021.	129,0
Cilj 14 – Život u vodi					
Površina morskih područja mreže Natura 2000	km ²	2016.	5 025	2021.	5 277
Obalna kupališta s izvrsnom kvalitetom vode	% kupališta s izvrsnom kvalitetom vode	2016.	14,8	2021.	19,5
Morske vode zahvaćene eutrofikacijom	km ²	2017.	139	2022.	11
Cilj 15 – Život na kopnu					
Udio površine pokrivene šumama	% ukupne površine	2015.	50,6	2018.	58,0
Površina kopnenih područja mreže Natura 2000	km ²	2020.	21 332	2021.	21 332
Indeks brtvljenja tla	indeks 2006 = 100	2012.	102,9	2018.	107,3
Procijenjena erozija tla uzrokovana vodom	km ²	2010.	3 780,9	2016.	2 562,1

Pokazatelj	Jedinica	Početna		Najrecentnija	
		godina	vrijednost	godina	vrijednost
Biokemijska potrošnja kisika u rijekama	mg O2 po litri	2015.	1,92	2020.	1,59
Fosfati u rijekama	mg PO4 po litri	2015.	0,022	2020.	0,026
Cilj 16 – Mir, pravda i snažne institucije					
Stopa ubojstava	standardizirana stopa smrtnosti	2015.	0,9	2020.	0,97
Stanovništvo koje živi području u kojem se javlja kriminal, nasilje ili vandalizam	% stanovništva	2015.	2,8	2020.	2,4
Ukupni izdaci opće države za sudove	u milijunima EUR	2016.	215	2021.	264
Percepcija neovisnosti pravosudnog sustava	% stanovništva čija je razina percepcije „vrlo dobro ili prilično dobro“	2017.	32	2022.	21
Indeks percepcije korupcije	na ljestvici od 0 (visoka korupcija) do 100 (nema korupcije)	2017.	49	2022.	50
Stanovništvo koje ima povjerenja u Europski parlament	% stanovništva	2017.	50	2022.	54
Cilj 17 – Partnerstvom do ciljeva					
Službena razvojna pomoć kao udio u bruto nacionalnom dohotku	% BND-a	2016.	0,07	2021.	0,13
Uvoz EU-a iz zemalja u razvoju	u milijunima EUR, u tekućim cijenama	2016.	3 102	2021.	5 599
Bruto dug opće države	% BDP-a	2016.	79,7	2021.	78,4
Udio poreza za zaštitu klime u ukupnim poreznim приходima	% ukupnih poreznih prihoda i socijalnih doprinosa	2016.	9,3	2021.	8,75
Udio kućanstava s priključkom na fiksnu mrežu vrlo velikog kapaciteta	% kućanstava	2016.	15,6	2021.	51,7

Izvor: Eurostat